

Nr. 13 – 2004
Side 1859 – 2023

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 13
Utgitt 18. november 2004

Innhold

	Side
Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet	
2004	
Sept. 24.	Ikrafttr. av lov 11. juni 2004 nr. 35 om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (Nr. 1280) 1861
Sept. 24.	Ikrafttr. av lov 24. september 2004 nr. 72 om endringer i plan- og bygningsloven (konsekvensutredninger) (Nr. 1282)..... 1861
Sept. 30.	Deleg. av myndighet til Barne-, ungdoms og familiedirektoratet etter lov om ekteskap § 12 første ledd bokstav a og forskrift om tildeling og tilbaketrekking av vigselfrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn § 2 og § 4 (Nr. 1313) 1877
Okt. 4.	Deleg. av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter lov om Svalbard § 25 andre ledd (Nr. 1327) 1886
Okt. 15.	Ikrafts. av lov 2. juli 2004 nr. 63 om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv. (Nr. 1336)..... 1923
Okt. 15.	Ikrafttr. av lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) (Nr. 1353)... 1970
Okt. 15.	Overføring og delegering av myndighet vedrørende statens eierinteresser i Arbeidsforskningsinstituttet AS fra Arbeids- og sosialdepartementet til Utdannings- og forskningsdepartementet (Nr. 1365) 1981
Okt. 29.	Kunngjøring av Grunnlovsbestemmelse om endring av Grunnloven § 100 (Nr. 1402) 2015
Okt. 29.	Ikrafttr. av lov 2. juli 2004 nr. 67 om endringer i utlendingsloven m.m. (senking av nedre strafferamme for utvisning og fritt rettsråd i asylsaker) (Nr. 1408) 2018
Forskrifter	
2001	
Okt. 22.	Forskrift om forsikringsselskapers rapportering av eksponeringer mot konsernselskaper og tilknyttede selskaper (Nr. 1709)..... 1859
2004	
Sept. 22.	Forskrift om fartøykvoter og rapporteringsplikt ved fangst av kongekrabbe øst for 26° Ø i 2004 (Nr. 1278)..... 1860
Sept. 27.	Forskrift om tildeling og tilbaketrekking av vigselfrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn (Nr. 1296) 1863
Sept. 30.	Forskrift om låsing av cockpitdør (BSL D 1–16) (Nr. 1303)..... 1866
Okt. 4.	Forskrift om naturlig mineralvann og kildevann (Nr. 1316)..... 1878
Okt. 7.	Forskrift om gjennomføring av avregning (Nr. 1317) 1884
Sept. 23.	Forskrift om gjennomføring av JAR-STD 1A om kvalifisering av flygesimulatorer (Nr. 1331) 1888
Sept. 23.	Forskrift om gjennomføring av JAR-STD 4A om kvalifisering av instrumenttreningsinnretninger for fly (Nr. 1332) 1912
Okt. 15.	Forskrift om overgangsreglar ved ikraftsetjing av lov 2. juli 2004 nr. 63 om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv. (Nr. 1338)..... 1924
Okt. 1.	Forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m. (Nr. 1339) 1924
Okt. 1.	Forskrift om vedlikeholdsmerking av tekstilprodukter mv. (Nr. 1340) 1957
Sept. 29.	Forskrift om reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode i melkesektoren (Nr. 1372) 1984
Okt. 11.	Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land (Nr. 1396) 2008
Okt. 22.	Forskrift om krav til elektrisitetsmålere under bruk (Nr. 1398)..... 2011
Okt. 29.	Forskrift om beregning av avgift til Bankenes sikringsfond for 2004 og 2005 (Nr. 1403)..... 2016
Endringsforskrifter	
2004	
Sept. 15.	Endr. i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek (Nr. 1276) 1859
Sept. 22.	Endr. i forskrift om registrering og melding av vigsel (Nr. 1277) 1859
Sept. 24.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege (Nr. 1279) 1860
Sept. 24.	Endr. i forskrift om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout (Nr. 1281) 1861

Sept.	13.	Endr. i forskrift om bruk av arbeidsutstyr (Nr. 1291)	1861
Sept.	23.	Endr. i forskrift om begrensnng av forurensning (forurensningsforskriften) (Nr. 1293)	1862
Sept.	28.	Endr. i forskrift om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler (Nr. 1298)	1865
Sept.	28.	Endr. i forskrift om oppdragsgivers og oppdragstakers opplysningsplikt (Nr. 1299)	1865
Sept.	29.	Endr. i forskrift om import og omsetning av pistasienøtter fra Iran (Nr. 1300)	1865
Sept.	29.	Endr. i forskrift om gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy (kontrollveiledning) (Nr. 1301)	1866
Sept.	30.	Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 1302)	1866
Sept.	22.	Endr. i forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) og i forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) (Nr. 1305)	1870
Sept.	30.	Endr. i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) (Nr. 1306)	1872
Okt.	4.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr (Nr. 1307)	1873
Sept.	13.	Endr. i forskrift om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m. (Nr. 1311)	1874
Sept.	21.	Endr. i forskrift om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektre (Nr. 1312)	1874
Okt.	1.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2004 (Nr. 1314)	1877
Okt.	4.	Endr. i forskrift for vigsel ved norsk utenrikstjenestemann (Nr. 1315)	1877
Okt.	1.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2004 (Nr. 1326)	1886
Okt.	6.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 (Nr. 1328)	1887
Okt.	7.	Endr. i forskrift om rentegodtgjørelse og rentetillegg av skatt m.v. (Nr. 1329)	1887
Okt.	8.	Endr. i forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn (Nr. 1330)	1887
Okt.	11.	Endr. i forskrift om engangsavgift på motorvogner (Nr. 1333)	1919
Okt.	13.	Endr. i forskrift (Nr. 121) om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet (Nr. 1334) ...	1919
Okt.	14.	Endr. i forskrift om legemidler (legemiddelforskriften) (Nr. 1335)	1920
Okt.	15.	Endr. i forskrift om tomtefeste m.m. (Nr. 1337)	1923
Okt.	11.	Forskrift om redningsredskaper på passasjerskip (Nr. 1341)	1960
Okt.	11.	Endr. i forskrift om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften) (Nr. 1342)	1966
Okt.	12.	Endr. i forskrift om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier (TSE) (Nr. 1343)	1966
Okt.	12.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2004 (Nr. 1344)	1966
Okt.	13.	Endr. i forskrift (Nr. 24) vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v. (Nr. 1345)	1967
Okt.	13.	Endr. i forskrift om oppgaveplikt for norske deltakere i utenlandske ansvarlige selskaper mv. og norske deltakere i norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland (Nr. 1346)	1967
Okt.	13.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2004 (Nr. 1347)	1968
Okt.	13.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sjøtunge i EU-sonen i 2004 (Nr. 1348)	1968
Okt.	14.	Endr. i forskrift om offentlige anskaffelser, i forskrift om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene) og i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser (Nr. 1349) ...	1969
Okt.	14.	Endr. i forskrift (Nr. 120) om redusert merverdiavgiftssats for næringsmidler (Nr. 1350)	1969
Okt.	15.	Endr. i forskrift om spesielle kvoteordninger for kystfiskeflåten (Nr. 1352)	1970
Sept.	15.	Endr. i forskrift om tilbakekall av ervervstillatelse mv. for fartøy som ikke nyttes til ervervsmessig fiske og fangst (Nr. 1361)	1970
Okt.	11.	Endr. i forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (matemballasjeforskriften) (Nr. 1362)	1970
Okt.	12.	Endr. i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import og eksport av oksesæd (Nr. 1363)	1975
Okt.	15.	Endr. i forskrift om transport av farlig gods på veg og jernbane (Nr. 1364)	1980
Okt.	18.	Endr. i forskrift om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart (Nr. 1366)	1981
Okt.	18.	Endr. i forskrift om signaler og skilt på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (signalforskriften) (Nr. 1367)	1982
Okt.	18.	Endr. i forskrift om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften) (Nr. 1368)	1983
Aug.	27.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 (Nr. 1369)	1983
Sept.	17.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 (Nr. 1370)	1983
Sept.	24.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 (Nr. 1371)	1984
Okt.	4.	Endr. i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 (Nr. 1373)	1986

Okt.	11.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk (Nr. 1374).....	1987
Okt.	14.	Endr. i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 (Nr. 1375)	1987
Okt.	18.	Endr. i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger (Nr. 1376).....	1988
Okt.	18.	Endr. i forskrift om bygging, utrustning og drift av hurtiggående fartøy som anvendes som passasjerskip eller lasteskip (Nr. 1377).....	1992
Okt.	20.	Endr. i forskrift om autorisasjon m.m. av helsepersonell i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) (Nr. 1378)	1993
Okt.	22.	Endr. i forskrift (Nr. 35) om legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v. (Nr. 1379)	1994
Okt.	25.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til opphold i opptreningsinstitusjoner og helsesportssentra m.m. (Nr. 1380)	1994
Okt.	25.	Endr. i forskrift om vederlag for tannhelsetjenester i den offentlige tannhelsetjenesten (Nr. 1381)	1994
Okt.	25.	Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter (Nr. 1382)	1995
Sept.	27.	Endr. i forskrift om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2004 (Nr. 1394)	1995
Okt.	22.	Endr. i forskrift om unntak fra anke til Trygderetten (Nr. 1397)	2011
Okt.	22.	Endr. i forskrift om krav til elektrisitetsmålere (Nr. 1399)	2014
Okt.	23.	Endr. i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek (Nr. 1400)	2015
Okt.	27.	Endr. i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø (Nr. 1401)	2015
Okt.	29.	Endr. i forskrift om innbetaling av avgift til Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond (Nr. 1404).....	2016
Okt.	29.	Endr. i forskrift om sikringsordninger for kredittinstitusjoner (Nr. 1405)	2017
Okt.	28.	Endr. i forskrift om ligningsbehandlingen ved særfradrag etter skatteloven § 6–82 og § 6–83 (Nr. 1407).....	2018
Nov.	1.	Endr. i forskrift om såvarer (Nr. 1412)	2019
Nov.	1.	Endr. i forskrift om prøving og godkjenning av plantesorter (Nr. 1413).....	2019
Okt.	26.	Endr. i forskrift om merking mv av næringsmidler (Nr. 1424).....	2020
Nov.	1.	Endr. i forskrift om adgang til innhenting av opplysninger direkte fra offentlige kontorer iht. lov om utdanningsstøtte til elever og studenter (Nr. 1425).....	2021
Nov.	1.	Endr. i forskrift om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler (Nr. 1426).....	2022
Nov.	3.	Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 1427).....	2022
Nov.	3.	Endr. i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler (Nr. 1428).....	2023

Diverse 2004

Sept.	23.	Deleg. av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat etter naturgassforskriften (Nr. 1292)	1862
Sept.	24.	Vedtak om nedleggelse av Kriminalpolitisenralen og opprettelse av Nye Kripos (Nr. 1294)	1863
Sept.	27.	Opph. av delegering av myndighet til Avinor AS etter luftfartsloven § 15–3 (Nr. 1295).....	1863
Sept.	28.	Retningslinjer for utlevering av skattelisteopplysninger fra likningskontorene (Nr. 1297).....	1864
Okt.	1.	Omorganisering av departementsstrukturen fra 1. oktober 2004 (Nr. 1304)	1867
Okt.	4.	Retningslinjer for offentliggjøring av skattemister på Internett (Nr. 1308)	1873
Okt.	15.	Opph. av forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Canada i forbindelse med utbrudd av aviær influensa (Nr. 1351)	1969
Okt.	8.	Vedtak om omorganisering av departementsstrukturen – Arbeids- og sosialdepartementets forskriftsverk (Nr. 1395).....	1995
Okt.	29.	Opph. av forskrift om innbetaling av avgift til Forretningsbankenes sikringsfond for nye banker (Nr. 1406).....	2017
Okt.	29.	Vedtak om godkjenning av status som universitet for Høgskolen i Stavanger (Nr. 1409)	2018
Okt.	29.	Vedtak om at Det teologiske Menighetsfakultet gis rett til å bruke betegnelsen vitenskapelig høyskole (Nr. 1410)	2019
Okt.	29.	Vedtak om endring av navn på Arkitekthøgskolen i Oslo til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo (Nr. 1411)	2019

Rettelser

Nr. 1/2004 s. 106 (i forskrift 1. januar 2004 nr. 1 om endring i forskrift 27. desember 1999 nr. 1565 om legemiddelklassifisering (legemiddellisten, unntakslisten og urtelisten)..... 2023

Oversikt over rettelser 3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv. 4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 18. november 2004**Nr. 13**

22. okt. Nr. 1709 2001

Forskrift om forsikringsselskapers rapportering av eksponeringer mot konsernselskaper og tilknyttede selskaper.

Fastsatt av Kredittilsynet 22. oktober 2001 med hjemmel i lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven) § 4. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 12c (direktiv 98/78/EØS). Kunngjort 22. oktober 2004.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften gjelder for forsikringsselskaper som har tillatelse til å drive virksomhet her i riket etter forsikringsvirksomhetsloven § 2–1. Kredittilsynet kan når særlige grunner foreligger, unnta et forsikringsselskap fra rapporteringsplikten fastsatt i denne forskrift.

§ 2. Rapportering

Forsikringsselskap plikter hvert år å fylle ut rapporteringsskjema fastsatt av Kredittilsynet. De innrapporterte regnskapstall skal være for utgangen av året. Utfyllingen skal skje i samsvar med veiledning til utfylling av rapporteringsskjemaet.

Kredittilsynet kan i særlige tilfeller bestemme annen rapporteringshyppighet enn den som er fastsatt her.

§ 3. Frist for innsendelse

Rapporteringsskjemaet skal sendes Kredittilsynet etter utløpet av hver regnskapsperiode. Innsendelsesfrist for selskapene er utgangen av februar det påfølgende år.

§ 4. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

15. sept. Nr. 1276 2004

Forskrift om endring i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.

Fastsatt av Statens legemiddelverk 15. september 2004 med hjemmel i forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek § 8–7 første ledd annet punktum. Kunngjort 28. september 2004.

I

I forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek er det foretatt endringer i vedlegg II, generikallisten. Endringene gjengis ikke her, men en oppdatert liste finnes på Legemiddelverkets hjemmeside <http://www.legemiddelverket.no/nyheter/bytteliste/bytteliste.htm>.

II

Endringene trer i kraft 1. oktober 2004.

22. sept. Nr. 1277 2004

Forskrift om endring i forskrift om registrering og melding av vigsel.

Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 22. september 2004 med hjemmel i lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 17, jf. delegeringsvedtak 10. september 2004 nr. 1254. Kunngjort 28. september 2004.

I

I forskrift 20. november 1992 nr. 854 om registrering og melding av vigsel gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Det skal føres vigselsbok over vigsler som utføres av

- a) Den norske kirke
- b) prest eller forstander i registrert trossamfunn med vigselsrett
- c) livssynssamfunn med vigselsrett og
- d) særskilt oppnevnt vigsler etter ekteskapsloven § 12 d.

§ 2 oppheves.

§ 4 skal lyde:

Vigsleren skal snarest, og senest innen tre dager sende melding om vigselen til prøvingsmyndigheten.

§ 6 oppheves.

II

Endringene trer i kraft 1. oktober 2004.

22. sept. Nr. 1278 2004

Forskrift om fartøykvoter og rapporteringsplikt ved fangst av kongekrabbe øst for 26° Ø i 2004.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 22. september 2004 med hjemmel i forskrift 8. juli 2004 nr. 1114 om regulering av og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe øst for 26° Ø i 2004 § 18. Kunngjort 28. september 2004.

§ 1. Fartøykvote for fartøy som deltar i gruppe I

Fartøy i gruppe I, jf. § 4 i forskrift 8. juli 2004 nr. 1114 om regulering av og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2004, kan fiske og lande inntil 1.140 kongekrabber.

§ 2. Fartøykvote for fartøy som deltar i gruppe II

Fartøy i gruppe II, jf. § 11 i forskrift 8. juli 2004 nr. 1114 om regulering av og adgang til å delta i fangst av kongekrabbe i 2004, kan fiske og lande inntil 570 kongekrabber.

§ 3. Rapporteringsplikt

Fangstdata skal registreres fortløpende etter hver lenke på skjema fastsatt som vedlegg til denne forskrift. Rapporteringsskjema skal oppbevares om bord og forevises ved kontroll. Utfylt skjema sendes Fiskeridirektoratet region Finnmark senest når fangsten er avsluttet.

Fartøy som bruker samleteiner for mellomlagring av fangst før levering, skal rapportere til Fiskeridirektoratet Region Finnmark når slike teiner tas i bruk. Det skal samtidig gis opplysninger om hvor mange samleteiner som er benyttet og posisjon for disse.

§ 4. Siste startdato

Siste startdato for fangst av kongekrabbe er 15. november 2004. Fartøy som ikke har startet fangst innen nevnte dato har ikke adgang til å delta. Fiskeridirektoratet kan endre maksimalkvotene etter nevnte dato.

§ 5. Straffebestemmelse

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne forskrift straffes i henhold til lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 6. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2004.

Vedlegg 1 finnes på:

http://www.fiskeridir.no/sider/pdf/skjema_kongekrabbe.pdf

Vedlegg 2 finnes på:

http://www.fiskeridir.no/sider/pdf/kongekrabbe_kart.pdf

24. sept. Nr. 1279 2004

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege.

Fastsatt av Helsedepartementet 24. september 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–4 fjerde ledd og § 22–2 andre ledd, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 5–5 nr. 1 og 2. Kunngjort 28. september 2004.

I

I forskrift 24. juni 2004 nr. 1035 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege gjøres følgende endring:

I «Kapittel II. Takster for allmennpraktiserende leger og privatpraktiserende spesialist, E. Prosedyretakster, Hud og veneriske sykdommer» skal takst 251 lyde:

<i>Takst</i>	<i>Tekst</i>	<i>Hon./ref.</i>	<i>Merk.</i>	<i>Rep.</i>
251	Fotodynamisk behandling (PDT) av basalcellekarsinom (BCC) og aktinisk keratose (AK). Ved AK bare for pasienter med minst 10 lesjoner eller med nedsatt immunforsvar. Taksten inkluderer utgifter til medikament og materiell	1000,-	E2	0

II

Endringen trer i kraft 1. oktober 2004.

24. sept. Nr. 1280 2004**Ikrafttredelse av lov 11. juni 2004 nr. 35 om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart.**

Fastsatt ved kgl.res. 24. september 2004 med hjemmel i lov 11. juni 2004 nr. 35 om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart del II. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 28. september 2004.

Lov 11. juni 2004 nr. 35 om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart trer i kraft straks. Dette gjelder likevel ikke for endringene i § 3–1 annet ledd, som trer i kraft 1. januar 2005.

24. sept. Nr. 1281 2004**Forskrift om endring i forskrift om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout.**

Fastsatt ved kgl.res. 24. september 2004 med hjemmel i lov 15. juni 2001 nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1. Fremmet av Kultur- og kirkedepartementet. Kunngjort 28. september 2004.

I

I forskrift 31. august 2001 nr. 1013 om sikkerhetsbestemmelser til lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd første punktum skal lyde:

Kultur- og kirkedepartementet oppnevner godkjenningnemnd til å behandle søknader om godkjenning jamfør lov 15. juni 2001 nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout § 1 første ledd.

II

Endringen trer i kraft straks.

24. sept. Nr. 1282 2004**Ikrafttredelse av lov 24. september 2004 nr. 72 om endringer i plan- og bygningsloven (konsekvensutredninger).**

Fastsatt ved kgl.res. 24. september 2004 med hjemmel i lov 24. september 2004 nr. 72 om endringer i plan- og bygningsloven (konsekvensutredninger) del II. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 28. september 2004.

Lov 24. september 2004 nr. 72 om endringer i plan- og bygningsloven (konsekvensutredninger) trer i kraft 1. april 2005.

13. sept. Nr. 1291 2004**Forskrift om endring i forskrift om bruk av arbeidsutstyr.**

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 13. september 2004 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 9 nr. 2, § 12 nr. 5 og § 14 siste ledd, jf. delegeringsvedtak 4. juni 1982 nr. 959. Kunngjort 1. oktober 2004.

I

I forskrift 26. juni 1998 nr. 608 om bruk av arbeidsutstyr gjøres følgende endringer:

§ 46C nr. 7 nytt andre, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Det skal brukes forankringer som tåler en kraft på minst 0,8 kN så lenge stillaset er oppsatt. Dersom dette kravet ikke med sikkerhet kan oppfylles, skal typiske forankringer prøves med 30% høyere belastning enn de beregnes for. Antallet forankringer skal justeres i samsvar med prøveresultatet.

Dersom det ved beregning av forankringer forutsettes høyere kraft pr. forankring enn 0,8 kN (80 kg), skal det kunne dokumenteres at festemidlene med innfesting, forankringsstagene og stillaskonstruksjonen tåler belastningen.

Konstruksjonen som stillaset er forankret i, skal tåle summen av alle belastningene som forankringene er beregnet for.

§ 46C nr. 7 nåværende andre, tredje og fjerde ledd blir nytt femte, sjette og syvende ledd.

II

Endringene trer i kraft straks.

23. sept. Nr. 1292 2004**Delegering av myndighet til Norges vassdrags- og energidirektorat etter naturgassforskriften.**

Fastsatt av Olje- og energidepartementet 23. september 2004 med hjemmel i forskrift 14. november 2003 nr. 1342 til lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassforskriften) kap. 2 og § 4-1, § 4-2, § 4-3 og § 4-5. Kunngjort 1. oktober 2004.

Departementet delegerer med dette all myndighet etter forskrift 14. november 2003 nr. 1342 til lov om felles regler for det indre marked for naturgass (naturgassforskriften) kapittel 2 til Norges vassdrags- og energidirektorat. Departementet delegerer også myndighet etter følgende bestemmelser i naturgassforskriften kapittel 4 for så vidt gjelder utøvelsen av myndighet etter naturgassforskriften kapittel 2:

- § 4-1 om kontroll
- § 4-2 om informasjon
- § 4-3 om dispensasjon
- § 4-5 om påleggskompetanse.

Det er en forutsetning for delegeringen at saker av prinsipiell karakter eller med betydelig motstridende samfunnsinteresser avgjøres av Olje- og energidepartementet.

23. sept. Nr. 1293 2004**Forskrift om endring i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften).**

Fastsatt av Miljøverndepartementet 23. september 2004 med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9, § 10, § 49 og § 51, jf. § 5 første ledd, jf. delegeringsvedtak 28. mai 2004 nr. 790. Kunngjort 1. oktober 2004.

I

I forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 5-3 nr. 3 skal lyde:

Grenseverdiene gjelder innendørs med lukkede vinduer og ventiler.

§ 5-6 første ledd skal lyde:

Den som er kartleggingspliktig etter § 5-5 skal også utrede tiltak for å bringe støynivået under grenseverdiene i § 5-3 nr. 1. Tiltak skal dimensjoneres med tilfredsstillende ventilasjon.

§ 5-8 første ledd skal lyde:

Eieren av anlegg som nevnt i § 5-2 annet ledd skal treffe nødvendige tiltak for å unngå at dennes anlegg bidrar vesentlig til at grenseverdien i § 5-3 nr. 2 blir overskredet. Tiltak skal gjennomføres slik at grenseverdiene i § 3 nr. 2 er oppfylt med tilfredsstillende ventilasjon.

II

Endringene trer i kraft straks.

24. sept. Nr. 1294 2004**Vedtak om nedleggelse av Kriminalpolitisen og opprettelse av Nye Kripes.**

Fastsatt ved kgl.res. 24. september 2004 med hjemmel i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) § 16 annet ledd nr. 1. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 1. oktober 2004.

1. Kriminalpolitisen nedlegges fra 1. januar 2005.
2. Den nasjonale enhet for bekjempelse av organisert og annen alvorlig kriminalitet (Nye Kripes) opprettes fra samme dato.

27. sept. Nr. 1295 2004**Vedtak om opphevelse av delegering av myndighet til Avinor AS etter luftfartsloven § 15–3.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 27. september 2004 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15–3. Kunngjort 1. oktober 2004.

I

Samferdselsdepartementet opphever med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15–3 vedtak 4. mai 2004 nr. 717 om delegering av myndighet til Avinor AS etter luftfartsloven § 15–3.

II

Vedtaket trer i kraft 1. oktober 2004.

27. sept. Nr. 1296 2004**Forskrift om tildeling og tilbaketrekking av vigselsrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn.**

Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 27. september 2004 med hjemmel i lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 12 annet ledd. Kunngjort 1. oktober 2004.

§ 1. Livssynssamfunnet innstiller egnet medlem som vigsler. Melding sendes for godkjenning til fylkesmannen i det fylke som anviser utbetaling av statstilskudd i medhold av forskrift 1. desember 1988 nr. 996 om tilskot til livssynssamfunn § 7 jf. § 3.

§ 2. Fylkesmannen godkjenner vedkommende som vigsler i livssynssamfunnet og sender godkjenningsbrev til livssynssamfunnet.

For å bli godkjent må personen som er innstilt som vigsler erklære at vedkommende vil utøve tjenesten i tråd med bestemmelser gitt i eller i medhold av lov. Erklæringen sendes fylkesmannen.

Den som skal være vigsler i livssynssamfunn må ikke være under 23 år og ikke over 75 år. Fylkesmannen kan gjøre unntak fra denne regelen.

Vigselskompetansen trer i kraft fra tidspunktet fylkesmannen sender godkjenningsbrevet.

Dersom godkjenning av vigsler vil virke åpenbart støtende eller er i strid med offentlige interesser, kan fylkesmannen nekte å godkjenne. Avgjørelsen kan påklages til departementet.

§ 3. Livssynssamfunnet kan frata vedkommende retten til å være vigsler. Melding om tilbaketrekking sendes vigsleren og fylkesmannen. Dersom en vigsler slutter i tjenesten eller melder seg ut av livssynssamfunnet, skal livssynssamfunnet straks melde fra til fylkesmannen. Vigselskompetansen opphører fra tidspunktet meldingen sendes. Fylkesmannen sender brev om tilbaketrekking til livssynssamfunnet og vedkommende som ikke lenger er vigsler.

§ 4. Dersom vigsler i et livssynssamfunn forsømmer sine plikter gitt i eller i medhold av lov, skal fylkesmannen gi vigsleren skriftlig advarsel og varsle livssynssamfunnet. Fortsetter det forsømmelige forhold, eller er tjenesteforsømmelsen særlig alvorlig, kan fylkesmannen frata vedkommende retten til å være vigsler. At vigsleren unnlater å kontrollere om det er utstedt prøvingsattest i henhold til ekteskapsloven § 10, anses som en særlig alvorlig tjenesteforsømmelse.

Fylkesmannen kan også frata vedkommende retten til å være vigsler dersom vilkårene for å være vigsler etter denne forskriften faller bort på annen måte.

Avgjørelse om å frata rett til å være vigsler kan påklages til departementet.

§ 5. Forskriften gjelder fra 1. oktober 2004.

28. sept. Nr. 1297 2004

Retningslinjer for utlevering av skattelisteopplysninger fra likningskontorene.

Fastsatt av Skattedirektoratet 28. september 2004 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 8–8 nr. 3 tredje ledd siste punktum. Kunngjort 1. oktober 2004.

I. Generelt

§ 1. Virkeområde

Retningslinjene gjelder anmodning om utlevering av skattelisteopplysninger for fysiske personer og selskaper.

§ 2. Skriftlig henvendelse

Den som ber om skattelisteopplysninger, skal gjøre dette skriftlig til likningskontoret, enten på papir, telefaks eller via e-post. Likningskontoret kan stille krav om en bestemt henvendelsesmåte.

§ 3. Identifisering

For å få utlevert opplysninger skal den som ber om skattelisteopplysninger oppgi skattyters navn og hvilket poststed vedkommende skattyter er bosatt/hjemmehørende i.

§ 4. Opplysningskvalitet

Skattelisteopplysningene som utleveres, er basert på ordinær ligning. Eventuelle senere endringer kan være hensyntatt.

§ 5. Utleveringsmåte

Likningskontoret skal bare utlevere skattelisteopplysningene skriftlig, dvs. enten på papir, telefaks eller via e-post.

§ 6. Hensynet til likningskontorets øvrige oppgaver

Utlevering skal bare foretas så langt det ikke i uforholdsmessig grad går ut over likningskontorets øvrige oppgaver. Likningskontoret må selv i det enkelte tilfellet vurdere dette.

Likningskontoret kan i denne vurdering legge vekt på om det foreligger saklig grunn til innhenting av opplysningene.

§ 7. Antall opplysninger

Likningskontoret kan ikke gi opplysninger om mer enn fem skattytere per henvendelse.

§ 8. Klagerett

Avslag på anmodning om utlevering kan påklages til fylkesskattekontoret.

II. Utlevering av skattelisteopplysninger til skattyter, ektefelle, konkursbo, domstol

§ 9. Utlevering i og etter utleggsperioden

På anmodning skal likningskontoret utlevere skattelisteopplysninger om den enkelte skattyter til ham/henne selv, ektefelle, dødsbo, konkursbo eller domstol i og etter utleggsperioden.

III. Utlevering til andre

§ 10. I utleggsperioden

I utleggsperioden kan likningskontoret etter anmodning utlevere skattelisteopplysninger

- a) til personer som på grunn av sin funksjonshemming ikke er i stand til å bruke Internettløsningen for skattelister,
- b) for skattytere som ikke fremtrer entydig identifisert i skattelisten, jf. § 11.

Likningskontoret skal prioritere henvendelser etter bokstav a).

§ 11. Etter utleggsperioden

Etter utleggsperioden bør skattelisteopplysninger fortrinnsvis utleveres til pressen.

Er det flere skattytere med samme navn på samme poststed, kan den som ber om opplysninger i tillegg oppgi skattyters fødselsdato/fødselsnummer/organisasjonsnummer for å sikre entydig identifisering av skattyter. I de tilfeller hvor fødselsnummer oppgis, skal både anmodning om opplysninger og likningskontorets svar foretas via brev.

IV. Ikrafttredelse

§ 12. Ikrafttredelsestidspunkt

Retningslinjene får virkning fra og med utlegg av skattelister for inntektsåret 2003.

28. sept. Nr. 1298 2004**Forskrift om endring i forskrift om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 28. september 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, samt delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 13 (direktiv 2003/118/EF), nr. 38 (direktiv 2003/113/EF, direktiv 2003/118/EF og direktiv 2004/2/EF), nr. 39 (direktiv 2003/113/EF, direktiv 2003/118/EF og direktiv 2004/2/EF) og nr. 54 (direktiv 2003/113/EF, direktiv 2003/118/EF og direktiv 2004/2/EF). Kunngjort 1. oktober 2004.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1388 om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XII

- nr. 13 (direktiv 76/895/EØF) tilføyes: direktiv 2003/118/EF,
- nr. 38 (direktiv 86/362/EØF) tilføyes: direktiv 2003/113/EF, direktiv 2003/118/EF og direktiv 2004/2/EF,
- nr. 39 (direktiv 86/363/EØF) tilføyes: direktiv 2003/113/EF, direktiv 2003/118/EF og direktiv 2004/2/EF,
- nr. 54 (direktiv 90/642/EØF) tilføyes: direktiv 2003/113/EF, direktiv 2003/118/EF og direktiv 2004/2/EF.

Vedlegg II er endret som ledd i gjennomføringen av EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 13, 38, 39 og 54 med tilføyelse av:

direktiv 86/362/EØF, direktiv 86/363/EØF og direktiv 90/642/EØF er endret som følge av: direktiv 2003/113/EF

direktiv 76/895/EØF, direktiv 86/362/EØF, direktiv 86/363/EØF og direktiv 90/642/EØF er endret som følge av: direktiv 2003/118/EF

direktiv 86/362/EØF, direktiv 86/363/EØF og direktiv 90/642/EØF er endret som følge av: direktiv 2004/2/EF.

Vedleggene kan fås ved henvendelse til Mattilsynet, postboks 383 Dep, 2381 Brumunddal og finnes på følgende nettadresse:

http://snt.mattilsynet.no/rettsregler/forskrifter/_plantevern/index.html

II

Endringene trer i kraft straks.

28. sept. Nr. 1299 2004**Forskrift om endring i forskrift om oppdragsgivers og oppdragstakers opplysningsplikt.**

Fastsatt av Finansdepartementet 28. september 2004 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 6–16 jf. § 6–10. Kunngjort 1. oktober 2004.

I

I forskrift 30. desember 1983 nr. 1980 om oppdragsgivers og oppdragstakers opplysningsplikt gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Plikten til ukrevet å gi opplysninger i henhold til ligningsloven § 6–10 nr. 1 a for så vidt gjelder oppdrag i riket, begrenses til å gjelde oppdrag til personer bosatt i utlandet eller selskaper hjemmehørende i utlandet.

II

Endringen trer i kraft 1. oktober 2004.

29. sept. Nr. 1300 2004**Forskrift om endring i forskrift om import og omsetning av pistasienøtter fra Iran.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 29. september 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 23 tredje ledd jf. § 16. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII (vedtak 2003/551/EF). Kunngjort 1. oktober 2004.

I

I forskrift 16. januar 1998 nr. 70 om import og omsetning av pistasienøtter fra Iran gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om særskilte beskyttelsestiltak i forbindelse med import og omsetning av pistasienøtter fra Iran

I forskriftens hjemmelsfelt skal EØS-henvisningen lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII (vedtak 97/830/EF og vedtak 2003/551/EF).

II

Endringene trer i kraft straks.

29. sept. Nr. 1301 2004**Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy (kontrollveiledning).**

Fastsatt av Vegdirektoratet 29. september 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 19 annet ledd, jf. forskrift 8. august 2002 nr. 875 om periodisk kontroll og utekontroll av kjøretøy § 2. Kunngjort 1. oktober 2004.

I

I forskrift 15. desember 1997 nr. 1488 om gjennomføring av periodisk kontroll av kjøretøy (kontrollveiledning) gjøres følgende endring:

Vedlegg 1 pkt. 7.5 rubrikken «kontrollmetode/virkning» skal lyde:

Med mindre den som fremstiller kjøretøyet for kontroll uoppfordret gjør oppmerksom på at farts skriver ikke er påkrevd i henhold til forordning (EØF) nr. 3821/85:

- Kontroller at farts skrivers installasjonsplate er gyldig, og at dekkenes rulleomkrets eller dimensjon samsvarer med opplysningene på installasjonsplaten.
- Dersom praktisk mulig: kontroller at farts skrivers forsegling er uskadet og at annen eventuell beskyttelse mot ulovlige inngrep er intakt.

II

Endringen trer i kraft straks.

30. sept. Nr. 1302 2004**Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 30. september 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 16, jf. delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zn og 54s (forordning (EF) nr. 2174/2003 og direktiv 2003/121/EF). Kunngjort 1. oktober 2004.

I

I forskrift 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 54 zn (forordning (EF) nr. 466/2001) om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer, deriblant mykotoksiner og tungmetallene bly, kadmium og kvikksølv, og 3-MCPD i næringsmidler, med følgende endringsforordninger:

- forordning (EF) nr. 2375/2001
- forordning (EF) nr. 257/2002
- forordning (EF) nr. 221/2002
- forordning (EF) nr. 563/2002
- forordning (EF) nr. 472/2002
- forordning (EF) nr. 2174/2003

gjelder som forskrift med de EØS-tilpasninger som fremgår av protokoll 1 og EØS-avtalen for øvrig.

§ 3a punkt nr. 6 skal lyde:

6. direktiv 98/53/EF endret ved direktiv 2003/121/EF for vurdering av nivåene av mykotoksiner i næringsmidler.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. sept. Nr. 1303 2004**Forskrift om låsing av cockpitdør (BSL D 1–16).**

Fastsatt av Luftfartstilsynet 30. september 2004 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 9–1 annet ledd og § 15–4, jf. delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 1. oktober 2004.

§ 1. Formål

Formålet med denne forskriften er å hindre uautorisert adgang til cockpit.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder luftfartøy brukt til ervervsmessig lufttransport av passasjerer fra lufthavner der passasjerene og deres håndbagasje ikke har vært gjennom sikkerhetskontroll i samsvar med forskrift 30. april 2004 nr. 715 om forebygging av anslag mot sikkerheten i luftfarten.

§ 3. Definisjoner

I denne forskrift menes med:

Ervervsmessig lufttransport (Commercial Air Transport): Lufttransport av passasjer, post og/eller frakt mot vederlag og i henhold til lisens utstedt av Luftfartstilsynet.

§ 4. Låsning av cockpitdør

Dersom det er installert låsbar dør mellom cockpit og passasjerkabin, skal denne være låst inne fra cockpit fra flyet settes i bevegelse før avgang til endelig stans etter landing.

§ 5. Ikrafttredelse

- (1) Denne forskriften trer i kraft 2. oktober 2004.
- (2) Forskriften gjelder til 1. januar 2005.

1. okt. Nr. 1304 2004**Omorganisering av departementsstrukturen fra 1. oktober 2004.**

Fastsatt ved kgl.res. 1. oktober 2004. Fremmet av Statsministerens kontor. Kunngjort 1. oktober 2004.

1. Opprettelse av et Arbeids- og sosialdepartement, et Helse- og omsorgsdepartement og et Moderniseringsdepartement.
2. Nedleggelse av Sosialdepartementet, Helsedepartementet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet.
3. Styringen av de nye departementene overtas av:
[...]
4. Utnevning av departementsråder i de nye departementene:
[...]
5. Overføring av ansvaret for lover til de nye departementene i samsvar med et vedlagt forslag.
6. Landbruksdepartementets navn endres til Landbruks- og matdepartementet.
7. Fiskeridepartementets navn endres til Fiskeri- og kystdepartementet.
8. Delegering til departementene til å foreta de endringer i forskrifter, avtaler, instruksjoner og bestemmelser som er en nødvendig følge av omorganiseringen.
9. Endringene trer i kraft straks.

Vedlegg 1. Oversikt over lover Arbeids- og sosialdepartementet skal ha forvaltningsansvaret for:

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) får forvaltningsansvaret for følgende lovverk:

- Lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard, § 4
- Lov 5. mai 1927 nr. 1 om arbeidstvister
- Lov 29. mai 1928 nr. 7 om tilvirkning og omsetning av alkoholholdige drikkevarer på Svalbard
- Lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr. Gjelder i forhold til petroleumsvirksomhet på landanleggene Kårstø, Kollsnes, Sture, Aukra, Tjeldbergodden, Slagentangen, Melkøya og Mongstad
- Lov 19. juni 1931 nr. 18 om Aktieselskapet Vinmonopolet
- Lov 16. juli 1936 nr. 2 om pliktmessig avhold for personer i visse stillinger fra nytelse av alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel
- Lov 13. desember 1946 nr. 21 om krigspensjonering for militærpersoner
- Lov 13. desember 1946 nr. 22 om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner
- Lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager
- Lov 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme sysselsetting
- Lov 27. juni 1947 nr. 10 om ulykkestrygd for arbeidere ved norske bedrifter på Svalbard
- Lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn
- Lov 15. desember 1950 nr. 7 om særlige rådgjerd under krig, krigsfare og liknende forhold (§ 3)
- Midlertidig lov 29. juni 1951 nr. 34 om tillegg til lover av 13. desember 1946 om 1) Krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner og 2) Krigspensjonering for militærpersoner
- Lov 6. juli 1951 nr. 4 om Norges Krigsskaderåd
- Lov 3. desember 1951 nr. 2 om pensjonstrygd for skogsarbeidere
- Lov 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister
- Lov 17. juli 1953 nr. 2 om erstatning for krigsskade på eiendom og interesse
- Lov 26. november 1954 nr. 3 om stønad ved krigsskade på person
- Lov 9. desember 1955 nr. 5 om innkreving av underholdsbidrag m.v.

- Lov 14. desember 1956 nr. 7 om forsynings- og beredskapstiltak (§ 30)
- Lov 28. juni 1957 nr. 12 om pensjonstrygd for fiskere
- Lov 6. juli 1957 nr. 26 om samordning av pensjons- og trygdeytelser
- Lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd
- Lov 24. mai 1961 nr. 1 om sparebanker; § 8, § 8c, § 14, § 17a, § 17b
- Lov 24. mai 1961 nr. 2 om forretningsbanker; § 9, § 11 og § 12
- Lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere
- Lov 9. desember 1966 nr. 2 om endringer i lov av 3 desember 1951 om pensjonstrygd for skogsarbeidere
- Lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten
- Lov 22. mars 1968 nr. 2 om tillegg til 1) lov om krigspensjonering for militærpersoner av 13 desember 1946 og 2) lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner av 13. desember 1946
- Lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakkskader, § 12
- Lov 14. desember 1973 nr. 61 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.
- Lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester § 4
- Lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v.
- Lov 5. juni 1981 nr. 45 om tilsattes representasjon i offentlige virksomheters styrende organer m.v.
- Lov 21. juni 1985 nr. 83 om ansvarlige selskaper og kommandittselskaper; § 2–10 og § 2–13, annet ledd
- Lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie
- Lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering
- Lov 23. desember 1988 nr. 110 om statsstilskott til ordninger for avtalefestet pensjon
- Lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott
- Lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v.
- Lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak; § 20 og § 33
- Lov 8. november 1991 nr. 76 om kommunale og fylkeskommunale eldreråd
- Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (§ 4–5 og kapittel 5)
- Lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v.
- Lov 29. januar 1993 nr. 27 om endringer i lov av 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn
- Lov 23. august 1996 nr. 63 om allmenngjøring av bestemmelser i tariffavtale om europeiske samarbeidsutvalg m.v.
- Lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet. Bestemmelser som gjelder sikkerhet, hovedsakelig kapittel IX og X.
- Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven), for så vidt gjelder:
 - Kapittel 1 Formål og definisjoner m.m.
 - Kapittel 2 Medlemskap
 - Kapittel 3 Pensjonskomponentene, trygdetid, pensjonspoeng, beregning av pensjoner, forsørgingstillegg, med unntak av § 3–15 Pensjonsgivende inntekt (under Finansdepartementet)
 - Kapittel 4 Dagpenger under arbeidsløshet
 - Kapittel 5 Stønad ved helsetjenester, for så vidt gjelder § 5–24 Stønad til helsetjenester i utlandet (kapitlet for øvrig under Helse- og omsorgsdepartementet)
 - Kapittel 6 Grunnstønad og hjelpestønad
 - Kapittel 7 Stønad ved gravferd
 - Kapittel 8 Sykepenger
 - Kapittel 9 Stønad ved barns og andre nære pårørendes sykdom
 - Kapittel 10 Ytelser under medisinsk rehabilitering
 - Kapittel 11 Ytelser under yrkesrettet attføring
 - Kapittel 12 Uførepensjon
 - Kapittel 13 Yrkesskadedekning
 - Kapittel 15 Stønad til enslig mor eller far
 - Kapittel 16 Ytelser til tidligere familiepleier
 - Kapittel 17 Ytelser til gjenlevende ektefelle
 - Kapittel 18 Barnpensjon
 - Kapittel 19 Alderspensjon
 - Kapittel 20 Administrative organer, med unntak av § 20–7 Klagenemnda for bidrag til behandling i utlandet (under Helse- og omsorgsdepartementet)
 - Kapittel 21 Saksbehandling i trygdesaker. Anke- og klagebehandling m.m.
 - Kapittel 22 Utbetaling, med unntak av § 22–2 Utbetaling ved direkte oppgjør, § 22–4 Disponering av ytelser til langtidspasienter i helseinstitusjon og § 22–5 Felles trivselsordninger for langtidspasienter (under Helse- og omsorgsdepartementet)
 - Kapittel 23 Finansiering, med unntak av § 23–2 Arbeidsgiveravgift, § 23–3 Trygdeavgift, § 23–5 Produktavgift ved fiske m.m., § 23–9 Tilskott fra kommunene og fylkeskommunene, § 23–10 Tilskott fra staten og § 23–11 Folketrygdens midler – folketrygdfondet (under Finansdepartementet)

- Kapittel 24 Saksbehandling i avgiftssaker m.m., for så vidt gjelder § 24–2 Trygdeetatens oppgaver (kapitlet for øvrig under Finansdepartementet)
- Kapittel 25 Forskjellige bestemmelser, med unntak av § 25–6 Tap av retten til å praktisere for trygdens regning og § 25–7 Utelukkelse fra å utstede legerklæringer (under Helse- og omsorgsdepartementet)
- Kapittel 26 Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover
- Lov 28. februar 1997 nr. 20 om endringer i lov om folketrygd (folketrygdloven)
- Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper; § 6–4, § 6–5, § 6–35
- Lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper; § 6–4, § 6–5, § 6–35 og § 6–37
- Lov 30. mars 2001 nr. 10 om endringer i folketrygdloven og barnetrygdloven (trygd på kontinentalsokkelen)
- Lov 21. desember 2001 nr. 118 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover
- Lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver. Gjelder i forhold til petroleumsvirksomhet på landanleggene Kårstø, Kollsnes, Sture, Aukra, Tjeldbergodden, Slagentangen, Melkøya og Mongstad
- Midlertidig lov 21. juni 2002 nr. 26 om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere ved Arbeidsforskningsinstituttet
- Lov 20. desember 2002 nr. 90 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (dagpenger under arbeidsløshet)
- Lov 20. desember 2002 nr. 111 om endringer i folketrygdloven og trygderettsloven
- Lov 20. juni 2003 nr. 55 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (tidsbegrenset uførestønad)
- Lov 19. desember 2003 nr. 117 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering og lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v.
- Lov 19. desember 2003 nr. 135 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover
- Lov 18. juni 2004 nr. 41 om endringer i folketrygdloven (regler om sykmelding mv.).

Vedlegg 2. Oversikt over lover Helse- og omsorgsdepartementet skal ha forvaltningsansvaret for:

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) får forvaltningsansvaret for følgende lovverk:

- Log 29. juni 1894 nr. 1 um sams normaltids fyr kongeriket Norig
- Lov 4. juni 1898 indeholdende visse Bestemmelser om Behandling af Lig
- Lov 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med kosmetikk og kroppspoleieprodukter mv.
- Lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet
- Lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m.
- Lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakksskader
- Lov 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd
- Lov 3. juni 1977 nr. 57 om sterilisering
- Lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene
- Lov 3. juni 1983 nr. 54 om tannhelsetjenesten
- Lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helsetjenesten
- Lov 18. september 1992 nr. 105 om endringer i midlertidig lov av 10. juni 1988 nr. 48 om avvikling av institusjoner og kontrakter om privatpleie under det fylkeskommunale helsevern for psykisk utviklingshemmede
- Lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v.
- Lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer, kapittel 2 (Miljøverndepartementet forvalter lovens kapittel 3. Kapittel 1, 4 og 5 er fellekapitler)
- Lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer
- Lov 12. januar 1995 nr. 6 om medisinsk utstyr
- Lov 15. desember 1995 nr. 74 om forbud mot kjønnslemlestelse
- Lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m.
- Lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern
- Lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter
- Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv.
- Lov 12. mai 2000 nr. 36 om strålevern og bruk av stråling
- Lov 2. juni 2000 nr. 39 om apotek
- Lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap
- Lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger
- Lov 15. juni 2001 nr. 53 om pasientskader mv.
- Lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak
- Lov 21. februar 2003 nr. 12 om biobanker
- Lov 27. juni 2003 nr. 64 om alternativ behandling av sykdom mv.
- Lov 5. desember 2003 nr. 100 om humanmedisinsk bruk av bioteknologi m.m.
- Lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv.
- Lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v., med unntak av
 - § 4–5 Midlertidig husvære

- Kapittel 5 Økonomisk stønad
- Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven), for så vidt gjelder:
 - Kapittel 5 Stønad ved helsetjenester, med unntak av § 5–24 Stønad til helsetjenester i utlandet og § 5–26 Stønad ved sykdom som har oppstått i tidsrom uten stønadsrett.
 - Kapittel 20 Administrative organer, § 20–7 Klagenemnda for bidrag til behandling i utlandet.
 - Kapittel 22 Utbetaling, § 22–2 Utbetaling ved direkte oppgjør, § 22–4 Disponering av ytelser til langtidspasienter i helseinstitusjon og § 22–5 Felles trivselsordninger for langtidspasienter.
 - Kapittel 25 Forskjellige bestemmelser, § 25–6 Tap av retten til å praktisere for trygdens regning.

Vedlegg 3. Oversikt over lover Moderniseringsdepartementet skal ha forvaltningsansvaret for:

Moderniseringsdepartementet (MOD) får forvaltningsansvaret for følgende lovverk:

- Lov 21. juni 1895 nr. 2 om den norske Enkekasse
- Lov 14. august 1918 nr. 1 om forandring av rikets inndelingsnavn
- Lov 11. oktober 1946 nr. 1 om Norsk Lysingsblad
- Lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse
- Lov 14. desember 1951 nr. 11 om pensjonsordning for statsråder
- Lov 26. juni 1953 nr. 11 om pensjonsordning for apoteketaten
- Lov 9. november 1956 nr. 1 om tillegg til lov om Statens Pensjonskasse av 28. juli 1949
- Lov 21. desember 1956 nr. 1 om aldersgrenser for offentlige tjenestemenn m.fl.
- Lov 3. mai 1957 om pensjonering av fastlønt befall som etter søknad gis avskjed med redusert lønn og tjenesteplikt
- Lov 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister
- Lov 6. mai 1966 om pensjonsordning for Stortingets ombudsmann for forvaltningen
- Lov 7. juli 1967 nr. 13 om husleieregulering m.v. for boliger
- Lov 7. juni 1974 nr. 22 om prisregler for jern og stål
- Lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter
- Lov 21. mai 1982 nr. 25 om tillegg til lov av 28. juli 1949 om Statens Pensjonskasse
- Lov 19. juni 1970 nr. 55 om prisutjevning i sildeneringen
- Lov 21. mai 1982 nr. 29 om opphevelse av lov 9. november 1956 om pensjonsordning for åremålstilsatte
- Lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m.
- Lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak
- Lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte
- Lov 27. november 1992 nr. 110 om konkurranseregler i EØS-avtalen m.v.
- Lov 11. juni 1993 nr. 64 om avtalefestet pensjon for offentlige tjenestemenn m.fl.
- Lov 11. juni 1993 nr. 66 om pristiltak
- Lov 1. juli 1994 nr. 49 om avtalefestet pensjon for arbeidstakere med rett til medlemskap i Pensjonsordning for apoteketaten
- Lov 22. mai 1998 nr. 30 om offentliggjøring av politiske partiers inntekter
- Lov 21. august 1998 nr. 65 om pensjonsordning for ballettdansere, sangsolister og korsangere ved Den Norske Opera
- Lov 15. januar 1999 nr. 1 om pensjonsordning for ledsagere i utenriktjenesten
- Lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser
- Lov 18. februar 2000 nr. 11 om omdanning av deler av Statsbyggs eiendomsvirksomhet til aksjeselskap
- Lov 19. desember 2003 nr. 118 om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere i Statskonsult AS
- Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger
- Lov 5. mars 2004 nr. 11 om gjennomføring og kontroll av EØS-avtalens konkurranseregler mv.

22. sept. Nr. 1305 2004

Forskrift om endring i forskrift om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) og i forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner).

Fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 22. september 2004 med hjemmel i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 46 nr. 8 og § 48 nr. 6. Kunngjort 5. oktober 2004.

I

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) gjøres følgende endringer:

§ 2 bokstav i) skal lyde:

- i) Med «løpende inntekter eller innbetalinger» menes påregnelige inntekter eller innbetalinger som kommer igjen med jevne mellomrom, jf. likevel § 5 sjette ledd.

§ 5 femte ledd nr. 2 skal lyde:

2. Inntekter fra salg av anleggsmidler, og inntekter og innbetalinger knyttet til investeringsprosjekter, jf. likevel § 5 sjette ledd.

§ 5 nytt sjette ledd skal lyde:

Ved salg av finansielle anleggsmidler, skal en andel av salgsinntekten regnes som løpende inntekt i samsvar med nærmere regler i forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) § 3 fjerde og femte ledd.

§ 5 nåværende sjette og sjuende ledd blir sjuende og åttende ledd.

II

I forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) gjøres følgende endringer:

§ 3 tredje ledd nr. 2 skal lyde:

2. Inntekter fra salg av anleggsmidler, og inntekter og innbetalinger knyttet til investeringsprosjekter, jf. likevel fjerde og femte ledd.

§ 3 nye fjerde og femte ledd skal lyde:

Ved salg av finansielle anleggsmidler, skal en andel av salgsinntekten regnes som avkastning på innskutt kapital. Første setning kommer kun til anvendelse dersom kommunen eller fylkeskommunen har bestemmende innflytelse i selskapet. Avkastning på innskutt kapital skal regnes som løpende inntekt. Som avkastning på innskutt kapital skal regnes det beløpet kommunen eller fylkeskommunen maksimalt kunne fått i utbytte etter lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper § 8–1, beregnet ved siste årsskifte før salgsdato, fratrukket utbytte utbetalt i salgsåret. Dersom kommunen eller fylkeskommunen selger kun en andel av sine finansielle anleggsmidler i selskapet, skal avkastning på innskutt kapital reduseres forholdsmessig.

Bestemmelsen i fjerde ledd kommer til anvendelse for udisponerte inntekter fra salg av finansielle anleggsmidler foretatt fra og med 1. januar 1997. Bestemmelsen i fjerde ledd kommer ikke til anvendelse for udisponerte inntekter fra salg av finansielle anleggsmidler foretatt før denne dato.

§ 3 nåværende fjerde og femte ledd blir sjette og syvende ledd.

§ 5 første ledd nytt nummer 8 skal lyde:

8. Ved salg av finansielle anleggsmidler der en andel av salgsinntekten er regnet som avkastning på innskutt kapital og løpende inntekt, skal beregningen av avkastning på innskutt kapital dokumenteres. Dette gjelder også ved omklassifisering av midler etter § 3 femte ledd.

III

Endringene trer i kraft fra og med regnskapsåret 2004.

Merknader til forskrift om endring i forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner og i forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner

I

I merknad til forskrift 15. desember 2000 nr. 1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) skal i pkt. «Til § 5» nytt niende ledd lyde:

Sjette ledd slår fast at ved salg av finansielle anleggsmidler, skal reglene i regnskapsforskriften § 3 fjerde og femte ledd gjelde.

I merknad til forskrift 15. desember 2000 nr. 1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) blir i pkt. «Til § 5» nåværende niende og tiende ledd tiende og ellefte ledd.

I merknad til forskrift 15. desember 2000 nr. 1423 om årsbudsjett (for kommuner og fylkeskommuner) skal i pkt. «Til § 5» tiende ledd første punktum lyde:

Syvende ledd angir at investeringsbudsjettet skal settes opp i balanse.

II

I merknad til forskrift 15. desember 2000 nr. 1424 om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) skal det pkt. «Til § 3» tilføyes:

Fjerde ledd slår fast at dersom kommunen eller fylkeskommunen har bestemmende innflytelse i selskapet, og kommunen eller fylkeskommunen selger eierandeler i et selskap, skal en andel av salgsinntekten regnes som avkastning på innskutt kapital. Det slås fast at denne andelen skal regnes som løpende inntekt. Avkastning på innskutt kapital skal således føres som inntekt i driftsregnskapet. Ved fusjon av selskaper hvor det utbetales vederlag

etter aksjeloven § 13–2, skal vederlaget håndteres regnskapsmessig likt, så langt det passer, med regnskapsreglene for salg av finansielle anleggsmidler. Departementet legger til grunn at nærmere regler for håndtering av vederlag etter aksjeloven § 13–2 gis av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk.

Med bestemmende innflytelse skal forstås at kommunen eller fylkeskommunen alene, eller sammen med andre kommuner eller fylkeskommuner, har flertall i generalforsamlingen, og således har bestemmende innflytelse over utbyttebeslutningen etter aksjeloven § 8–2. Med flertall i generalforsamlingen forstås alminnelig flertall etter aksjeloven § 5–17 første ledd, dvs. simpelt flertall. Dersom det i selskapets vedtekter i medhold av aksjeloven § 5–17 tredje ledd er fastsatt andre flertallskrav for beslutningen om utbytte, skal det med flertall i generalforsamlingen forstås disse andre flertallskravene.

Fjerde ledd slår videre fast hvor stor andel av salgsinntekten som skal regnes som avkastning på innskutt kapital. Avkastning på innskutt kapital er gitt av reglene i aksjeloven § 8–1, som med kvantitative begrensninger angir hva som maksimalt kan deles ut som utbytte. Utbytte kan deles ut av årsresultatet, eller av annen egenkapital (normalt tilbakeholdte årsoverskudd). Før utbytte kan deles ut, må det gjøres fradrag for eventuelt udekket underskudd, balanseførte utgifter til forskning og utvikling, goodwill og netto utsatt skattefordel, vedtektsbestemte eller lovbestemte avsetninger, og utbyttebegrensninger angitt i selskapets vedtekter. Dessuten skal det gjøres fradrag for lån til aksjonær, styret, daglig leder, samt pålydende for egne aksjer. Det skal også tas hensyn til forsiktig og god forretningsskikk. Det kan som hovedregel ikke deles ut utbytte dersom egenkapitalen er eller blir lavere enn 10% av balansesummen. Beregningen av avkastning på innskutt kapital skal baseres på selskapets regnskap for året forut for salgsåret. Videre slås det fast at dersom det er utbetalt utbytte til kommunen eller fylkeskommunen i året salget er foretatt, skal dette beløpet komme til fratrekk i det beløpet som er beregnet som avkastning på innskutt kapital. Det slås videre fast at dersom kommunen eller fylkeskommunen selger kun en andel av sine finansielle anleggsmidler i selskapet, skal avkastning på innskutt kapital reduseres forholdsmessig. Eksempelvis dersom kommunen eller fylkeskommunen selger halvparten av sine aksjer i et selskap, skal beløpet som regnes som avkastning på innskutt kapital halveres.

Femte ledd slår fast at denne bestemmelsen gjøres gjeldende for alle udisponerte inntekter som stammer fra salg av finansielle anleggsmidler foretatt fra og med 1. januar 1997. I henhold til reglene inntil 2000 (gml. kommuneloven § 48 nr. 2) måtte udisponerte kapitalinntekter avsettes til kapitalfond. Etter de siste endringene i økonomibestemmelsene i kommuneloven, som trådte i kraft 1. januar 2001, har det vært antatt lovstridig å regne en andel av udisponerte midler fra salg av finansielle anleggsmidler foretatt i 2000 eller tidligere som avkastning på innskutt kapital og løpende inntekt. Femte ledd gir anledning til å anvende reglene om avkastning på innskutt kapital også på udisponerte inntekter som stammer fra salg av finansielle anleggsmidler foretatt i 2000 eller tidligere. Videre slås det fast at reglene om regnskapsføring av avkastning på innskutt kapital ikke gjøres gjeldende for salg av finansielle anleggsmidler foretatt tidligere enn 1. januar 1997.

30. sept. Nr. 1306 2004

Forskrift om endring i forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften).

Fastsatt av Vegdirektoratet 30. september 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 13, § 14, § 15 og § 16, jf. delegeringsvedtak 24. november 1980 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 17b (direktiv 2002/85/EF). Kunngjort 5. oktober 2004.

I

I forskrift 4. oktober 1994 nr. 918 om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr (kjøretøyforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 47–1 nr. 1 skal lyde:

1. Bil i gruppene M2, M3, N2 og N3 som godkjennes fra 1. januar 2005 skal i henhold til direktiv 92/6/EØF, senest endret ved direktiv 2002/85/EF, være utstyrt med hastighetsbegrenser (e-merket) som tilfredsstiller kravene i direktiv 92/24/EØF.

Bil i gruppe M2 og N2 kan etter 1. januar 2005 godkjennes uten hastighetsbegrenser dersom de bare skal benyttes til nasjonal transport. Bil som godkjennes etter dette unntaket må innen 1. januar 2008 ha montert hastighetsbegrenser i henhold til direktiv 92/6/EØF, som senest endret ved direktiv 2002/85/EF.

Bil som tilfredsstiller grenseverdiene i direktiv 88/77/EØF (euro-3 motorer) og som er registrert mellom 1. oktober 2001 og 1. januar 2005 skal ha montert hastighetsbegrenser i henhold til direktiv 92/6/EØF, som senest endret ved direktiv 2002/85/EF innen følgende datoer:

- a) Bil gruppe N2 (lastebil)
 - 1. januar 2006 for internasjonal transport
 - 1. januar 2008 for nasjonal transport.
- b) Bil gruppe M2 (buss) og gruppe M3 (buss) med største tillatte totalvekt fra 5 til 10 tonn
 - 1. januar 2006 for internasjonal transport
 - 1. januar 2008 for nasjonal transport.

§ 47–1 nr. 3 og nr. 4 skal lyde:

3. Hastighetsbegrenser skal for bil i gruppe N2 og N3 være innstilt til maksimalt 90 km/t. Dette anses oppfylt dersom enten:
 - a) hastighetsbegrenseren justeres etter fabrikantens opplysninger om maksimal toleranse, slik at justert hastighet er maksimalt 90 km/t minus maksimal toleranse, eller
 - b) hastighetsbegrenseren justeres ved bruk av hastighetssimulator, slik at maksimal hastighet ikke overstiger 90 km/t.Dersom maksimal toleranse ikke er oppgitt eller verkstedet ikke har hastighetssimulator, skal hastighetsbegrenseren justeres til 85 km/t.
4. Hastighetsbegrenser for bil gruppe M2 og M3 skal være innstilt til maksimalt 100 km/t.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1307 2004

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 4. oktober 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–14. Kunngjort 5. oktober 2004.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 330 om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr gjøres følgende endringer:

§ 4 nr. 2 femte ledd skal lyde:

Det ytes stønad til immunstimulerende legemidler (ATC-kode L03A) til behandling av allmennfarlige smittsomme sykdommer i henhold til retningslinjer gitt av departementet.

I § 4 nr. 3 første ledd skal forekomster av benevnelsen «Sosial- og helsedepartementet» erstattes med «departementet».

II

Endringene trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1308 2004

Retningslinjer for offentliggjøring av skattelister på Internett.

Fastsatt av Skattedirektoratet 4. oktober 2004 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 8–8 nr. 3 annet ledd siste punktum. Kunngjort 5. oktober 2004.

I. Generelt om Internett-tjenesten

§ 1. Offentlige skattelister

Skattelistene er offentlige i utleggsperioden. Det er ikke adgang til å reservere seg mot offentliggjøring. Skattelistene på Internett er identiske med listene som ligger på likningskontorene, med unntak av opplysninger som gjelder personer som bor på institusjoner og personer uten fast bopel, jf. § 6.

§ 2. Publiseringssted

På Internett skal skattelistene bare være tilgjengelige ved søk fra Skatteetatens nettsider <http://www.skatteetaten.no>.

§ 3. Utleggsperiode

Skattelistene skal være tilgjengelige på Internett i tre uker i den samme perioden som listene ligger ute på likningskontorene.

§ 4. Nedlasting

Skattelistene skal verken helt eller delvis lastes ned. Det vil bli iverksatt tiltak for å hindre nedlasting. Bruk av tjenesten og søk kan logges for dette formål. Ved mistanke om brudd på retningslinjene kan Skattedirektoratet stenge tjenesten helt eller delvis.

§ 5. Tilstrekkelig identifisering

Skatteliteopplysninger fremkommer bare etter søk på identifiserte personer eller selskaper, jf. § 7 for søk på personer og § 11 for søk på selskaper.

II. Om søk etter personer

§ 6. Personkrets

Skattelisten på Internett inneholder ikke opplysninger om personer med sperret adresse, personer som bor på institusjon og personer uten fast bopel.

§ 7. Krav til identifisering

Personen skal identifiseres med navn, poststed og eventuelt med alder. Dersom personen ikke kan identifiseres entydig med navn og poststed, må alder oppgis.

§ 8. Søk på navn

Det skal oppgis ett eller flere fornavn. Det skal oppgis ett etternavn. Det er mulig å foreta fonetiske søk på navn.

§ 9. Søk på poststed

Poststed skal angis uten postnummer. Ved søk på person som befinner seg i utlandet, skal landets navn oppgis i stedet for poststed.

§ 10. Søk på alder

Ved søk på alder gir tjenesten treff på personer med alder lik eller nær oppgitt alder.

III. Om søk etter selskaper

§ 11. Krav til identifisering

Selskapet skal identifiseres med organisasjonsnummer eller navn og poststed.

§ 12. Søk på navn

Det skal oppgis minst ett ord i det offisielle selskapsnavnet. Det er mulig å foreta fonetisk søk.

§ 13. Søk på poststed

Poststed skal angis uten postnummer. Er selskapet som det søkes etter utenlandsk, skal landets navn oppgis i stedet for poststed.

IV. Om personvern

§ 14. Forholdet til personopplysningsloven

Bruk av skattelisteopplysninger skal følge lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger med forskrifter.

V. Ikrafttredelse

§ 15. Ikrafttredelsestidspunkt

Retningslinjene får virkning fra og med utlegg av skattelistedene for inntektsåret 2003.

13. sept. Nr. 1311 2004

Forskrift om endring i forskrift om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m.

Fastsatt av Direktoratet for arbeidstilsynet 13. september 2004 med hjemmel i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 8 nr. 4, § 9 nr. 2 og § 14 tredje ledd, jf. delegeringsvedtak 4. juni 1982 nr. 959. Kunngjort 8. oktober 2004.

I

I forskrift 14. april 1989 nr. 335 om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m. gjøres følgende endringer:

§ 21 overskriften skal lyde:

§ 21. *Atkomst*

§ 31 oppheves.

II

Endringene trer i kraft straks.

21. sept. Nr. 1312 2004

Forskrift om endring i forskrift om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektere.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 21. september 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. Jf. EØS-avtalen vedlegg XVIII nr. 11 (direktiv 89/655/EØF og direktiv 2001/45/EF). Kunngjort 8. oktober 2004.

I

I forskrift 15. juni 1987 nr. 507 om sikkerhetstiltak m.m. på passasjer-, lasteskip og lektere gjøres følgende endringer:

EØS-henvisningen i hjemmelsfeltet skal lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XXII nr. 1 (direktiv 89/686/EØF) og vedlegg XVIII nr. 11 (direktiv 89/655/EØF og direktiv 2001/45/EF).

§ Ny § 27A skal lyde:

§ 27A. Arbeid i høyden

(1) Når det arbeides slik at det er fare for å falle ned, skal det brukes sikkerhetssele med tilhørende sikkerhetsline. Foregår arbeidet slik at sikkerhetssele og sikkerhetsline ikke kan brukes, skal det når dette er nødvendig, festes et nett eller tas like betryggende forholdsregler for å unngå ulykker.

(2) Stiger skal oppsettes slik at de er stødige i bruk. Stiger som henger skal festes på en slik måte at de ikke kan forskyve seg eller begynne å svinge.

(3) Bærende deler i stillas skal sikres mot utglidning, enten ved at de festes til underlaget, utstyres med en sklisikker innretning eller på andre, like effektive måter, og den belastede overflaten skal ha tilstrekkelig bæreevne. Stillaset skal være stabilt.

(4) Avhengig av hvilket arbeidsutstyr som velges, skal det fastslås hvilke tiltak som er egnet til å minimere risikoen arbeidstakerne utsettes for. Ved behov skal det monteres sikringsinnretninger mot fall. Disse innretningene skal være utformet på en slik måte, og være så sterke at de kan hindre eller stoppe fall, og i størst mulig grad hindre at arbeidstakerne skades.

(5) For øvrig gjelder kravene i vedlegg 2; Bestemmelser om bruk av arbeidsutstyr til midlertidig arbeid i høyden.

Nytt vedlegg 2 skal lyde:

Vedlegg 2. Bestemmelser om bruk av arbeidsutstyr til midlertidig arbeid i høyden

1. *Generelle bestemmelser*

1.1. Dersom det i henhold til artikkel 6 i direktiv 89/391/EØF og artikkel 3 i direktiv 2001/45/EF ikke er mulig å utføre midlertidig arbeid i høyden på en sikker måte og under egnede ergonomiske forhold fra en passende overflate, velges det arbeidsutstyr som er best egnet til å sikre og opprettholde trygge arbeidsforhold. Kollektive vernetiltak skal prioriteres framfor personlige vernetiltak. Arbeidsutstyret skal være dimensjonert for arbeidet som skal utføres, og for forutsigbare belastninger, slik at arbeidstakerne kan forflytte seg uten risiko.

Den mest hensiktsmessige atkomstveien til midlertidige arbeidsplasser i høyden velges ut fra hvor ofte arbeidstakerne forflytter seg, atkomstveiens høyde og hvor lenge den er i bruk. Den valgte atkomstvei skal også kunne brukes til evakuering i en nødsituasjon. Forflytning mellom atkomstvei og arbeidsplattformer, stillasgulv eller gangbroer må ikke medføre ytterligere risiko for fall.

1.2. Bruk av stiger som arbeidsplattform ved utføring av arbeid i høyden skal begrenses til forhold der, med hensyn til nr. 1.1, annet og sikrere arbeidsutstyr ikke vil være hensiktsmessig fordi risikoen er liten og enten fordi bruk av stigen er kortvarig eller fordi det foreligger forhold på arbeidsplassen som arbeidsgiveren ikke kan endre.

1.3. Bruk av tau som atkomstvei og for å innta arbeidsstillinger skal bare tillates når det av risikovurderingen framgår at arbeidet kan utføres på en sikker måte, og når det ikke vil være hensiktsmessig å bruke annet, sikrere arbeidsutstyr.

På bakgrunn av risikovurderingen og særlig når arbeidets varighet og de ergonomiske belastninger tilsier det, skal det skaffes til veie et arbeidssete med egnet utstyr.

1.4. Avhengig av hvilken type arbeidsutstyr som velges på bakgrunn av det foregående, skal det fastslås hvilke tiltak som er egnet til å minimere risikoen arbeidstakere utsettes for ved bruk av denne typen utstyr. Ved behov skal det monteres sikringsinnretninger mot fall. Disse innretningene må være utformet på en slik måte, og være så sterke, at de kan hindre eller stoppe fall og i størst mulig grad hindre at arbeidstakerne skades. Kollektive fallsikringsinnretninger kan opphøre bare på atkomststeder med stiger eller trapper.

1.5. Når det i forbindelse med utføringen av en bestemt arbeidsoppgave er nødvendig å midlertidig fjerne en kollektiv fallsikringsinnretning, skal det iverksettes effektive sikkerhetstiltak som kompenserer for dette. Arbeidsoppgaven kan ikke utføres før tiltakene er iverksatt. Når den bestemte arbeidsoppgaven er fullført, endelig eller midlertidig, skal den kollektive fallsikringsinnretningen settes opp igjen.

1.6. Midlertidig arbeid i høyden kan utføres bare når værforholdene ikke utgjør en risiko for arbeidstakernes sikkerhet og helse.

2. *Særlige bestemmelser om bruk av stiger*

2.1. Stiger skal oppstilles slik at de er stødige under bruk. Bærbare stiger skal hvile på et stabilt, bæredyktig og fast underlag i egnet størrelse slik at trinnene forblir vannrette. Stiger som henger skal festes på en sikker måte og,

- med unntak av taustiger, på en slik måte at de ikke kan forskyve seg eller begynne å svinge.
- 2.2. Bærbare stiger skal hindres fra å skli under bruk ved å sikre de nedre eller øvre endeklossene eller ved å bruke en sklisikker innretning, eller på andre måter som er like effektive. Ved atkomst fra stige skal stigen være tilstrekkelig mye høyere enn atkomstnivåets høyde, med mindre det er iverksatt andre tiltak som gjør at arbeidstakerne kan holde seg fast på en sikker måte. Stiger som er satt sammen av flere deler, og skyvestiger skal brukes slik at de ulike delene ikke kan forskyves i forhold til hverandre. Mobile stiger skal sikres før de tas i bruk.
 - 2.3. Stiger skal brukes slik at arbeidstakerne hele tiden har et sikkert grep og står støtt. Særlig når arbeidstakere må bære noe mens de står på stige, er det viktig at de fremdeles kan ha et sikkert grep.
3. *Særlige bestemmelser om bruk av stillaser*
- 3.1. Dersom dimensjonsberegningen for det aktuelle stillaset ikke er tilgjengelig eller ikke inneholder informasjon om de planlagte oppstillingene, skal det gjøres en styrke- og stabilitetsberegning, med mindre stillaset monteres i henhold til en allment anerkjent standardmodell.
 - 3.2. Avhengig av det valgte stillasets kompleksitet skal en kvalifisert person utarbeide en veiledning for montering, bruk og demontering. Veiledningen kan utformes som en generell plan, med utfyllende og detaljerte opplysninger om det aktuelle stillaset.
 - 3.3. De bærende delene i stillaset skal sikres mot utglidning, enten ved at de festes til underlaget, utstyres med en sklisikker innretning eller på andre, like effektive måter, og den belastede overflaten skal ha tilstrekkelig bæreevne. Stillaset skal være stabilt. Utsiktet for flytning av rullestillaser ved arbeid i høyden skal forhindres ved hjelp av egnede innretninger.
 - 3.4. Stillasgulvenes dimensjoner, form og plassering skal være tilpasset arbeidets karakter og den belastning arbeidet medfører, og bidra til at arbeid og forflytning kan skje på en sikker måte. Stillasgulvene skal monteres slik at de enkelte bestanddelene ikke kan forskyve seg ved normal bruk. Det skal ikke forekomme noen farlige mellomrom mellom de deler som utgjør stillasgulvet og de loddrette, kollektive fallsikringsinnretningene.
 - 3.5. Når enkelte deler av et stillas ikke er ferdige til bruk, for eksempel under montering, demontering eller endringer, skal disse delene merkes med varselskilt i henhold til de nasjonale bestemmelser som gjennomfører direktiv 92/58/EØF, og på en egnet måte avgrenses fysisk for å hindre atkomst til det farlige området.
 - 3.6. Montering, demontering eller store endringer av stillaser skal skje bare under tilsyn av en kvalifisert person og av arbeidstakere som har fått passende spesialopplæring i arbeidet som skal utføres, særlig med hensyn til mulige risikoer i følge bestemmelsene i artikkel 7 i direktiv 89/655/EØF, og særlig med hensyn til:
 - a) forståelse av planer for montering, demontering eller endringer av det aktuelle stillaset,
 - b) sikkerhet ved montering, demontering eller endringer av det aktuelle stillaset,
 - c) tiltak for å redusere fallrisikoen for personer og gjenstander,
 - d) sikkerhetstiltak i tilfelle værslag som kan virke negativt inn på sikkerheten til det aktuelle stillaset,
 - e) tillatte belastninger,
 - f) all annen risiko som ovennevnte montering, demontering eller endring kan medføre.Personen som har tilsynet og de berørte arbeidstakerne skal ha tilgang til monterings- og demonteringsplanen nevnt i nr. 3.2 og eventuelle instruksjoner i den.
4. *Særlige bestemmelser om bruk av tau som atkomstvei og for å innta arbeidsstillinger*
- 4.1 Ved bruk av tau som atkomstvei og for å innta arbeidsstillinger skal følgende vilkår være oppfylt:
 - a) Systemet skal omfatte minst to tau med separate fester. Det ene tauet brukes til atkomst, nedstigning og støtte (arbeidstau) og det andre til sikkerhet (sikkerhetstau).
 - b) Arbeidstakerne skal være utstyrt med og bruke en egnet sele, som skal være festet til sikkerhetstauet.
 - c) Arbeidstauet skal være utstyrt med en innretning for sikker opp- og nedstigning samt et automatisk låsesystem som hindrer brukeren i å falle dersom vedkommende mister kontrollen over bevegelsene sine. Sikkerhetstauet skal ha bevegelig fallsikringsutstyr som følger arbeidstakerens bevegelser.
 - d) Verktøy og annet utstyr som arbeidstakerne bruker, skal være sikret til arbeidstakernes seler eller arbeidssete eller på en annen, egnet måte.
 - e) Arbeidet skal planlegges og overvåkes grundig slik at arbeidstakere kan få øyeblikkelig hjelp i en nødsituasjon.
 - f) De berørte arbeidstakerne skal i henhold til bestemmelsene i artikkel 7 i direktiv 89/655/EØF få egnet spesialopplæring i arbeidet som skal gjøres, særlig med henblikk på framgangsmåter under redningsarbeid.I unntakstilfeller, dersom risikovurderingen tilsier at bruken av to tau vil gjøre arbeidet farligere, kan bruk av ett tau tillates, forutsatt at det er iverksatt egnede sikkerhetstiltak som garanterer sikkerheten i henhold til nasjonal lovgivning og/eller praksis.

II

Endringene trer i kraft straks.

30. sept. Nr. 1313 2004**Delegering av myndighet til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet etter lov om ekteskap § 12 første ledd bokstav a og forskrift om tildeling og tilbaketrekking av vigselfrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn § 2 og § 4.**

Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 30. september 2004 med hjemmel i lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 12 første ledd bokstav a og forskrift 27. september 2004 nr. 1296 om tildeling og tilbaketrekking av vigselfrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn § 2 og § 4. Kunngjort 8. oktober 2004.

Barne- og familiedepartementets myndighet etter lov 4. juli 1991 nr. 47 om ekteskap § 12 første ledd bokstav a og forskrift 27. september 2004 nr. 1296 om tildeling og tilbaketrekking av vigselfrett for seremonileder eller tilsvarende i livssynssamfunn § 2 og § 4 delegeres til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

1. okt. Nr. 1314 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 1. oktober 2004 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 § 4, § 5 og § 9 og forskrift 22. desember 2003 nr. 1773 om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2004 § 13. Kunngjort 8. oktober 2004.

I

I forskrift 22. desember 2003 nr. 1773 om regulering av fisket etter torsk i Nordsjøen og Skagerrak i 2004 gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

Fartøy på eller over 28 meter største lengde som har adgang til å delta i fisket etter torsk i Nordsjøen sør for 62° N, jf. forskrift 9. desember 2003 nr. 1605 om adgang til å delta i fisket etter torsk, hyse og sei mv. for fartøy på eller over 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i 2004, kan maksimalt fiske inntil 175 tonn torsk rund vekt.

Fartøy under 28 meter største lengde som har adgang til å delta i gruppe I, jf. forskrift 9. desember 2003 nr. 1483 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i Nordsjøen sør for 62° N i 2004 kan maksimalt fiske inntil følgende kvanta torsk rund vekt:

Fartøy under 21 meter største lengde:	44 tonn
Fartøy mellom 21 meter største lengde og 28 meter største lengde:	175 tonn

Fartøy som har adgang til å delta i gruppe II, jf. forskrift 9. desember 2003 nr. 1483 om adgang til å delta i fisket etter torsk for fartøy under 28 meter største lengde som fisker med konvensjonelle redskap i Nordsjøen sør for 62° N i 2004, kan maksimalt fiske inntil følgende kvanta torsk rund vekt:

Fartøy under 21 meter største lengde:	20 tonn
Fartøy mellom 21 meter største lengde og 28 meter største lengde:	30 tonn

II

Endringen trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2004.

4. okt. Nr. 1315 2004**Forskrift om endring i forskrift for vigsel ved norsk utenriktjenestemann.**

Fastsatt av Utenriksdepartementet 4. oktober 2004 med hjemmel i lov 3. mai 2002 nr. 13 om utenriktjenesten § 17, jf. Kronprinsreg.res 16. desember 1960 nr. 2. Kunngjort 8. oktober 2004.

I

I forskrift 21. mai 2001 nr. 1308 for vigsel ved norsk utenriktjenestemann gjøres det følgende endringer:

§ 4 fjerde ledd skal lyde:

Avslag på søknad kan påklages til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.¹

¹ Mht. de legitimasjoner og opplysninger som må foreligge ved søknad om dispensasjon etter § 4 og behandlingen av slike saker, henvises det til Barne- og familiedepartementets rundskriv Q-20/2004.

§ 5 skal lyde:

Den som er gjort umyndig, må ha samtykke fra vergen til å inngå ekteskap. Det samme gjelder den som har fått oppnevnt hjelpeverge etter vergemålsloven § 90a flg., dersom det faller innenfor hjelpevergens oppdrag å gi slikt

samtykke. Nekter vergen eller hjelpevergen, kan fylkesmannen på vedkommendes hjemsted på begjæring likevel gi tillatelse til ekteskapsinngåelse hvis det ikke er rimelig grunn for nektelsen, jf. ekteskapslovens § 2. Avslag kan påklages Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

§ 10 første ledd skal lyde:

Før ekteskap kan inngås, skal det skje en prøving av om ekteskapsvilkårene er oppfylt. Prøvingen foretas av folkeregisteret eller av norsk utenriktjenestemann på det stedet der en av brudefolkene bor. Norsk utenriktjenestemann prøver kun ekteskapsvilkårene for norske borgere som er fast bosatt i embetsdistriktet, og bare i de tilfeller der prøvingen ikke kan foretas av norsk folkeregister.

§ 11 nr. 4 andre ledd skal lyde:

Utenlandsk statsborger som ikke er fast bosatt i Norge, skal legge fram dokumentasjon fra myndighetene i sitt bostedsland om at det ikke er noe til hinder for at han eller hun inngår ekteskap («ekteskapsattest», se Barne- og familiedepartementets rundskriv Q-18/2004). Vigsleren kan gjøre unntak fra kravet når særlige grunner taler for det. Barne- og familiedepartementet har med hjemmel i ekteskapsloven § 7, bokstav h, gitt forskrift om når en utenlandsk statsborger skal anses for å være fast bosatt i Norge i forbindelse med prøving av ekteskapsvilkårene.

§ 15 skal lyde:

Når brudefolk som har fått prøvd ekteskapsvilkårene som nevnt i § 14, vil inngå ekteskap for annen norsk vigsler, utferdiges i tillegg til «Prøvingsprotokoll» også blanketten «Prøvingsattest». Begge dateres, undertegnes og påføres embetsstempel. «Prøvingsprotokoll» oppbevares ved utenriksstasjonen der prøvingen har vært foretatt. «Prøvingsattest» leveres brudefolkene, som besørger denne formidlet til den vigsler som skal foreta vigselen.

Har folkeregisteret eller norsk utenriktjenestemann funnet at brudefolkene fyller ekteskapsvilkårene etter loven, og det heller ikke foreligger hindringer som nevnt i ekteskapsloven § 8 eller § 9, skal brudefolkene få en attest for at det ikke er noe til hinder for at ekteskapet blir inngått. Attesten er gyldig i fire måneder etter utstedelsen. Det må påses at attesten dateres, undertegnes og påføres embetsstempel. For øvrig gjelder de samme betingelser som nevnt i § 14.

Vedtak om ikke å utstede prøvingsattest kan påklages til fylkesmannen.

§ 17 skal lyde:

Vigsel ved norsk utenriktjenestemann kan ikke finne sted før ekteskapsvilkårene er prøvd i samsvar med denne forskrifts § 10, første ledd. Er prøving foretatt av folkeregisteret, skal begge partene legge frem bevis for identitet sammen med prøvingsattest.

Nekter vigsleren å foreta vigsel, kan hver av partene påklage vedtaket til fylkesmannen, som kan pålegge vigsleren å foreta vigsel, jf. ekteskapslovens § 14.

§ 21 og § 22 skal lyde:

§ 21. Som dokumentasjon for at vigsel er foretatt utfylles blanketten «Prøvingsattest/Melding om vigsel/Vigselbok». Blanketten utfylles i tre eksemplarer og alle eksemplarene skal undertegnes av vigsler, av brudefolkene og av vitnene, dateres og påføres embetsstempel.

§ 22. Utenriksstasjonen skal snarest og senest innen tre dager sende melding om vigselen til prøvingsmyndigheten.¹ Originalblanketten utgjør vigselsbok og oppbevares på stasjonen.

¹ Jf. forskrift 20. november 1992 nr. 854 om registrering og melding av vigsel, gitt av Barne- og familiedepartementet.

II

Endringene trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1316 2004

Forskrift om naturlig mineralvann og kildevann.

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 4. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 6, § 7, § 9, § 10, § 16 og § 21, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 26 (direktiv 80/777/EØF endret ved direktiv 96/70/EF) og nr. 54zzh (direktiv 2003/40/EF). Kunngjort 8. oktober 2004.

§ 1. Omfang

Forskriften omfatter regler for utvinning, behandling, kvalitet, merking og omsetning mv. av naturlig mineralvann og kildevann.

Forskriften omfatter ikke vann definert som legemiddel eller naturlig mineralvann og kildevann som benyttes ved kilden til kurative formål i varme- eller vannmineralske behandlingsanstalter og kurbad.

Naturlig mineralvann og kildevann ment for eksport eller gjenekspert fra Norge for å omsettes i en tredjestat utenfor EØS, skal oppfylle de relevante kravene i denne forskrift, med mindre noe annet kreves av myndighetene i importstaten eller er fastsatt i lover, forskrifter, standarder, regler for god praksis og andre rettslige og forvaltningsmessige framgangsmåter som gjelder i importstaten.

§ 2. Definisjoner

I denne forskrift forstås ved:

1. *Naturlig mineralvann*: vann av god mikrobiologisk kvalitet med opphav i en grunnvannsforekomst og som uttas gjennom ett eller flere naturlige eller kunstige utspring.
Naturlig mineralvann kjennetegnes i tillegg ved:
 - a) sin naturlige beskaffenhet gjennom innholdet av mineraler, sporelementer eller andre bestanddeler og ved eventuelt å ha bestemte virkninger, og
 - b) sin opprinnelige tilstand.Begge disse egenskapene er intakt fordi vannet har sitt opphav i grunnen, beskyttet mot enhver fare for forurensning.
2. *Kildevann*: vann av god mikrobiologisk kvalitet med opphav i en grunnvannsforekomst som er beskyttet mot enhver fare for forurensning og som uttas gjennom ett eller flere naturlige eller kunstige utspring.
Kildevann kjennetegnes i tillegg ved sin kjemiske vannkvalitet som vanlig drikkevann.
3. *Grunnvannsforekomst*: et avgrenset volum grunnvann i et eller flere grunnvannsmagasin.

§ 3. Godkjenning

Naturlig mineralvann utvunnet i Norge skal godkjennes av Mattilsynet under forutsetning av at grunnvannsforekomsten og vannet tilfredsstillende de krav som er fastsatt i denne forskrift.

Naturlig mineralvann som importeres fra land innen EØS, skal være godkjent av eksportlandets ansvarlige myndighet.

Naturlig mineralvann som importeres fra land utenfor EØS, skal godkjennes av Mattilsynet under forutsetning av at det tilfredsstillende de krav som er fastsatt i denne forskrift, og at den ansvarlige myndighet i det landet utvinningen foregår har bekreftet at vannet oppfyller kravene, og at det føres løpende kontroll med at kravene i § 4 overholdes. Slik godkjenning gis for inntil fem år av gangen.

Kildevann utvunnet i Norge skal godkjennes av Mattilsynet under forutsetning av at det tilfredsstillende de krav som er fastsatt i denne forskriften.

Godkjenning etter første, tredje og fjerde ledd kan trekkes tilbake dersom kravene i denne forskrift ikke overholdes.

Godkjenning av og tilbaketrekking av godkjenning av naturlig mineralvann skal offentliggjøres av Mattilsynet.

§ 4. Krav til utvinning og emballering

Utvinningsanlegget skal være slik at mulighet for forurensning unngås, og slik at de egenskaper som vannet har ved utspringet og som det tillegges i merking eller markedsføring, blir bevart.

Grunnvannsforekomsten og utspringet skal beskyttes mot enhver fare for forurensning.

Inntakstutstyr, ledninger og tanker skal være av materialer som er egnet for slikt vann og som ikke forårsaker kjemisk, fysisk-kjemisk og/eller mikrobiologisk forandring av vannet.

Innredning og utstyr i utvinningsanlegget, særlig vaske- og emballeringsanlegget, skal være i samsvar med gjeldende krav til hygiene.

Emballasjen skal fremstilles og behandles slik at den ikke forringer vannets kjemiske og mikrobiologiske egenskaper.

Emballasjen skal etter tapping lukkes på en slik måte at mulighet for forfalskning eller forurensning unngås.

Det er ikke tillatt å transportere naturlig mineralvann eller kildevann i annen emballasje enn den som er bestemt til omsetning til forbruker.

§ 5. Behandling

Naturlig mineralvann og kildevann kan ikke gis annen behandling enn:

1. utskilling av ustabile forbindelser som f.eks. jern- og svovelforbindelser ved filtrering eller dekantering, eventuelt etter oksygenering, forutsatt at behandlingen ikke endrer vannets sammensetning med hensyn til de vesentlige forbindelser som gir vannet dets karakteristiske egenskaper
2. utskilling av jern-, mangan-, svovel- og arsenforbindelser ved behandling ved hjelp av ozonanriket luft, forutsatt at behandlingen ikke endrer vannets sammensetning med hensyn til de vesentlige forbindelser som gir vannet dets karakteristiske egenskaper
3. hel eller delvis fjerning av fritt karbondioksid ved utelukkende fysiske prosesser
4. tilførsel eller gjeninnføring av karbondioksid på vilkår angitt i vedlegg 3 del III.

Eventuell behandling av vannet etter første ledd pkt. 2 skal forelegges Mattilsynet.

Bruk av ozonanriket luft skal bare benyttes når innholdet av jern, mangan, svovel og arsen gjør det nødvendig.

Virksomheten skal sette i verk alle tiltak som er nødvendig for å sikre at behandlingen med ozonanriket luft er effektiv og helsemessig trygg, og slik at dette kan dokumenteres for og kontrolleres av Mattilsynet.

Behandling med ozonanriket luft skal ikke resultere i dannelsen av biprodukter utover de grenseverdier som er satt i vedlegg 3. For øvrig skal det ikke dannes biprodukter som kan medføre risiko for helseskade.

Naturlig mineralvann og kildevann skal ikke desinfiseres eller utsettes for noe som kan endre det heterotrofe kimtallet. Tilsetning av karbondioksid i samsvar med første ledd pkt. 4 er likevel tillatt.

Bestemmelsene i første ledd skal ikke være til hinder for bruk av naturlig mineralvann eller kildevann ved fremstilling av leskedrikker.

§ 6. Mikrobiologiske og sensoriske krav

Naturlig mineralvann og kildevann skal ved utspringet og ved omsetning ikke inneholde:

1. sykdomsfremkallende parasitter og/eller mikroorganismer,
2. Escherichia coli, koliforme bakterier eller intestinale enterokokker i 250 ml tilfeldig uttatt prøve,
3. sporedannende sulfitt-reduserende anaerobe bakterier i 50 ml tilfeldig uttatt prøve, eller
4. Pseudomonas aeruginosa i 250 ml tilfeldig uttatt prøve.

Det heterotrofe kimtallet i naturlig mineralvann og kildevann skal ved utspringet tilsvare dets normale heterotrofe kimtall og vitne om at kilden er beskyttet mot forurensning. Heterotroft kimtall skal bestemmes i henhold til vedlegg 3 del II pkt. 3) c) og d).

Etter emballering skal det heterotrofe kimtallet ikke overstige 100 pr. ml, dyrket ved 20–22 °C i 72 timer på agar-agar eller agar-gelatin-blanding, og 20 pr. ml, dyrket ved 36 ± 2 °C i 24 timer på agar-agar. Det heterotrofe kimtallet skal undersøkes innen 12 timer etter emballering. Vannet skal oppbevares ved 4 ± 1 °C i denne 12-timersperioden.

Det heterotrofe kimtallet ved omsetning skal utelukkende stamme fra en normal økning av det kiminnholdet vannet hadde ved utspringet.

Naturlig mineralvann og kildevann skal ved omsetning ikke ha noen sensoriske feil.

§ 7. Kjemiske krav

Naturlig mineralvann skal overholde de krav til kjemisk vannkvalitet som fremkommer av vedlegg 1 tabell 1 til denne forskriften. Analysemetodene skal tilfredsstillende de krav til nøyaktighet mv. som fremkommer av vedlegg 1 tabell 2.

Kildevann skal overholde de krav til kjemisk vannkvalitet som fremkommer av drikkevannsforskriften, herunder også krav til analysemetodenes nøyaktighet.

§ 8. Plikter ved forurensning

Dersom det under utvinning fastslås at det naturlige mineralvannet eller kildevannet er forurenset og ikke lenger tilfredsstillende de krav som er fastsatt i § 6 og § 7, plikter den som er ansvarlig for utvinningen straks å stanse all virksomhet inntil årsaken til forurensningen er fjernet og vannet er i samsvar med kravene i § 6 og § 7.

Om plikt til tilbaketrekning gjelder lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 6 annet ledd.

§ 9. Varebetegnelse

Naturlig mineralvann skal ha varebetegnelsen «naturlig mineralvann». Karbondioksidholdig naturlig mineralvann, jf. vedlegg 3 del III, skal ha varebetegnelsen «naturlig mineralvann med naturlig innhold av karbondioksid», «naturlig mineralvann tilsatt karbondioksid fra kilden» eller «naturlig mineralvann tilsatt karbondioksid».

§ 10. Stedsnavn

Et steds- eller lokalnavn kan inngå i handelsnavnet/varenavnet til naturlig mineralvann og kildevann dersom det viser til stedet der vannet utvinnes og navnet ikke kan være misvisende med hensyn til stedet hvor grunnvannsføremkomsten utnyttes.

Naturlig mineralvann eller kildevann fra en og samme grunnvannsføremkomst skal ikke framby under mer enn ett handelsnavn/varenavn.

Inneholder merking eller reklame et handelsnavn/varenavn som er forskjellig fra navnet på grunnvannsføremkomsten eller utvinningssted, skal navnet på grunnvannsføremkomsten eller utvinningsstedet angis med bokstaver som er minst én og en halv gang så store som de største bokstavene i handelsnavnet/varenavnet.

§ 11. Krav til merking

Naturlig mineralvann og kildevann skal ved omsetning merkes i henhold til gjeldende forskrifter om merking av næringsmidler, med de tillegg og unntak som følger av denne forskrift.

Naturlig mineralvann og kildevann skal merkes med:

1. navnet på grunnvannsføremkomsten og utvinningsstedet,
2. angivelse av eventuell behandling av vannet som angitt i § 5 første ledd nr. 2.

Naturlig mineralvann skal i tillegg ha en innholdsdeklarasjon med angivelse av vannets analytiske sammensetning av karakteristiske bestanddeler.

Naturlig mineralvann behandlet i samsvar med § 5 første ledd nr. 3 skal merkes med «karbondioksid helt fjernet» eller «karbondioksid delvis fjernet».

Naturlig mineralvann med et fluoridinnhold høyere enn 1,5 mg/l skal merkes: «Inneholder mer enn 1,5 mg/l fluorid. Er ikke egnet for regelmessig drikke til barn under 7 år.» Merkingen skal være lett lesbar og plasseres i umiddelbar nærhet av handelsnavnet/varenavnet.

Naturlig mineralvann eller kildevann som er behandlet med ozonanriket luft skal merkes: «Vannet er gitt godkjent behandling med ozonanriket luft». Merkingen skal være lett lesbar og, for naturlig mineralvann, plasseres i nærheten av innholdsdeklarasjonen.

§ 12. Villedende merking og markedsføring

I merking eller reklame er det ikke tillatt å benytte varebetegnelser, varemerker, varenavn, firmanavn, tekst,

illustrasjoner eller andre tegn eller emblemer

1. som antyder en karakteristisk egenskap ved naturlig mineralvann som det ikke har. Dette gjelder særlig med hensyn til opprinnelse, godkjenningstidspunkt, analyseresultater eller lignende henvisninger til varens ekthet
2. som kan føre til en sammenblanding mellom emballert vann som ikke oppfyller kravene til naturlig mineralvann i denne forskriften, med naturlig mineralvann, særlig betegnelsen «mineralvann».

Det er ikke tillatt å påstå eller gi inntrykk av at naturlig mineralvann forebygger, leger eller lindrer sykdom, sykdomssymptomer eller smerte.

Påstander oppført i vedlegg 3 del IV kan benyttes for naturlig mineralvann som tilfredsstillende de aktuelle kriterier i tabellen.

§ 13. Tilsyn og vedtak

Mattilsynet fører tilsyn og fatter vedtak for å gjennomføre bestemmelsene gitt i og i medhold av denne forskriften i samsvar med matloven § 23 om tilsyn og vedtak og kan herunder treffe vedtak etter § 24 om særskilt smittesanering, § 25 om stenging og virksomhetskarantene og § 26 om tvangsmulkt.

§ 14. Gebyr for tilsyn og kontroll

For tilsyn og kontroll med vannkilde og utvinning av naturlig mineralvann eller kildevann for tapping på flaske eller annen emballasje, som blir gjennomført med hjemmel i matloven, skal virksomheten betale gebyr til Staten, jf. § 21 i matloven.

For tilsyn og kontroll skal det betales et årlig gebyr tilsvarende 2 dagsverk, med en timesats på kr 400. Ekstraordinære kostnader, for eksempel analyser, eksterne rapporter, reisekostnader mv. kan kreves dekket ved gebyr.

Gebyr kreves inn av Mattilsynet og innbetales innen fristen fastsatt av Mattilsynet. For gebyr som ikke betales i rett tid skal det betales rente i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling. Det kan også pålegges purregebyr. Gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 15. Dispensasjon

Mattilsynet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskriften, forutsatt at det ikke vil stride mot Norges internasjonale forpliktelser, herunder EØS-avtalen.

§ 16. Straff og tvangsmulkt

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskriften eller bestemmelser og vedtak gitt i medhold av den, er straffbart i henhold til matloven § 28.

§ 17. Overgangsbestemmelser

Grenseverdiene i vedlegg 1 tabell 1 for fluorid og nikkel trer i kraft 1. januar 2008. Øvrige grenseverdier i vedlegg 1 tabell 1 trer i kraft 1. januar 2006.

Naturlig mineralvann og kildevann som ikke tilfredsstillende merkekravene i denne forskrift, og som er pakket og merket før ikrafttredelsestidspunktet for denne forskrift, kan omsettes inntil lageret er tømt.

Vann som er godkjent som naturlig mineralvann eller kildevann etter forskrift 21. desember 1993 nr. 1387 om utvinning og omsetning mv. av naturlig mineralvann og kildevann, trenger ikke søke om godkjenning på nytt etter denne forskriften med mindre det inntreffer forhold som gjør at vannet fraviker kravene i denne forskrift.

§ 18. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 21. desember 1993 nr. 1387 om utvinning og omsetning mv. av naturlig mineralvann og kildevann.

Vedlegg 1. Grenseverdier og analysemetoder for naturlig mineralvann

Tabell 1

Følgende grenseverdier skal ikke overskrides i naturlig mineralvann

<i>Parameter</i>	<i>Grenseverdi (mg/l)</i>
Antimon (Sb)	0,0050
Arsen, totalt (As)	0,010
Barium (Ba)	1,0
Bly (Pb)	0,010
Bor (B)	Fastsettes senere
Cyanid (CN)	0,070
Fluorid (F)	5,0 (gjelder fra 1. januar 2008)
Kadmium (Cd)	0,003
Kopper (Cu)	1,0
Krom (Cr)	0,050
Kvikksølv (Hg)	0,0010
Mangan (Mn)	0,50
Nikkel (Ni)	0,020 (gjelder fra 1. januar 2008)

<i>Parameter</i>	<i>Grenseverdi (mg/l)</i>
Nitrat (NO ₃)	50
Nitritt (NO ₂)	0,1
Selen (Se)	0,010

Tabell 2

Kvalitetskrav til analysemetoder

For parametrene nedenfor er det fastsatt kvalitetskrav i form av nøyaktighet, presisjon og påvisningsgrense som den anvendte analysemetoden minst skal oppfylle ved måling av konsentrasjoner tilsvarende grenseverdien. Uansett analysemetodens følsomhet skal resultatet angis med minst samme antall desimaler som grenseverdien gjengitt i tabell 1.

<i>Parameter</i>	<i>Nøyaktighet i % av grenseverdien¹</i>	<i>Presisjon i % av grenseverdien²</i>	<i>Påvisningsgrense i % av grenseverdien³</i>
Antimon	25	25	25
Arsen	10	10	10
Barium	25	25	25
Bly	10	10	10
Bor	Fastsettes senere	Fastsettes senere	Fastsettes senere
Cyanid ⁴	10	10	10
Fluorid	10	10	10
Kadmium	10	10	10
Kopper	10	10	10
Krom	10	10	10
Kvikksølv	20	10	20
Mangan	10	10	10
Nikkel	10	10	10
Nitrat	10	10	10
Nitritt	10	10	10
Selen	10	10	10

- 1 Nøyaktighet er uttrykk for systematisk feil, og er differansen mellom middelveidien av et stort antall gjentatte målinger og sann verdi, dividert på sann verdi. Uttrykket betegnes også for «avvik fra sann verdi».
- 2 Presisjon er uttrykk for tilfeldige feil, og uttrykkes ved standardavviket i spredning av resultater omkring middelveidien, dividert på sann verdi. Akseptabel presisjon er to ganger det relative standardavviket.
- 3 Påvisningsgrensen er enten:
 - tre ganger relativt standardavvik ved gjentatte bestemmelser for en representativ prøve med lav konsentrasjon, eller
 - fem ganger relativt standardavvik ved gjentatte bestemmelser for en blindprøve.
- 4 Metoden skal kunne måle total cyanid i enhver form.

Vedlegg 2. Grenseverdier etter bruk av ozonanriket luft

Dersom naturlig mineralvann eller kildevann behandles med ozonanriket luft, skal følgende konsentrasjoner i vannet etter behandling ikke overskrides. Verdiene gjelder ved emballering/tapping.

<i>Parameter</i>	<i>Grenseverdi (mikrogram/liter)</i>
Oppløst ozon	50
Bromat	3
Bromoform	1

*Vedlegg 3. Krav til naturlig mineralvann**Del I. Generelle krav til naturlig mineralvann*

Kjennetegnet ved naturlig mineralvann, som kan gjøre at naturlig mineralvann har helsefremmende egenskaper, må være fastslått ved undersøkelser ut fra:

1. hydrogeologiske kriterier,
2. fysiske, kjemiske og fysisk-kjemiske kriterier,
3. mikrobiologiske kriterier, og
4. om nødvendig, farmakologiske, fysiologiske og kliniske kriterier,

i samsvar med krav og kriterier nevnt i del II i dette vedlegget og anerkjente vitenskapelige metoder.

Krav om undersøkelser ut fra farmakologiske, fysiologiske og kliniske kriterier, kan fravikes når vannets sammensetning har egenskaper som gjorde at vannet ble betraktet som naturlig mineralvann før denne forskrifts ikrafttredelse. Dette er særlig tilfelle dersom det aktuelle vannet, både ved utspring og etter emballering, inneholder minimum 1.000 mg/kg totalt tørrstoff i løsningen eller minimum 250 mg/kg fritt karbondioksid.

Sammensetning, temperatur og øvrige særlige egenskaper ved naturlig mineralvann må være stabile innenfor

rammen av naturlige variasjoner. Særlig må disse egenskapene ikke påvirkes av mulige variasjoner i vannets bevegelse i grunnen.

Ved det normale heterotrofe kimtall i naturlig mineralvann, jf. § 8, forstås en stort sett stabil bakterieflora ved utspringet, før noen behandling. Bakterieflorens kvalitative og kvantitative sammensetning skal være kjent ved godkjenningen og skal kontrolleres ved jevnlige analyser.

Del II. Spesielle krav til og kriterier for naturlig mineralvann

- 1) Hydrogeologiske undersøkelser. Følgende opplysninger må særlig fremlegges:
 - a) utvinningsstedets nøyaktige beliggenhet med angivelse av høyde over havet avtegnet på topografisk kart med målestokk på maksimum 1:1000.
 - b) detaljert geologisk rapport om jordbunnens opprinnelse og art.
 - c) det hydrogeologiske lags stratigrafi.
 - d) beskrivelse av utvinningsmetoden og virksomheten.
 - e) avgrensning av området eller andre tiltak for å beskytte kilden mot forurensning.
- 2) Fysiske, kjemiske og fysisk-kjemiske undersøkelser. Undersøkelsene skal særlig omfatte bestemmelse av:
 - a) vannføring eller kapasitet for grunnvannsforekomsten.
 - b) vanntemperaturen ved utspringet samt omgivelsestemperaturen.
 - c) forholdet mellom jordbunnens karakter og art og type av mineraler i vannet.
 - d) tørrstoffinnholdet ved 180 °C og 260 °C.
 - e) spesifikk ledningsevne med angivelse av temperaturen målingene er utført ved.
 - f) hydrogenione-konsentrasjonen (pH).
 - g) innholdet av anioner og kationer.
 - h) innholdet av ikke-ioniserte elementer.
 - i) innholdet av sporelementer.
 - j) innholdet av radioaktive elementer målt ved utspringet.
 - k) det relative innholdet av isotoper i bestanddelene av vann, oksygen (¹⁶O – ¹⁸O) og hydrogen (protium, deuterium, tritium), om nødvendig.
 - l) toksisiteten av enkelte bestanddeler i vannet, tatt i betraktning de grenseverdiene som er fastsatt for hver enkelt bestanddel.
- 3) Mikrobiologiske analyser ved utspringet. Analysene skal særlig omfatte:
 - a) påvisning av fravær av parasitter og sykdomsfremkallende mikroorganismer.
 - b) kvantitativ bestemmelse av bakterier som kan indikere fekal forurensning:
 - fravær av *Escherichia coli* og andre koliforme bakterier i 250 ml tilfeldig uttatt prøve dyrket ved 37 °C og 44,5 °C.
 - fravær av intestinale enterokokker i 250 ml tilfeldig uttatt prøve.
 - fravær av sporedannende sulfitt-reducerende anaerobe bakterier i 50 ml tilfeldig uttatt prøve.
 - fravær av *Pseudomonas aeruginosa* i 250 ml tilfeldig uttatt prøve.
 - c) bestemmelse av det heterotrofe kimtall pr. ml vann dyrket ved 20–22 °C i 72 timer på agar-agar eller agar-gelatin-blanding.
 - d) bestemmelse av det heterotrofe kimtall pr. ml vann dyrket ved 36 ± 2 °C i 24 timer på agar-agar.
- 4) Kliniske og farmakologiske undersøkelser.
 - a) Undersøkelsene, som skal utføres i samsvar med anerkjente vitenskapelige metoder, skal være tilpasset det naturlige mineralvannets særlige egenskaper og dets virkning på den menneskelige organisme, slik som diurese, mage- eller tarmfunksjon og kompensasjon for mineralmangel.
 - b) Dersom det er konstatert at et stort antall kliniske observasjoner gir sammenfallende og konstante resultater, kan dette i enkelte tilfeller erstatte undersøkelsene i 4) a). I enkelte tilfeller kan kliniske analyser erstatte undersøkelsene i 4) a) forutsatt at et stort antall kliniske observasjoner viser så stor konsistens og så stort sammenfall at samme resultater oppnås.

Del III. Krav ved bruk av betegnelser på naturlig mineralvann

Ved utspringet eller etter emballering vil karbondioksidholdig naturlig mineralvann under normale temperatur- og trykkforhold avgi karbondioksid spontant og på en lett synlig måte. Karbondioksidholdig naturlig mineralvann deles i følgende tre kategorier, jf. § 9:

«Naturlig mineralvann med naturlig innhold av karbondioksid»: vann hvor innholdet av karbondioksid fra kilden etter emballering og eventuell dekantering er det samme som ved utspringet, tatt i betraktning eventuell ny tilførsel av en viss mengde karbondioksid fra samme vannspeil eller samme grunnvannsreservoar som tilsvarer mengden som ble frigitt under behandlingen av vannet og med forbehold for normale tekniske avvik.

«Naturlig mineralvann tilsatt karbondioksid fra kilden»: vann hvor innholdet av karbondioksid fra samme vannspeil eller samme grunnvannsreservoar etter emballering og eventuell dekantering er høyere enn ved utspringet.

«Naturlig mineralvann tilsatt karbondioksid»: vann som er tilsatt karbondioksid med annen opprinnelse enn fra samme vannspeil eller grunnvannsreservoar som vannet kommer fra.

Del IV. Påstander vedrørende naturlig mineralvann og kriterier for bruk av disse

<i>Påstander</i>	<i>Kriterier for bruk</i>
Lavt mineralinnhold	Mineralsaltinnhold, beregnet som bunnfall, mindre enn 500 mg/l
Meget lavt mineralinnhold	Mineralsaltinnhold, beregnet som bunnfall, mindre enn 50 mg/l
Rikt på mineralsalter	Mineralsaltinnhold, beregnet som bunnfall, større enn 1500 mg/l
Inneholder bikarbonat	Bikarbonatinnhold, større enn 600 mg/l
Inneholder sulfat	Sulfatinnhold, større enn 200 mg/l
Inneholder klorid	Kloridinnhold, større enn 200 mg/l
Inneholder kalsium	Kalsiuminnhold, større enn 150 mg/l
Inneholder magnesium	Magnesiuminnhold, større enn 50 mg/l
Inneholder fluorid	Fluoridinnhold, større enn 1 mg/l
Inneholder jern	Toverdigjern-innhold, større enn 1 mg/l
Syreholdig	Innhold av fritt karbondioksid, større enn 250 mg/l
Inneholder natrium	Natriuminnhold, større enn 200 mg/l
Egnet for diett med lavt natriuminnhold	Natriuminnhold, mindre enn 20 mg/l

7. okt. Nr. 1317 2004**Forskrift om gjennomføring av avregning.**

Fastsatt av Skattedirektoratet 7. oktober 2004 med hjemmel i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 56, jf. delegeringsvedtak 13. mars 1958 nr. 1. Kunngjort 8. oktober 2004.

*I**I. Innledende kapittel***§ 1. Definisjoner**

I denne forskrift betyr:

- Avregning*: Å la forskudd på skatt for ett inntektsår gå til fradrag i utlignet skatt av formues- og inntektsansettelsene for inntektsåret.
- Skatteoppgjør*: Avregning med rente- og betalingsoppgjør.
- Forskuddspliktig*: Enhver skattyter som ikke går inn under skattebetalingsloven § 2.
- Etterskuddspliktig*: Skattyter som går inn under skattebetalingsloven § 2.

§ 2. Avregning

Ordinær avregning skjer så raskt som mulig etter at skatten for inntekts- og formuesansettelsene er beregnet.

Dersom skattyter lignes i flere kommuner skal avregning foretas mot de respektive forskuddene i hver av dem.

*II. Avregning for forskuddspliktige***§ 3. Beløp som går til fradrag i utlignet skatt ved avregningen**

Ved avregningen skal følgende beløp gå til fradrag i den utlignede skatten:

- Beløp som er overført i samsvar med § 5 første ledd annet punktum.
- Forskuddstrekk som det er på det rene at arbeidsgiveren har foretatt, uavhengig av om trekket er innbetalt.
- Ansvarsbeløp etter skattebetalingsloven § 49 som arbeidsgiveren har innbetalt fordi han ikke har gjennomført pliktig forskuddstrekk.
- Utskrevet forskuddsskatt. Ved regulering av forskuddsskatten legges skatten etter reguleringen til grunn.
- Tilleggsforskudd etter skattebetalingsloven § 21 som er innbetalt senest 30. april i ligningsåret.
- Forskudd på skatt hos ektefelle eller biperson som skal avregnes sammen med skattyteren.

Tilleggsforskudd som innbetales etter 30. april i ligningsåret og som ikke tas med i avregningen skal tilbakebetales straks.

§ 4. Tilordning av forskudd på riktig person

Forskudd på skatt vedrørende en person skal avregnes i skatt som utlignes på vedkommende.

Lignes ektefeller under ett for begge formue og inntekt jf. skatteloven § 2–10, skal alle forskudd tilordnes den ektefellen som skatten utlignes på. Ved særskilt ligning etter skatteloven § 2–11 skal forskudd tilordnes den enkelte ektefelle og avregnes i den skatt som utlignes på vedkommende. Dersom den under ett utlignede skatten fordeles etter skatteloven § 2–13 avregnes hver enkelt av ektefellenes forskudd i den skatt som faller på vedkommende ved fordelingen.

Lignes barn under ett med foreldre for noen del av sin formue og inntekt jf. skatteloven § 2–14, skal forskudd som vedrører denne formuen eller inntekten, tilordnes den av foreldrene som barnets skatt utlignes på.

§ 5. Avregning og oppgjør

Dersom forskudd på skatt overstiger utlignet skatt skal det overskytende tilbakebetales som tilgodebeløp med rentegodtgjørelse. Når overskytende forskudd ved avregningen utgjør kr 20 eller mer og mindre enn kr 100, skal beløpet overføres til godskriving ved avregningen for det løpende inntektsår. Overskytende forskudd mindre enn kr 20 faller bort.

Forskudd på skatt tilbakebetales i rekkefølgen tilleggsforskudd, forskuddsskatt og forskuddstrekk.

Dersom forskuddene er lavere enn utlignet skatt, blir det manglende å innbetale som restskatt med rentetillegg. Innbetalingsblanketter for restskatt med angitt(e) forfallstidspunkt(er) skal tilsendes skattyter. Restskatt under kr 100 frafalles.

Skattyter meddeles avregningsresultatet ved tilsendt skatteoppgjør.

Skatteoppkreveren skal gi skattyter melding om foretatt oppdekking etter § 12.

§ 6. Ny avregning

Bestemmelsene i denne forskrift gjelder tilsvarende for ny avregning etter skattebetalingsloven § 25. Skatteoppkreveren skal gi skattyter skatteoppgjør overensstemmende med den nye avregningen.

Blir skatten forhøyet, forfaller forhøyelsen til betaling tre uker etter at melding er sendt skattyteren, men tidligst ved forfall etter lovens annen termin. Dette gjelder også hvor foregående avregning førte til tilgodebeløp eller restskatt som forfalt i en termin. Tilbakebetalingskrav etter skattebetalingsloven § 31 nr. 4 forfaller tre uker etter at melding er sendt skattyteren.

Blir en restskatt som forfalt i to terminer redusert til under kr 1000, reduseres annen termin før første termin.

§ 7. Avregning i konkurstilfeller

Går forskuddspliktig skattyter konkurs, skal det for det inntektsår da konkursåpningen finner sted foretas separat avregning for:

- a. skatt ilignet skattyter som boet er ansvarlig for og forskudd fra før konkursåpningen
- b. ilignet skatt som skattyter alene er ansvarlig for og forskudd fra etter konkursåpningen.

Utskrevet forskuddsskatt med ordinært forfall og forskuddstrekk foretatt før konkursåpningen avregnes etter pkt.

a. Ved beregning av tilgodebeløp eller fastholdt restanse på forskuddsskatt tas med forskuddsskatt (og tilleggsforskudd) som er innbetalt før konkursåpningen.

Utskrevet forskuddsskatt med forfall og forskuddstrekk foretatt etter konkursåpningen avregnes etter pkt. b. Ved beregning av tilgodebeløp eller fastholdt restanse på forskuddsskatt tas med forskuddsskatt (og tilleggsforskudd) som er innbetalt etter konkursåpningen.

Tilgodebeløp ved avregning etter pkt. a, skal etter oppdekking etter § 12, utbetales boet.

Tilgodebeløp ved avregningen etter pkt. b, skal først gå til dekning av restskatt eller restanse på fastholdt forskuddsskatt ved avregningen etter pkt. a, og deretter til oppdekking etter § 12. Overskytende tilgodebeløp utbetales skattyter.

Avregningsoppgaver for begge avregninger skal sendes både bostyrer og skattyter.

III. Avregning for etterskuddspliktige

§ 8. Avregning og oppgjør

Avregning skjer ved at utskrevet forhåndsskatt samt innbetalt tillegg til forhåndsskatt etter skattebetalingsloven § 27 nr. 4 går til fradrag i utlignet skatt. Overstiger utlignet skatt forhåndsskatt fastholdes differansen som resterende skatt. Resterende skatt under kr 100 frafalles.

Innbetalt overskytende forhåndsskatt tilbakebetales. Når overskytende forhåndsskatt ved avregningen utgjør kr 20 eller mer og mindre enn kr 100, skal beløpet overføres til godskriving ved avregningen for det løpende inntektsår. Overskytende mindre enn kr 20 faller bort.

Skattyter meddeles avregningsresultatet ved tilsendt skatteoppgjør. Ved resterende skatt skal betalingsblankett tilsendes skattyter.

Skatteoppkreveren skal gi skattyter melding om foretatt oppdekking etter § 12.

§ 9. Ny avregning

Ved endring av ligning skal det foretas ny avregning og gis oppgjør etter reglene i § 8. Blir skatten forhøyet, forfaller forhøyelsen til betaling tre uker etter at melding er sendt skattyteren.

IV. Forskjellige bestemmelser

§ 10. Forhåndsavregning

Når ligning er foretatt etter ligningsloven § 8–10 skal det foretas en forhåndsavregning. Den del av skatten som fastholdes ved ligningen og som etter vanlige forfallsregler ikke er forfalt når avregning blir foretatt forfaller til betaling 3 uker etter at skatteoppgjøret er sendt den som krever slik ligning.

§ 11. Foreløpig avregning

Dersom skattyter blir ilagt forskudd på skatt av samme formue og inntekt i flere kommuner, og skattyter har innbetalt den høyest utskrevne skatt til den kommunen han mener seg skattepliktig til jf. skattebetalingsloven § 39, skal det, dersom spørsmålet om skattested ikke er avgjort innen ordinær avregning, foretas en foreløpig avregning i den kommunen skattyter mener seg skattepliktig til. Forskuddsbeløp som er godskrevet skattyter i andre kommuner, og som ikke vil bli omfattet av godskriving i avregningskommunen, skal overføres til den kommunen avregningen skjer i. Ved foreløpig avregning skal skattyter gis oppgjør etter reglene i denne forskrift. Avregningsoppgaven skal opplyse om at avregningen er foreløpig og endelig avregningsoppgave vil bli sendt så snart spørsmålet om rett skattested er avgjort.

Blir det avgjort at skattyteren skal skattlegges i annen kommune enn der det foreløpige skatteoppgjøret er foretatt, skal endelig avregning skje i denne kommunen så snart forskuddsbeløpene er overført dit.

§ 12. Oppdekking av restanser

Ved oppdekking av restanser etter skattebetalingsloven § 24 nr. 1 tredje og fjerde punktum eller § 27 nr. 8 annet punktum i tilgodebeløp ved avregningen dekkes restansene i denne rekkefølge:

- a. Utskrevet forskuddsskatt/forhåndsskatt for det år avregningen gjelder og for tidligere år.
- b. Restskatt/resterende skatt.
- c. Ordinært forfalte terminer av utskrevet forskuddsskatt det løpende inntektsår.
- d. Terminer av utskrevet forskuddsskatt for det løpende inntektsår med fremskyndet forfall.
- e. Forsinkelsesrente og omkostninger vedrørende skatt.

Ved flere dekningsberettigede restanser dekkes restanser fra eldre år før senere år. Restanser av samme slag for samme år til forskjellige kommuner dekkes forholdsmessig etter restansenes størrelse.

II

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 30. april 1958 nr. 9990 om gjennomføring av avregning.

1. okt. Nr. 1326 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter kolmule i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 1. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 22. desember 2003 nr. 1771 om regulering av fisket etter kolmule i 2004 § 6, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5 og § 6 og lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12, § 20 og § 21, jf. delegeringsvedtak 11. februar 2000 nr. 99. Kunngjort 12. oktober 2004.

I

I forskrift 22. desember 2003 nr. 1771 om regulering av fisket etter kolmule i 2004 gjøres følgende endring:

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Uten hinder av forbudet i § 1 kan kolmuletrålerne samlet fiske inntil 120.000 tonn i EU-sonen i ICES statistikkområdene IIa, IVa, VIa nord for 56° 30' N, VIb og VII vest av 12° V. Av dette kvantum kan 40.000 tonn fiskes i EU-sonen i ICES statistikkområde IVa.

II

Endringen trer i kraft straks.

4. okt. Nr. 1327 2004**Delegering av myndighet til Longyearbyen lokalstyre etter lov om Svalbard § 25 andre ledd.**

Fastsatt av Justis- og politidepartementet 4. oktober 2004 med hjemmel i lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 25 annet ledd. Kunngjort 12. oktober 2004.

1. Longyearbyen lokalstyre bemyndiges til å fastsette gebyr for gjennomføring av kart- og delingsforretninger etter lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard § 25 innenfor Longyearbyen arealplanområde.
2. Det settes følgende betingelser for myndighetstildelingen:
 - a) Lokalstyret selv fastsetter gebyrregulativet.
 - b) Gebyret fastsettes i henhold til selvkostprinsippet.
 - c) Justisdepartementet kan på generelt grunnlag instruere Longyearbyen lokalstyre i disse sakene og kan til enhver tid kalle myndigheten tilbake.
3. Myndighetstildelingen trer i kraft ved Longyearbyen lokalstyres skriftlige aksept av vedtaket og betingelsene.

6. okt. Nr. 1328 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 6. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 § 23. Kunngjort 12. oktober 2004.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endring:

§ 17 skal lyde:

Fartøy med industritråltillatelse, nordsjøtråltillatelse eller avgrenset nordsjøtråltillatelse kan maksimalt fiske 150 tonn sei som bifangst.

II

Endringen trer i kraft straks.

7. okt. Nr. 1329 2004**Forskrift om endring i forskrift om rentegodtgjørelse og rentetillegg av skatt m.v.**

Fastsatt av Finansdepartementet 7. oktober 2004 med hjemmel i lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 23 nr. 2, § 27 nr. 7 og § 31 nr. 2. Kunngjort 12. oktober 2004.

I

I forskrift 26. februar 1999 nr. 272 om rentegodtgjørelse og rentetillegg av skatt m.v. gjøres følgende endring:

§ 8 nytt annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Det skal ikke beregnes rentetillegg:

- a) Når skattyter får skatten begrenset etter skatteloven § 17-1, jf. skattebetalingsloven § 23 nr. 2.
- b) Når det er på det rene at den restskatt som betinger rentetillegg, er fremkommet fordi arbeidsgiveren ikke har foretatt forskuddstrekk i samsvar med skattebetalingsloven og regler gitt med hjemmel i loven, og forholdet ikke skyldes forsømmelse eller mangel på tilbørlig aktsomhet fra skattyters side.
- c) Når restskatten fremkommer ved avregning etter forhåndsligning, og avregningen finner sted innen 30. april i året etter inntektsåret.
- d) Når den restskatt som betinger rentetillegg, er fremkommet fordi skattyters formue eller inntekt for inntektsåret er blitt forhøyet etter bestemmelsene i ligningsloven § 9-9.

Restskatten skal ved beregning av rentetillegg avrundes nedover til nærmeste hele 100 kroner.

Hvis det er beregnet rentetillegg til restskatt som blir endret ved ny avregning, skal det foretas nye beregninger av rentetillegget på grunnlag av den endrede skatt.

II

Endringen trer i kraft straks.

8. okt. Nr. 1330 2004**Forskrift om endring i forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn.**

Fastsatt av Samferdselsdepartementet 8. oktober 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 23a. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 17a (direktiv 91/671/EØF). Kunngjort 12. oktober 2004.

I

I forskrift 21. september 1979 nr. 7 om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

Enhver skal bruke godkjent styrhjelm under kjøring med beltemotorsyssel, to- og trehjuls motorvogn (herunder firehjuls motorsyssel), sidevogn til tohjuls motorsyssel eller i slede til beltemotorsyssel.

Påbudet gjelder likevel ikke:

- a) når kjøretøyet står stille,
- b) under kjøring i garasje, på parkeringsplass, bensinstasjon, verkstedområde eller lignende avgrenset område,
- c) under kjøring med beltemotorsyssel i forbindelse med reindrift, skogbruk eller vedlikehold og ettersyn av kraftgater/-linjer,
- d) under kjøring med firehjuls moped som har lukket karosseri,

- e) under kjøring med beltemotorsykkel/fire-/sekshjuls motorsykkel i militære avdelinger når Forsvarets hjelm benyttes,
 - f) når godkjent¹ og CE-merket² alpinhjelme brukes under kjøring med beltemotorsykkel eller i slede til beltemotorsykkel.
- 1 Jf. ICS 13.340.20; 97.220.20, jf. NS-EN1077.
2 Jf. forskrift 19. august 1994 nr. 819 om konstruksjon, utforming og produksjon av personlig verneutstyr (PVU).

II

Endringen trer i kraft straks.

23. sept. Nr. 1331 2004

Forskrift om gjennomføring av JAR-STD 1A om kvalifisering av flygesimulatorer.

Fastsatt av Luftfartstilsynet 23. september 2004 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15–4 og § 5–3, jf. forskrift 20. desember 2000 nr. 1679 om gjennomføring av felleseuropeiske bestemmelser om sertifisering av flygende personell på fly BSL JAR-FCL (Flight Crew Licencing) 1, punkt 1.005 litra a) nr. 4, samt delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 15. oktober 2004.

Vedlegg: JAR-STD 1A Aeroplane Flight Simulators, Amendment 3, Section 1, utgave datert 1. juli 2003.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder kvalifisering av flygesimulatorer i henhold til JAR-STD 1A.

§ 2. Formål

- (1) Forskriften gjennomfører felleseuropeiske krav for kvalifisering av flygesimulatorer i norsk rett.
- (2) Formålet med bestemmelsene i JAR-STD 1A er å sikre at flygesimulatorer er i en slik stand at de på bakgrunn av flysikkerhetshensyn eger seg for operativ trening.

§ 3. Gjennomføring i norsk rett

- (1) JAR-STD 1A Aeroplane Flight Simulators, Amendment 3, Section 1, utgave datert 1. juli 2003, gjelder som norsk rett.
- (2) Med «JAR-STD 1A» menes i denne forskrift JAR-STD 1A Aeroplane Flight Simulators, Amendment 3, Section 1, utgave datert 1. juli 2003.

§ 4. Kvalifisering av flygesimulator

- (1) Luftfartstilsynet kvalifiserer flygesimulatorer i henhold til JAR-STD 1A.
- (2) Kvalifiseringen er gyldig i 12 måneder med mindre Luftfartstilsynet har bestemt en annen varighet.

§ 5. Søknad om kvalifisering

Søknad om kvalifisering av en flygesimulator må sendes Luftfartstilsynet minst tre måneder før den tas i bruk.

§ 6. Utstedelse av kvalifiseringssertifikat

Kvalifiseringssertifikat i henhold til JAR-STD 1A utstedes når Luftfartstilsynet har evaluert og kvalifisert en flygesimulator for et bestemt kvalifiseringsnivå.

§ 7. Fornyelse av kvalifisering

- (1) Luftfartstilsynet kan etter søknad utføre evaluering av flygesimulatoren inntil 60 dager før kvalifiseringen utløper.
- (2) Søknad med opplysninger som er nødvendig for å fatte vedtak om fornyelse av kvalifisering skal sendes Luftfartstilsynet senest tre måneder før kvalifiseringen utløper.
- (3) Kvalifiseringen fornyes med 12 måneder regnet fra kvalifiseringens utløpsdato.

§ 8. Tilbakekall

Dersom innehaveren av kvalifiseringen gitt i henhold til JAR-STD 1A ikke overholder bestemmelsene som gjelder for kvalifiseringen, kan Luftfartstilsynet tilbakekalle eller begrense kvalifiseringen.

§ 9. Innlevering av dokument

Dersom en kvalifisering gitt i henhold til JAR-STD 1A er tilbakekalt med hjemmel i § 8 skal kvalifiseringssertifikatet umiddelbart sendes til Luftfartstilsynet.

§ 10. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. november 2004. Fra samme dato oppheves forskrift 28. desember 1998 nr. 1347 om gjennomføring av JAR-STD 1A kvalifisering av flygesimulatorer.

Vedlegg

Vedlegget gjelder som en del av forskrift 23. september 2004 nr. 1331 om gjennomføring av JAR-STD 1A om kvalifisering av flygesimulatorer.

*Joint Aviation Requirements
Aeroplane Flight Simulators*

JAR- STD 1A

Section 1

Amendment 3

1 July 2003

Engelsk originaltekst

Section 1 – Requirements

1 *General*

1.1 This Section contains the [r]equirements for [a]eroplane [f]light [s]imulators.

2 *Presentation*

2.1 The requirements of JAR-STD 1A are presented in two columns on loose pages, each page being identified by the date of issue and the Amendment number under which it is amended or reissued.

2.2 Sub-headings are in italic typeface.

2.3 Explanatory Notes not forming part of the requirements appear in smaller typeface.

2.4 New, amended and corrected text will be enclosed within heavy brackets until a subsequent 'Amendment' is issued.

2.5 After each paragraph, the various changes and amendments, if any since the initial issue, are indicated together with their date of issue.

Subpart A – Applicability

JAR-STD 1A.001 Applicability

JAR-STD 1A [as amended] applies to those persons, organisations or enterprises ([flight simulator] operators) seeking [initial] qualification of flight [simulators].

[The version of JAR-STD 1A agreed by the Authority and used for issue of the initial qualification shall be applicable for future recurrent qualifications of the flight simulator unless recategorised.]

Flight [simulator] users also shall gain approval to use the [flight simulator] as part of their approved training programmes despite the fact that the [flight simulator] has been previously qualified. Although this document provides guidance material for [flight simulator] users, precise details of such approvals are contained in JAR-OPS, JAR-FCL and other applicable documents.

[Ch. 1, 01.06.99; Amdt. 3,01.07.03]

Subpart B – General

JAR-STD 1A.005 Terminology

(See ACJ [] STD 1 A.005)

Because of the technical complexity of STD [qualification], it is essential that standard terminology is used throughout. The following principal terms and abbreviations shall be used in order to comply with JAR-STD [(A)]. Further terms and abbreviations are contained in ACJ STD 1 A.005.

(a) *Synthetic Training Device (STD)*. A training device which is either a Flight Simulator (FS), a Flight Training Device (FTD), a Flight & Navigation Procedures Trainer (FNPT) [, or a Basic Instrument Training Device (BITD).]

(b) *Flight Simulator (FS)*. A full size replica of a specific type or make, model and series aeroplane flight deck, including the assemblage of all equipment and computer programmes necessary to represent the aeroplane in ground and flight operations, a visual system providing an out of the flight deck view, and a force cueing motion system. It is in compliance with the minimum standards for Flight Simulator Qualification.

(c) *Flight Training Device (FTD)*. A full size replica of an aeroplane's instruments, equipment, panels and controls in an open flight deck area or an enclosed aeroplane flight deck, including the assemblage of equipment and computer software programmes necessary to represent the aeroplane in ground and flight conditions to the extent of the systems installed in the device. It does not require a force cueing motion or visual system. It is in compliance with the minimum standards for a specific FTD Level of Qualification.

(d) *Flight and Navigation Procedures Trainer [– (FNPT)*. A training device which represents the flight deck/cockpit environment including the assemblage of equipment and computer programmes necessary to represent an aeroplane in flight operations to the extent that the systems appear to function as in an aeroplane. It is in compliance with the minimum standards for a specific FNPT Type of Qualification.]

[(e) *Basic Instrument Training Device (BITD)*. A ground based training device which represents the student pilot's station of a class of aeroplanes. It may use screen based instrument panels and springloaded flight controls, providing a training platform for at least the procedural aspects of instrument flight.

(f) *Synthetic Training Device Approval (STD Approval)*. The extent to which an STD of a specified

Qualification Level may be used by persons, organisations or enterprises as approved by the Authority. It takes account of aeroplane to STD differences and the operating and training ability of the organisation.

(g) *Synthetic Training Device Operator (STD operator)*. That person, organisation or enterprise directly responsible to the Authority for requesting and maintaining the qualification of a particular STD.

(h) *Synthetic Training Device User (STD User)*. The person, organisation or enterprise requesting training, checking and testing credits through the use of an STD.

(i) *Synthetic Training Device Qualification (STD Qualification)*. The level of technical ability of an STD as defined in the compliance document.

(j) *Qualification Test Guide (QTG)*. A document designed to demonstrate that the performance and handling qualities of an STD agree within prescribed limits with those of the aeroplane and that all applicable regulatory requirements have been met. The QTG includes both the aeroplane and STD data used to support the validation.

[Ch. 1.01.06.99; Amdt 2.01.04.01; Amdt. 3.01.07.03]

JAR-STD 1A.010 Implementation

JAR-STD 1A has been implemented on 1 April 1998 whereupon national arrangements, procedures and Qualification Certificates shall fully comply with JAR-STD 1A criteria.

Subpart C – Aeroplane flight simulators

JAR-STD 1A.015 Application for Flight Simulator Qualification

(See [ACJ No. 1 to] [JAR]-STD 1A.015)

(See [ACJ No. 2 to] [JAR-] STD 1A.015)

(a) The STD operator requiring evaluation shall apply to the Authority giving 3 months notice. [In exceptional cases this period may be reduced to one month at the discretion of the Authority.]

(b) An STD (FS) Qualification Certificate will be issued following satisfactory completion of an evaluation by the Authority.

[Ch. 1.01.06.99; Amdt. 3.01.07.03]

JAR-STD 1A.020 Validity of Flight Simulator Qualification

[(See ACJ STD 1A.020(a))]

(a) An STD qualification is valid for 12 months unless otherwise specified by the Authority.

(b) An STD qualification [] revalidation may take place at any time within the 60 days prior the expiry of the validity of the [qualification] document. The new period of validity shall continue from the expiry date of the previous [qualification] document.

(c) The Authority may refuse, revoke, suspend or vary an STD qualification, if the provisions of JAR-STD 1A are not satisfied.

[Ch. 1, 01.06.99; Amdt. 3, 01.07.03]

JAR-STD 1A.025 Rules governing Flight Simulator Operators

(See [ACJ JAR-]STD 1A.025)

The STD operator shall demonstrate his capability to maintain the performance, functions and other characteristics specified for the STD Qualification Level as follows:

(a) *Quality System*

(1) A Quality System shall be established and a Quality Manager designated to monitor compliance with, and the adequacy of, procedures required to ensure the maintenance of the Qualification Level of STDs. Compliance monitoring shall include a feedback system to the Accountable Manager to ensure corrective action as necessary.

(2) The Quality System shall include a Quality Assurance Programme that contains procedures designed to verify that the specified performance, functions and characteristics are being conducted in accordance with all applicable requirements, standards and procedures.

(3) The Quality System and the Quality Manager shall be acceptable to the Authority.

(4) The Quality System shall be described in relevant documentation.

(b) *Updating*. Maintain a link with manufacturers to incorporate important modifications, especially:

(1) Aeroplane modifications. Aeroplane modifications, whether or not enforced by an airworthiness directive, and which are essential for training and checking, shall be introduced into all affected STDs.

(2) Modification of STDs, including motion and visual systems:

(i) Where applicable and essential for training and checking, STD operators shall update their STDs (for example in the light of data revisions). Modifications of the STD hardware and software which affect flight, ground handling and performance or any major modifications of the motion or visual system shall be evaluated to determine the impact on the original qualification criteria. If necessary, STD operators shall prepare amendments for any affected [validation tests]. The STD operator shall test the STD to the new criteria.

(ii) The Authority shall be advised in advance of any major changes to determine if the tests carried out by the STD operator are satisfactory. A special evaluation of the STD may be necessary prior to returning it

to training following the modification.

(c) *Installations.* Ensure that the [flight simulator] is housed in suitable premises which support safe and reliable operation.

- (1) The STD operator shall ensure that the [flight simulator] and its installation comply with the local, country or state regulations for [health and safety]. However as a minimum the following shall be addressed:
 - (i) Flight simulator occupants and maintenance personnel shall be briefed on [flight simulator] safety to ensure that they are aware of all safety equipment and arrangement in the flight simulator in case of emergency.
 - (ii) Adequate fire/smoke detection, warning and suppression arrangements to ensure the safe passage of personnel from the [flight simulator].
 - (iii) Adequate protection against electrical, mechanical, hydraulic and pneumatic hazards – including those arising from the control loading & motion systems to ensure the maximum safety of all personnel in the vicinity of the [flight simulator].
 - (iv) Other items:
 - (A) Two way communication system which remains operational in the event of total power failure.
 - (B) Emergency lighting.
 - (C) Escape exits & facilities.
 - (D) Occupant restraints (seats, seat belts etc.).
 - (E) External warning of motion and access ramp or stairs activity.
 - (F) Danger area markings.
 - (G) Guard rails and gates.
 - (H) Motion & [control loading emergency stop controls accessible from either pilot and instructor seats; and
 - (I) A manual or automatic electrical power isolation switch.
- (2) The [flight simulator] safety features such as emergency stops and emergency lighting shall be checked regularly by the STD operator but in any case at least annually. These tests shall be recorded.
[Ch. 1, 01.06.99, Amdt. 2, 01.04.01; Amdt. 3, 01.07.03]

JAR-STD 1 A.030 Requirements for Flight Simulators [qualified] on or after 1 April 1998

(See Appendix [2] to JAR-STD 1A.030)

(See [ACJ No. 1 to JAR-] STD 1A.030)

(See [ACJ No. 2 to JAR-] STD 1A.030)

- (a) Any [flight simulator] submitted for initial evaluation on or after 1 April 1998, will be evaluated against [applicable] JAR-STD 1A criteria for Qualification Levels A, B C or D. [Recurrent evaluations of a flight simulator will be based on the same version of JAR-STD 1A, which was applicable for its initial evaluation. An upgrade will be based on the currently applicable version of JAR-STD 1A.]
- (b) A [flight simulator] shall be assessed in those areas which are essential to completing the flight crew member training and checking process, including:
 - (1) Longitudinal, lateral and directional handling qualities.
 - (2) Performance on the surface and in the air.
 - (3) Specific operations where applicable.
 - (4) Flight deck configuration.
 - (5) Functioning during normal, abnormal, emergency and, where applicable, non-normal operation.
 - (6) Instructor station function and simulator control; and
 - (7) Certain additional requirements depending on the Qualification Level and the installed equipment.
- (c) The [flight simulator] shall be subjected to:
 - (1) Validation tests (See [ACJ No. 1 to JAR-]STD 1 A.030, [para 2.3, ACJ No. 1 to JAR-STD 1A.030(c)(1) and ACJ No. 2 to JAR-STD 1A.030(c)(1)]; and
 - (2) Functions & [subjective tests [(See ACJ No. 1 to JAR-STD 1 A.030, para 3).]
- (d) Data which [are] used to ensure the fidelity of a [flight simulator] shall be of a standard that satisfies the Authority before the [flight simulator] can gain a Qualification Level.
- (e) The STD operator shall submit a QTG in a form and manner acceptable to the Authority.
- (f) Upon completion of an initial or upgrade evaluation, and when all the discrepancies in the QTG have been addressed to the satisfaction of the Authority, the QTG is approved. After inclusion of the results of the tests witnessed by the Authority, the approved QTG becomes the Master QTG (MQTG), which is the basis for the [flight simulator] qualification and subsequent recurrent [flight simulator] evaluations.
- (g) The STD operator shall:
 - (1) Run the complete MQTG progressively between each annual evaluation by the Authority. Results shall be dated and retained in order to satisfy both the STD operator as well as the Authority that [flight simulator] standards are being maintained; and

- (2) Establish a Configuration Control System to ensure the continued integrity of the hardware and software qualified.

[Ch. 1, 01.06.99; Amdt. 2, 01.04.01; Amdt. 3,01.07.03]

JAR-STD 1A.035 Requirements for Flight Simulators approved or qualified before 1 April 1998

(See [ACJ JAR-]STD 1A.035)

(a) Flight [s]imulators approved or qualified in accordance with national regulations of JAA Members States before 1 April 1998 either will be recategorised or will continue to maintain their approval under the Grandfather Rights provision, in accordance with sub-paragraphs (c) and (d) below.

(b) Recategorised [f]light [s]imulators will be qualified in accordance with JAR-STD 1 A.030.

(c) Flight [s]imulators that are not recategorised but that have a primary reference document used for their testing may be qualified by the Authority to an equivalent JAR-STD 1A Qualification Level, either AG, BG, CG or DG. These Qualification Levels refer to similar credits achieved by JAR-STD 1A Levels A, B, C & D. [An upgrade requires the recategorisation of the flight simulator.]

(1) To gain and maintain an equivalent Qualification Level, these [f]light [s]imulators shall be assessed in those areas which are essential to completing the flight crew member training and checking process, including:

- (i) Longitudinal, lateral and directional handling qualities.
- (ii) Performance on the [ground] and in the air.
- (iii) Specific operations where applicable.
- (iv) Flight deck configuration.
- (v) Functioning during normal, abnormal, emergency and, where applicable non-normal operation.
- (vi) Instructor station function and simulator control; and
- (vii) Additional requirements depending on the Qualification Level and the installed equipment.

(2) The [f]light [s]imulators shall be subjected to:

- (i) Validation [t]ests; and
- (ii) Functions and [s]ubjective Tests.

(d) Flight [s]imulators that are not recategorised and that do not have a primary reference document used for their testing shall be qualified by special arrangement. Such [f]light [s]imulators will be issued with Special Categories and shall be subjected to the same [f]unctions and [s]ubjective [t]ests referred to in sub-paragraph (c)(2)(ii) above. In addition any previously recognised [v]alidation [t]est shall be used.

[Ch. 1, 01.06.99; Amdt. 2,01.04.01; Amdt. 3,01.07.03]

JAR-STD 1A.040 Changes to qualified Flight Simulators

(a) *Requirement to notify major changes to a Flight Simulator.* The operator of a qualified STD shall inform the Authority of proposed major changes such as:

- (1) Aeroplane modifications which could affect [f]light [s]imulator [q]ualification.
- (2) Flight [s]imulator hardware and/or software modifications which could affect the handling qualities, performances or system representations.
- (3) Relocation of [s]imulator; and
- (4) Any deactivation of the [f]light [s]imulator.

The Authority may complete a special evaluation following major changes or when a [f]light [s]imulator appears not to be performing at its initial Qualification Level.

(b) *Upgrade of a Flight Simulator.* A [f]light [s]imulators may be upgraded to a higher Qualification Level. Special evaluation is required before the award of a higher Level of Qualification.

(1) If an [u]pgrade is proposed the STD operator shall seek the advice of the Authority and give full details of the modifications. If the upgrade evaluation does not fall upon the anniversary of the original qualification date, a special evaluation is required to permit the flight simulator to continue to qualify even at the previous [Qualification] Level.

(2) In the case of a [flight] [s]imulators [f]light [s]imulators [u]pgrade, an STD operator shall run all [v]alidation [t]ests for the requested Qualification Level. Validation [t]est results offered in a test guide for previous [i]nitial or [u]pgrade evaluation shall not be used to validate simulator performance in a test guide offered for a current [u]pgrade.

(c) *Relocation of a Flight Simulator*

(1) In instances where a [f]light [s]imulator is moved to a new location, the Authority shall be advised before the planned activity along with a schedule of events related thereto.

(2) Prior to returning the simulator to service at the new location the STD operator shall perform at least one third of the [v]alidation [t]ests (if any) and, [f]unctions and [s]ubjective [t]ests to ensure that the [flight] simulator performance meets its original qualification standard. A copy of the test documentation shall be retained with the [flight] simulator records for review by the Authority.

(3) At the discretion of the Authority, the [flight] simulator shall be subject to an evaluation in accordance with its original JAA qualification criteria.

(d) *Deactivation of a currently qualified [Flight S]imulator*

- (1) In the event a STD operator plans to remove a [f]light [s]imulator from active status for prolonged periods, the Authority shall be notified and suitable controls established for the period the [f]light [s]imulator is inactive.
- (2) The STD operator shall agree a procedure with the Authority to ensure that the [f]light [s]imulator can be restored to active status at its original Qualification Level.

[Ch. 1, 01.06.99, Amdt. 2,01.04.01; Amdt. 3, 01.07.03]

JAR-STD 1A.045 Interim Flight Simulator Qualification

(See [ACJ []STD 1 A.045)

[]

(a) In case of new aeroplane programmes, special arrangements shall be made to enable an interim Qualification Level to be achieved.

(b) Requirements, details relating to the issue, and the period of validity of an interim Qualification Level will be decided by the Authority.

[Amdt. 3,01.07.03]

JAR-STD 1A.050 Transferability of Flight Simulator Qualification

(a) When there is a change of STD operator, the new operator shall advise the Authority in advance in order to agree upon a plan of transfer of the [f]light [s]imulator.

(b) At the discretion of the Authority, the [f]light [s]imulator shall be subject to an evaluation in accordance with its original JAA qualification criteria.

(c) Provided that the [f]light [s]imulator performs to its original standard, its original Qualification Level shall be restored.

[Ch. 1,01.06.99, Amdt. 2,01.04.01; Amdt. 3, 01.07.03]

*Appendix 1 to JAR-STD 1A.030**[Minimum technical Requirements for Flight Simulator Qualification Levels]*

(a) This Appendix describes the minimum technical requirements for qualifying JAA [Level A, B, C and D flight simulators.]

- (1) Each of those four levels carries an appropriate technical description and maximum training, checking and testing credits.
- (2) The training, checking and testing credits do not imply an automatic level of approval for any flight simulator user.
- (3) Table 1 indicates in broad terms the maximum credits possible for each technical Qualification Level. Specific requirements for the use of the aeroplane or flight simulator will be determined by the Authority, Specialised training courses (e.g. ETOPS, TCAS, AWOPS, [windshear] etc.) require an adequate standard of simulation which will be evaluated by the Authority.

(b) Certain flight simulator and visual system requirements included in this Appendix shall be supported with a statement of compliance (SOC) and, in some designated cases, an objective test. Compliance statements shall describe how the requirement was met, such as gear modelling approach, coefficient of friction sources, etc.

[Ch. 1, 01.06.99, Amdt.2,01.04.01; Amdt. 3, 01.07.03]

Table 1 – Minimum technical requirements for qualifying JAA Level A, B, C and D Flight Simulators

<i>Qualification Level</i>	<i>General Technical Requirements</i>	<i>Maximum Credits</i>
A	<p>The lowest level of flight simulator technical complexity. An enclosed full scale replica of the aeroplane cockpit/flight deck including simulation of all systems, instruments, navigational equipment, communications and caution and warning systems. An instructor's station with seat shall be provided as shall be seats for the flight crewmembers and one seat for inspectors/observers. Control forces and displacement characteristics shall correspond to that of the replicated aeroplane and they shall respond in the same manner as the aeroplane under the same flight conditions. The use of class specific data tailored to the specific aeroplane type with fidelity sufficient to meet the objective tests, functions and subjective tests is allowed. Generic ground effect and ground handling models are permitted. Motion, visual and sound systems sufficient to support the training, testing and checking credits sought are required.</p> <p>The visual system [shall] provide at least 45 degrees horizontal and 30 degrees vertical field of view per pilot. A night scene is</p>	<p>Suitable for:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Crew procedures training. – Instrument flight training. – Transition/conversion training, testing and checking except for take off and landing manoeuvres. – Recurrent training, checking and testing (type and instrument rating renewal/revalidation)

	acceptable. The response to control inputs shall not be greater than 300 milliseconds more than that experienced on the aircraft. Wind shear need not be simulated.	
B	As for Level A plus: Validation flight test data shall be used as the basis for flight and performance and systems characteristics. Additionally ground handling and aerodynamics programming to include ground effect reaction and handling characteristics shall be derived from validation flight test data.	As for Level A plus: – Recency of experience (three take-offs and landings in 90 days). – Transition/conversion training for take-offs and landing manoeuvres. – Transition/conversion testing and checking except for take-offs and landings.
C	The second highest [I]level of [flight] simulator performance. As for Level B plus: A daylight/twilight/night visual system is required with [a] continuous, cross-cockpit, minimum collimated visual field of view providing each pilot with 180 degrees horizontal and 40 degrees vertical field of view. A six axes motion system shall be provided. The sound simulation shall include the sounds of precipitation and other significant aeroplane noises perceptible to the pilot and shall be able to reproduce the sounds of a crash landing. The response to control inputs shall not be greater than 150 milliseconds more than that experienced on the [aeroplane]. Wind shear simulation shall be provided.	As for Level B plus: – Transition/conversion testing and checking of take-off and landings for flight crews, who may be required to meet a minimum experience level defined by the Authority.
D	The highest level of flight simulator performance. As for Level C plus: There shall be complete fidelity of sounds and motion buffets.	As for Level C plus: – Transition/conversion testing and checking of take-offs and landings for flight crewmembers whose minimum experience level is defined by the Authority

Appendix 2 to JAR-STD 1 A.030 Flight simulator standards

1 General. This appendix describes the minimum flight simulator requirements for qualifying flight simulators to the required Qualification Levels. Certain requirements included in this section shall be supported with a statement of compliance (SOC) and, in some designated cases, an objective test. The SOC will describe how the requirement was met, such as gear modelling approach, coefficient of friction sources etc. The test results shall show that the requirement has been attained. In the following tabular listing of flight simulator standards, statements of compliance are indicated in the compliance column.

<i>Flight simulator standards</i>	<i>Simulator level</i>				<i>Compliance</i>
	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	
a. Flight deck, a full scale replica of the aeroplane simulated. Direction of movement of controls and switches identical to that in the aeroplane. Equipment for operation of the cockpit windows shall be included in the flight simulator, but the actual windows need not be operable. The flight deck, for flight simulator purposes, consists of all that space forward of a cross section of the fuselage at the most extreme aft setting of the pilots' seats. Additional required flight crewmember duty stations and those required bulkheads aft of the pilot seats are also considered part of the flight deck and shall replicate the aeroplane.	X	X	X	X	Flight deck observer seats are not considered to be additional flight crewmember duty stations and may be omitted. Bulkheads containing items such as switches, circuit breakers, supplementary radio panels, etc. to which the flight crew may require access during any event after pre-flight cockpit preparation is complete are considered essential and may not be omitted. Bulkheads containing only items such as landing gear pin storage compartments, fire axes or extinguishers, spare light bulbs, aircraft document pouches etc. are not considered essential and may be omitted. Such items, or

					reasonable facsimile, shall still be available in the flight simulator but may be relocated to a suitable location as near as practical to the original position. Fire axes and any similar purpose instruments need only be represented in silhouette.
b. Circuit breakers that affect procedures and/or result in observable cockpit indications properly located and functionally accurate.	X	X	X	X	
c. Flight dynamics model that accounts for various combinations of drag and thrust normally encountered in flight corresponding to actual flight conditions, including the effect of change in aeroplane attitude, thrust, drag, altitude, temperature, gross weight, moments of inertia, centre of gravity location, and configuration.	X	X	X	X	For level 'A' flight simulators generic ground handling, flare and touchdown effect are acceptable.
d. All relevant instrument indications involved in the simulation of the applicable aeroplane shall automatically respond to control movement by a flight crewmember of induced disturbance to the simulated aeroplane; e.g., turbulence or wind shear.	X	X	X	X	
e. Communications, navigation, and caution and warning equipment corresponding to that installed in the applicant's aeroplane with operation within the tolerances prescribed for the applicable airborne equipment.	X	X	X	X	
f. In addition to the flight crewmember duty stations, three suitable seats for the instructor/delegated examiner and Authority inspector. The Authority will consider options to this standard based on unique cockpit configurations. These seats shall provide adequate vision to the pilot's panel and forward windows. Observer seats need not represent those found in the aeroplane but shall be adequately secured to the floor of the flight simulator, fitted with positive restraint devices and be of sufficient integrity to safely restrain the occupant during any known or predicted motion system excursion.	X	X	X	X	
g. Flight simulator systems shall simulate applicable aeroplane system operation, both on the ground and in flight. Systems shall be operative to the extent that all normal, abnormal, and emergency operating procedures can be accomplished.	X	X	X	X	
h. Instructor controls shall enable the operator to control all required system variables and insert abnormal or emergency conditions in the aeroplane systems.	X	X	X	X	
i. Control forces and control travel shall correspond to that of the replicated aeroplane. Control forces shall react in the same manner as in the aeroplane under the same flight conditions.	X	X	X	X	
j. Ground handling and aerodynamic programming shall include: (1) Ground Effect. For example: round-out, flare, and touchdown. This requires data on lift, drag, pitching moment, trim, and power ground	X	X	X	X	Statement of Compliance required. Tests required. For Level 'A' flight simulators, generic ground handling may be represented to the extent that allows turns within the confines of the runway

effect. (2) Ground reaction – reaction of the aeroplane upon contact with the runway during landing to include strut deflections, tyre friction, side forces, and other appropriate data, such as weight and speed, necessary to identify the flight condition and configuration. (3) Ground handling characteristics – steering inputs to include crosswind, braking, thrust reversing, deceleration and turning radius.					and adequate control on the landing and roll-out from a cross – wind landing.
k. Windshear models shall provide training in the specific skills required for recognition of wind shear phenomena and execution of recovery manoeuvres. Such models shall be representative of measured or accident derived winds, but may include simplifications which ensure repeatable encounters. For example, models may consist of independent variable winds in multiple simultaneous components. Wind models shall be available for the following critical phases of flight: (1) Prior to take-off rotation (2) At lift-off (3) During initial climb (4) Short final approach			X	X	Test required. See ACJ No 1 to JAR-STD 1A.030, para 2.3, g.
l. Instructor controls for environmental effects including wind speed and direction shall be provided.	X	X	X	X	
m. Stopping and directional control forces shall be representative for at least the following runway conditions based on aeroplane related data: (1) Dry (2) Wet (3) Icy (4) Patchy wet (5) Patchy icy (6) Wet on rubber residue in touchdown zone.			X	X	Statement of Compliance required. Objective Tests required for (1), (2), (3), Subjective check for (4), (5), (6).
n. Brake and tyre failure dynamics (including antiskid) and decreased brake efficiency due to brake temperatures shall be representative and based on aeroplane related data.			X	X	Statement of Compliance required. Subjective test is required for decreased braking efficiency due to brake temperature, if applicable.
o. A means for quickly and effectively conducting daily testing of flight simulator programming and hardware shall be available.			X	X	Statement of Compliance required.
p. Flight simulator computer capacity, accuracy, resolution, and dynamic response shall be sufficient to fully support the overall flight simulator fidelity.	X	X	X	X	Statement of Compliance required.
q. Control feel dynamics shall replicate the aeroplane simulated. Free response of the controls shall match that of the aeroplane within the tolerances specified. Initial and upgrade evaluations will include control free response (pitch, roll and yaw controller) measurements recorded at the controls. The measured responses shall correspond to those of the aeroplane in take- off, cruise, and landing configurations. 1) For aeroplanes with irreversible control			X	X	Tests required.

<p>systems, measurements may be obtained on the ground if proper pitot static inputs are provided to represent conditions typical of those encountered in flight. Engineering validation or aeroplane manufacturer rationale will be submitted as justification to ground test or omit a configuration.</p> <p>(2) For flight simulators requiring static and dynamic tests at the controls, special test fixtures will not be required during initial evaluation if the STD operator's MQTG shows both text fixture results and alternate test method results such as computer data plots, which were obtained concurrently. Repetition of the alternate method during initial evaluation may then satisfy this requirement.</p>					
<p>r. Relative response of the visual system, cockpit instruments and initial motion system response shall be coupled closely to provide integrated sensory cues. Visual scene changes from steady state disturbance (i.e. the start of the scan of the first video field containing different information) shall occur within the system dynamic response limit of 150 milliseconds. Motion onset shall also occur within the system dynamic response limit of 150 milliseconds. Motion onset shall occur before the start of the scan of the first video field containing different information but shall occur before the end of the scan of the same video field. The test to determine compliance with these requirements shall include simultaneously recording the output from the pilot's pitch, roll and yaw controllers, the output from the accelerometer attached to the motion system platform located at an acceptable location near the pilot's seats, the output signal to the visual system display (including visual system analog delays), and the output signal to the pilot's attitude indicator or an equivalent test approved by the Authority.</p> <p>The following two methods are acceptable means to prove compliance with the above requirement:</p> <p>(1) Transport Delay: A transport delay test may be used to demonstrate that the flight simulator system response does not exceed 150 milliseconds. This test shall measure alle the delay encountered by a step signal migrating from the pilot's control through the control loading electronics and interfacing through all the simulation software modules in the correct order, using a handshaking protocol, finally through the normal output interfaces to the motion system, to the visual system and instrument displays. A recordable start time for the test shall be provided by a pilot flight control input. The test mode shall permit normal computation time to be consumed and shall not alter the flow of information through the hardware/software system.</p>	X	X	X	X	<p>Tests required.</p> <p>For Level 'A' & 'B' flight simulators the maximum permissible delay is 300 milliseconds.</p> <p>For Level 'A' & 'B' flight simulators the maximum permissible delay is 300 milliseconds.</p> <p>For Level 'A' & 'B' flight simulators the maximum permissible delay is 300 milliseconds.</p>

<p>The transport delay of the system is then the time between control input and the individual hardware responses. It need only be measured once in each axis.</p> <p>(2) Latency: The visual system, flight deck instruments and initial motion system response shall respond to abrupt pitch, roll and yaw inputs from the pilot's position within 150 milliseconds of the time, but not before the time, when the aeroplane would respond under the same conditions. The objective of the test is to compare the recorded response of the flight simulator to that of the actual aeroplane data in the take-off, cruise and landing configuration for rapid control inputs in all three rotational axes. The intent is to verify that the flight simulator system response does not exceed 150 milliseconds (this does not include aeroplane response time as per the manufacturer's data) and that the motion and visual cues relate to actual aeroplane responses. For aeroplane response, acceleration in the appropriate corresponding rotational axis is preferred.</p>					
<p>s. Aerodynamic modelling shall be provided. This shall include, for aeroplanes issued an original type certificate after June 1980, low altitude level flight ground effect, Mach effect at high altitude, normal and reverse dynamic thrust effect on control surfaces, aeroelastic representations, and representations of non-linearities due to sideslip based on aeroplane flight test data provided by the manufacturer.</p>			X	X	Statement of Compliance required. Mach effect, aeroelastic representations, and non-linearities due to sideslip are normally included in the flight simulator aerodynamic model. The Statement of Compliance shall address each of these items. Separate tests for thrust effects and a Statement of Compliance are required.
<p>t. Modelling that includes the effects of airframe and engine icing.</p>			X	X	Statement of Compliance required. SOC shall describe the effects that provide training in the specific skills required for recognition of icing phenomena and execution of recovery.
<p>u. Aerodynamic and ground reaction modelling for the effects of reverse thrust on directional control shall be provided.</p>		X	X	X	Statement of Compliance required.
<p>v. Realistic aeroplane mass properties, including mass, centre of gravity and moments of inertia as a function of pay load and fuel loading shall be implemented.</p>	X	X	X	X	Statement of Compliance required at initial evaluation. SOC shall include a range of tabulated target values to enable a demonstration of the mass properties model to be conducted from the instructor's station.
<p>w. Self-testing for flight simulator hardware and programming to determine compliance with the flight simulator performance tests shall be provided. Evidence of testing shall include flight simulator number, date, time, conditions, tolerances, and the appropriate dependent variables portrayed in comparison with the aeroplane standard.</p>			X	X	Statement of Compliance required. Tests required.
<p>x. Timely and permanent update of flight simulator hardware and programming subsequent to aeroplane modification sufficient for the Qualification Level sought.</p>	X	X	X	X	
<p>y. Daily preflight documentation either in the daily log or in a location easily accessible for review is required.</p>	X	X	X	X	

2 Motion system

<i>Flight simulator standards</i>	<i>Simulator level</i>				<i>Compliance</i>
	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	
a. Motion cues as perceived by the pilot shall be representative of the aeroplane, e.g. touchdown cues shall be a function of the simulated rate of descent.	X	X	X	X	
b. A motion system shall:					Statement of Compliance required. Tests required.
(1) Provide sufficient cueing, which may be of a generic nature to accomplish the required tasks.	X				
(2) Have a minimum of 3 degrees of freedom (pitch, roll & heave).		X			
(3) Produce cues at least equivalent to those of a six-degrees-of-freedom synergistic platform motion system.			X	X	
c. A means of recording the motion response time as required.	X	X	X	X	
d. Motion effects programming shall include: (1) Effects of runway rumble, oleo deflections, groundspeed, uneven runway, centreline lights and taxiway characteristics. (2) Buffets on the ground due to spoiler/speedbrake extension and thrust reversal. (3) Bumps associated with the landing gear. (4) Buffet during extension and retraction of landing gear. (5) Buffet in the air due to flap and spoiler/speedbrake extension. (6) Approach to stall buffet. (7) Touchdown cues for main and nose gear. (8) Nose wheel scuffing. (9) Thrust effect with brakes set. (10) Mach and manoeuvre buffet. (11) Tyre failure dynamics. (12) Engine malfunction and engine damage. (13) Tail and pod strike.	X	X	X	X	For Level 'A': Effects may be of a generic nature sufficient to accomplish the required tasks.
e. Motion vibrations: Tests with recorded results that allow the comparison of relative amplitudes versus frequency are required. Characteristic motion vibrations that result from operation of the aeroplane in so far as vibration marks an event or aeroplane state that can be sensed at the flight deck shall be present. The flight simulator shall be programmed and instrumented in such a manner that the characteristic vibration modes can be measured and compared with aeroplane data.				X	Statement of Compliance required. Tests required.

3 Visual System

<i>Flight simulator standards</i>	<i>Simulator level</i>				<i>Compliance</i>
	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	
a. The visual system shall meet all the standards enumerated as applicable to the level of qualification requested by the applicant.	X	X	X	X	
b. Continuous minimum collimated visual field of view of 45 degrees horizontal and 30 degrees vertical field of view simultaneously for each pilot.	X	X			SOC is acceptable in place of this test.
Continuous cross-cockpit, minimum collimated visual field of view providing each pilot with			X	X	Consideration shall be given to optimising the vertical field of view for the respective aeroplane

180 degrees horizontal and 40 degrees vertical field of view. Application of tolerances require the field of view to be not less than a total of 176 measured degrees horizontal field of view (including not less than ± 88 measured degrees either side of the centre of the design eye point) and not less than a total of 36 measured degrees vertical field of view from the pilot's and co-pilot's eye points.					cut-off angle.
c. A means of recording the visual response time for visual systems.	X	X	X	X	
d. System Geometry. The system fitted shall be free from optical discontinuities and artefacts that create non-realistic cues.	X	X	X	X	Test required. A Statement of Compliance is acceptable in place of this test.
e. Visual textural cues to assess sink rate and depth perception during take-off and landing shall be provided.	X	X	X	X	For Level 'A' visual cueing shall be sufficient to support changes in approach path by using runway perspective.
f. Horizon, and attitude shall correlate to the simulated attitude indicator.	X	X	X	X	Statement of Compliance required.
g. Occulting capability A minimum of ten levels of occulting shall be available.	X	X	X	X	Occulting shall be demonstrated. Statement of Compliance required.
h. Surface (Vernier) resolution shall occupy a visual angle of not greater than 2 arc minutes in the visual display used on a scene from the pilot's eyepoint,			X	X	Test and Statement of Compliance required containing calculations confirming resolution.
i. Surface contrast ratio shall be demonstrated by a raster drawn test pattern showing a contrast ratio of not less than 5:1			X	X	Test and Statement of Compliance required.
j. Highlight brightness shall be demonstrated using a raster drawn test pattern. The highlight brightness shall not be less than 20 cd/m ² (6ft-lamberts).			X	X	Test and Statement of Compliance required. Use of calligraphic lights to enhance raster brightness is acceptable.
k. Lightpoint size – not greater than 5 arc minutes.			X	X	Test and Statement of Compliance required. This is equivalent to a light point resolution of 2.5 arc minutes.
l. Lightpoint contrast ratio – not less than 10:1	X	X	X	X	Test and Statement of compliance required.
Lightpoint contrast ratio – not less than 25:1.					
m. Daylight, twilight (and night visual capability as applicable for level of qualification sought).	X	X	X	X	Statement of Compliance required for system capability.
The visual system shall be capable of meeting, as a minimum, the system brightness and contrast ratio criteria as identified in ACJ STD 1A.030 2.3 1.	X	X	X	X	System objective and scene content tests are required.
Total scene content shall be comparable in detail to that produced by 10000 visible textured surfaces and (in day) 6000 visible lights or (in twilight or night) 15 000 visible lights, and sufficient system capacity to display 16 simultaneously moving objects.			X	X	
The system, when used in training, shall provide:					
(i) In daylight, full colour presentations and Sufficient surfaces with appropriate textural cues to conduct a visual approach, landing and airport movement (taxi). Surface shading effects shall be consistent with simulated (static) sun position.			X	X	
(ii) At twilight, as a minimum, full colour presentations of reduced ambient intensity,			X	X	

sufficient surfaces with appropriate textural cues that include self-illuminated objects such as road networks, ramp lighting and airport signage, to conduct a visual approach, landing and airport movement (taxi). Scenes shall include a definable horizon and typical terrain characteristics such as fields, roads and bodies of water and surfaces illuminated by representative ownship lighting (e.g. landing lights). If provided, directional horizon lighting shall have correct orientation and be consistent with surface shading effects.					
(iii) At night, as a minimum, all features applicable to the twilight scene, as defined above, with the exception of the need to portray reduced ambient intensity that removes ground cues that are not self-illuminating or illuminated by ownship lights (e.g. landing lights).	X	X	X	X	

4 Sound System

<i>Flight simulator standards</i>	<i>Simulator level</i>				<i>Compliance</i>
	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>	
a. Significant flight deck sounds which result from pilot actions corresponding to those of the aeroplane.	X	X	X	X	
b. Sound of precipitation, rain removal equipment and other significant aeroplane noises perceptible to the pilot during normal and abnormal operations and the sound of a crash when the simulator is landed in excess of limitations.			X	X	Statement of Compliance required.
c. Comparable amplitude and frequency of flight deck noises, including engine and airframe sounds. The sounds shall be co-ordinated with the required weather.				X	Tests required.
d. The volume control shall have an indication of sound level setting which meets all qualification requirements.	X	X	X	X	

Section 2 – [Advisory Circulars Joint (ACJ)]

1 General

- 1.1 This Section contains [Advisory Circulars Joint (ACJ) providing acceptable means of compliance and/or interpretative/explanatory material] that [have] been agreed for inclusion in JAR-STD 1 A.
- 1.2 Where a particular JAR paragraph does not have an [Advisory Circular Joint (ACJ)], it is considered that no supplementary material is required.

2 Presentation

- 2.1 The [Advisory Circulars Joint (ACJ)] are presented in full page width on loose pages, each page being identified by the date of issue and the Amendment number under which it is amended or reissued.
- 2.2 A numbering system has been used in which the [Advisory Circular Joint (ACJ)] uses the same number as the JAR paragraph to which it refers. The number is introduced by the letters [ACJ] to distinguish the material from the JAR itself.
- 2.3 The acronym [ACJ] also indicates the nature of the material and for this purpose the [] type of material [is] defined as follows:

[Advisory Circulars Joint (ACJ)] illustrate a means, or several alternative means, but not necessarily the only possible means by which a requirement can be met. It should however be noted that where a new [ACJ] is developed, any such [ACJ] (which may be additional to an existing [ACJ]) will be amended into the document following consultation under the NPA procedure. [Such ACJ will be designated by (acceptable means of compliance).]

[An ACJ as interpretative/explanatory material may contain material that] helps to illustrate the meaning of a requirement. [Such ACJ will be designated by (interpretative/explanatory material).]

- 2.4 New [ACJ] material may, in the first place, be made available rapidly by being published as a Temporary Guidance Leaflet (TGL). STD TGLs (JAR-STD) can be found in the Joint Aviation Authorities Administrative & Guidance Material, Section 6 – Synthetic Training Devices (STD), Part Three: Temporary Guidance Leaflet (JAR-STD). The procedures associated with Temporary Guidance Leaflets are included in the STD Joint Implementation Procedures, Section 6 – Synthetic Training Devices (STD), Part Two: Procedures (JAR-STD) Chapter 9.

Note: Any person who considers that there may be alternative [ACJ] to those published should submit details to the Operations Director, with a copy to the Regulation Director, for alternatives to be properly considered by the JAA. Possible alternative [ACJ] may not be used until published by the JAA as [ACJ] or TGLs.

- 2.5 Explanatory Notes not forming part of the [ACJ] text appear in a smaller typeface.
 2.6 New, amended or corrected text is enclosed within heavy brackets.
 2.7 After each [ACJ], the various changes and amendments, when any since the initial issue, are indicated together with their date of issue.

[ACJ]B – GENERAL

[ACJ]STD 1A.005 [(acceptable means of compliance)]

Terminology, Abbreviations

See JAR-STD 1A.005

1 Terminology

- 1.1 In addition to the principal terms defined in the requirement itself, additional terms used in the context of JAR-STD 1A have the following meanings:
- a. Acceptable Change, A change to configuration, software etc., which qualifies as a potential candidate for alternative approach to validation.
 - b. [Aeroplane Performance Data. Performance data published by the aeroplane manufacturer in documents such as the Aeroplane Flight Manual, Operations Manual, Performance Engineering Manual, or equivalent.]
 - [c.] Audited Engineering Simulation. An aeroplane manufacturer's engineering simulation which has undergone a review by the appropriate regulatory Authorities and been found to be an acceptable source of supplemental validation data.
 - [d.] Automatic Testing. Flight [S]imulator testing wherein all stimuli are under computer control.
 - [e.] Baseline. A fully flight-test validation production aeroplane simulation. May represent a new aeroplane type or a major derivative.
 - [f.] Breakout. The force required at the pilot's primary controls to achieve initial movement of the control position.
 - [g.] Closed Loop Testing. A test method for which the input stimuli are generated by controllers which drive the [flight] simulator to follow a pre-defined target response.
 - [h.] Computer Controlled Aeroplane. An aeroplane where the pilot inputs to the control surfaces are transferred and augmented via computers.
 - [i.] Control Sweep. A movement of the appropriate pilot's control from neutral to an extreme limit in one direction (Forward, Aft, Right, or Left), a continuous movement back through neutral to the opposite extreme position, and then a return to the neutral position.
 - [j.] Convertible Flight Simulator. A [flight] simulator in which hardware and software can be changed so that the [flight] simulator becomes a replica of a different model or variant, usually of the same type aeroplane. The same [flight] simulator platform, cockpit shell, motion system, visual system, computers, and necessary peripheral equipment can thus be used in more than one simulation.
 - [k.] Critical Engine Parameter. The engine parameter which is the most appropriate measure of propulsive force.
 - [l.] Damping (critical). The CRITICAL DAMPING is that minimum Damping of a second order system such that no overshoot occurs in reaching a steady state value after being displaced from a position of equilibrium and released. This corresponds to a relative Damping ratio of 1–0.
 - [m.] Damping (over-damped). An OVER-DAMPED response is that Damping of a second order system such that it has more Damping than is required for Critical Damping, as described above. This corresponds to a relative Damping ratio of more than 1–0.
 - [n.] Damping (under-damped). An UNDER-DAMPED response is that Damping of a second order system such that a displacement from the equilibrium position and free release results in one or more overshoots or oscillations before reaching a steady state value. This corresponds to a relative Damping ratio of less than 1–0.
 - [o.] Daylight Visual. A visual system capable of meeting, as a minimum, system brightness, contrast ratio requirements and performance criteria appropriate for the level of qualification sought. The system, when used in training, should provide full colour presentations and sufficient surfaces with appropriate textural cues to successfully conduct a visual approach, landing and airport movement (taxy).]

- [p.] Deadband. The amount of movement of the input for a system for which there is no reaction in the [o]utput or state of the system observed.
- [q.] Driven. A state where the input stimulus or variable is 'driven' or deposited by automatic means, generally a computer input. The input stimulus or variable may not necessarily be an exact match to the flight test comparison data – [but] simply driven to certain predetermined values.
- [r.] Engineering Simulation. An integrated set of mathematical models representing a specific aeroplane configuration, which is typically used by the aeroplane manufacturer for a wide range of engineering analysis tasks including engineering design, development and certification: and to generate data for checkout, proof-of-match/validation and other training [flight] [s]imulator data documents.
- [s.] Engineering Simulator. The term for the aeroplane manufacturer's [f]light [s]imulator which typically includes a full-scale representation of the simulated aeroplane flight deck, operates in real time and can be flown by a pilot to subjectively evaluate the simulation. It contains the engineering simulation models, which are also released by the aeroplane manufacturer to the industry for training [f]light [s]imulators: and may or may not include actual on-board system hardware in lieu of software models.
- [t.] Engineering Simulator Data. Data generated by an engineering simulation or engineering [f]light [s]imulator, depending on the aeroplane manufacturer's processes.
- [u.] Engineering [S]imulator [V]alidation [D]ata. Validation data generated by an engineering simulation or engineering simulator.]
- [v.] Entry into Service. Refers to the original state of the configuration and systems at the time a new or major derivative aeroplane is first placed into commercial operation.
- [w.] Essential Match. A comparison of two sets of computer-generated results for which the differences should be negligible because essentially the same simulation models have been used. Also known as a virtual match.
- [x.] Evaluation. The careful appraisal of a flight simulator by the authority to ascertain whether or not the standards required for a specified Qualification Level are met.
- y. Flight [S]imulator [A]pproval. The extent to which a flight simulator of a specified [Q]ualification [L]evel may be used by an operator or training organisation as agreed by the [A]uthority. It takes account of differences between aeroplanes and flight simulators and the operating and training ability of the organisation.
- [z.] Flight [S]imulator [D]ata. The various types of data used [by the flight simulator manufacturer and the applicant] to design, manufacture, test and maintain the flight simulator.
- [aa.] Flight [S]imulator [O]perator. That person, organisation or enterprise directly responsible to the authority for requesting and maintaining the qualification of a particular flight simulator.]
- [??] Flight Test Data. Actual aeroplane data obtained by the aeroplane manufacturer (or other supplier of acceptable data) during an aeroplane flight test programme.
- [cc.] Flight [S]imulator Qualification Level. The level of technical capability of a flight simulator.]
- [dd.] Free Response. The response of the aeroplane after completion of a control input or disturbance.
- [ee.] Full [S]weep. Movement of the controller from neutral to a stop, usually the aft or right stop, to the opposite stop and then to the neutral position.]
- [ff.] Functional [P]erformance. An operation or performance that can be verified by objective data or other suitable reference material that may not necessarily be flight test data.]
- [gg.] Functions Test. A quantitative assessment of the operation and performance of a Flight Simulator by a suitably qualified evaluator. The test can include verification of correct operation of controls, instruments, and systems of the simulated aeroplane under normal and non-normal conditions. Functional performance is that operation or performance that can be verified by objective data or other suitable reference material which may not necessarily be flight test data.
- [hh.] Grandfather Rights
 - i. The right of a STD operator to retain the Qualification Level granted under a previous regulation of a JAA [member] state.
 - ii. Also the right of an STD user to retain the training and testing/checking credits which were gained under a previous regulation of a JAA [member] state.
- [ii.] Ground Effect. The change in aerodynamic characteristics due to modification of the air flow past the aircraft caused by the presence of the ground.
- [jj.] Hands-off Manoeuvre. A test manoeuvre conducted or completed without pilot control inputs.
- [kk.] Hands-on Manoeuvre. A test manoeuvre conducted or completed with pilot control inputs as required.
- [ll.] Highlight brightness. The [area of] maximum displayed brightness, which satisfies the brightness test [appropriate for the level of qualification sought].
- [mm.] Icing Accountability. [Refers to changes from normal (as applicable to the individual aeroplane design) in takeoff, climb (enroute, approach, landing) or landing operating procedures or performance data, in

- accordance with the AFM, for flight in icing conditions or with ice accumulation on unprotected surfaces.]
- [nn.] Integrated Testing. Testing of the [flight] simulator such that all aeroplane system models are active and contribute appropriately to the result. None of the aeroplane system models should be substituted with models or other algorithms intended for testing only. This may be accomplished by using controller displacements as the input. These controllers should represent the displacement of the pilot's controls and these controls should have been calibrated.
- [oo.] Irreversible Control System. A control system in which movement of the control surface will not backdrive the pilot's control in the cockpit.
- [pp.] Latency. The additional time, beyond that of the basic perceivable response time of the aeroplane due to the response time of the [flight] simulator.
- [qq.] Line Oriented Flight Training (LOFT). Refers to aircrew training which involves full mission simulation of situations which are representative of line operations, with special emphasis on situations which involve communications, management and leadership, it means 'real-time', full-mission training.
- [rr.] Manual Testing. [Flight s]imulator testing wherein the pilot conducts the test without computer inputs except for initial setup. All modules of the simulation should be active.
- [ss.] Master Qualification Test Guide (MQTG). The Authority approved QTG which incorporates the results of tests witnessed by the Authority. The MQTG serves as the reference for future evaluations.
- [tt.] Night Visual. A visual system capable of meeting, as a minimum, the system brightness and contrast ratio requirements and performance criteria appropriate for the level of qualification sought. The system, when used in training, should provide, as a minimum, all features applicable to the twilight scene, as defined below, with the exception of the need to portray reduced ambient intensity that removes ground cues that are not self-illuminating or illuminated by ownship lights (e.g. landing lights).]
- [uu.] Non-normal Control. A [] state where one or more of the intended control, augmentation or protection functions are not fully available. [Used in reference to computer controlled aeroplanes.]
(Note: Specific terms such as ALTERNATE, DIRECT, SECONDARY, BACKUP, etc. may be used to define an actual level of degradation).
- [vv.] Normal Control. A [] state where the intended control, augmentation and protection functions are fully available. [Used in reference to computer controlled aeroplanes.]
- [ww.] Objective Test (Objective Testing). A quantitative assessment based on comparison with data.
- [xx.] One Step. Refers to the degree of changes to an aeroplane that would be allowed as an acceptable change, relative to a fully flight-test validated simulation. The intention of the alternative approach is that changes would be limited to one, rather than a series, of steps away from the baseline configuration. It is understood, however, that those changes which support the primary change (e.g. weight, thrust rating and control system gain changes accompanying a body length change) are considered part of the 'one step'.
- [yy.] Operator. A person, organisation or enterprise engaging in or offering to engage in an aeroplane operation.]
- [zz.] Proof-of-Match (POM). A document which shows agreement within defined tolerances between model responses and flight test cases at identical test and atmospheric conditions.
- [aaa.] Protection Functions. Systems functions designed to protect an aeroplane from exceeding its flight and manoeuvre limitations.
- [??] Pulse Input. An abrupt input to a control followed by an immediate return to the initial position.
- [ccc.] Qualification Test Guide (QTG). The primary reference document used for the evaluation of a flight simulator. It contains test results, statements of compliance and other information to enable the evaluator to assess if the flight simulator meets the test criteria described in this manual.]
- [ddd.] Reversible Control System. A control system in which movement of the control surface will backdrive the pilot's control [on the flight deck].
- [eee.] Robotic Test. A basic performance check of a system's hardware and software components. Exact test conditions are defined to allow for repeatability. The components are tested in their normal operational configuration and may be tested independently of other system components.]
- [fff.] Snapshot. A presentation of one or more variables at a given instant of time.
- [ggg.] Statement of Compliance (SOC). A declaration that specific requirements have been met.
- [hhh.] Step input. An abrupt input held at a constant value.
- [iii.] Subjective Test (Subjective Testing). A qualitative assessment based on established standards as interpreted by a suitably qualified person.
- [jjj.] Throttle Lever Angle. The angle of the pilot's primary engine control lever(s) on the flight deck, which also may be referred to as TLA or power lever or throttle.]
- [kkk.] Time History. A presentation of the change of a variable with respect to time.
- [lll.] Transport Delay. The total [f]light [s]imulator system processing time between an input signal from a

pilot primary flight control and the motion system, visual system, or instrument response. It is the overall time delay incurred from signal input until output response. It does not include the characteristic delay of the aeroplane simulated.

[mmm.] Twilight (Dusk/Dawn) Visual. A visual system capable of meeting, as a minimum, the system brightness and contrast ratio requirements and performance criteria appropriate for the level of qualification sought. The system, when used in training, should provide, as a minimum, full colour presentations of reduced ambient intensity (as compared with a daylight visual system), sufficient to conduct a visual approach, landing and airport movement (taxi)

[nnn.] Update. The improvement or enhancement of a flight simulator.]

[ooo.] Upgrade. [An update] for the purpose of achieving a higher qualification.

[ppp.] Validation Data. Data used to prove that the [f]light [s]imulator performance corresponds to that of the aeroplane.

[qqq.] Validation Flight Test Data. Performance, stability and control, and other necessary test parameters electrically or electronically recorded in an aeroplane using a calibrated data acquisition system of sufficient resolution and verified as accurate by the organisation performing the test to establish a reference set of relevant parameters to which like [flight] simulator parameters can be compared.

[rrr.] Validation Test. A test by which [f]light [s]imulator parameters can be compared with the relevant validation data.

[sss.] Visual System Response Time. The interval from an abrupt control input to the completion of the visual display scan of the first video field containing the resulting different information.

[ttt.] Visual Ground Segment Test. A test designed to assess items impacting the accuracy of the visual scene presented to the pilot at a decision height (DH) on an ILS approach.]

[uuu.] Well-Understood Effect. An incremental change to a configuration or system which can be accurately modelled using proven predictive methods based on known characteristics of the change.

2 Abbreviations

AC	=	Advisory Circular
[-ACJ nt]	=	Advisory Circular Joi
AFM	=	Approved Flight Manual
AGL	=	Above Ground Level (metres or feet)
Airspeed	=	Calibrated airspeed unless otherwise specified (knots)
Altitude	=	Pressure altitude (metres or feet) unless specified otherwise
AOA	=	Angle of Attack (degrees)
A_d	=	Total initial displacement of pilot controller (initial displacement to final resting amplitude)
A_n	=	Sequential amplitude of overshoot after initial X axis crossing, e.g. $A_1 = 1$ st overshoot.
Bank	=	Bank/Roll angle (degrees)
[-BC	=	ILS localizer back course]
[-CAT I/II/III ns]	=	Landing category operatio
CCA	=	Computer Controlled Aeroplane
cd/m^2	=	candela/metre ² , 3–4263 candela/m ² = 1 ft-Lambert
cm(s)	=	centimetre, centimetres
daN	=	decaNewtons
deg(s)	=	degree, degrees
[-DH ht]	=	Decision Heig
distance	=	distance in Nautical Miles unless specified otherwise
DME	=	Distance Measuring Equipment
EPR	=	Engine Pressure Ratio
FAA	=	[United Stat
es] Federal Aviation Administrati on (U.S.)		
ft	=	feet, 1 foot = 0–304801 metres
ft-Lambert	=	foot-Lambert, 1 ft-Lambert = 3–4263 candela/m ²
fuel used	=	Mass of fuel used (kilos or pounds)
g	=	Acceleration due to [g]ravity (metres or feet/sec ²), 1g = 9–81 m/sec ² or 32–2 feet/sec ²
G/S	=	Glideslope

[-GPS	=	Global Positioning System
HGS	=	Head-up Guidance System
Heavy	=	Operational mass at or near the maximum for the specified flight condition]
Height	=	Height above ground = AGL (metres or feet)
IATA	=	International Air Transport Association
[-ICAO	=	International Civil Aviation Organisation
ILS	=	Instrument Landing Syst
em]		
IOS	=	Instructor Operating Station
[-IPOM	=	Integrated proof of match]
[-JAA	=	Joint Aviation Authorities
JAR	=	Joint Aviation Requirement
JAWS	=	Joint Airport Weather Studi
es]		
km	=	Kilometres 1 km = 0–62137 Statute Miles
kPa	=	KiloPascal (Kilo Newton/Metres ²). 1 psi = 6–89476 kPa
kts	=	Knots calibrated airspeed unless otherwise specified, 1 Knot = 0–5148 m/sec or 1–689 ft/sec
lb	=	pounds
[-light	=	Operational mass at or near the minimum for the specified flight condition
LOC	=	ILS localizer
LOFT	=	Line oriented flight training
LOS	=	Line oriented simulation]
m	=	Metres, 1 Metre = 3–28083 feet
MCC	=	Multi-Crew Co-operation
[-MCTM	=	Maximum certificated take-off mass (kilos/pounds)
Medium	=	Normal operational weight for flight segment
min	=	Minutes
MLG	=	Main landing gear
MPa	=	MegaPascals [1 psi = 6894–76 pasca
ls]		
MQTG	=	Master Qualification Test Guide
ms	=	millisecon(s)
N	=	NORMAL CONTROL Used in reference to Computer Controlled Aeroplanes
n	=	sequential period of a full cycle of oscillation
N1	=	Engine Low Pressure Rotor revolutions per minute [expressed in percent of maxim
um]		
N2	=	Engine High Pressure Rotor revolutions per minute [expressed in percent of maxim
um]		
[-NAA	=	National Aviation Authority
NDB	=	Non-directional beacon]
NM	=	Nautical Mile, 1 Nautical Mile = 6 080 feet = 1 852m
NN	=	Non-normal control [a state referri _{to} computer controlled aeroplanes
Nominal	=	Normal operational weight, configuration, speed, etc, for the flight segment specified
NWA	=	Nosewheel Angle (degrees)
[-OM-B	=	Operations Manual – Part B (AFM)
[-PANS	=	Procedure for air navigation servic
es]		
PAPI	=	Precision Approach Path Indicator System
[-PAR	=	Precision approach radar]
Pitch	=	Pitch angle (degrees)
P ₀	=	Time from pilot controller release until initial X axis crossing (X axis defined by the resting amplitude)
P ₁	=	First full cycle of oscillation after the initial X axis crossing
P ₂	=	Second full cycle of oscillation after the initial X axis crossing
P _n	=	Sequential period of oscillation
P _f	=	Impact or Feel Pressure
PLF	=	Power for Level Flight
POM	=	Proof-of-Match
[-PSD	=	Power Spectral Density]
psi	=	pounds per square inch

QTG	=	Qualification Test Guide
RAE	=	Royal Aerospace Establishment
RAeS	=	Royal Aeronautical Society
REIL	=	Runway End Identifier Lights
R/C	=	Rate of Climb (metres/sec or feet/min)
R/D	=	Rate of Descent (metres/sec or feet/min)
[-RNAV	=	Radio navigation]
RVR	=	Runway Visual Range (metres or feet)
s	=	second(s)
sec(s)	=	second, seconds
Sideslip	=	Sideslip Angle (degrees)
sm	=	Statute Mile 1 Statute Mile = 5 280 feet = 1 609m
SOC	=	Statement of Compliance
[-STD	=	Synthetic Training Device
SUPPS	=	Supplementary procedures referring to regional supplementary procedur es]
T(A)	=	Tolerance applied to Amplitude
[-TLA	=	Throttle lever angle]
T(p)	=	Tolerance applied to period
T/O	=	Take-off
T _f	=	Total time of the flare manoeuvre duration
T _i	=	Total time from initial throttle movement until a 10% response of a critical engine parameter
T _t	=	Total time from T _i to a 90% increase or decrease in the power level specified
VASI	=	Visual Approach Slope Indicator System
[-VDR	=	Validation Data Roadmap
VFR	=	Visual Flight Rul es]
VGS	=	Visual Ground Segment
V _{MCA}	=	Minimum Control Speed (Air)
V _{MCG}	=	Minimum Control Speed (Ground)
V _{MCL}	=	Minimum Control Speed (Landing)
[-VOR	=	VHF omni-directional range]
V _R	=	Rotate Speed
V _s	=	Stall Speed or minimum speed in the stall
WAT	=	Weight, Altitude, Temperature
1st Segment	=	That portion of the take-off profile from lift-off to [completion ^{gear} retraction
2nd Segment	=	That portion of the take-off profile from after gear retraction to [end of climb at V2 and] initial flap/slat retraction
3rd Segment	=	That portion of the take-off profile after flap/slat retraction is complete

[Ch. 1, 01.06.99; Amdt. 2,01.04.01; Amdt. 3,01.07.03]

[ACJ] C – AEROPLANE FLIGHT SIMULATORS

[ACJ No. 1 to JAR-]STD 1A.015 [(acceptable means of compliance)]

Flight Simulator Qualification – Application and Inspection

See JAR-STD 1A.015

[1. LETTER OF APPLICATION FOR JAA INITIAL EVALUATION OF FLIGHT SIMULATOR

Part A

To Be Submitted Not Less Than 3 Months Prior To Requested Qualification Date

(Date)

PRINCIPAL INSPECTOR

(JAA NAA OFFICE)

(Address)

(City)

(Country)

Dear (Name of applicant) requests the evaluation of its (type) flight simulator for level (A, B, C or D) qualification. The flight simulator manufacturer is and the visual system

manufacturer

Dates requested are: and the flight simulator will be located at

Evaluation is requested for the following configurations and engine fits:

e.g. 767 PW/GE and 757RR

1.
2.
3.

The QTG will be submitted by (Date) and in any event not less than 30 days before the requested evaluation date unless otherwise agreed with the Authority.

Comments:

.....

Signed

.....

Print name

position/appointment held

e mail address

telephone number

[Part B (Date)

To Be Completed With Attached QTG Results

We have completed tests of the flight simulator and declare that it meets all applicable requirements of JAR-STD 1A (Aeroplane Flight Simulators) except as noted below.

The following tests are outstanding:

<i>Tests</i>	<i>Comments</i>

Add boxes as required

Signed

.....

Print name

position/appointment held

e mail address

telephone number

[Part C

To Be Completed Not Less Than 7 Days Prior To Initial Evaluation

The flight simulator has been assessed by the following evaluation team:

.....	(name)	Qualification
.....	(name)	Qualification
.....	(name)	Qualification
.....	(name)	Pilot's Licence Nr

..... (name) Flight Engineer
 (Licence Nr) – if
 applicable

This team attest(s) that the flight simulator conforms to the aeroplane cockpit configuration of
 (Name of Operator) (type of aeroplane) aeroplane and that the simulated systems and subsystems
 function equivalently to those in that aeroplane. This pilot has also assessed the performance and the flying qualities
 of the flight simulator and finds that it represents the designated aeroplane.

Additional comments as required:

.....

Signed

.....

Print name.....
 position/appointment held....
 e mail address.....
 telephone number.....

[2 Composition of Evaluation Team

2.1 To gain a Qualification Level, a [flight] [s]imulator is evaluated in accordance with a structured routine
 conducted by a technical team which is appointed by the Authority and [normally] consists of at least:

- a. A [t]echnical [f]light [s]imulator [i]nspector of the Authority, or an accredited inspector from another
 JAA Authority, qualified in all aspects of flight simulation hardware, software and computer modelling
 or, exceptionally, a person designated by the Authority with equivalent qualifications; and
- b. One of the following:
 - i. A [f]light [i]nspector of the Authority, or an accredited inspector from another JAA Authority,
 who is qualified in flight crew training procedures and type rated on the aeroplane being
 simulated; or
 - ii. A [f]light [i]nspector of the Authority who is qualified in flight crew training procedures assisted
 by a [t]ype [r]ating [i]nstructor, type rated on the aeroplane being simulated; or, exceptionally,
 - iii. A person designated by the Authority who is qualified in flight crew training procedures and type
 rated on the aeroplane being simulated.

Where a designee is used as a substitute for one of the Authority's inspectors, the other person shall be a
 properly qualified inspector of the Authority or an accredited inspector from another JAA Authority.

2.2 Additionally the following persons should be present:

- a. A type rated Training Captain typically from the STD operator or main [flight] [s]imulator [u]ers.
- b. Sufficient [flight] simulator support staff to assist with the running of tests and operation of the
 instructor's station.

[2.3 On a case-by-case basis, the Authority may reduce the evaluation team to an Authority flight inspector
 supported by a type rated training captain from the main flight simulator user for evaluation of a specific flight
 simulator of a specific STD operator, provided:

- a. This composition is not being used prior to the second recurrent evaluation;
- b. Such an evaluation will be followed by an evaluation with a full authority evaluation team;
- c. The Authority flight inspector will perform some spot checks in the area of objective testing;
- d. No major change or upgrading has been applied since the directly preceding evaluation;
- e. No relocation of the flight simulator has taken place since the last evaluation;
- f. A system is established enabling the Authority to monitor and analyse the status of the flight simulator
 on a continuous basis;
- g. The flight simulator's hard- and software has been working reliably for the previous years. This should
 be reflected in the number and kind of (technical log) discrepancies and the results of the quality system
 audits.]

[Ch. 1, 01.06.99; Amdt. 3, 01.07.03]

[ACJ No. 2 to JAR-STD 1A.015[(explanatory material)]

[Flight] Simulator Evaluations

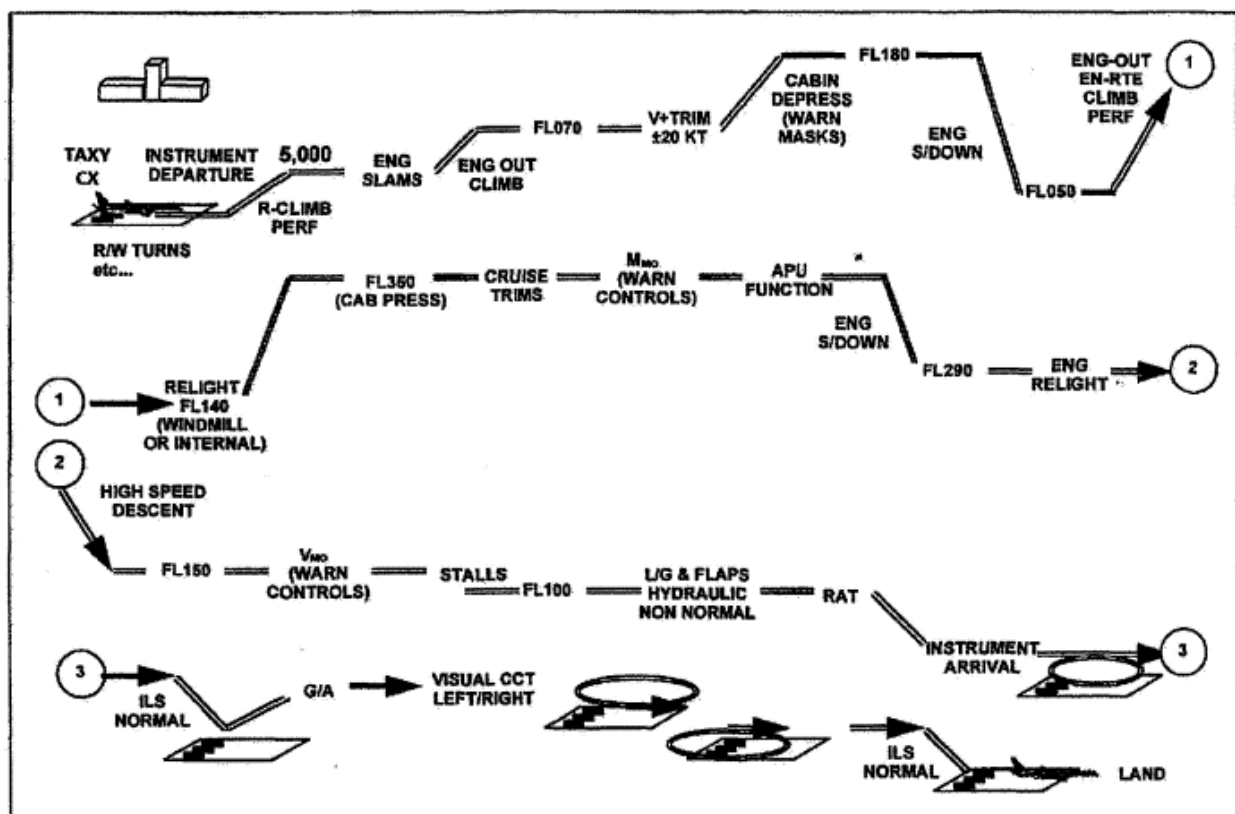
See JAR-STD 1 A.015

1 General

1.1 During initial and recurrent [flight] [s]imulator [e]valuations it will be necessary for the Authority to
 conduct the [o]bjective and [s]ubjective [t]ests described in JAR-STD 1A.030 and JAR-STD 1A.035,

- and detailed in [ACJ] STD 1A.030. There will be occasions when all tests cannot be completed – for example during recurrent evaluations on a convertible [flight] simulator – but arrangements should be made for all tests to be completed within a reasonable time.
- 1.2 Following an evaluation, it is possible that a number of defects may be identified, generally these defects should be rectified and the Authority notified of such action within 30 days. Serious defects, affecting [flight] crew training, testing and checking, could result in an immediate downgrading of the Qualification Level, or if any defect remains unattended without good reason for period greater than 30 days, subsequent downgrading may occur.
- 2 Initial Evaluations
- 2.1 Objective Testing
- 2.1.1 Objective [t]esting is centred around the QTG. Before testing can begin on an initial evaluation the acceptability of the [v]alidation [t]ests contained in the QTG should be agreed with the Authority well in advance of the evaluation date to ensure that the [flight] simulator time especially devoted to the running of some of the tests by the Authority is not wasted. The acceptability of all tests depends upon their content, accuracy, completeness and recency of the results.
- 2.1.2 Much of the time allocated to [o]bjective [t]ests depends upon the speed of the automatic and manual systems set up to run each test and whether or not special equipment is required. The Authority will not necessarily warn the [STD] [o]perator of the sample validation tests which will be run on the day of the evaluation, unless special equipment is required. It should be remembered that the [flight] [s]imulator cannot be used for [s]ubjective [t]ests whilst part of the QTG is being run. Therefore at least a complete working day (i.e. at least 8 consecutive hours) should be set aside for the examination and running of the QTG. A useful explanation of how the [v]alidation [t]ests should be run is contained in the 'Aeroplane Flight Simulator Evaluation Handbook' (February 95 or as amended) produced in support of the [ICAO Manual of criteria for the qualification of flight simulators] and JAR-STD 1A.
- 2.2 Subjective Testing
- 2.2.1 The [s]ubjective [t]ests for the evaluation can be found in [ACJ] STD 1A.030, and a suggested [s]ubjective [t]est [p]rofile is described in sub-paragraph 4[] below.
- 2.2.2 Essentially one working day is required for the [s]ubjective [t]est routine, which effectively denies use of the [flight] simulator for any other purpose.
- 2.3 Conclusion
- 2.3.1 To ensure adequate coverage of [s]ubjective and [o]bjective [t]ests and to allow for cost effective rectification and retest before departure of the inspection team, three consecutive days should be dedicated to an initial evaluation of a [f]light [s]imulator.
- 3 Recurrent Evaluations
- 3.1 Objective Testing
- 3.1.1 During recurrent evaluations, the Authority will wish to see evidence of the successful running of the QTG between evaluations. The Authority will select a number of tests to be run during the evaluation, including those which may be cause for concern, giving adequate notification if special equipment is required.
- 3.1.2 Essentially the time taken to run the [o]bjective [t]ests depends upon the need for special equipment and the test system, and the [flight] simulator cannot be used for [s]ubjective [t]ests or other functions whilst testing is in progress. For a modern [flight] simulator incorporating an automatic test system, four (4) hours would normally be required. [Flight] [s]imulators which rely upon [m]annual [t]esting may require a longer period of time.
- 3.2 Subjective Testing
- 3.2.1 Essentially the same [s]ubjective [t]est routine should be flown as per the profile described in sub-paragraph 4.6 below with a selection of the [s]ubjective [t]ests taken from [ACJ] STD 1A.030.
- 3.2.2 Normally, the time taken for recurrent [s]ubjective [t]esting is about 4 hours, and the [flight] simulator cannot perform other functions during this time.
- 3.3 Conclusion
- 3.3.1 To ensure adequate coverage of [s]ubjective and [o]bjective [t]ests during a recurrent evaluation, a total of 8 hours should be allocated. However, it should be remembered that any [flight] simulator deficiency which arises during the evaluation could necessitate the extension of the evaluation period.
- 4 Functions and Subjective Tests – Suggested Test Routine
- 4.1 During initial and recurrent evaluations of a [f]light [s]imulator, the Authority will conduct a series of [f]unctions and [s]ubjective [t]ests which together with the [o]bjective [t]ests complete the comparison of the [flight] simulator with the aeroplane.
- 4.2 Whereas [f]unctions [t]ests verify the acceptability of the simulated aeroplane systems and their integration, [s]ubjective [t]ests verify the fitness of the [flight] simulator in relation to training, checking and testing tasks.

- 4.3 The [flight] simulator should provide adequate flexibility to permit the accomplishment of the desired/required tasks while maintaining an adequate perception by the flight crew that they are operating in a real aeroplane environment. Additionally, the Instructor Operating Station (IOS) should not present an unnecessary distraction from observing the activities of the flight crew whilst providing adequate facilities for the tasks.
- 4.4 Section [One] of JAR-STD 1A prescribes the requirements and the [ACJs in Section [Two] the means of compliance for [f]light [s]imulator [q]ualification. However, it is important that both the Authority and the STD operator understand what to expect from the routine of [f]light [s]imulator [f]unctions and [s]ubjective [t]ests. It should be remembered that part of the [s]ubjective [t]ests routine should involve an uninterrupted fly-out comparable with the duration of typical training sessions in addition to assessment of flight freeze and repositioning. An example of such a profile is to be found in [Figure 1] below. A useful explanation of [f]unctions and [s]ubjective [t]ests and an example of [s]ubjective [t]est routine check-list are to be found in the [Airplane] Flight Simulator Evaluation Handbook (February 95 or as amended) produced in support of the [ICAO Manual of criteria for the qualification of flight simulators] and JAR-STD 1A.

[Figure 1 – Typical Test Profile (2 hours)]

- [4.5 Authorities and STD operators who are unfamiliar with the evaluation process are advised to contact a suitably experienced JAA Authority.]
[Ch. 1, 1.6.99; Amdt. 3,01.07.03]

[ACJ STD1 A.020(a) (acceptable means of compliance)

Validity of Flight Simulator Qualification

See JAR-STD 1A.020

1. Prerequisites

- 1.1 On a case-by-case basis, the Authority may grant an extended validity of a flight simulator qualification in excess of 12 months up to a maximum of 36 months, to a specific STD operator for a specific flight simulator, provided:
- an initial and at least one recurrent successful evaluation have been performed on this flight simulator by the same Authority;
 - the STD operator has got a satisfactory record of successful regulatory flight simulator evaluations over a period of at least 3 years;
 - the STD operator has established and successfully maintained a Quality System for at least 3 years;
 - the Authority performs a formal audit of the STD operator's Quality System every calendar year

- e. an accountable person of the STD operator with flight simulator and training experience acceptable to the Authority (such as a type rated training captain), reviews the regular reruns of the QTG and conducts the relevant function and subjective tests every 12 months;
 - f. a report detailing the results of the QTG rerun tests and function and subjective evaluation will be signed and submitted by the accountable person described under subparagraph (e) above to the Authority.
2. Prerogative of the Authority
The Authority reserves the right to perform flight simulator evaluations whenever it deems it necessary.]
[Amdt. 3,01.07.03]

23. sept. Nr. 1332 2004

Forskrift om gjennomføring av JAR-STD 4A om kvalifisering av instrumenttreningsinnretninger for fly.

Fastsatt av Luftfartstilsynet 23. september 2004 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven) § 15-4 og § 5-3, jf. forskrift 20. desember 2000 nr. 1679 om gjennomføring av felleseuropeiske bestemmelser om sertifisering av flygende personell på fly BSL JAR-FCL (Flight Crew Licencing) 1, punkt 1.005 litra a) nr. 4, samt delegeringsvedtak 10. desember 1999 nr. 1273. Kunngjort 15. oktober 2004.

Vedlegg: JAR-STD 4A Basic Instrument Training Devices, Initial Issue, Section 1, utgave datert 1. mai 2002.

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder kvalifisering av instrumenttreningsinnretninger for fly i henhold til JAR-STD 4A.

§ 2. Formål

(1) Forskriften gjennomfører felleseuropeiske krav for kvalifisering av instrumenttreningsinnretninger for fly i norsk rett.

(2) Formålet med bestemmelsene i JAR-STD 4A er å sikre at instrumenttreningsinnretninger for fly er i en slik stand at de på bakgrunn av flysikkerhetshensyn eger seg for flygetrening.

§ 3. Gjennomføring i norsk rett

(1) JAR-STD 4A Basic Instrument Training Devices, Initial Issue, Section 1, utgave datert 1. mai 2002, gjelder som norsk forskrift.

(2) Med «JAR-STD 4A» menes i denne forskrift JAR-STD 4A Basic Instrument Training Devices, Initial Issue, Section 1, utgave datert 1. mai 2002.

§ 4. Kvalifisering av instrumenttreningsinnretninger for fly

(1) Luftfartstilsynet kvalifiserer instrumenttreningsinnretninger for fly i henhold til JAR-STD 4A.

(2) Kvalifiseringen er gyldig i 36 måneder med mindre Luftfartstilsynet har bestemt en annen varighet.

§ 5. Søknad om kvalifisering

Søknad om kvalifisering av en instrumenttreningsinnretning for fly må sendes Luftfartstilsynet minst tre måneder før den tas i bruk.

§ 6. Utstedelse av kvalifiseringssertifikat

Kvalifiseringssertifikat i henhold til JAR-STD 4A utstedes når Luftfartstilsynet har evaluert og kvalifisert en instrumenttreningsinnretning for et bestemt kvalifiseringsnivå.

§ 7. Fornyelse av kvalifisering

(1) Luftfartstilsynet kan etter søknad utføre evaluering av instrumenttreningsinnretningen inntil 60 dager før kvalifiseringen utløper.

(2) Søknad med opplysninger som er nødvendig for å fatte vedtak om fornyelse av kvalifisering skal sendes Luftfartstilsynet senest tre måneder før kvalifiseringen utløper.

(3) Kvalifiseringen fornyes med 36 måneder regnet fra kvalifiseringens utløpsdato.

§ 8. Tilbakekall

Dersom innehaveren av kvalifiseringen gitt i henhold til JAR-STD 4A ikke overholder bestemmelsene som gjelder for kvalifiseringen, kan Luftfartstilsynet tilbakekalle eller begrense kvalifiseringen.

§ 9. Innlevering av dokument

Dersom en kvalifisering gitt i henhold til JAR-STD 4A er tilbakekalt med hjemmel i § 8 skal kvalifiseringssertifikatet umiddelbart sendes til Luftfartstilsynet.

§ 10. Dispensasjon

Luftfartstilsynet kan, når særlige grunner tilsier det, dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 11. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. november 2004.

VEDLEGG

Vedlegget gjelder som en del av forskrift 23. september 2004 nr. 1332 om gjennomføring av JAR-STD 4A om kvalifisering av instrumenttreningsinnretninger for fly.

*Joint Aviation Requirements
Basic Instrument Training Devices*

*JAR- STD 4A
Section 1
Initial Issue
1 May 2002*

Engelsk originaltekst

SECTION 1 – REQUIREMENTS

- 1 General
- 1.1 This Section contains the requirements for Basic Instrument Training Devices.
- 2 Presentation
- 2.1 The requirements of JAR-STD 4A are presented in two columns on loose pages, each page being identified by the date of issue and/or the amendment number under which it is amended or reissued.
- 2.2 Subheadings are in italic typeface,
- 2.3 Explanatory notes not forming part of the requirements appear in smaller typeface.
- 2.4 New, amended and corrected text will be enclosed within heavy brackets until a subsequent 'Amendment' is issued.

Subpart A – Applicability**JAR-STD 4A.001 Applicability**

JAR-STD 4A applies to those manufacturers and/or operators of Basic Instrument Training Devices (BITD) seeking qualification of Basic Instrument Training Devices. BITD users also shall gain approval to use the BITD as part of their approved training programmes despite the fact that the BITD has been previously qualified. Although this document provides guidance material for BITD users, precise details of such approvals are contained in JAR-FCL and other applicable documents.

Subpart B – General**JAR-STD 4A.005 Terminology**

(See Appendix 1 to JAR-STD 4A.005)

(See AMC STD 4A.005)

Because of the technical complexity of Synthetic Training Device qualification, it is essential that standard terminology is used throughout. The following principal terms and abbreviations shall be used in order to comply with JAR-STD. Further terms and abbreviations are contained in Appendix 1 to JAR-STD 4A.005.

(a) *Synthetic Training Device (STD)*. A training device which is either a Flight Simulator (FS), a Flight Training Device (FTD), a Flight Navigation Procedure Trainer (FNPT) or a Basic Instrument Training Device (BITD).

(b) *Flight Simulator (Simulator)*. A full size replica of specific type or make, model and series aeroplane flight deck, including all equipment and computer programmes necessary to represent the aeroplane in ground and flight operations, a visual system providing an out-of-the-flight deck view, and a force cueing motion system. It is in compliance with the minimum standards for Flight Simulator qualification.

(c) *Flight Training Device (FTD)*. A full size replica of an aeroplane's instruments, equipment, panels and controls in an open flight deck area or an enclosed aeroplane flight deck, including the assemblage of equipment and computer software programmes necessary to represent the aeroplane in ground and flight conditions to the extent of the systems installed in the device. It does not require a force cueing motion or visual system. It is in compliance with the minimum standards for a specific FTD Level of Qualification.

(d) *Flight and Navigation Procedures Trainer (FNPT)*. A training device which represents the flight deck/cockpit environment including the assemblage of equipment and computer programmes necessary to represent an aeroplane type or class in flight operations to the extent that the systems appear to function as in an aeroplane. It is in compliance with the minimum standards for a specific FNPT Level of Qualification.

(e) *Basic Instrument Training Device (BITD)*. A ground based training device which represents the student pilot's station of a class of aeroplanes. It may use screen based instrument panels and springloaded flight controls, providing a training platform for at least the procedural aspects of instrument flight.

(f) *BITD User Approval*. The extent to which a qualified BITD may be used by persons, organisations or enterprises as approved by the Authority. It takes account of aeroplane to BITD differences and the operating and training ability of the organisation.

- (g) *BITD Manufacturer*. That organisation or enterprise being directly responsible to the Authority for requesting the initial BITD model qualification.
- (h) *BITD Model*. A defined hardware/software combination which has obtained a qualification. Each BITD will equate to a specific model and be a serial numbered unit.
- (i) *BITD Operator*. That person, organisation or enterprise directly responsible to the Authority for requesting and maintaining the recurrent qualification of a particular BITD.
- (j) *BITD User*. The person, organisation or enterprise requesting training credits through the use of a BITD.
- (k) *BITD Qualification*. The technical ability of a BITD as defined in the compliance document.
- (l) *Qualification Test Guide (QTG)*. A document designed to demonstrate that the performance and handling qualities of a BITD agree within prescribed limits with agreed validation data and that all applicable regulatory requirements have been met. The QTG includes both the agreed validation data and BITD data used to support the validation.

Appendix 1 to JAR-STD 4A.005 Additional Terminology

In addition to the principal terms defined in JAR-STD 4A.005 itself, additional terms used in the context of JAR-STD 4A have the following meanings:

- (a) *Automatic Testing*. BITD testing wherein all stimuli are under computer control.
- (b) *Breakout*. The force required at the pilot's primary controls to achieve initial movement of the control position.
- (c) *Closed Loop Testing*. A test method for which the input stimuli are generated by controllers which drive the BITD to follow a pre-defined target response.
- (d) *Control Sweep*. A movement of the appropriate pilot's control from neutral to an extreme limit in one direction (Forward, Aft, Right, or Left), a continuous movement back through neutral to the opposite extreme position, and then a return to the neutral position.
- (e) *Convertible BITD*. A BITD in which hardware and software can be changed so that the BITD represents more than one model, usually of the same class of aeroplane. The same cockpit shell, computers and necessary peripheral equipment can thus be used in more than one simulation.
- (f) *Critical Engine Parameter*. The engine parameter which is the most appropriate measure of propulsive force.
- (g) *Damping (critical)*. The CRITICAL DAMPING is that minimum Damping of a second order system such that no overshoot occurs in reaching a steady state value after being displaced. from a position of equilibrium and released. This corresponds to a relative Damping ratio of 1.0.
- (h) *Damping (over-damped)*. An OVER-DAMPED response is that Damping of a second order system such that it has more Damping than is required for Critical Damping, as described above. This corresponds to a relative Damping ratio of more than 1.0.
- (i) *Damping (under-damped)*. An UNDER-DAMPED response is that Damping of a second order system such that a displacement from the equilibrium position and free release results in one or more overshoots or oscillations before reaching a steady state value. This corresponds to a relative Damping ratio of less than 1.0.
- (j) *Deadband*. The amount of movement of the input for a system for which there is no reaction in the output or state of the system observed.
- (k) *Driven*. A state where the input stimulus or variable is 'driven' or deposited by automatic means, generally a computer input. The input stimulus or variable may not necessarily be an exact match to the flight test comparison data – it is simply driven to certain predetermined values.
- (l) *BITD Data*. The various types of data used to design, manufacture, test and maintain the BITD.
- (m) *BITD Evaluation*. A detailed appraisal of a BITD by the Authority to ascertain whether or not the standard required for a Qualification is met.
- (n) *Flight Test Data*. Actual aeroplane data obtained by the aeroplane manufacturer (or other supplier of acceptable data) during an aeroplane flight test programme.
- (o) *Free Response*. The response of the aeroplane after completion of a control input or disturbance.
- (p) *Frozen/Locked*. A state where a variable is held constant with time.
- (q) *Functions Test*. A quantitative assessment of the operation and performance of a BITD by a suitably qualified evaluator. The test can include verification of correct operation of controls, instruments, and systems of the simulated aeroplane under normal and non-normal conditions. Functional performance is that operation or performance that can be verified by objective data or other suitable reference material which may not necessarily be Flight Test Data.
- (r) *Hands-off Manoeuvre*. A test manoeuvre conducted or completed without pilot control inputs.
- (s) *Hands-on Manoeuvre*. A test manoeuvre conducted or completed with pilot control inputs as required.
- (t) *Integrated Testing*. Testing of the BITD such that all aeroplane system models are active and contribute appropriately to the results. None of the aeroplane system models should be substituted with models or other algorithms intended for testing only. This may be accomplished by using controller displacements as the input. These controllers should represent the displacement of the pilot's controls and these controls should have been calibrated.

- (u) *Latency*. The additional time, beyond that of the basic perceivable response time of the aeroplane due to the response time of the BITD.
- (v) *Manual Testing*. BITD testing wherein the pilot conducts the test without computer inputs except for initial setup. All modules of the simulation should be active.
- (w) *Master Qualification Test Guide (MQTG)*. The Authority approved QTG which incorporates the results of tests witnessed by the Authority. The MQTG serves as the reference for future evaluations.
- (x) *Objective Test (Objective Testing)*. A quantitative assessment based on comparison with data.
- (y) *Power Lever Angle*. The angle of the pilot's primary engine control lever(s) in the cockpit. This may also be referred to as PLA, Throttle, Power Lever and Propeller Lever.
- (z) *Predicted Data*. Data derived from sources other than type specific aeroplane flight tests.
- (aa) *Proof-of-Match (POM)*. A document which shows agreement within defined tolerances between model responses and flight test cases at identical test and atmospheric conditions.
- (bb) *Protection Functions*. Systems functions designed to protect an aeroplane from exceeding its flight and manoeuvre limitations.
- (cc) *Pulse Input*. An abrupt input to a control followed by an immediate return to the initial position.
- (dd) *Reversible Control System*. A control system in which movement of the control surface will backdrive the pilot's control in the cockpit.
- (ee) *Snapshot*. A presentation of one or more variables at a given instant of time.
- (ff) *Statement of Compliance (SOC)*. A declaration that specific requirements have been met.
- (gg) *Step Input*. An abrupt input held at a constant value.
- (hh) *Subjective Test (Subjective Testing)*. A qualitative assessment based on established standards as interpreted by a suitably qualified person.
- (ii) *Time History*. A presentation of the change of a variable with respect to time.
- (jj) *Transport Delay*. The total BITD system processing time between an input signal from a pilot primary flight control and the instrument response. It is the overall time delay incurred from signal input until output response. It does not include the characteristic delay of the aeroplane simulated.
- (kk) *Validation Data*. Data used to prove that the BITD performance corresponds to that class of aeroplane.
- (II) *Validation Test*. A test by which BITD parameters can be compared with the relevant Validation Data.

JAR-STD 4A.010 Implementation

JAR-STD 4A will be implemented on 1 January 2003 when national arrangements, procedures and Qualification Certificates shall fully comply with JAR-STD 4A criteria.

Subpart C – Basic Instrument Training Devices

JAR-STD 4A.015 Application for BITD Qualification

(See AMC STD 4A.015)

(See IEM STD 4A.015)

- (a) The BITD manufacturer of a new BITD model which requires evaluation shall apply to the Authority giving 3 months notice. In exceptional cases this period may be reduced to one month at the discretion of the Authority.
- (b) A BITD Qualification Certificate will be issued for the BITD model to the manufacturer following satisfactory completion of an evaluation by the Authority. This qualification is valid for all serial numbers of this model without further technical evaluation.

JAR-STD 4A.020 Validity of BITD Qualification

- (a) A BITD qualification of each serial number is valid for 36 months from the commencement of operation, unless reduced by the Authority. It is the operator's responsibility to apply for the revalidation of the qualification.
- (b) A BITD qualification test for revalidation may take place at any time within the 60 days prior the expiry of the validity of the qualification document. The new 36 months period of validity shall continue from the expiry date of the previous qualification document.
- (c) The Authority may refuse, revoke, suspend or vary a BITD qualification, if the provisions of JAR-STD 4A are not satisfied.
- (d) As a BITD only broadly replicates a class of aeroplanes, and not a specific type of aeroplane, an interim qualification will not be issued.

JAR-STD 4A.025 Rules governing BITD Operators

(See AMC STD 4A.025)

The operator of a BITD shall demonstrate his capability to maintain the performance, functions and other characteristics specified for the BITD qualification as follows:

- (a) *Quality System*.
 - (1) A Quality System shall be established and a Quality Manager designated to monitor compliance with, and the adequacy of, procedures required to ensure the maintenance of the qualification of the BITD. Compliance monitoring shall include a feed-back system to the Accountable Manager to ensure corrective action as necessary.

- (2) The Quality System shall include a Quality Assurance Programme that contains procedures designed to verify that the specified performance, functions and characteristics are being conducted in accordance with all applicable requirements, standards and procedures.
- (3) The Quality System and the Quality Manager shall be acceptable to the Authority.
- (4) The Quality System shall be described in relevant documentation.
- (b) *Updating and Modifications.* The BITD operator shall maintain a link between his own organisation, the Authority and the BITD manufacturer to incorporate important modifications.
 - (1) Where applicable and essential for training, BITD operators shall update their BITDs (for example in the light of data revisions). Modifications of the BITD hardware and software which affect flight characteristics and performance, shall be evaluated to determine the impact on the original qualification criteria. If necessary, BITD operators shall provide amendments for any affected validation tests.
 - (2) The Authority shall be advised in advance of any major changes to determine if the tests carried out by the BITD operator are satisfactory. A special evaluation of the BITD may be necessary prior to returning it to training following the modification.
 - (3) The BITD operator providing the information on the intended modification shall also provide a justification that this information is adequate either from the BITD operator's own resources, or through an arrangement with the BITD manufacturer.
- (c) *Installations.* Ensure that the BITD is housed in suitable premises which support safe and reliable operation.
 - (1) BITD occupants and maintenance personnel shall be briefed on safety to ensure that they are aware of all safety equipment and arrangement in the BITD in case of emergency.
- (d) *Additional Equipment.* Where additional equipment has been added by the BITD Operator to a BITD even though not required for qualification, it will be assessed to ensure that it does not adversely affect the quality of training. Therefore any subsequent modification, removal or unserviceability could affect the qualification of the device.

JAR-STD 4A.030 Requirements for BITDs qualified on or after 1 January 2003

(See AMC STD 4A.030)

(See IEM STD 4A.030)

- (a) Any BITD submitted for initial evaluation on or after 1 January 2003, shall be evaluated against JAR-STD 4A criteria.
- (b) A BITD shall be assessed in those areas which are essential to completing the student pilot training process according Appendices 1 and 2 to JAR-STD 4A.030.
- (c) The BITD shall be subjected to:
 - (1) Validation tests as found in the Qualification Test Guide (QTG) as expressed in AMC STD 4A.030, para 2.3.
 - (2) Functions & Subjective tests as expressed in AMC STD 4A.030, para 3.
- (d) Data which is used to ensure the fidelity of a BITD shall be of a standard that satisfies the Authority before the BITD can be qualified.
- (e) The BITD manufacturer shall submit a QTG acceptable to the Authority.
- (f) Upon completion of the initial evaluation, and when all the discrepancies in the QTG have been addressed to the satisfaction of the Authority, the QTG is approved. After inclusion of the results of the tests witnessed by the Authority, the approved QTG becomes the Master QTG (MQTG), which is the basis for the BITD model qualification and subsequent recurrent BITD individual serial number evaluation.
- (g) The BITD operator shall:
 - (1) Run the complete QTG progressively on an annual cycle. Results shall be dated and retained at least until the next requalification in order to satisfy both the BITD operator as well as the Authority that BITD standards are being maintained; and
 - (2) Establish a Configuration Control System to ensure the continued integrity of the hardware and software qualified.

Appendix 1 to JAR-STD 4A.030

Technical Requirements

- (a) This Appendix describes the minimum technical requirements for qualifying a BITD.
- (b) Specific requirements for the use of the BITD will be determined by the Authority. Specialised training courses require an adequate standard of simulation which will be evaluated by the Authority. (See JAR-FCL 1).
- (c) Maximum credits are granted according to JAR-FCL 1.

Table 1 Minimum technical requirements for qualifying JAA BITD

Minimum Technical Requirements

1. A student pilot's station which represents a class of aeroplane sufficiently enclosed to exclude distraction.
2. The switches and all the controls shall be of a representative size and shape, and shall operate as and represent those as in the simulated class of aeroplane.
3. Instruments, equipment, panels, systems, primary and secondary flight controls sufficient for the training

- events to be accomplished shall be located in a position similar to that in the simulated class of aeroplane.
4. Lighting environment for panels and instruments sufficient for the operation being conducted.
 5. In addition to the pilot's seat, suitable viewing arrangements for the instructor shall be provided allowing an adequate view over the pilot's panels.
 6. The performance shall be representative of the simulated class of aeroplane.
 7. Effects of aerodynamic changes for various combinations of drag, thrust and control settings encountered in flight, including the effect of change in aeroplane attitude and sideslip shall be representative of the simulated class of aeroplane.
 8. Navigation equipment for flights under IFR with representative tolerances. This shall include communication equipment.
 9. Control forces and travel shall broadly correspond to that of the simulated class of aeroplane.
 10. Complete navigation data base for at least 3 airports with corresponding precision and non-precision approach procedures including regular updates. All navigational aids shall be usable, if within range, without restrictions and instructor intervention.
 11. Engine sound shall be available.
 12. Control and effects of atmospheric conditions, including at least:
 - Wind direction and speed
 - Barometric pressure
 13. Map and approach profiles flown shall be available.
 14. Provision for position freeze, flight freeze and repositioning (geographical position, heading, speed and altitude).
 15. Instructor controls to set and reset malfunctions relating to:
 - flight instruments/
 - navigation aids
 - flight controls
 - engine out operations (for multi engine aeroplanes only)
 16. Stall recognition device corresponding to that of the simulated class of aeroplane.
 17. A Qualification Test Guide (QTG) which shall be submitted in a form and manner acceptable to the Authority and which conforms to AMC STD 4A.030 (para 1.6).

Appendix 2 to JAR-STD 4A.030 Table 1 – BITD Standards

Table 1 below shows how the requirements, listed in Table 1 of Appendix 1 to JAR-STD 4A.030, shall be fulfilled.

BITD STANDARDS	COMMENTS
a. Time from pilot's control input to recognisable system response (transport delay) on the attitude indicator shall be 300 ms or less. This standard shall be certified by the manufacturer in the QTG submitted for Qualification.	SOC required.
b. The basic flight instruments shall be displayed and arranged in the usual «T-layout». The following instruments shall be displayed so as to be representative for the simulated class of aeroplane: <ol style="list-style-type: none"> 1. An attitude indicator with at least 5° and 10° pitch markings, and bank angle markings for 10°, 20°, 30° and 60°. 2. Adjustable altimeter(s) with 20 ft markings. 3. An airspeed indicator with at least 5 kts markings within a representative speed range and colour coding. 4. An HSI or heading indicator with incremental markings each of at least 5°, displayed on a 360° circle. The heading figures shall be radially aligned. 5. A vertical speed indicator with 100 fpm markings up to 1 000 fpm and 500 fpm thereafter within a representative range. 6. A turn and bank indicator with incremental markings for a rate of 3° per second turn for left and right turns. The 3° per second rate index shall be inside of the maximum deflection of the indicator. 7. A slip indicator representative of the simulated class of aeroplane, where a coordinated flight condition is indicated with the ball in centre position. 	<p>Covers also screen-based instrument panel. Instruments shall be displayed very nearly full-size as in the simulated class of aeroplane.</p> <p>Controls to adjust the instruments, e.g. QNH, course or heading bugs shall be located spatially correct at the respective instrument.</p> <p>A triangle slip indicator is acceptable if applicable for the simulated class of aeroplane.</p>

<i>BITD STANDARDS</i>	<i>COMMENTS</i>
8. A magnetic compass with incremental markings each 10°.	
9. Engine instruments as applicable to the simulated class of aeroplane, with markings for normal ranges, minimum and maximum limits.	
10. A suction gauge or instrument pressure gauge, as applicable, with a display as applicable for the simulated class of aeroplane. 11. A flap position indicator which displays the current flap setting. This indicator shall be representative of the simulated class of aeroplane. 12. A pitch trim indicator with a display that shows zero trim and appropriate indices of aeroplane nose down and nose up trim. 13. A stop watch or digital timer which allows the readout of seconds and minutes.	
c. A communication and navigation panel shall be displayed in a manner that the frequency in use is shown. The NAV equipment shall include ADF, VOR, DME and ILS indicators with the following incremental markings: 1. one-half dot or less for course and glide slope indications on the VOR and ILS display. 2. 5° or less of bearing deviation for ADF and RMI, as applicable. All NAV radios shall be equipped with an aural identification feature. A marker beacon receiver shall also be installed with an optical and aural identification.	Controls to select the frequencies and other functions may be located on a central COM/NAV panel or on a separate ergonomically located panel.
d. All instrument displays shall be visible during all flight operation. The instrument system shall be designed to ensure jumping and stepping is not a distraction and to display all changes within the range of the replicated instruments that are equal or greater than the values stated below: 1. Attitude 1/2° pitch and 1° bank 2. Turn and bank of 1/4 standard rate turn 3. IAS 1 kts 4. VSI 20 fpm 5. Altitude 3 ft 6. Heading on HSI 1/2° 7. Course and Heading on OBS and/or RMI 1° 8. ILS 1/4° 9. RPM 25 10. MP 1/2 inch	
e. The update rate of all displays shall provide an image of the instruments that: 1. does not appear out of focus. 2. does not appear to «jump» or «step» to a distracting degree during operation. 3. does not appear with distracting jagged lines or edges.	Only applicable for screen-based instrument panels. SOC required to proof the resolution.

JAR-STD 4A.035 Requirements for STDs approved or qualified before 1 January 2003

(a) FNPT(G)s and STDs under special category may be recategorised as BUDs. The STD operator shall apply for the evaluation. Following satisfactory completion of the evaluation the STD operator will be issued a

Qualification Certificate.

- (b) Recategorized BITD's will be qualified in accordance with JAR-STD 4A.030.

JAR-STD 4A.040 Changes to qualified BITDs

(a) *Requirement to notify major changes to a BITD.* The Operator of a qualified BITD shall inform the Authority of proposed major changes such as:

- (1) BITD hardware and/or software modifications which could affect the handling qualities, performances or system representations.
- (2) Relocation of the BITD; and
- (3) Any deactivation of the BITD.

Note: The Authority may complete a special evaluation following major changes or when a BUD appears not to be performing to its initial qualification,

- (b) *Upgrade of a BITD.* If an upgrade to an FNPT I is planned, the procedures according JAR-STD 3A apply.
- (c) *Relocation of a BITD*
- (1) In instances where a BITD is moved to a new location, the Authority shall be advised. At the discretion of the Authority, the BITD shall be subject to an evaluation in accordance with its original JAA qualification criteria.
 - (d) *Deactivation of a currently qualified BITD*
 - (1) In the event a BITD operator plans to remove a BITD from active status for prolonged periods, the Authority shall be notified.
 - (2) The BITD operator shall agree a procedure with the Authority to ensure that the BITD can be restored to active status to its original Qualification Level.

JAR-STD 4A.050 Transferability of BITD Qualification

(a) When there is a change of BITD operator, the new operator shall advise the Authority in advance in order to agree upon a plan of transfer of the BITD.

(b) At the discretion of the Authority, the BITD shall be subject to an evaluation in accordance with its original JAA qualification criteria.

- (c) Provided that the BITD performs to its original standard, its original qualification shall be restored.

11. okt. Nr. 1333 2004**Forskrift om endring i forskrift om engangsavgift på motorvogner.**

Fastsatt av Finansdepartementet 11. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter og Stortingets vedtak om engangsavgift. Kunngjort 15. oktober 2004.

I

I forskrift 19. mars 2001 nr. 268 om engangsavgift på motorvogner gjøres følgende endring:

§ 2–6 skal lyde:

§ 2–6. Lastebil

Som lastebil anses motorvogn som teknisk defineres som N2 (lastebil) eller N3 (lastebil). Motorvogner som teknisk defineres som N2 med tillatt totalvekt 7500 kg eller mindre, må dessuten oppfylle kravene i § 2–3 med hensyn til setearrangement, beskyttelsesvegg, godsrom og lasteplan for å kunne klassifiseres som lastebil i avgiftsmessig forstand.

Motorvogn som teknisk defineres som N2 (lastebil) med tillatt totalvekt 7500 kg eller mindre og som ikke oppfyller vilkårene i første ledd annet punktum skal i avgiftsmessig sammenheng klassifiseres som enten personbil, campingbil eller kombinert bil.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2005.

13. okt. Nr. 1334 2004**Forskrift om endring i forskrift (Nr. 121) om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet.**

Fastsatt av Finansdepartementet 13. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 65a og § 66. Kunngjort 15. oktober 2004.

I

I forskrift 15. juni 2001 nr. 684 (Nr. 121) om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift (Nr. 121) om merverdiavgift ved kjøp av tjenester fra utlandet, Svalbard eller Jan Mayen

§ 1 første, andre, tredje og nytt fjerde ledd skal lyde:

Det skal betales merverdiavgift etter denne forskrift av tjenester som kjøpes fra utlandet, Svalbard eller Jan Mayen, og som er avgiftspliktig ved innenlands omsetning. Forskriften gjelder kun tjenester som kan fjernleveres. Med dette menes tilfeller hvor utførelsen eller leveringen av tjenesten etter tjenestens art ikke eller vanskelig kan knyttes til et bestemt fysisk sted.

Avgiftsplikt oppstår når tjenesten leveres til mottaker som er næringsdrivende hjemmehørende i Norge eller til stat, kommune og institusjon som eies eller drives av stat eller kommune i Norge. Med mindre det dokumenteres at tjenesten er avgiftsberegnet i utlandet, gjelder avgiftsplikten også når tjenesten leveres til mottaker i utlandet, Svalbard eller Jan Mayen hvis tjenesten er til bruk i Norge av noen som nevnt i foregående punktum.

For elektroniske kommunikasjonstjenester oppstår avgiftsplikt også når tjenesten leveres til andre mottakere hjemmehørende i Norge. Det samme gjelder for andre tjenester når tjenesten omsettes eller formidles av tilbyder av elektroniske kommunikasjonstjenester ved bruk av elektronisk kommunikasjon, og vederlaget oppkreves av denne tilbyderen.

Skjer leveringen av tjenester som nevnt i tredje ledd gjennom fast terminal hos mottaker i Norge skal det beregnes avgift også når mottaker ikke er hjemmehørende i Norge. Skjer leveringen gjennom fast terminal i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen oppstår ikke avgiftsplikt selv om mottaker er hjemmehørende i Norge.

§ 2 første ledd skal lyde:

Avgift etter § 1 annet ledd skal beregnes og betales av mottaker i Norge.

§ 2 nytt tredje ledd skal lyde:

Avgift etter § 1 tredje ledd og fjerde ledd første punktum skal beregnes og betales av tilbyderen av den elektroniske kommunikasjonstjenesten ved bruk av representant med hjemsted eller forretningssted i Norge. Registrering ved representant skal skje når slike leveranser samlet overstiger kr 50000 i en periode på 12 måneder. Både tilbyderen og representanten er ansvarlig for at avgift blir beregnet og betalt.

§ 4 nytt tredje ledd skal lyde:

Ansvarlig representant skal innberette avgift etter denne forskrift som utgående avgift. Bestemmelsene i merverdiavgiftsloven gjelder så langt de passer. § 4 og § 5 i forskrift 31. mars 1977 nr. 4933 om registrering av utenlandsk næringsdrivende ved representant m.v gjelder tilsvarende. Skattedirektoratet kan i forskrift fastsette at representantordningen skal gjennomføres på annen måte.

II

Endringene trer i kraft 1. desember 2004.

14. okt. Nr. 1335 2004

Forskrift om endring i forskrift om legemidler (legemiddelforskriften).

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 14. oktober 2004 med hjemmel i lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler (legemiddeloven) § 5 og § 8 femte ledd. Kunngjort 15. oktober 2004.

I

I forskrift 22. desember 1999 nr. 1559 om legemidler (legemiddelforskriften) gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelsfelt skal EØS-henvisningene lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIII nr. 8 (direktiv 93/41/EØF), nr. 9 (direktiv 89/105/EØF), nr. 15 (direktiv 91/356/EØF), nr. 15a (direktiv 91/412/EØF), nr. 15b (direktiv 92/25/EØF), nr. 15c (direktiv 92/26/EØF), nr. 15d (direktiv 92/27/EØF), nr. 15g (forordning (EØF) nr. 2309/93 endret ved forordning (EF) nr. 649/98), nr. 15h (forordning (EF) nr. 297/95 endret ved forordning (EF) nr. 2743/98 og forordning (EF) 494/2003), nr. 15i (forordning (EF) nr. 540/95), nr. 15j (forordning (EF) nr. 541/95 endret ved forordning (EF) nr. 1146/98), nr. 15k (forordning (EF) nr. 542/95 endret ved forordning (EF) nr. 1069/98) og nr. 15l (forordning (EF) nr. 2141/96), nr. 15m (forordning (EF) nr. 141/2000), nr. 15n (forordning (EF) nr. 847/2000), nr. 15p (direktiv 2001/82/EF), nr. 15q (direktiv 2001/83/EF endret ved direktiv 2001/63/EF), nr. 15r (forordning (EF) nr. 1084/2003) og nr. 15s (forordning (EF) nr. 1085/2003).

§ 4–5 annet ledd skal lyde:

Søknadens nærmere utforming og innhold skal være i samsvar med vedlegg I til direktiv 2001/83/EF, som endret ved direktiv 2001/63/EF, eller, hvis legemidlet er til dyr, vedlegg I til direktiv 2001/82/EF.

§ 5–6 første ledd skal lyde:

Er det ikke oppnådd enighet innen fristen som er gitt i § 5–4, oversendes saken til Komiteen for legemidler til mennesker (CPMP) eller Komiteen for legemidler til dyr (CVMP) for tvisteløsning etter prosedyren gitt for komiteenes behandling av uenighet landene i mellom, jf. direktiv 2001/83/EF art. 32, som endret ved direktiv 2003/63/EF, eller direktiv 2001/82/EF art. 36.

§ 5–8 skal lyde:

Når vedtak i tvisteløsningsprosedyre som nevnt i § 5–6 er truffet av EU-kommisjonen i samsvar med direktiv 2001/83/EF, som endret ved direktiv 2003/63/EF, eller direktiv 2001/82/EF, fatter Statens legemiddelverk tilsvarende vedtak innen 30 dager.

§ 6–6 første ledd skal lyde:

Dersom flere EØS-land har truffet ulike beslutninger om tillatelse, salgsstopp eller tilbaketrekking av et bestemt legemiddel, kan Statens legemiddelverk, søkeren eller innehaveren av markedsføringstillatelsen oversende saken til Komiteen for legemidler til mennesker (CPMP) eller Komiteen for legemidler til dyr (CVMP) for tvisteløsning etter prosedyren gitt for komiteenes behandling av uenighet landene i mellom, jf. direktiv 2001/83/EF art. 32, som endret ved direktiv 2003/63/EF, eller direktiv 2001/82/EF art. 36.

§ 7–1 første ledd skal lyde:

Legemidler som omfattes av forordning (EØF) nr. 2309/1993, vedleggets del A, som endret ved forordning (EF) nr. 649/98, kan bare få markedsføringstillatelse etter reglene i dette kapittel. Legemiddel som omfattes av vedleggets del B, kan få markedsføringstillatelse på samme måte.

§ 7–1 tredje ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg 2, kapittel XIII, nr. 15g (forordning (EØF) nr. 2309/1993 av 22. juli 1993, som endret ved forordning (EF) nr. 649/98) om fastsettelse av fremgangsmåter i Fellesskapet for godkjenning og overvåking av legemidler for mennesker og dyr og om opprettelse av et europeisk kontor for legemiddelvurdering, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg 2, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 7–2, § 7–3 og § 7–4 skal lyde:

§ 7–2. Vedtak om markedsføringstillatelse

Når vedtak om markedsføringstillatelse for legemiddel som omfattes av § 7–1 første ledd fattes av EU-Kommisjonen i samsvar med forordning (EØF) nr. 2309/1993 som endret ved forordning (EF) nr. 649/98, treffer Statens legemiddelverk tilsvarende vedtak innen 30 dager.

§ 7–3. Søknad om fornyelse og endring av markedsføringstillatelsen

Søknad om fornyelse og endring av markedsføringstillatelse gitt etter § 7–2, sendes i samsvar med Kfo. (EF) nr. 1085/2003 til Det europeiske kontor for legemiddelvurdering (EMEA) av markedsføringstillatelsens innehaver.

Søknad om fornyelse av markedsføringstillatelse gitt etter § 7–2, sendes i samsvar med Rfo. (EØF) nr. 2309/1993, som endret ved forordning (EF) nr. 649/98, til Det europeiske kontor for legemiddelvurdering (EMEA) av markedsføringstillatelsens innehaver.

EØS-avtalen vedlegg 2, kapittel XIII, nr. 15s (Kfo. (EF) nr. 1085/2003 av 3. juni 2003) om behandling av endringer i vilkårene for markedsføringstillatelser for legemidler i henhold til Rfo. (EØF) nr. 2309/1993, som endret ved forordning (EF) nr. 649/98, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg 2, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

EØS-avtalen vedlegg 2, kapittel XIII, nr. 15l (Kfo. (EF) nr. 2141/96 av 7. november 1996) om behandling av søknader om overføring av markedsføringstillatelse for legemiddel som omfattes av Rfo. (EØF) nr. 2309/1993 som endret ved forordning (EF) nr. 649/98, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg 2, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 7–4. Vedtak om fornyelse, endring og tilbakekall

Når vedtak om fornyelse, endring eller tilbakekall av markedsføringstillatelse som er gitt etter § 7–2 er fattet av EU-Kommisjonen i samsvar med Rfo. (EØF) nr. 2309/1993 som endret ved forordning (EF) nr. 649/98, treffer Statens legemiddelverk tilsvarende vedtak innen 30 dager.

§ 9–2 fjerde ledd skal lyde:

Når vedtak om omsetningsforbud av legemiddel med markedsføringstillatelse etter § 7–2 er fattet av EU-Kommisjonen i samsvar med Rfo. (EØF) nr. 2309/1993 som endret ved forordning (EF) nr. 649/98, fatter Statens legemiddelverk tilsvarende vedtak innen 30 dager.

§ 10–1 annet ledd skal lyde:

EØS-avtalen vedlegg 2, kapittel XIII, nr. 15r (Kfo. (EF) nr. 1084/2003 av 3. juni 2003) om behandling av endringer i vilkårene for et legemiddels markedsføringstillatelse utstedt av vedkommende myndighet i en medlemsstat, som endret ved Kfo. (EF) nr. 1146/98, gjelder som forskrift med de tilpasninger som følger av vedlegg 2, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 10–2, § 10–3 og § 10–4 skal lyde:

§ 10–2. Spesielle definisjoner

I dette kapitlet menes med:

- a) *endring*: endring av eller tilføyelse til innholdet i den dokumentasjon som ligger til grunn for markedsføringstillatelsen.
- b) *mindre endring (type IA eller IB)*: endring som angitt i § 10–1 annet ledd, jf. Kfo. (EF) nr. 1084/2003 art. 3 nr. 2 og vedlegg I.
- c) *større endring (type II)*: endring som ikke anses som mindre endring etter bokstav b eller som en utvidelse av markedsføringstillatelsen, jf. § 10–1 annet ledd, jf. Kfo. (EF) nr. 1084/2003 art. 3 nr. 3 og vedlegg II.
- d) *midlertidig sikkerhetstiltak*: midlertidige innskrenkninger av indikasjoner eller dosering for et bestemt legemiddel, tillegg av ny kontraindikasjon og/eller forsiktighetsregel, begrensninger for visse dyrearter for legemidler til dyr samt tiltak for å sikre farmasøytisk kvalitet med bakgrunn i ny informasjon relatert til sikker bruk av legemidlet.

§ 10–3. Midlertidige sikkerhetstiltak

Reglene i dette kapitlet er ikke til hinder for at markedsføringstillatelsens innehaver iverksetter midlertidige sikkerhetstiltak ved akutt helseisiko for mennesker eller dyr. Tiltaket kan settes i verk dersom Statens legemiddelverk ikke har kommet med innsigelser innen 24 timer etter at innehaveren har varslet Legemiddelverket.

Statens legemiddelverk kan pålegge markedsføringstillatelsens innehaver iverksettelse av midlertidige sikkerhetstiltak innenfor en nærmere angitt frist. Søknad om endring på bakgrunn av pålegget sendes Statens legemiddelverk innen 15 dager etter iverksettelsen av det midlertidige sikkerhetstiltak.

§ 10–4. Fullstendig søknad

Søknad om endring anses fullstendig bare hvis den er i samsvar med bestemmelsene i dette kapitlet og det medfølger bekreftelse på at avgiften etter § 15–3 første ledd bokstav c er betalt.

§ 10–6 første ledd bokstav a) skal lyde:

- a) dokumentasjon for at vilkårene som følger av § 10–1 annet ledd, jf. Kfo. (EF) nr. 1084/2003 art. 4 eller 5 og vedlegg I er oppfylt.

§ 10–9 første ledd skal lyde:

Saksbehandlingen starter ved mottak av fullstendig søknad, jf. § 10–4. Ved mottak av endringssøknad type IB og II, underretter Statens legemiddelverk søkeren om når fullstendig søknad anses mottatt.

§ 10–10 og § 10–11 skal lyde:

§ 10–10. Frister og behandling av søknad om mindre endring

Søknad om mindre endring type IA som bare omfatter Norge, anses godkjent hvis innehaveren av markedsføringstillatelsen ikke mottar innsigelser fra Statens legemiddelverk innen 14 dager etter at fullstendig søknad er mottatt.

Søknad om mindre endring type IA som omfatter flere EØS-land, anses godkjent hvis innehaveren av markedsføringstillatelsen i referanselandet ikke mottar innsigelser fra myndighetene i referanselandet innen 14 dager etter at fullstendig søknad er mottatt.

Søknad om mindre endring type IB som bare omfatter Norge. Anses godkjent hvis innehaveren av markedsføringstillatelsen ikke mottar innsigelser fra Statens legemiddelverk innen 60 dager etter at fullstendig søknad er mottatt.

Søknad om mindre endring type IB som omfatter flere EØS-land, anses godkjent hvis innehaveren av markedsføringstillatelsen i referanselandet ikke mottar innsigelser fra myndighetene i referanselandet innen 30 dager etter at fullstendig søknad er mottatt. Hvis slike innsigelser mottas, kan søker innen 30 dager endre søknaden én gang for å ta behørig hensyn til innsigelsene. Endrer ikke innehaveren av markedsføringstillatelsen søknaden innen fristen, varsles vedkommende om at søknaden er avslått.

§ 10–11. Frister og behandling av søknad om større endring

Søknad om større endring som bare omfatter Norge, skal behandles innen 120 dager etter at Statens legemiddelverk har mottatt fullstendig søknad. Endringen kan ikke iverksettes før den er skriftlig godkjent.

Omfatter endringen flere EØS-land, utarbeider referanselandet innen 60 dager etter at prosedyren ble innledet en evalueringsrapport og et utkast til vedtak som sendes myndighetene i de berørte EØS-land for godkjenning. For søknader som angitt i Kfo. (EF) nr. 1084/2003 art. 6 nr. 7 kan behandlingstiden forlenges til 90 dager. Anmoder referanselandet søkeren om ytterligere opplysninger, forlenges behandlingstiden tilsvarende den frist som settes av referanselandet. Statens legemiddelverk godkjenner endringen innen 30 dager etter at utkastet til vedtak og evalueringsrapporten er mottatt, med mindre § 10–14 gis anvendelse.

Vedtaket får virkning fra den dato det er oppnådd enighet om, mellom referanselandet og markedsføringstillatelsens innehaver etter samråd med de øvrige berørte EØS-land.

§ 10–13 skal lyde:

Dersom en søknad om mindre endring avslås etter at fremgangsmåten i § 10–10 fjerde ledd er fulgt og i tilfeller der søknaden avslås på grunn av ulike oppfatninger blant de aktuelle EØS-land, kan søkeren innen 10 dager etter at fristen i § 10–10 fjerde ledd er utløpt, oversende saken til Komiteen for legemidler til mennesker (CPMP) eller Komiteen for legemidler til dyr (CVMP), jf. § 10–1 annet ledd jf. Kfo. (EF) nr. 1084/2003 art. 5 nr. 11.

§ 10–14 skal lyde:

Dersom Statens legemiddelverk ikke kan godkjenne utkastet til vedtak fra referanselandet i forbindelse med en større endring, oversendes saken til Komiteen for legemidler til mennesker (CPMP) eller Komiteen for legemidler til dyr (CVMP), jf. § 10–1 annet ledd jf. Kfo. (EF) nr. 1084/2003 art. 6 nr. 13.

II

Endringene trer i kraft straks.

15. okt. Nr. 1336 2004

Ikraftsetting av lov 2. juli 2004 nr. 63 om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv.

Fastsett ved kgl.res. 15. oktober 2004 med heimel i lov 2. juli 2004 nr. 63 om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv. del III. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. oktober 2004.

Lov 2. juli 2004 nr. 63 om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv. gjeld frå 1. november 2004.

15. okt. Nr. 1337 2004

Forskrift om endring i forskrift om tomtefeste m.m.

Fastsett ved kgl.res. 15. oktober 2004 med heimel i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 34 tredje ledd og § 37 tredje ledd og lov 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eigedom (avhendingslova) § 2–10 tredje ledd. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. oktober 2004.

I

I forskrift 8. juni 2001 nr. 570 om tomtefeste m.m. blir det gjort følgjande endringar:

§ 1 blir opphevd.

§ 3 blir opphevd.

§ 4 og § 5 skal lyde:

§ 4. (Innløysing av tomt til fritidshus når tomta høyrer til ein landbrukseigedom)

Ved krav om innløysing av tomt festa bort til fritidshus som høyrer til ein landbrukseigedom, kan bortfestaren i staden tilby festaren lenging på same vilkår som før etter lov om tomtefeste § 33. Dette gjeld likevel berre dersom

- det landbruksarealet som høyrer til eigedomen, med tillegg av rettar og lunnende, ikkje er vesentleg større enn det som trengst for å gje eigaren (brukaren) med huslyd trygge økonomiske kår, og
- eigedomen ikkje er mindre enn at det den kastar av seg som jord-, skog- eller hagebruk, gjev eit tilskot å rekne med for levekåra til eigaren (brukaren) med huslyd, og
- inntekta frå festetomtene til saman utgjer ein tidel eller meir av totalinnkoma ved drift av eigedomen som jord-, skog- eller hagebruk, og
- eigedomen blir driven som sjølvstendig eining innan landbruket, eller – dersom gardsdrifta til så lenge er nedlagt eller jorda er leigt bort – det må reknast med at eigedomen kan kome i drift att som sjølvstendig eining før det er gått 5 år frå gardsdrifta blei nedlagt eller jorda blei leigt bort.

§ 5. (Kva som skal følgje med ved innløysing ved punktbeste og i område der det er festa bort tomter til fritidshus etter ei samla plan)

I tilhøve som nemnt i tomtefestelova § 37 tredje leddet kan fylkesmannen avgjere kva som skal følgje med ved innløysinga, dersom ein part ber om det. Dersom innløysinga handsamast ved skjønnet etter tomtefestelova § 37 andre leddet, kan fylkesmannen heilt eller delvis overlata til skjønnet å treffe avgjerd etter første punktum. Justisdepartementet er klageinstans for avgjerd som fylkesmannen har gjort.

Så langt ikkje anna følgjer av avtale om korleis innløysing skal gjennomførast, og innanfor det som følgjer av bindande vedtak etter plan- og bygningslovgevinga, kan fylkesmannen eller skjønnet i ei sak etter første ledd ta alle avgjerder som trengst for å

- halde oppe grunnisponering som er fastsett i plan for område, og
- halde oppe skyldnader som festarane har vorte pålagde eller kan påleggjast til opparbeiding eller vedlikehald

- av fellesanlegg eller til gjennomføring av andre felles tiltak, og
- c) halde oppe råvvaldsband over tomtearealet som følgjer av det tidlegare rettshøvet, og
 - d) fastsetje rett og plikt for innløyseren til å delta i drifta og finansieringa av fellesanlegg og fellestiltak som er etablert i området og som har vore og framleis vil kunne nyttast av innløyseren, og
 - e) fastsetje slike særrettar som ved innløysering av punktbeste er naudsynte for å halde oppe bruken av bortfestaren sin attverande eigedom, og for at brukarar av den attverande eigedom ikkje skal påførast særskilt tap eller kostnad ved at punktfestet blir ei sjølveigande tomt.

Før fylkesmannen treffer avgjerd eller overlet saka til skjønnet, skal fylkesmannen innhente fråsegn frå partane i festehøvet og den kommunen som skal handsame søknad om delingsløyve etter plan- og bygningslova. Ved innløysering i allmenning skal fråsegn også innhentast frå fjellstyre og allmenningsstyre. Vidare skal fylkesmannen vurdere om det trengst samtykke frå eller bør hentast inn fråsegn frå andre offentlege organ. Hvis saka er overlate til skjønnet, skal kommunen der området ligg, varslast til skjønnet som blir halde og har rett til å møte. I allmenning gjeld dette også for fjellstyret og allmenningsstyret. Einkvar som har festerett til tomt i eit planområde eller ei allmenning, har også rett til å møte, jamvel om han ikkje har kravd innløysering.

§ 6 overskrifta, skal lyde:

(Om utsetjing av avgjerd om kva som skal følgje med ved innløysering)

§ 6 andre ledd opphevast.

§ 7 opphevast.

§ 8 skal lyde:

§ 8. *(Regulering av terminvis pengesum)*

Regulering i samsvar med endringa i pengeverdien av den terminvise pengesummen etter avhendingslova § 2–10 første leddet, jf. tredje leddet, skal skje i samsvar med utviklinga i (den berekna) konsumprisindeksen frå Statistisk sentralbyrå. I avtalehøve frå før 1865 skal ein regulere den terminvise pengesummen ut frå utviklinga i konsumprisindeksen frå 1865.

II

Endringane gjeld frå 1. november 2004.

Endringane i § 3 til § 7 skal berre gjelde der krav om innløysering fremjast på grunnlag av at innløyseringstida er inne eller festetida er ute 1. januar 2006 eller seinare. Ved krav om innløysering når festetida er ute for ei tomt som er festa bort for festaren si livstid, gjeld likevel endringane i § 3 til § 7 der festaren dør 1. november 2004 eller seinare.

15. okt. Nr. 1338 2004

Forskrift om overgangsreglar ved ikraftsetjing av lov 2. juli 2004 nr. 63 om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv.

Fastsatt ved kgl.res. 15. oktober 2004 med heimel i lov 2. juli 2004 nr. 63 om endringer i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste mv. del III. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. oktober 2004.

§ 1. Endringane i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 7, § 32, § 33, § 34, § 36 første og andre ledd, § 37 og § 38 skal gjelde der krav om innløysering eller lenging fremjast på grunnlag av at innløyseringstida er inne eller festetida er ute 1. januar 2006 eller seinare.

§ 2. Regelen i § 36 tredje ledd om bortfall av retten til innløysering eller lenging gjeld der festetida går ut 1. januar 2007 eller seinare.

§ 3. Ved krav om innløysering eller lenging når festetida er ute for ei tomt som er festa bort for festaren si livstid, gjeld likevel endringane i § 7, § 32, § 33, § 34, § 36, § 37 og § 38 der festaren dør 1. november 2004 eller seinare.

§ 4. Endringane i § 43 gjeld der krav om skjønn blir sett fram 1. november 2004 eller seinare. Gjeld skjønnet krav om innløysering, skal endringane likevel berre gjelde der endringane i tomtefestelova § 37 gjeld for kravet etter § 1 eller § 3 i forskrifta her.

§ 5. Forskrifta gjeld frå 1. november 2004.

1. okt. Nr. 1339 2004

Forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m.

Fastsatt av Vegdirektoratet 1. oktober 2004 med hjemmel i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 § 24, § 26, § 27, § 28, § 42 og § 43, jf. ikrafttredelsesvedtak 17. mars 1967 nr. 3462, forskrift 16. desember 1977 nr. 15 om unntak fra og særregler om retten til å påklage enkeltvedtak og delegeringsvedtak 29. september 2003 nr. 1196. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1a (direktiv 92/51/EØF) og vedlegg XIII nr. 24a (direktiv 91/439/EØF endret ved direktiv 94/72/EF, direktiv 96/47/EF, direktiv 97/26/EF og direktiv 2000/56/EF). Kunngjort 19. oktober 2004.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1-1. Forskriftens virkeområde

Denne forskriften gjelder trafikkopplæring for personer som vil erverve eller fornye en førerett eller bevis for å ha gjennomgått annen bestemt trafikkopplæring etter vegtrafikkloven.

§ 1-2. Definisjoner

I denne forskriften forstås med:

- a) *Trafikkopplæring*: praktisk og teoretisk opplæring for erverv eller fornyelse av førerett eller bevis for å ha gjennomgått annen bestemt trafikkopplæring etter vegtrafikkloven.
- b) *Øvingskjøring*: den praktiske delen av opplæringen hvor en lærer eller ledsager rettleder eleven, og har tilsyn og kontroll med kjøringen.
- c) *Opplæring mot vederlag*: opplæring hvor den som underviser får vederlag for opplæringen, uavhengig av hvem som yter vederlaget.
- d) *Øvingskjøring med ledsager*: øvingskjøring hvor ledsageren ikke får vederlag for øvingskjøringen.
- e) *Undervisningspersonell* eller *lærer*: godkjent trafikklærer, lærer i det offentlige skoleverk med kompetanse for trafikkopplæring samt undervisningspersonell ved annen godkjent opplæringsinstitusjon.
- f) *Ledsager*: person som forestår øvingskjøring uten å være lærer etter denne forskriften, jf. vegtrafikkloven § 26 annet ledd.
- g) *Faglig leder*: person med det faglige, administrative og pedagogiske ansvaret ved en trafikkskole.
- h) *Elev*: person som er under opplæring med lærer eller ledsager.
- i) *Undervisningstid*: 45 minutter undervisning.
- j) *Opplæringsinstitusjoner*: trafikkskoler, det offentlige skoleverk og godkjente kursarrangører.

Med mindre annet fremgår av denne forskriften, gjelder definisjonene og bestemmelsene i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m.

Kapittel 2. Øvingskjøring

§ 2-1. Krav til elev under øvingskjøring

Øvingskjøring må ikke finne sted tidligere enn to år før det tidspunkt eleven etter sin alder kan få førerett for den aktuelle kjøretøygruppe etter forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m., jf. vegtrafikkloven § 26 annet ledd. Likevel må øvingskjøring ikke finne sted før fylte 15 år. Øvingskjøring i klasse M 146 innenfor det offentlige skoleverk kan finne sted fra 10. klassetrinn, selv om eleven ikke har fylt 15 år.

Personer som skal øvingskjøre må ha fullført trafikalt grunnkurs ved godkjent opplæringsinstitusjon før øvingskjøringen kan starte. Innehavere av førerett i klasse A1, A, B, M, S eller T på bakgrunn av obligatorisk opplæring eller bestått førerprøve, er fritatt fra kravet om trafikalt grunnkurs før øvingskjøring. Trafikalt grunnkurs gjennomført i perioden 16. mars – 31. oktober gir rett til å øvingskjøre selv om opplæring om kjøring i mørket ikke er fullført, jf. § 8– 1 sjetted ledd. Bevis for fullført trafikalt grunnkurs, eventuelt med unntak som nevnt ovenfor vedrørende mørkekjøring, samt legitimasjon med bilde, skal medbringes under øvingskjøring.

For øvingskjøring i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE kreves det at eleven har førerett i klasse B. Kravet om førerett i klasse B gjelder ikke for elever i det offentlige skoleverk som gjennomgår yrkesopplæring i samsvar med direktiv 76/914/EØF, forutsatt at eleven har gjennomført trafikalt grunnkurs. Disse elevene kan også starte supplerende øvingskjøring ved godkjent trafikkskole.

Person som har sperrefrist for erverv av førerett, jf. vegtrafikkloven § 24a, eller har fått føreretten tapt eller tilbakekalt, eller har fått førerkortet beslaglagt eller inndratt, jf. vegtrafikkloven § 33 og § 34, må ikke øvingskjøre med førerkortpliktig kjøretøy i denne perioden uten politiets samtykke.

Person som har kjøreforbud for førerkortfritt kjøretøy, må ikke øvingskjøre med slikt kjøretøy eller med førerkortpliktig kjøretøy i denne perioden, uten politiets samtykke.

§ 2-2. Øvingskjøring på veg eller andre områder som ikke er avsperrert

Med mindre annet følger av denne forskriften skal læreren eller ledsageren følge med i kjøretøyet på sitteplass nær eleven ved øvingskjøring på veg eller andre områder som ikke er avsperrert. Under øvingskjøring i klassene A1 og A skal læreren eller ledsageren ha instruksjonsmulighet overfor eleven via toveis kommunikasjonsutstyr.

Øvingskjøring med kjøretøy med sitteplass kun for føreren kan bare skje dersom læreren eller ledsageren har instruksjonsmulighet overfor eleven via toveis radioforbindelse eller lignende, i tillegg til visuell kontakt. Det samme gjelder dersom det for opplæring mot vederlag er gjort særlig unntak fra kravet om at læreren skal følge med i kjøretøyet.

Opplæringsinstitusjonen skal stille med kommunikasjonsutstyr til samtlige elever til bruk under opplæring.

§ 2-3. Øvingskjøring på avsperrert område

På øvingsbane eller annet avsperrert område kan øvingskjøring for alle klasser skje uten at lærer eller ledsager følger med på kjøretøyet, når vedkommende har visuell kontakt med mulighet for instruksjon.

§ 2-4. Spesielle krav for øvingskjøring

Når det for opplæring mot vederlag i klasse A gjøres unntak fra kravet om godkjent lærevogn, må personer under

19 år bruke mellomtung motorsykkel som definert i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. § 2–2 andre ledd nr. 2.

Øvingskjøring i klasse S kan skje uten at læreren eller ledsageren følger med på kjøretøyet dersom vedkommende har instruksjonsmulighet som nevnt i § 2–2 andre ledd. Dette gjelder også øvingskjøring i klasse M 147 dersom det benyttes tre- eller firehjuls moped med styre og betjeningsanordninger som på en motorsykkel.

Læreren eller ledsageren for øvingskjøring i klasse M 146 skal selv kjøre motorsykkel. Det samme gjelder klasse M 147 når det benyttes tre- eller firehjuls moped med styre og betjeningsanordninger som på en motorsykkel.

Eleven og ledsageren under øvingskjøring i klasse M 146 skal være iført refleksvest som bakover viser bokstaven L. Eleven og læreren under øvingskjøring mot vederlag i klasse M 146 skal være iført refleksvest som bakover viser ordet SKOLE. Kravene om refleksvest gjelder også dersom det til opplæring i klasse M 147 benyttes tre- eller firehjuls moped med styre og betjeningsanordninger som for en motorsykkel.

Ved øvingskjøring i klassene D1 eller D kan man ikke ha med andre passasjerer enn de som deltar i eller fører tilsyn med opplæringen.

Kapittel 3. Øvingskjøring med ledsager

§ 3–1. Krav til ledsager

Ledsageren må ha fylt 25 år, ha gyldig førerrett for vedkommende kjøretøygruppe og ha hatt slik førerrett uavbrutt de siste 5 år før øvingskjøringen finner sted, jf. vegtrafikkloven § 26 andre ledd.

Ved øvingskjøring med ledsager på veg som er åpen for alminnelig ferdsel, kan det bare øvingskjøres med en elev om gangen.

§ 3–2. Krav til øvingskjøretøy

Kjøretøyet skal tilhøre den aktuelle førerkortklassen. Ved øvingskjøring i klasse A må elever under 19 år bruke mellomtung motorsykkel som definert i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. § 2–2 andre ledd nr. 2.

Øvingskjøretøy for klasse B skal ha ekstra speil som gir ledsageren tilstrekkelig utsyn bakover. Videre skal kjøretøyet være merket med skilt som bakover viser en rød bokstav L på hvit bakgrunn. Skiltet skal være godt synlig for bakenforkjørende.

Kapittel 4. Opplæring mot vederlag

§ 4–1. Adgang til å gi trafikkopplæring

Trafikkopplæring mot vederlag kan bare gis av:

- trafikkskole som er godkjent i samsvar med denne forskriften,
- det offentlige skoleverk og
- kursarrangør som er godkjent i samsvar med denne forskriften.

Trafikkskoler kan tilby opplæring i alle klasser, herunder være kursarrangør.

Det offentlige skoleverk kan gi opplæring i alle førerkortklasser. Obligatorisk opplæring kan bare gis i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE, M 146 og T, samt trafikalt grunnkurs.

Kursarrangører kan godkjennes for opplæring i klasse M 146, kurs i ulykkesberedskap, kurs i sikring av last, og sikkerhetskurs på bane – klassene C, D og CE.

§ 4–2. Generelle krav til lærevogn

Det må benyttes kjøretøy som er godkjent som lærevogn, med mindre annet fremgår av denne forskriften. Lærevognen skal tilhøre den aktuelle førerkortklassen. Lærevognen skal godkjennes av regionvegkontoret før bruk. Godkjenningen føres i lærevognens vognkort.

Under øvingskjøring på veg som er åpen for alminnelig ferdsel skal lærevognen være utstyrt med eget skilt bak med ordet «SKOLE». Skiltet skal ha sorte bokstaver på hvit bunn og være utformet etter norm for lite kjennemerke.

§ 4–3. Tilleggskrav til lærevogn – klassene A1 og A

Lærevogn i klasse A, tung motorsykkel, skal ha et slagvolum på minst 450 cm³, en effekt på over 35 kW og en konstruktiv hastighet på minst 100 km/t. Lærevogn i klasse A, mellomtung motorsykkel, kan ha tilsvarende slagvolum, effekt og konstruktiv hastighet.

Lærevogner i klassene A1 og A skal ha følgende tilleggsutstyr:

- dobbelt sett betjeningsinnretning for brems og kopling,
- ett ekstra speil som gir læreren tilstrekkelig utsyn bakover,
- ett ekstra speil som gir læreren tilstrekkelig kontroll med eleven og
- håndtak på hver side som er tilgjengelig for lærer.

§ 4–4. Tilleggskrav til lærevogn – klassene B og BE

Lærevogn i klassene B og BE skal ha bredde minst 1,5 meter og ha minst fire sitteplasser.

Lærevognen skal ha følgende tilleggsutstyr:

- dobbelt sett betjeningsinnretning for brems og kopling,
- ett ekstra innvendig speil som gir læreren tilstrekkelig utsyn bakover,
- ett ekstra innvendig speil som gir læreren tilstrekkelig kontroll med eleven og
- hastighetsmåler som er lesbar for læreren.

§ 4-5. Tilleggskrav til lærevogn – tunge klasser

Lærevogner i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D, DE og D1E skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for fotbrems eller ekstra betjening av driftsbrems,
- b) ekstra speil som gir læreren tilstrekkelig utsyn bakover og
- c) ett ekstra innvendig speil som gir læreren tilstrekkelig kontroll med eleven.

§ 4-6. Tilleggskrav til lærevogn – klasse M 147

Lærevogn i klasse M 147 skal være tre- eller firehjuls moped med egenvekt over 250 kg (uten batterier) og være registrert for to personer.

Lærevognen skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) speilutrustning som gir læreren tilstrekkelig utsyn bakover og
- b) ett ekstra innvendig speil som gir læreren tilstrekkelig kontroll med eleven.

§ 4-7. Tilleggskrav til lærevogn – klasse T

Lærevogn i klasse T skal være 4-hjuls traktor registrert for 2 personer med konstruktiv hastighet 40 km/t og en tillatt totalvekt på minst 7000 kg.

Lærevognen skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for fotbrems,
- b) to utvendige speil som gir læreren tilstrekkelig utsyn bakover,
- c) ett ekstra innvendig speil som gir læreren tilstrekkelig kontroll med eleven,
- d) sikkerhetsbelter for eleven og læreren og
- e) stoppbryter for motor til bruk for læreren.

§ 4-8. Unntak fra krav om lærevogn

Kjøretøy som er spesialinnrettet for funksjonshemmede er unntatt fra kravene i § 4-2 til og med § 4-7. Slikt kjøretøy kan benyttes som lærevogn hvis det er utstyrt slik regionvegkontoret finner det nødvendig for at øvingskjøringen skal være sikker. Kjøretøy benyttet til øvingskjøring etter denne bestemmelsen kan også benyttes som kjøretøy til førerprøven, jf. § 29-8 andre ledd.

Det er ikke krav om godkjent lærevogn i obligatoriske kurs for klassene A1 og A dersom eleven kjører alene på motorsykkelen.

Det er ikke krav om godkjent lærevogn i klasse M 146, men opplæringen skal skje på tohjuls moped.

Kravet om godkjent lærevogn kan fravikes for klasse M 147 dersom mangel på lærevogn medfører stor ulempe for eleven med hensyn til opplæringstilbud. Det må likevel brukes en tre- eller firehjuls moped, som så langt det passer tilfredsstillende kravene til lærevogn.

§ 4-9. Tilleggskrav til elever under øvingskjøring mot vederlag

For øvingskjøring mot vederlag i klassene A og A1 skal eleven i tillegg til påbudt styrthjelm, benytte gjennomskiktig visir eller briller, hansker, fottøy som dekker over ankelen og hensiktsmessige klær egnet for motorsykkeltkjøring som dekker øvrige kroppsdeler. Hansker, fottøy og klær skal være av materiale som ikke smelter, brenner eller rives ved velt, og som har en beskyttende effekt ved slag og støt.

For øvingskjøring mot vederlag i klasse M 146 skal eleven i tillegg til påbudt styrthjelm, benytte visir eller briller, hansker og fottøy som er egnet til kjøring på moped.

Kapittel 5. Opplæringsinstitusjoner**§ 5-1. Opplæringsinstitusjonenes ansvar**

Opplæringsinstitusjonene er ansvarlig for at opplæringen drives i samsvar med gjeldende regelverk og er av forsvarlig pedagogisk karakter.

Opplæringsinstitusjonene er ansvarlig for at det utarbeides undervisningsplaner for obligatorisk opplæring.

Opplæringsinstitusjonene skal disponere lærevogner, utstyr, undervisningslokale og områder som er nødvendig for å gjennomføre opplæringens innhold. Kravet gjelder likevel ikke personlig utstyr som styrthjelm og bekledning.

Opplæringsinstitusjonene skal benytte undervisningspersonell som tilfredsstillende kravene i denne forskriften. Trafikkskolene skal bruke godkjente trafikklærere, med mindre annet følger av denne forskriften.

§ 5-2. Godkjenning av trafikkskoler

Trafikkskoler som tilbyr trafikkopplæring må være godkjent av regionvegkontoret og drives i samsvar med bestemmelsene i denne forskriften.

Før godkjenning av en trafikkskole gis, må skolens eier sende skriftlig søknad til regionvegkontoret i den regionen hvor skolen etableres. I søknaden skal skolens forretningsnavn og faste forretningssted oppgis samt hvilket opplæringstilbud skolen vil tilby.

For å få godkjenning må det framlegges dokumentasjon for godkjent faglig leder og undervisningspersonell.

Bevis for godkjenningen utstedes av regionvegkontoret i den region hvor skolen etableres. Godkjenningen registreres i Trafikkskole, sensor og kursarrangørregisteret (TSK-registeret).

§ 5-3. Krav til trafikkskoler

Trafikkskolene må ha en faglig leder som er godkjent i samsvar med § 6-12.

Trafikkskolene må disponere kontor på sitt faste forretningssted. Flere trafikkskoler kan ha felles kontorlokaler og betjening av kontoret.

Trafikkskolene må melde fra skriftlig til regionvegkontoret om åpningstid og være tilgjengelig for tilsyn etter nærmere avtale med regionvegkontoret.

Elevfortegnelsen og undervisningsplanene skal være tilgjengelige for tilsynsmyndighetene på skolens kontor. Det samme gjelder opplæringskort for elever som har fullført eller avsluttet opplæringen.

Trafikkskoler som ønsker å drive virksomhet fra mer enn ett sted, må på forhånd melde fra skriftlig til regionvegkontoret.

Ved opphør eller flytting av trafikkskoler, samt skifte av eier, faglig leder eller andre forhold som har hatt betydning for godkjenningen, skal skriftlig melding straks sendes til regionvegkontoret.

Trafikkskolene skal melde fra skriftlig til regionvegkontoret innen to uker når undervisningspersonell begynner eller slutter ved skolen.

Det skal utarbeides skriftlig informasjon som gir elevene de opplysningene som har betydning for opplæringen, herunder opplysning om skolens navn, regler for bestilling og avbestilling av undervisningstimer samt varighet og pris på en kjøretime. Informasjonen skal gis elevene før opplæringen starter.

Trafikkskolene skal sende oppgave over skolens virksomhet med opplysninger som fremgår av fastsatt skjema. Oppgaven skal sendes regionvegkontoret straks etter kalenderårets utløp.

Eieren av trafikkskolen har det overordnede ansvar for skolevirksomheten og skal legge forholdene til rette for opplæringen, herunder medvirke til at faglig leder uhindret kan oppfylle sine plikter.

§ 5-4. Godkjenning av og krav til kursarrangører

Regionvegkontoret kan godkjenne juridiske personer som kursarrangører. Det må fremlegges dokumentasjon som viser at søkeren oppfyller faglige og administrative forutsetninger for å kunne tilby opplæring i samsvar med forskriften. Det skal være en nær sammenheng mellom søkerens eksisterende aktivitet og opplæringens innhold.

Vegdirektoratet godkjenner kursarrangør, bane og kurspris for sikkerhetskurs på bane for klassene C, D og CE, jf. kapittel 28. Hver bane skal ha en faglig leder som er ansvarlig for at opplæringen skjer i samsvar med gitte bestemmelser.

Det kan settes vilkår for godkjenningen, herunder begrensning til intern opplæring og begrenset inntjening.

Elevfortegnelsen og undervisningsplanene skal være tilgjengelige for tilsynsmyndighetene. Det samme gjelder opplæringskort for elever som har fullført eller avsluttet opplæringen.

§ 5-5. Elevfortegnelse

Trafikkskoler og kursarrangører skal føre manuell eller elektronisk fortegnelse over alle sine elever. Fortegnelsen skal kun vise elevens navn, adresse, fødselsnummer og når eleven begynte og sluttet, samt hvilke deler av den obligatoriske opplæringen som er gjennomført.

Eleven skal registreres i fortegnelsen med fortløpende tildelt elevnummer straks opplæringen starter.

Fortegnelsen skal ajourføres umiddelbart etter at eleven har sluttet.

Manuell føring av elevfortegnelse skal gjøres innbundet eller heftet i bok med forhåndsnummererte sider.

Ved elektronisk føring skal det tas sikkerhetskopier hver måned som dateres og undertegnes av skolens faglige leder, eller ansvarlig hos kursarrangør.

Elevfortegnelsen skal oppbevares i fem år.

§ 5-6. Opplæringskort

Trafikkskoler og kursarrangører skal utstede opplæringskort for hver elev. Vedkommende lærer skal etter hver kjøretime og hver del av obligatoriske opplæring attestere hvilke deler av undervisningen som er gjennomført. Opplæringskortet skal påføres opplæringsinstitusjonens navn, samt elevens navn, adresse, fødselsdato, elevnummer etter § 5-5 og vise det antall undervisningstimer eleven har hatt.

Opplæringskortet skal medbringes under opplæringen. Opplæringskortet skal vises frem når regionvegkontoret krever det.

Vegdirektoratet kan fastsette modeller for opplæringskort.

Opplæringskort skal oppbevares i fem år.

§ 5-7. Krav til utstyr – kurs i ulykkesberedskap

Kursarrangør skal minst disponere:

- kjøretøy tilhørende klasse C eller D
- personbil
- 1 øvingsdukke for hjerte-lungeredning per 4 elever
- førstehjelpsutstyr som normalt er tilgjengelig i tunge kjøretøy
- brannslukningsapparater og andre aktuelle slukkemidler
- oljefat, kar eller lignende
- område til demonstrasjoner og praktiske øvelser.

§ 5-8. Krav til utstyr – kurs i sikring av last for klassene BE, DIE, DE og T

Kursarrangør skal minst disponere:

- tilhenger med totalvekt minst 2000 kg

- lang last på minst 4 meter
- kulli tilsvarende pallekasse, omlag 1m³
- last tilsvarende storsekk, vekt minst 500 kg
- sikringsutstyr som er nødvendig for å sikre lasten i punktene ovenfor.

§ 5–9. Krav til utstyr – kurs i sikring av last for klassene C1 og C

Kursarrangør skal minst disponere:

- gaffeltruck for å laste og losse kjøretøyet
- stroppestrekker
- kontrollapparat som kan måle hvor mye fiberstroppene er strammet
- område til de praktiske demonstrasjonene, som er stort nok til at elevene er sikret mot at ulykker skjer
- lastebil med lastebærer
 - a) som er inndelt på en slik måte at den gir ulik friksjon mellom last og lastebærer
 - b) som er utstyrt med surrefester som tilfredsstiller kravene i kjøretøyforskriften av 4. oktober 1994 med hensyn til antall og styrke, midtstøtter og sidelemmer som kan tas av
 - c) med forsterket forlem slik at den tåler de krefter som demonstrasjonene krever
- sikringsutstyr
 - a) 4 tonns fiberstroppe med strammere
 - b) 4 tonns kjettinger med kjettingstrammere
- gods til de praktiske demonstrasjonene
 - a) pallekasser, omlag 1m³ per kasse, med henholdsvis aluminiums-, plast- og trebunn. 2 av pallekassene skal være lastet med 1000 kg
 - b) 1 kabeltrommel, eller tilsvarende, med vekt omlag 500 kg
 - c) 1 betongelement, eller tilsvarende, med vekt omlag 1000 kg
 - d) 2 betongrør, eller tilsvarende, omlag 2 meter lange og diameter omlag 1 meter.

Kursarrangør skal ha kantbeskyttere, kiler til å stenge rullende gods, paller og planker til avstenging.

Kursarrangør skal påse at elevene bruker nødvendig verneutstyr under de praktiske øvelsene.

§ 5–10. Krav til utstyr – sikkerhetskurs på bane for klassene C, D og CE

Kursarrangør skal minst disponere følgende kjøretøy:

- lastebil med slepvogn
- lastebil med 2 akslet eller 3 akslet påhengsvogn
- lastebil med tilhengerkopling for semitrailer, 2 akslet og 3 akslet
- semitrailer 2 eller 3 akslet
- semitrailer 3 akslet med selvsporende aksel med og uten låsing
- busser med og uten hekkmotor
- personbil
- 1 lastebil uten last.

Kursarrangør skal disponere ett kjøretøy eller vogntog per 2 elever.

Alle kjøretøy skal ha ABS-bremser med mulighet for utkobling. Kjøretøyene skal være lastet slik at målene for de ulike øvelsene på banen kan nås. Minst ett vogntogsett skal være fullt lastet.

§ 5–11. Kontroll og tilsyn med trafikkskoler og kursarrangører

Regionvegkontoret kan når som helst overvære undervisningen. Regionvegkontoret kan avbryte eller underkjenne obligatorisk opplæring dersom det er klart at opplæringen er i strid med denne forskriften.

Eier av trafikkskole, faglig leder, ansvarlig hos kursarrangør, undervisningspersonell og øvrig personell plikter å gi de opplysninger om virksomheten som blir krevd angående trafikkopplæringen samt framvise og utlevere til kontroll de dokumenter som angår trafikkopplæringen og virksomheten for øvrig. Er opplysningene lagret elektronisk, kan regionvegkontoret kreve datert utskrift undertegnet av faglig leder.

§ 5–12. Reaksjonsmidler overfor trafikkskoler og kursarrangører

Regionvegkontoret kan gi pålegg om at feil eller mangler skal rettes innen en nærmere angitt frist. Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen av en trafikkskole eller kursarrangør når denne ikke har rettet de påpekte feil eller mangler innen den tidsfrist som er fastsatt.

Første gang godkjenningen av en trafikkskole eller kursarrangør tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde fra tre til seks måneder. Annen gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Regionvegkontoret skal også tilbakekalle godkjenningen av en trafikkskole eller kursarrangør når denne ikke lenger fyller de krav som er forutsatt for godkjenningen. Ny godkjenning kan ikke gis før vilkårene igjen er oppfylt.

Regionvegkontoret kan fastsette tidsfrist for avvikling av en trafikkskole som ikke har faglig leder og kan sette forbud mot at skolen tar inn nye elever.

§ 5–13. Trafikkopplæring i det offentlige skoleverk

Ved trafikkopplæring i det offentlige skoleverk må det gis skriftlig underretning til regionvegkontoret med

opplysninger om hvilken trafikkopplæring skolen tilbyr, og om hvilket undervisningspersonell som benyttes i øvingskjøringen og den obligatoriske opplæringen.

Kapittel 6. Undervisningspersonell og faglig leder

§ 6-1. Generelle krav til undervisningspersonell

Undervisningspersonell må ha førerrett for den klassen som det skal gis undervisning i.

Undervisningspersonell må følge med i den faglige utviklingen og kan pålegges å delta i offentlig godkjente kurs. Fortsatt godkjenning kan gjøres betinget av at læreren består eventuelle prøver i samband med slike kurs.

Trafikklærer som ikke lenger fyller helsekravene plikter å melde fra om dette til regionvegkontoret.

Undervisning i førstehjelp kan bare gis av personer med instruktørgodkjenning fra Norsk Førstehjelpsråd. Kravene til undervisningspersonell i første til tredje ledd behøver ikke være oppfylt for å kunne undervise i førstehjelp.

§ 6-2. Godkjenning av trafikklærere

Den som skal ha godkjenning som trafikklærer må foruten å tilfredsstille kravene i vegtrafikkloven § 27 første ledd:

- a) i minst tre år sammenhengende ha hatt førerrett i den klassen som det skal gis undervisning i,
- b) fylle de helsekrav som er fastsatt for å kunne få førerrett i klasse D, jf. forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. og
- c) ha grunnutdanning for trafikklærere og bestått eksamen fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning eller tilsvarende.

Godkjenning som trafikklærer gis også til personer som har tilegnet seg tilsvarende kvalifikasjoner i annen EØS-stat gjennom utdanning eller yrkeserfaring som etter direktiv 92/51/EØF gir yrkeskompetanse som trafikklærer i Norge. Det kan stilles krav om prøveperiode eller egnethetsprøve i samsvar med direktivets artikkel 7 før godkjenning som trafikklærer i Norge gis.

Godkjenning som trafikklærer gis av regionvegkontoret i regionen der vedkommende skal begynne sin lærervirksomhet. Godkjenning på bakgrunn av utdanning og praksis fra utlandet gis av Vegdirektoratet.

Regionvegkontoret registrerer godkjenningen i Trafikkskole, sensor og kursarrangørregisteret (TSK-registeret) hvor det skal fremgå hvilke klasser vedkommende kan undervise i.

§ 6-3. Reaksjonsmidler overfor trafikklærer

Regionvegkontoret skal tilbakekalle godkjenningen som trafikklærer når enten

- a) trafikklærerens førerkort er beslaglagt eller inndratt med hjemmel i vegtrafikklovens § 33 eller § 34,
- b) politiet finner at trafikklæreren ikke lenger er edruelig eller har akseptabelandel eller
- c) trafikklæreren ikke lenger fyller vilkårene for øvrig for å være godkjent som trafikklærer.

Regionvegkontoret kan tilbakekalle godkjenningen som trafikklærer når vedkommende

- a) har gjort vesentlige brudd på gjeldende forskrifter om trafikkopplæring, eller
- b) på tross av skriftlig advarsel eller pålegg har satt seg ut over forskriftene.

Når godkjenningen av en trafikklærer tilbakekalles etter tredje ledd, skal tilbakekallingen første gang normalt gjelde fra tre til seks måneder. Annen gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde fra seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles skal tilbakekallingen normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Dersom godkjenningen som trafikklærer er tilbakekalt etter denne paragrafen, kan vedkommende heller ikke undervise ved teoriopplæring.

Før vedtak om tilbakekalling treffes kan politiets uttalelse innhentes.

Politiet kan nedlegge midlertidig forbud mot trafikkopplæringsvirksomhet dersom politiet finner at trafikklæreren med skjellig grunn er mistenkt for straffbart forhold, eller det foreligger andre forhold som kan medføre inndragning av godkjenningen, eller dersom hensynet til trafikksikkerheten eller allmenne hensyn ellers tilsier det. Politiet gir melding om vedtaket til regionvegkontoret.

§ 6-4. Undervisningspersonell i det offentlige skoleverk

For å kunne undervise ved øvingskjøring kreves det godkjenning som trafikklærer i den aktuelle førerkortklassen, dersom ikke annet er fastsatt i denne forskriften.

For å kunne undervise på trafikkalt grunnkurs kreves godkjenning som trafikklærer, eller at læreren har pedagogisk utdanning som tilsvarer kravene til lærere i det offentlige skoleverk og har spesialutdanning godkjent av Vegdirektoratet.

§ 6-5. Spesielle krav til undervisningspersonell – klassene A1 og A

For å kunne undervise i klassene A1 og A kreves det godkjenning som trafikklærer, førerrett etter bestått førerprøve i klasse A1 eller A og spesialutdanning fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende.

§ 6-6. Spesielle krav til undervisningspersonell – klasse M 146

Undervisningspersonell på tohjuls moped skal være godkjent trafikklærer i klasse M 146, eller ha pedagogisk utdanning som tilsvarer kravene til lærere i det offentlige skoleverk og spesialutdanning godkjent av Vegdirektoratet.

I tillegg kreves førerrett i minst 2 år etter bestått førerprøve i klasse A1 eller A.

§ 6-7. Spesielle krav til undervisningspersonell – klasse S

Frem til 1. januar 2006 stilles ingen spesielle krav til undervisningspersonell for klasse S, utover kravet om at den som skal undervise skal være godkjent trafikklærer.

§ 6-8. Spesielle krav til trafikklærer – tunge klasser

For godkjenning som trafikklærer i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE kreves utdanning for opplæring på tunge kjøretøy fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende.

§ 6-9. Krav til undervisningspersonell – kurs i ulykkesberedskap

Undervisningspersonell på kurs i ulykkesberedskap skal være godkjent lærer på tunge kjøretøy og ha spesialutdanning i brannberedskap, skadestedsledelse og førstehjelp fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende. Minst 1 dag av spesialutdanningen skal være undervisningsmetodikk.

§ 6-10. Krav til undervisningspersonell – kurs i sikring og merking av last for klassene BE, D1E, DE og T

Undervisningspersonell på kurs i sikring og merking av last for klassene BE, D1E, DE og T skal være trafikklærer og ha gjennomført kurs i sikring av last for klassene C1 og C.

§ 6-11. Krav til undervisningspersonell – kurs i sikring av last for klassene C1 og C

Undervisningspersonell på kurs i sikring av last skal være godkjent lærer på tunge kjøretøy og ha spesialutdanning i emnet fra Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende. Minst en dag av spesialutdanningen skal være undervisningsmetodikk.

Personer som har en spesialutdanning i undervisning i lastsikring før 1. januar 2005, kan undervise på kurs i sikring av last, forutsatt at de har gjennomført en dag opplæring i undervisningsmetodikk ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller tilsvarende.

I tillegg skal en person som har førerrett i klasse C og truckførerbevis, assistere ved demonstrasjonene og ved de praktiske øvelsene.

§ 6-12. Krav til undervisningspersonell – sikkerhetskurs på bane for klassene C, D og CE

Undervisningspersonell ved sikkerhetskurs på bane skal være godkjent lærer på tunge kjøretøy.

På hvert kurs skal det være minst en lærer som har gjennomgått spesialutdanning som instruktør for tunge kjøretøy ved glattkjøringsbaner, eller som har undervist på minst 15 obligatoriske kurs på bane tidligere.

En lærer kan undervise inntil 9 timer på banen per dag.

§ 6-13. Godkjenning av faglige ledere

Faglig leder av en trafikkskole skal ha godkjenning som trafikklærer, ha minst tre års lærerpraksis som hovedyrke ved en trafikkskole etter grunnutdanning for trafikklærere, og ha gjennomgått faglig lederkurs ved Høgskolen i Nord-Trøndelag, avdeling for trafikklærerutdanning, eller ha annen tilsvarende lederutdanning. Tilsvarende godtas kvalifikasjoner ervervet i annen EØS-stat i samsvar med direktiv 92/51/EØF. Det kan stilles krav om prøveperiode eller egnethetsprøve i samsvar med direktivets artikkel 7.

Godkjenning som faglig leder gis av regionvegkontoret og registreres i Trafikkskole, sensor og kursarrangørregisteret (TSK-registeret).

§ 6-14. Faglig leders plikter

Den faglige lederen er ansvarlig for at trafikkskolen drives i samsvar med gjeldende regelverk og plikter blant annet å:

- a) samordne virksomheten ved trafikkskolen,
- b) sørge for utarbeidelse, gjennomføring og vedlikehold av undervisningsopplegget,
- c) veilede og kontrollere trafikkskolens undervisningspersonell,
- d) sørge for at undervisningspersonellet gjennomgår nødvendig faglig utvikling,
- e) foreta evaluering av undervisningen,
- f) sørge for at bare kvalifisert undervisningspersonell gir undervisning,
- g) delta i praktisk og teoretisk trafikkopplæring,
- h) være trafikkskolens kontaktperson i forhold til regionvegkontoret,
- i) gi regionvegkontoret nødvendige opplysninger om trafikkskolens drift,
- j) påse at trafikkskolen ikke driver undervisning i andre førerkortklasser enn de den faglige lederen har formell kompetanse for,
- k) evaluere den enkelte elevs ferdigheter og kunnskaper før førerprøven der dette kreves og
- l) sørge for innmelding av obligatorisk opplæring.

§ 6-15. Tilbakekalling av godkjenning som faglig leder

Godkjenningen som faglig leder kan blant annet tilbakekalles når:

- a) faglig leder har gjort vesentlige eller vedvarende brudd på bestemmelsene i eller i medhold av denne forskrift,
- b) faglig leder har brutt bestemmelser i eller i medhold av denne forskrift etter at godkjenningen tidligere har vært tilbakekalt i løpet av de siste 5 år,
- c) faglig leder etter skriftlig advarsel ikke har brakt den opplæring som trafikkskolen gir opp på forutsatt nivå,

- d) faglig leder etter skriftlig advarsel fortsatt ikke får gjennomført at ansatte ved trafikkskolen følger gitte bestemmelser,
- e) trafikkskolen etter skriftlig advarsel ikke har etterkommet pålegg om utbedring av feil eller mangler innen fastsatt frist,
- f) faglig leder ikke fremlegger legeattest som viser at fastsatte helsekrav er oppfylt for vedkommende selv eller for trafikklærerne, eller
- g) faglig leder hindrer eller unndrar seg tilsyn, eller ikke gir opplysninger om opplæringen eller trafikkskolens drift som regionvegkontoret ber om.

Første gang godkjenningen av en faglig leder tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde for tre til seks måneder. Andre gang godkjenningen tilbakekalles, skal tilbakekallingen normalt gjelde for seks til tolv måneder. Tredje gang godkjenningen tilbakekalles, skal den normalt gjelde for minst tolv måneder. I særlige tilfeller kan godkjenningen tilbakekalles for alltid.

Kapittel 7. Generelt om trafikkopplæringens innhold

§ 7-1. Trinnvist opplæringsforløp

Opplæringen gjennomføres i trinn, der måloppnåelse på et trinn er en forutsetning for å kunne ha godt utbytte av opplæringen på det neste trinnet.

Trinn 1 omhandler trafikksystemet og grunnleggende risikoforståelse.

Trinn 2 omhandler kunnskap om kjøretøyet og teknisk kjøreferdighet.

Trinn 3 omhandler kjøring i variert trafikk og kunnskap om vegtrafikklovgivningen.

Trinn 4 omhandler utdypning av emnene risikoforståelse og trafikksystemet.

Inntil videre er det ikke krav om trinnvis opplæring utover trinn 1 for klassene M 147 og S.

§ 7-2. Mål, undervisning og læreplaner

Undervisningen skal legges til rette for at eleven kan nå målene for opplæringen, slik de er fastsatt i denne forskriften.

Vegdirektoratet fastsetter læreplaner. Læreplanene anses ikke som forskrifter etter forvaltningsloven.

§ 7-3. Avvisning av elever

Dersom det oppstår tvil om en elev har tilstrekkelige kjøreferdigheter til å gjennomføre den praktiske obligatoriske opplæringen på en meningsfull måte, kan opplæringsinstitusjonen avvise eleven. Regionvegkontoret skal varsles om avvisningen.

Dersom eleven ikke aksepterer avvisningen, kan spørsmål om avvisning forelegges regionvegkontoret som fatter vedtak. Regionvegkontorets vedtak kan påklages til Vegdirektoratet.

Ved avvisning skal opplæringsinstitusjonen informere eleven om disse rutinene.

§ 7-4. Obligatorisk opplæring

Eleven må ha deltatt i alle obligatoriske timer for å få den obligatoriske opplæringen godkjent. Hvis en elev har forfall til deler av et obligatorisk kurs, må tapte undervisningstimer tas igjen på tilsvarende kurs senere.

§ 7-5. Veiledningstimer og veiledningssamtaler

Med utgangspunkt i elevens prestasjoner, skal eleven og læreren sammen ta stilling til i hvilken grad målene for trinnet er nådd. Læreren skal gi eleven en tilråding i spørsmålet om eleven har den kompetansen som er nødvendig for å få et godt læringsutbytte av opplæringen i neste trinn.

Veiledningstimen skal være av 45 minutters varighet og inneholde både praktisk kjøring og en veiledningssamtale. For klasse M 146 gjennomføres en veiledningssamtale som en del av den øvrige obligatoriske opplæringen.

§ 7-6. Innmelding av gjennomført obligatorisk opplæring

Obligatorisk opplæring i et trinn, og veiledningstimen i trinn 2 og 3, skal være innmeldt til regionvegkontoret før obligatorisk opplæring i nytt trinn påbegynnes. Gjennomført obligatorisk opplæring i trinn 4 må være innmeldt før praktisk prøve kan avlegges.

Ved opplæring innenfor det offentlige skoleverk er det ikke krav om at veiledningstimen eller veiledningssamtalene i trinn 2 og 3 skal meldes inn.

Kapittel 8. Trafikalt grunnkurs

§ 8-1. Generelt om trafikalt grunnkurs

Personer som skal erverve førerrett, skal i opplæringens trinn 1 gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapitlene 9 til og med 15.

Personer som tidligere har gjennomført trafikalt grunnkurs, og personer som innehar førerrett i klassene A1, A, B, M, S og T på bakgrunn av obligatorisk opplæring eller avlagt førerprøve, er fritatt fra kurset. Innehavere av førerrett i klasse M 146, S og T skal likevel ha opplæring i kjøring i mørket og førstehjelp, ved erverv av førerrett i annen klasse.

Personen må ha fylt 15 år før grunnkurset kan påbegynnes. Trafikalt grunnkurs i det offentlige skoleverk kan

også gjennomføres av elever i 10. klassetrinn, selv om eleven ikke har fylt 15 år.

Kurset er på 17 undervisningstimer, og kan gjennomføres med inntil 16 elever.

Det skal være 4 timer om førstehjelp, hvorav 1 time brukes til praktisk øving i forbindelse med en arrangert ulykke.

Det skal være 3 timer om kjøring i mørket, hvorav minst 1 time skal være utedemonstrasjon og minst 1 time gjennomføres som demonstrasjon i bil med eleven som passasjerer. Utedemonstrasjonen kan gjennomføres med inntil 6 elever per lærer. Demonstrasjonen i bil kan gjennomføres med inntil 2 elever i bilen.

Øvrig undervisning, jf. § 8–2 andre ledd nr. 1 til og med nr. 4, skal være 10 timer og fordeles over minst 3 samlinger.

§ 8–2. Kursmål for trafikalt grunnkurs

Eleven skal gjennom opplevelser, aktiviteter og oppsummeringer bli bevisst på hva som menes med at enhver skal ferdes hensynsfullt, og være aktpågivende og varsom så det ikke kan oppstå fare eller voldes skade, og slik at annen trafikk ikke unødig blir hindret eller forstyrret, jf. vegtrafikkloven § 3.

Eleven skal

1. kjenne til formelle begrunnelser for at vi har trafikkopplæring, vilkår for å få førerkort og at det finnes læreplaner for trafikkopplæring
2. ha grunnleggende forståelse for trafikk ved å bli bevisst hvordan regler om plassering, fart, vikeplikt, skilt og vegoppmerking bidrar til sikrere og mer effektiv trafikkavvikling
3. ha grunnleggende kunnskap om mennesket i trafikken ved å
 - a) beskrive vesentlige elementer i kjøreprosessen og bli bevisst betydningen av motivasjon og følelser
 - b) forstå betydningen av kommunikasjon og samhandling
 - c) bli bevisst hvilken betydning ansvarsforståelse, selvinnsikt og vilje har for hvordan vi handler i trafikken
4. ha kunnskap om øvingskjøring og kjøree erfaring ved å
 - a) kjenne til reglene for øvingskjøring
 - b) vite at det er sammenheng mellom kjøree erfaring og ulykkesrisiko
 - c) forstå betydningen av automatisering av grunnleggende handlinger og handlingsmønstre
5. beherske grunnleggende ferdigheter i førstehjelp i forbindelse med trafikkulykker ved å
 - a) ha kunnskap om plikter ved trafikkuhell
 - b) kjenne til rutiner for sikring av og opptreden på skadested
 - c) kunne vurdere skadeomfang og øve på praktisk førstehjelp
6. delta i redningsarbeidet ved en arrangert ulykke og gjennom denne
 - a) oppleve å komme først til skadestedet, forstå viktigheten av å kjenne skadeomfanget før ulykken varsles og hvordan varsling gjøres
 - b) tilegne seg ferdigheter i grunnleggende rutiner på skadestedet
 - c) videreutvikle den praktiske ferdigheten i grunnleggende livreddende førstehjelp ved trafikkulykker
7. gjennom demonstrasjon ute og i bil forstå hvordan trafikkulykker i mørket kan unngås ved å
 - a) oppleve og erfare årsaksforhold ved typiske ulykker som skjer i mørket og ha grunnlag for å vurdere risiko ved kjøring i mørket
 - b) bli bevisst hva som er riktig lysbruk og atferd ellers ved kjøring, parkering og nødstopp i mørket.

Eleven skal vurdere sin egen kompetanse til å begynne videre opplæring og ha så god forståelse for trafikk og trafikkopplæring at eleven kan begynne å øvingskjøre.

§ 8–3. Kursbevis

Opplæringsinstitusjonen skal melde fra til trafikkstasjonen om hvilke elever som har gjennomført trafikalt grunnkurs. Trafikkstasjonen utsteder bevis som gir rett til øvingskjøring.

Kapittel 9. Klassene A1 og A

§ 9–1. Hovedmål for klassene A1 og A

Etter å ha gjennomført trafikkopplæring i klasse A eller A1, skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre motorsykel i den aktuelle klassen på en ansvarlig måte.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsikt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre motorsykkelen på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 9–2. Trinn 1: Trafikalt grunnkurs

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av videre opplæring.

Eleven skal ha så god forståelse for trafikk og trafikkopplæring at eleven kan begynne å øvingskjøre.

Eleven skal gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapittel 8.

§ 9–3. *Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompetanse – klassene A1 og A*

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så gode tekniske kjøreferdigheter og arbeidsvaner at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal

1. i løpet av tre timer obligatorisk opplæring
 - a) drøfte mulige konflikter mellom motorsyklister og andre trafikanter
 - b) drøfte begrepet førerdyktighet, motorsykelens kraftressurser og sammenhengen mellom disse, og de krav trafikkmiljøet stiller til motorsykkelførere
 - c) drøfte og ta stilling til risiko ved motorsykkelføring, årsakene til de vanligste og alvorligste motorsykkelykkene, og effektive tiltak for å motvirke disse
2. gjøre rede for motorsykelens hovedkomponenter og den informasjon vognkortet gir, samt utføre sikkerhetskontroll av motorsykkelen og forklare hva som kontrolleres og hvorfor kontrollen utføres
3. gjøre rede for bruk av riktig motorsykelbekledning og påbudt sikkerhetsutstyr
4. forberede kjøring, og ved å gå ved siden av motorsykkelen forflytte den fremover og bakover, rett frem og i sving uten hjelp av motor
5. ved å observere, gi tegn, bruke gass, koplingshendel og god forankring, sette i gang motorsykkelen med god balanse både rett frem, til høyre og venstre, på flat vei og i med- og motbakker
6. plassere motorsykkelen hensiktsmessig i kjørefeltet ved kjøring rett frem
7. ved å observere og gi tegn, ved å bruke begge bremsene riktig og ha god balanse, stanse motorsykkelen på en myk og behagelig måte
8. ved hjelp av god forankring, blikkbruk og betjening av kopling, gass og brems, ha god balanse når motorsykkelen kjøres i gangfart
9. ha tilegnet seg grunnleggende ferdigheter i å gire ved å
 - a) utføre girskiftene raskt og presist ved hjelp av god forankring og riktig betjening av gass, koplingshendel og girvelger, med stabil kurs og uten unødige bevegelser i motorsykkelen
 - b) velge hensiktsmessig gir i forhold til hastighet, kurvatur og vegens helling
10. ved hjelp av god forankring, blikkbruk, styrekommando og gasskontroll ha tilegnet seg grunnleggende ferdigheter i å styre motorsykkelen ved å
 - a) styre motorsykkelen slik at den svinger til riktig tid og beskriver en jevn kurve
 - b) beherske grunnleggende kjøring i kurver i et landeveis miljø med moderat trafikk og få konfliktpunkter
11. tilegne seg grunnleggende ferdigheter i å bremse ved å
 - a) ha korrekt sittestilling med løse og lett bøyd armer, blikket frem og god forankring til motorsykkelen under bremsing
 - b) bruke begge bremsene ved normalbremsing, men benytte forbremser som hovedbrems
 - c) være i stand til å stanse ved et angitt sted ved å bremse med tilstrekkelig trykk i starten og om nødvendig justere dette for å stanse på nøyaktig riktig sted
 - d) gjennom god forankring og riktig bruk av bremsene kunne utføre en hard og kontrollert bremsing med minst 70 – 75% av optimal retardasjon
12. knytte sammen kjøretekniske delferdigheter til større deler og innta handlingsberedskap når det er nødvendig under sammenhengende kjøring i et enkelt miljø med moderat trafikk
13. kunne vurdere sin egen førerkompetanse.

Tredje ledd nr. 1 skal være fullført før praktisk opplæring i trinn 2 påbegynnes.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5.

§ 9–4. *Trinn 3: Trafikal opplæring – klassene A1 og A*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal kunne kjøre selvstendig i variert trafikk.

Eleven skal

1. beskrive de krefter som påvirker en motorsykel under kjøring og gjør rede for sammenhengen mellom fysikk, motorsykelens egenskaper og anvendt kjøreteknikk
2. beskrive og forklare informasjonsomsetningen og faktorer som virker inn på denne under kjøring, og gjøre rede for hvordan førerens holdninger og innstilling til sikker kjøring virker inn på atferden
3. ha tilegnet seg tilstrekkelig kompetanse om kjørestrategi og atferd ved kjøring i ulike trafikkmiljø ved at eleven
 - a) kjenner til grunnregelen for trafikk, trafikkreglene, skilt og forskrifter, og forklarer kjøremåter begrunnet i disse
 - b) beskriver situasjoner med særlig risiko for motorsyklister og gjør rede for sikre og hensiktsmessige kjøremåter

- c) angir en hensiktsmessig plassering foran og gjennom en kurve og gjør rede for hvordan eleven ved hjelp av plassering og fartstilpasning skaffer seg nødvendig handlingsrom i forhold til veikant og møtende trafikk
 - d) gjør rede for presis kjøreteknikk og kjøremåte i kurver
 - e) velger sikre kjøremåter inn mot, i og mellom vegkryss, på flerfeltsveg og i envegsregulerte gater i alle typer trafikkmiljø
 - f) kjører i henhold til vegoppmerking og skilt eller annen anvisning som regulerer trafikken
 - g) identifiserer, tar hensyn til og velger sikre kjøremåter i situasjoner med særlig risiko for motorsyklister ved kjøring i tett trafikk
 - h) velger sikre og effektive kjøremåter ved innkjøring på og avkjøring fra større veg
 - i) identifiserer og beskriver vegens beskaffenhet og utforming, og anvender og behersker presis kjøreteknikk ved kjøring i kurver
 - j) kjenner igjen og tar hensyn til særlige risikoforhold for motorsyklister ved kjøring i landevegsmiljø
 - k) kjører selvstendig, anvender en systematisk observasjonsteknikk som gir fullstendig overblikk og avviker trafikken på en effektiv måte
 - l) velger kjøremåter som ivaretar sikkerheten for fører, passasjer og andre trafikanter.
4. Eleven skal vise selvinnsett ved å vurdere sin egen kjørekompentanse.
 Elever som skal erverve førerrett i klasse A skal gjennomføre sikkerhetskurs i presis kjøreteknikk, jf. § 9-7.
 Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 9-5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klassene A1 og A*

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha tilegnet seg den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre motorsykkel i samsvar med hovedmålet.

Eleven skal ha utviklet vilje til å ta ansvar, forholdsregler og til å samarbeide i trafikken.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg for den aktuelle klassen, jf. § 9-6 og § 9-8.

§ 9-6. *Sikkerhetskurs på veg – klasse A1*

Kurset er på 4 undervisningstimer, hvorav 3 timer skal være praktisk kjøring. Eleven kan kjøre alene på motorsykkelen i dette kurset. I slike tilfeller skal læreren selv kjøre motorsykkel.

Eleven skal

1. ved hjelp av kart, rutebeskrivelse eller lignende planlegge en sammenhengende kjøretur, og ta hensyn til særlige forhold knyttet til kjøreturen
2. kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, og beskrive og begrunne sin kjørestrategi
3. reflektere over og vurdere egen kompetanse som motorsyklist.

§ 9-7. *Sikkerhetskurs i presis kjøreteknikk – klasse A*

Kurset er på 4 undervisningstimer, hvorav minst 3 timer skal gjennomføres som sammenhengende praktisk øving på avsperrt område. Eleven kan kjøre alene på motorsykkelen i dette kurset. Dersom motorsykkelen er utstyrt med ABS-bremser, skal det være mulig å koble ut ABS-systemet. Kurset kan gjennomføres med inntil 3 elever per lærer.

Øvrig opplæring gjennomføres som klasseromsundervisning, delvis i forkant og delvis i etterkant av den praktiske delen.

Eleven skal:

1. utvikle forståelse for en presis kjøreteknikk som basis for all kontroll med motorsykkelen under kjøring, herunder
 - a) forstå hvordan ulykkesutsatthet som motorsyklist kan begrenses ved hjelp av presis kjøreteknikk
 - b) reflektere over hvordan man ved hjelp av presis kjøreteknikk får nødvendig kontroll over motorsykkelen under kjøring
 - c) utvikle forståelse for hvordan motorsykkelens konstruksjon, herunder styregeometri, har betydning for kjøreteknikken
 - d) kjenne til hvilke forankringspunkter som brukes på motorsykkel og erfare hvordan sittestilling og forankring påvirker førerens kontroll over motorsykkelen
 - e) kjenne begrepet instinktive feilhandlinger, gi eksempler på slike og forstå at de kan motvirkes ved hjelp av gjentatte repetisjoner av hensiktsmessige handlingsmønstre
2. kjenne til de fysiske og psykiske begrensninger hos mennesket som har betydning for motorsykkelførere, og forklare hvordan føreren kan ta hensyn til dette i praktiske situasjoner
3. bli bevisst på at motorsykkelkjøring er krevende og at gjentatt øving er nødvendig for å motvirke instinktive feilhandlinger
4. videreutvikle sin kjørekompentanse ved å
 - a) bremse motorsykkelen effektivt med stabil kurs ved hjelp av god forankring, sittestilling og blikkbruk
 - b) styre motorsykkelen på en presis måte ved hjelp av god forankring, riktig blikkbruk, styrekommando til riktig tid og nødvendig gasskontroll

5. oppleve sammenhengen mellom godt utviklede ferdigheter og kjøreglede.

Eleven skal gjennomføre følgende øvelser i tilknytning til kravene i tredje ledd:

1. høyhastighetsbremsing (80 km/t – 0) på rett strekning med angitt bremsestartpunkt
2. bremsing fra omlag 50 km/t til gangfart (ikke full stans) i høyre- og venstresving med angitt bremsestartpunkt
3. presisjon ved styring og endring av kurs, ved hastighet på omlag 40 km/t
4. kurveteknikk: Øvelsen skal settes opp med kjegler, som en halvsirkel med kurveradius på minst 10 meter eller som en hel sirkel med radius på minst 10 meter. Øvelsen kan alternativt utføres i en tilsvarende naturlig kurve.

§ 9–8. Sikkerhetskurs på veg – klasse A

Kurset er på 8 undervisningstimer.

Kurset begynner med 2 timer innledende emner, jf. femte ledd nr. 1 til og med nr. 3.

Eleven skal deretter ha 4 timer sammenhengende praktisk kjøring. Kjørerutene skal konstrueres slik at eleven får erfaring med vekslende vegtyper, vegstandarder og miljø. Eleven kan kjøre alene på motorsykkelen i dette kurset. I slike tilfeller skal læreren selv kjøre motorsykkel.

Kurset avsluttes med en 2-timers kunnskapsdel, jf. femte ledd nr. 8 og 9. Undervisningen i den avsluttende kunnskapsdelen gjennomføres som klasseromsundervisning med inntil 16 elever.

Eleven skal

1. vurdere og ta stilling til ulike løsninger i en gitt problemstilling, gjøre rede for sitt syn og begrunne dette
2. drøfte og ta stilling til begrepet risiko og hvordan motorsyklister kan påvirke sitt eget risikonivå
3. drøfte og ta stilling til begrepet kjørestrategi
4. ved hjelp av kart, rutebeskrivelse og annet planlegge en sammenhengende kjøretur og vurdere og ta hensyn til særlige forhold knyttet til kjøreturen
5. kjøre selvstendig, sikkert og effektivt over lengre strekninger i krevende og variert miljø, og beskrive og begrunne sin kjørestrategi
6. oppfatte og vurdere trafikksituasjoner hvor motorsyklister er spesielt ulykkesutsatt
7. anvende en presis kjøreteknikk
8. reflektere over og vurdere egen kompetanse som motorsyklist og vise evne og vilje til ettertanke og selvkritisk vurdering
9. drøfte begrepet kjøredyktighet, vurdere egne sterke og svake sider som motorsyklist og velge ut områder med utviklingsmuligheter.

§ 9–9. Utvidelse fra klasse A1 til A

Ved utvidelse fra klasse A1 til A skal eleven gjennomføre obligatoriske kurs for klasse A på trinn 3 og 4.

Kapittel 10. Klasse M 146

§ 10–1. Hovedmål for klasse M 146

Etter å ha gjennomført trafikkopplæring i klasse M 146 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre moped, M 146, på en ansvarlig måte.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsett og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 10–2. Trinn 1: Trafikalt grunnkurs

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av videre opplæring.

Eleven skal ha så god forståelse for trafikk og trafikkopplæring at eleven kan begynne å øvingskjøre.

Eleven skal gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapittel 8.

§ 10–3. Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompentanse – klasse M 146

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å kunne påbegynne trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal

1. ha kunnskap om reglene for førerkort og trafikkopplæring
2. ha kunnskap om grunnleggende faktorer for sikker kjøring
3. ha kunnskap om eiers og brukers ansvar for kjøretøyets stand og bruk, økonomisk ansvar, offentlige reaksjoner og plikter ved trafikkuhell
4. ha kunnskap om mopedens konstruksjon og virkemåte i forhold til bruk, sikkerhet og miljø
5. bruke mopedens betjeningsinnretninger

6. utføre aktuell sikkerhetskontroll av sikkerhetsutstyr og moped
7. sette i gang og stanse
8. gire (der girmoped benyttes) og utføre krypekjøring
9. styre, akselerere og bremse mopeden.

Eleven skal ha minst 4 timers obligatorisk opplæring på avsperrert område i øvelsene som er beskrevet i tredje ledd nr. 5 til og med nr. 9. Kjøringen på avsperrert område kan gjennomføres med inntil 6 elever per lærer.

Øvelsene knyttet til tredje ledd nr. 7 til og med nr. 9 skal gjennomføres i sirkel. Sirkelen skal bestå av 8 kjebler i 10 meters avstand, sirkeldiameter 25 meter.

Øvelsene knyttet til tredje ledd nr. 9 kan alternativt utføres ved å bruke 9 kjebler stående etter hverandre med 4 meters mellomrom. Kjøretiden mellom kjeblene skal ikke være mer enn 9 sekunder.

Ved avslutningen av trinn 2 skal læreren gjennomføre veiledningssamtale med elevene i gruppe, hvor de sammen vurderer om målene for trinnet er nådd, jf. § 7–5.

§ 10–4. *Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse M 146*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å kunne påbegynne avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal kunne kjøre sikkert og selvstendig i variert trafikk.

Eleven skal

1. gjøre rede for hva som menes med veg og trafikkmiljø
2. gjøre rede for hvilke muligheter og begrensninger mennesket har i trafikken
3. gjøre rede for tydelig atferd i trafikken og de trafikkregler som gjelder for mopedkjøring
4. kjenne til risikofaktorer ved kjøring med moped i mørke og på glatt føre, ha kunnskap om riktig bruk av lys i mørket og riktig kjøring på glatt føre
5. ha fått øving i å sammenknytte og anvende tekniske ferdigheter i en trafikal sammenheng
6. kjøre mopeden på en sikker, tydelig og bestemt måte i et enkelt trafikalt miljø ved bruk av systematisk informasjonsinnhenting og presis kjøreteknikk
7. kjøre mopeden på en sikker, tydelig og bestemt måte i et mer sammensatt og krevende trafikalt miljø ved bruk av systematisk informasjonsinnhenting og presis kjøreteknikk.

Eleven skal ha minst 6 timers obligatorisk opplæring på veg i øvelsene som er beskrevet i tredje ledd nr. 5 til og med nr. 7. Kjøringen på veg kan gjennomføres med inntil 3 elever.

Ved avslutningen av trinn 3 skal læreren gjennomføre veiledningssamtale med elevene i gruppe, hvor de sammen vurderer om målene for trinnet er nådd, jf. § 7–5.

§ 10–5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse M 146*

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre moped, M 146, i samsvar med hovedmålet. Undervisningen i trinn 4 skal bidra til at eleven utvikler forståelse for de utfordringer og risikofaktorer som finnes ved kjøring med moped.

Eleven skal beherske selvstendig kjøring i tettbygd strøk og landevegsmiljø, og kjøre med minst mulig risiko og størst mulig sikkerhet for seg selv og sine medtrafikanter.

Eleven skal

1. ha fått øving i å kjøre mopeden på en sikker, tydelig og bestemt måte i tettbygd strøk og landevegsmiljø ved bruk av systematisk informasjonsinnhenting og presis kjøreteknikk
2. ha fått øving i å legge opp kjørerute som gir størst mulig trygghet og minst mulig ulempe for annen trafikk
3. reflektere over egne opplevelser og mopedens muligheter for sikker transport.

Eleven skal ha minst 4 timers obligatoriske timer undervisning, hvorav 3 timer er kjøring på veg som beskrevet i tredje ledd nr. 1 og 2.

Kjøringen på veg kan gjennomføres med inntil 3 elever.

Kapittel 11. Klasse B

§ 11–1. *Hovedmål for klasse B*

Etter å ha gjennomført trafikkopplæringen i klasse B skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre bil på en ansvarlig måte.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnstikt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafikk sikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 11–2. *Trinn 1: Trafikalt grunnkurs*

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av videre opplæring.

Eleven skal ha så god forståelse for trafikk og trafikkopplæring at eleven kan begynne å øvingskjøre.
Eleven skal gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapittel 8.

§ 11-3. *Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompetanse – klasse B*

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter. I tillegg skal eleven vurdere sin egen ferdighet i å bruke bilen og oppdage mangler ved bilen.

Eleven skal

1. ha kunnskap om reglene for førerkort og trafikkopplæring
2. ha kunnskap om bilens oppbygging med tanke på sikkerhet og miljø
3. ha kunnskap om eiers og brukers ansvar for kjøretøyets stand og bruk, og om økonomisk ansvar, offentlige reaksjoner og plikter ved trafikkuhell
4. ha kunnskap om menneskets kapasitet og trafikks krav
5. kunne gjøre seg klar for kjøring
6. kunne sette i gang, og stanse i variert terreng
7. kunne gire, styre, akselerere og bremse i variert terreng
8. kunne rygge, vende og parkere
9. kunne beherske grunnleggende kjøretøybehandling i områder med liten trafikk
10. kunne utføre aktuell sikkerhetskontroll av bilen.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 11-4. *Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse B*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal kjøre tydelig, sikkert og selvstendig i variert trafikk. I tillegg skal eleven kunne vurdere sin egen kompetanse til å kjøre bil i trafikk.

Eleven skal

1. gjøre rede for trafikksystemet, trafikantgrupper og interessemotsetninger, og privatbilismen i et miljøperspektiv
2. gjøre rede for veg, vegoppmerking, skilt og annen trafikkregulering
3. gjøre rede for tydelig, sikker og effektiv atferd i trafikken og de regler som gjelder for bilkjøring
4. ha systematisk og automatisert informasjonsinnhenting
5. ha bestemt kjøremåte i bolig-, tettsted- og bymiljø
6. ha presis kjøreteknikk på høyhastighetsveg
7. kjøre effektivt og behagelig, miljøriktig og økonomisk i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på bane i samsvar med § 11-6 og § 11-7. Kurset gjennomføres mot slutten av opplæringen i trinn 3. Unntaksvis kan kurset gjennomføres i tilknytning til deler av den avsluttende opplæringen i trinn 4, jf. § 11-5, hvis det er fordelaktig for eleven. Det skal særlig tas hensyn til den totale undervisningsbelastningen og elevens læringsutbytte når det gjøres unntak fra hovedregelen.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 11-5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse B*

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre bil i samsvar med hovedmålet.

Eleven skal ha utviklet vilje til å ta ansvar, til å ta forholdsregler og til å samarbeide i trafikken.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg i samsvar med § 11-8 og § 11-9, og i tillegg ha tilstrekkelig øving.

§ 11-6. *Sikkerhetskurs på bane – klasse B*

Kurset er på 4 undervisningstimer. 1 time brukes til mål, forventninger, oppsummering og refleksjoner med medelever og lærere i klasserom. 1 time brukes til sikring av personer og last. Hver elev skal ha 2 timer praktisk øving på bane.

Ved kjøring på bane kan det være inntil to elever i hver bil. Det kan være inntil fire biler samtidig ved hver øvingsstasjon.

Banen og baneleien skal være godkjent av Vegdirektoratet.

§ 11-7. *Kursmål for sikkerhetskurs på bane – klasse B*

Eleven skal gjennom opplevelse og erfaring videreutvikle sin kompetanse i å opptre slik at ulykker unngås. Eleven skal lære å sikre personer og gods i bil og forstå hvordan bilens bremse- og styremuligheter påvirkes av førerens kjøremåte og bilens utrustning.

Eleven skal

1. kjenne kursets mål og organisering, og bli bevisst sine egne forventninger og mål når kurset begynner

2. forstå betydningen av å sikre personer og last i bil ved å
 - a) oppleve hvordan løse gjenstander i bil påvirkes og tilegne seg kunnskap om hvilke krefter en person utsettes for ved bråstopp
 - b) tilegne seg kunnskap om og øve på å sikre barn, voksne, last og gjenstander i bil
3. videreutvikle sin evne og vilje til sikker fartstilpassing og å unngå å kjøre på hindringer ved å
 - a) oppleve behovet for bremsestrekning fra ulik fart og på ulikt underlag
 - b) erfare muligheter og begrensninger som ligger i ABS-systemet
 - c) øve på å bremse effektivt og utnytte veggrep i eget kjørefelt
 - d) øve på å unngå å kjøre på bevegelige hinder ved å stanse eller styre unna
4. kjenne til årsaker til tap av og vilkår for gjenvinning av kontroll over bilen ved kjøring i sving ved å
 - a) oppleve fartens betydning for tap og gjenvinning av kontroll
 - b) arbeide med ulike løsninger ved situasjoner som kan oppstå i sving
 - c) erfare betydningen presis kjøreteknikk har for å beholde kontroll
 - d) oppleve at bilens elektroniske og tekniske sikkerhetsutstyr kan være føreren til hjelp for å beholde kontroll
5. utveksle erfaringer med sine medelever og delta i oppsummering ved å
 - a) sette ord på egne erfaringer fra opplæringen på banen og dele disse med andre
 - b) vurdere egen kjøredyktighet og egne sterke og svake sider som bilfører
 - c) kjenne til fakta om ulykkesbildet for unge, ferske bilførere.

§ 11-8. Sikkerhetskurs på veg – klasse B

Kurset er på 13 undervisningstimer.

Kurset begynner med 2 timer undervisning i klasserom om bilkjøringens risiko.

Hver elev skal deretter ha 5 timer praktisk øving i landevegskjøring og forbikjøring.

Tredje del er 4 timer undervisning i kjøring i variert trafikkmiljø, hvorav hver elev i tillegg til planlegging og oppsummering, skal ha minst 3 timer praktisk øving.

Kurset avsluttes med 2 timer refleksjon og oppsummering i klasserom.

Praktisk øving kan gjennomføres med inntil 2 elever. Øvrig undervisning kan gjennomføres med inntil 16 elever.

§ 11-9. Kursmål for sikkerhetskurs på veg – klasse B

Eleven skal gjennom opplevelse og erfaring videreutvikle sin kompetanse i å opptre slik at ulykker unngås. Eleven skal utvikle evne til refleksjon, til å ta andres perspektiv og til å velge kjøremåter med lav risiko.

Eleven skal

1. ha forståelse for bilkjøringens risiko ved å
 - a) kjenne til fordelingen av de alvorligste ulykkene i forhold til alder, kjønn og tidspunkt
 - b) gjøre rede for begrepet kjøredyktighet og sammenhengen mellom denne og de krav trafikkmiljøet stiller til førere
 - c) drøfte årsakene til de vanligste og alvorligste ungdomsulykkene og foreslå, argumentere for og ta stilling til effektive tiltak for å motvirke disse
 - d) identifisere og beskrive mulige risikofaktorer i en gitt trafikksituasjon, forklare hva risikoen består i og velge ut, beskrive og argumentere for en ønsket atferd
 - e) gjøre rede for hvordan eleven selv påvirker og påvirkes av andre og være bevisst på sin personlige kjørestil med tanke på risiko og miljø
2. videreutvikle sin kjørekompetanse i landevegsmiljø og forbikjøringssituasjoner ved å
 - a) øve på kjøring på landeveg med varierende standard med særlig vekt på presis kjøreteknikk i kurver
 - b) arbeide med å identifisere og beskrive trafikkmiljøet, forutse og påpeke mulige risikomomenter og angi en hensiktsmessig strategi fremover i tid med vekt på vegens forløp, føreforhold og risiko for møteulykker
 - c) anvende og videreutvikle en miljøvennlig og økonomisk kjøremåte
 - d) oppleve og erfare situasjoner med særlig stor risiko ved inn- og/eller avkjøring fra større veg som krever spesielle løsninger for å ivareta sikkerheten
 - e) utvise en hensiktsmessig atferd og vise vilje til og ivareta egen og andres sikkerhet ved møtende forbikjøring, når de blir forbikjørt og ved vurdering av om en forbikjøring kan gjennomføres eller ikke
 - f) oppleve og erfare at forbikjøringssituasjoner er vanskelige og de særlige risikoforhold som må vurderes ved en forbikjøring
 - g) gjøre rede for erfaringene fra denne delen av opplæringen i ettertid
3. arbeide med sin kjøremåte i variert trafikkmiljø ved å
 - a) planlegge kjøreruten og ved hjelp av kart eller annen rutebeskrivelse kunne beskrive, forklare og begrunne ulike forhold de må forvente å møte og ta hensyn til i løpet av kjøreturen
 - b) kjøre selvstendig over lengre strekninger i et skiftende miljø som varierer i vegstandard og mellom typisk landeveg, by- og tettstedsmiljø
 - c) reflektere over og begrunne egne handlingsvalg i etterkant av en situasjon

4. utveksle erfaringer med sine medelever, utvikle selvvinnsikt, risikoforståelse og evne til å vurdere egen kjørekompentanse ved å
 - a) bearbeide sine erfaringer og opplevelser, gjøre rede for egne valg, begrunne disse og vise evne og vilje til ettertanke og selvkritisk vurdering
 - b) vurdere egne sterke og svake sider som bilførere og velge ut områder med utviklingsmuligheter
 - c) vurdere og ta stilling til ulike løsninger i en gitt problemstilling, gjøre rede for sitt syn og kunne argumentere for dette.

Kapittel 12. Klasse BE

§ 12-1. Hovedmål for klasse BE

Etter å ha gjennomført trafikkopplæringen i klasse BE skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre bil med tilhenger på en ansvarlig måte.

Eleven skal ha de kunnskaper, ferdigheter, den selvvinnsikt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 12-2. Trinn 1 – klasse BE

Trinn 1 er dekket gjennom opplæringen for erverv av førerett i klasse B.

§ 12-3. Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompentanse – klasse BE

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter. I tillegg skal eleven vurdere sin egen ferdighet i å bruke vogntoget og oppdage mangler ved vogntoget.

Eleven skal

1. kople til og fra tilhengeren og utføre aktuell sikkerhetskontroll
2. vurdere plassbehov ved svinging og kjøre i mot- og medbakke
3. rygge rett bakover og i sving og kjenne førerens ansvar og plikter i forbindelse med rygging.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 12-4. Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse BE

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal kunne kjøre sikkert og selvstendig i variert trafikk. I tillegg skal eleven kunne vurdere sin egen kompetanse til å kjøre bil med tilhenger.

Eleven skal

1. ha systematisk og automatisert informasjonsinnhenting
2. ha tydelig, effektiv og sikker kjøretøybehandling
3. gjøre en sikker vurdering av snuplasser, snumåter og bruk av medhjelper
4. kjøre selvstendig i variert trafikkmiljø på en måte som gir god samhandling med andre trafikanter, og samtidig er økonomisk og miljøvennlig.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 12-5. Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse BE

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre i samsvar med hovedmålet.

Eleven skal ha utviklet vilje til å ta ansvar, til å ta forholdsregler og til å samarbeide i trafikken.

Eleven skal gjennomføre kurs i sikring og merking av last i klasse BE, T, D1E og DE, jf. § 27-1.

Kapittel 13. Klasse M 147

§ 13-1. Hovedmål for klasse M 147

Etter å ha gjennomført trafikkopplæringen i klasse M 147 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kjøre tre- og firehjuls moped på en ansvarlig måte.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvvinnsikt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov

– er i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 13–2. Trinn 1: Trafikalt grunnkurs

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av videre opplæring.

Eleven skal ha så god forståelse for trafikk og trafikkopplæring at eleven kan begynne å øvingskjøre.

Eleven skal gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapittel 8.

§ 13–3. Øvrig opplæring – klasse M 147

Obligatorisk opplæring i klasse M 147 må gjennomføres i samsvar med læreplan for førerkortklasse M kode 147 av 2002, som inngår som vedlegg til denne forskriften.

Kapittel 14. Klasse S

§ 14–1. Hovedmål for klasse S

Eleven skal ha den kompetanse som er nødvendig for å kjøre beltemotorsykkel på en ansvarlig måte.

§ 14–2. Trinn 1: Trafikalt grunnkurs

Eleven skal gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapittel 8.

Etter å ha gjennomført trafikalt grunnkurs skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av videre opplæring.

Eleven skal ha så god forståelse for trafikk og trafikkopplæring at eleven kan begynne å øvingskjøre.

Kapittel 15. Klasse T

§ 15–1. Hovedmål for klasse T

Etter å ha gjennomført trafikkopplæringen i klasse T skal eleven ha den kompetanse som er nødvendig for å kjøre traktor med tilhenger på en ansvarlig måte.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsikt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre traktor med tilhenger på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- gjør at kjøretøy og veg ikke utsettes for unødig slitasje
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

§ 15–2. Trinn 1: Trafikalt grunnkurs

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av videre opplæring.

Eleven skal ha så god forståelse for trafikk og trafikkopplæring at eleven kan begynne å øvingskjøre.

Eleven skal gjennomføre trafikalt grunnkurs, jf. kapittel 8.

§ 15–3. Trinn 2: Grunnleggende kjøretøy- og kjørekompetanse – klasse T

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet. I tillegg skal eleven vurdere sin egen ferdighet i å bruke traktor med tilhenger og oppdage mangler ved traktor med tilhenger.

Eleven skal:

1. ha kunnskap om reglene for førerkort og trafikkopplæring
2. kjenne til at det finnes regler om motorferdsel i utmark og regler fra Arbeidstilsynet om bruk av traktor
3. ha kunnskap om traktorens og tilhengerens konstruksjon, brukeransvar, sikkerhet, miljø og grunnleggende lastsikring
4. ha kunnskap om menneskets kapasitet og trafikkens krav
5. kunne gjøre klar for kjøring
6. kunne utføre igangsetting og stans i variert terreng
7. kunne utføre giring i variert terreng
8. kunne utføre bremsing i variert terreng
9. kunne styre og svinge i kryss
10. kunne rygge med og uten tilhenger, og til- og frakoble tilhenger
11. kunne utføre aktuell sikkerhetskontroll av traktor og tilhenger.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5.

§ 15–4. Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse T

Etter å ha gjennomført opplæringen i trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å kunne påbegynne avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal kunne kjøre i variert trafikk. I tillegg skal eleven vurdere sin egen kompetanse til å kjøre traktor med tilhenger i trafikk.

Eleven skal:

1. kunne gjøre rede for trafikksystemet, trafikantgrupper og interessemotsetninger
2. kunne gjøre rede for veg, vegoppmerking, skilt og annen trafikkregulering
3. kunne gjøre rede for tydelig adferd i trafikken og de trafikkregler som gjelder for traktorkjøring med tilhenger
4. ha systematisk og automatisert informasjonsinnhenting
5. kunne bruke traktor med tilhenger riktig i variert terreng og trafikkmiljø
6. ha tydelig kjøremåte inn mot, gjennom og mellom kryss
7. kunne tilpasse kjøremåten til boligmiljø, tettsteds- og bymiljø
8. kunne tilpasse kjøremåten for kryssing av jernbaneplanovergang og til lokale kjøreforhold
9. kunne foreta vending og parkering
10. kunne kjøre risikobevist på landeveg
11. forstå risikoen ved kjøring på glatt føre, og montere kjetting.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5.

§ 15–5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse T*

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetanse som er nødvendig for å kjøre traktor med tilhenger i samsvar med hovedmålet.

Eleven skal kunne kjøre selvstendig i variert trafikk på en måte som gir god samhandling med andre trafikanter og som samtidig er økonomisk og miljøvennlig.

Eleven skal gjennomføre kurs i sikring og merking av last for klassene BE, D1E, DE, og T, jf. § 27–1.

Kapittel 16. Grunnkurs for tunge kjøretøy

§ 16–1. *Grunnkurs – tunge kjøretøy*

Personer som skal erverve førerett i tung klasse for første gang, skal i opplæringens trinn 1 gjennomføre grunnkurs for tunge kjøretøy, jf. kapitlene 17 til og med 24.

Kurset er på 3 undervisningstimer og skal bidra til at eleven får grunnleggende forståelse for hva kjøring med tunge kjøretøy innebærer.

Eleven skal:

1. gjennom demonstrasjon, refleksjon og oppsummering:
 - a) bli bevisst hvordan kjøring og samhandling med tunge kjøretøy skiller seg fra kjøring med personbiler
 - b) erfare hvordan tungbilføreren kan skape et positivt forhold til andre trafikantgrupper
 - c) vite at andre trafikanter kan overvurdere tungbilførerens muligheter til å manøvrere kjøretøyet i vanskelige situasjoner, og at dette kan medføre at andre misforstår, eller ikke samarbeider slik tungbilføreren forventer
 - d) vite at interessekonflikter mellom trafikantgrupper kan reduseres
 - e) vite at trafikkulykker nesten uten unntak skyldes menneskelige feilhandlinger
2. vite at tungbilføreren må sette seg inn i et omfattende regelverk, herunder:
 - a) kjenne til helsekrav, alderskrav og andre regler om førerkort som gjelder generelt for alle tungbilklasser
 - b) vite at det kreves kunnskap om lover og forskrifter om kjøre- og hviletid, fartsskriver, kjøring i utlandet, pliktmessig avhold, fartsregler, hastighetsbegrensere og yrkestransport.

Kapittel 17. Klasse C1

§ 17–1. *Hovedmål for klasse C1*

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse C1 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre lastebil forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er lastebilførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnstikt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig økonomisk og ressursvennlig
- gjør at kjøretøy og veg ikke utsettes for unødig slitasje
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- sikre lasten forsvarlig
- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på veggen.

§ 17-2. Trinn 1: Grunnkurs for tunge kjøretøy

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven vite hvordan tunge kjøretøy skiller seg fra personbiler når det gjelder kjøring og samhandling.

Eleven skal gjennomføre grunnkurs for tunge kjøretøy, jf. kapittel 16.

§ 17-3. Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse C1

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med lastebilen.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 17-4. Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse C1

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal:

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgivningen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5. Læreren skal sammen med eleven vurdere om eleven har tilstrekkelig kjørekompetanse til at eleven på en forsvarlig måte kan gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

§ 17-5. Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse C1

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre lastebil i samsvar med hovedmålet for opplæringen til klasse C1.

Eleven skal gjennomføre kurs i ulykkesberedskap, jf. kapittel 25, sikkerhetskurs på veg jf. kapittel 26 og kurs i sikring av last, jf. § 27-2.

Kapittel 18. Klasse C1E**§ 18-1. Hovedmål for klasse C1E**

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse C1E skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er lastebilførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsett og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafikk sikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig økonomisk og ressursvennlig
- gjør at kjøretøy og veg ikke utsettes for unødig slitasje
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- sikre lasten forsvarlig
- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på vegen.

§ 18-2. Trinn 1 – klasse C1E

Trinn 1 er dekket gjennom opplæringen for erverv av førerrett i klasse C1.

§ 18-3. Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse C1E

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven skal ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med vogntoget.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 18-4. Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse C1E

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgivningen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

I trinn 3 skal vogntoget tilfredsstillende til storrelse og last ved førerprøven.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5. Læreren skal sammen med eleven vurdere om eleven har tilstrekkelig kjørekompetanse til at eleven på en forsvarlig måte kan gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

§ 18–5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse C1E*

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog i samsvar med hovedmålet for opplæringen til klasse C1E.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

Kapittel 19. Klasse C

§ 19–1. *Hovedmål for klasse C*

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse C skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre lastebil forsvarlig, og for å kunne ivareta de oppgaver som er lastebilførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsett og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafikk sikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig økonomisk og ressursvennlig
- gjør at kjøretøy og veg ikke utsettes for unødig slitasje
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- sikre lasten forsvarlig
- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på vegen.

§ 19–2. *Trinn 1: Grunnkurs tunge kjøretøy*

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven vite hvordan kjøring og samhandling med tunge kjøretøy skiller seg fra kjøring med personbiler, og eleven skal vite at tungbilførereren må sette seg inn i et omfattende regelverk.

Eleven skal gjennomføre grunnkurs for tunge kjøretøy, jf. kapittel 16.

§ 19–3. *Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse C*

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven skal ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med lastebilen.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5.

§ 19–4. *Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse C*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgivningen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5. Læreren skal sammen med eleven vurdere om eleven har tilstrekkelig kjørekompetanse til at eleven på en forsvarlig måte kan gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

§ 19–5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse C*

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre lastebil i samsvar med hovedmålet for opplæringen til klasse C.

Eleven skal gjennomføre kurs i ulykkesberedskap, jf. kapittel 25, sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26, kurs i sikring av last, jf. § 27–2 og sikkerhetskurs på bane, jf. kapittel 28.

Kapittel 20. Klasse CE

§ 20-1. Hovedmål for klasse CE

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse CE skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er bilførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnstik og risikoforståelse som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafikk sikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig økonomisk og ressursvennlig
- gjør at kjøretøy og veg ikke utsettes for unødig slitasje
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- sikre lasten forsvarlig
- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på vegen.

§ 20-2. Trinn 1 – klasse CE

Trinn 1 er dekket gjennom opplæringen for erverv av førerett i klasse C.

§ 20-3. Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse CE

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven skal ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med vogntoget.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 20-4. Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse CE

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgevingen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5. Læreren skal sammen med eleven vurdere om eleven har tilstrekkelig kjørekompetanse til at eleven på en forsvarlig måte kan gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26. Eleven kan velge hvilken vogntogtype som skal brukes i veiledningstimen.

§ 20-5. Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse CE

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog i samsvar med hovedmålet for opplæringen til førerkort klasse CE.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26 og sikkerhetskurs på bane, jf. kapittel 28.

Kapittel 21. Klasse D1

§ 21-1. Hovedmål for klasse D1

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse D1 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre minibuss forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er bussførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnstik og risikoforståelse som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafikk sikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig behagelig, økonomisk og ressursvennlig
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- ha omtanke for passasjerene
- sikre lasten forsvarlig

- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på veggen.

§ 21–2. *Trinn 1: Grunnkurs tunge kjøretøy*

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven vite hvordan kjøring og samhandling med tunge kjøretøy skiller seg fra kjøring med personbiler, og eleven skal vite at tungbilføreren må sette seg inn i et omfattende regelverk.

Eleven skal gjennomføre grunnkurs for tunge kjøretøy, jf. kapittel 16.

§ 21–3. *Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse D1*

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven skal ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med minibussen.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5.

§ 21–4. *Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse D1*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgivningen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5. Læreren skal sammen med eleven vurdere om eleven har tilstrekkelig kjørekompetanse til at eleven på en forsvarlig måte kan gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

§ 21–5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse D1*

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre minibuss i samsvar med hovedmålet for opplæringen til klasse D1.

Eleven skal gjennomføre kurs i ulykkesberedskap, jf. kapittel 25, og sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

Kapittel 22. Klasse DIE**§ 22–1. *Hovedmål for klasse DIE***

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse DIE skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er bussførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsett og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig behagelig, økonomisk og ressursvennlig
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- ha omtanke for passasjerene
- sikre lasten forsvarlig
- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på veggen.

§ 22–2. *Trinn 1 – klasse DIE*

Trinn 1 er dekket gjennom opplæringen for erverv av førerrett i klasse D1.

§ 22–3. *Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse DIE*

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med vogntoget.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5.

§ 22–4. *Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse DIE*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgivningen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5. Læreren skal sammen med eleven vurdere om eleven har tilstrekkelig kjørekompetanse til at eleven på en forsvarlig måte kan gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

§ 22–5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse D1E*

Etter å ha gjennomført trinn 4, skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog i samsvar med hovedmålet for opplæringen til klasse D1E.

Eleven skal gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26, og kurs i sikring og merking av last for klassene BE, D1E, DE og T, jf. § 27–1.

Kapittel 23. Klasse D

§ 23–1. *Hovedmål for klasse D*

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse D skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre buss forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er bussførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnsett og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafikksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig behagelig, økonomisk og ressursvennlig
- gjør at kjøretøy og veg ikke utsettes for unødige slitasje
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- ha omtanke for passasjerene
- sikre lasten forsvarlig
- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på veggen.

§ 23–2. *Trinn 1: Grunnkurs for tunge kjøretøy*

Etter å ha gjennomført trinn 1 skal eleven vite hvordan kjøring og samhandling med tunge kjøretøy skiller seg fra kjøring med personbiler, og eleven skal vite at tungbilføreren må sette seg inn i et omfattende regelverk.

Eleven skal gjennomføre grunnkurs for tunge kjøretøy, jf. kapittel 16.

§ 23–3. *Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse D*

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med bussen.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5.

§ 23–4. *Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse D*

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgivningen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7–5. Læreren skal sammen med eleven vurdere om eleven har tilstrekkelig kjørekompetanse til at eleven på en forsvarlig måte kan gjennomføre sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26.

§ 23–5. *Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse D*

Etter å ha gjennomført trinn 4, skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre buss i samsvar med hovedmålet for opplæringen til klasse D.

Eleven skal gjennomføre kurs i ulykkesberedskap, jf. kapittel 25, sikkerhetskurs på veg, jf. kapittel 26, og sikkerhetskurs på bane, jf. kapittel 28.

Kapittel 24. Klasse DE

§ 24-1. Hovedmål for klasse DE

Etter å ha gjennomført opplæringen for klasse DE skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog forsvarlig og for å kunne ivareta de oppgaver som er bussførerens ansvar.

Eleven skal ha de kunnskaper og ferdigheter, den selvinnstilt og risikoforståelse, som er nødvendig for å kjøre på en måte som:

- er trafiksikker
- gir god samhandling
- fører til god trafikkavvikling
- er mest mulig behagelig, økonomisk og ressursvennlig
- gjør at kjøretøy og veg ikke utsettes for unødig slitasje
- tar hensyn til helse, miljø og andres behov
- er i samsvar med gjeldende regelverk.

Eleven skal kunne:

- utføre kontroll og tilsyn med kjøretøyet som er en førers ansvar
- ha omtanke for passasjerene
- sikre lasten forsvarlig
- fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige kjøreforhold
- være en ressursperson i krisesituasjoner på veggen.

§ 24-2. Trinn 1 – klasse DE

Trinn 1 er dekket gjennom opplæringen for erverv av førerett i klasse D.

§ 24-3. Trinn 2: Grunnleggende kjøre- og kjøretøykompetanse – klasse DE

Etter å ha gjennomført trinn 2 skal eleven skal ha tilstrekkelig teknisk kjøreferdighet til å ha godt utbytte av trafikal opplæring i trinn 3.

Eleven skal ha så god teknisk kjøreferdighet at oppmerksomheten kan flyttes fra eget kjøretøy til trafikkbildet og samhandlingen med andre trafikanter.

Eleven skal kunne ivareta førerens ansvar for kontroll og tilsyn med vogntoget.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 2 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 24-4. Trinn 3: Trafikal opplæring – klasse DE

Etter å ha gjennomført trinn 3 skal eleven ha det grunnlaget som er nødvendig for å ha godt utbytte av avsluttende opplæring i trinn 4.

Eleven skal

1. ha kunnskap om aktuelle bestemmelser i vegtrafikklovgivningen
2. kunne planlegge kjøringen
3. kunne kjøre trygt, effektivt, miljøriktig og behagelig i variert trafikkmiljø i god samhandling med andre trafikanter.

Eleven skal ved avslutningen av trinn 3 gjennomføre veiledningstime i samsvar med § 7-5.

§ 24-5. Trinn 4: Avsluttende opplæring – klasse DE

Etter å ha gjennomført trinn 4 skal eleven ha den kompetansen som er nødvendig for å kunne kjøre vogntog i samsvar med hovedmålet for opplæringen til klasse DE.

Eleven skal gjennomføre kurs i sikring og merking av last for klassene BE, D1E, DE og T, jf. § 27-1.

Kapittel 25. Kurs i ulykkesberedskap – klassene C1, C, D1 og D

§ 25-1. Generelt

Kurs i ulykkesberedskap er på 9 undervisningstimer, og skal dekke temaene skadestedsledelse, livreddende førstehjelp, opptreden ved brann og røykutvikling, og psykisk krisehjelp.

Kurset kan gjennomføres med inntil 16 elever.

Personer som tidligere har gjennomført kurs i ulykkesberedskap, og personer som innehar førerett i en tung klasse, er fritatt fra kurset.

§ 25-2. Kursmål for kurs i ulykkesberedskap

Kurset skal bidra til at eleven kan være en ressursperson når en trafikkulykke eller krisesituasjon oppstår, og til at eleven med sin opptreden kan bidra til å redusere skadeomfanget ved trafikkulykker og eventuell brann på et skadested.

Eleven skal

1. gjennom demonstrasjoner og praktiske øvelser lære
 - a) hvilke oppgaver som må gjøres ved et skadested før fagpersonell ankommer
 - b) å varsle medisinsk nødtelefon, og kjenne til dens funksjoner
 - c) å sikre et skadested
2. gjennom demonstrasjoner og praktiske øvelser lære å

- a) foreta en rask og overfladisk vurdering av en skadet eller akutt syk person ved å se på, snakke med og ta på pasienten
 - b) sikre frie luftveier hos både liggende og sittende pasienter
 - c) stanse ytre blødninger
 - d) stabilisere hode og nakke ved mistanker om skader i nakke og rygg
 - e) utføre hjerte-lungeredning
 - f) utføre tiltak som forebygger indre blødninger, sirkulasjonssvikt og nedkjøling
3. kjenne til
- a) hvordan kjøretøy som har farlig gods i lasten er merket
 - b) aktuelle tiltak på et skadested hvor et kjøretøy som er merket etter ADR- forskriften er involvert
 - c) generelle problemer ved røykutvikling og opptreden i røykfylte områder
 - d) brann- og røykutvikling i tunneler, herunder evakueringsløsninger
 - e) brann- og røykutvikling i kjøretøy, herunder evakueringsteknikk
 - f) brannslukkingsapparater (plassering i kjøretøy, klargjøring, bruk og tømmetid)
 - g) andre slukkemidler
 - h) brannårsaker og brannutvikling
 - i) hvordan branntilløp kan oppdages tidlig
 - j) steder og områder i kjøretøy hvor det erfaringsmessig kan oppstå et branntilløp
4. delta i praktiske øvelser under veiledning og kunne
- a) klargjøre brannslukningsapparater til bruk
 - b) slukke brann med pulverapparat og teppe
 - c) bruke et egnet slokkemiddel på brann i kjøretøy og andre steder i forbindelse med en ulykke eller kritesituasjon
5. ha kunnskap om
- a) typiske kritiske situasjoner og ulykker i trafikken
 - b) vanlige psykiske reaksjoner som kan forekomme hos de berørte
 - c) hvordan kriserammede kan hjelpes: forskjellige metoder og modeller for hjelp, herunder selvhjelp og kollegastøtteordninger
 - d) hvorfor krisehåndtering er viktig.

Kapittel 26. Sikkerhetskurs på veg – tunge klasser

§ 26-1. Generelt

På sikkerhetskurs på veg skal eleven beherske kjøring over tid under ulike forhold.

I klassene C1, C1E, D1 og D1E er kurset på 4 timer. 1 time brukes til innledning og klargjøring, etterarbeid og evaluering. 3 timer skal være sammenhengende egenkjøring.

I klassene C og D er kurset på 6 undervisningstimer. 1 time brukes til innledning og klargjøring. 4 timer skal være sammenhengende egenkjøring. Kursene avsluttes med 1 time til etterarbeid og evaluering hvor eleven skal vurdere egen kjøreatferd.

I klasse CE er kurset på 10 undervisningstimer. 1 time brukes til innledning og klargjøring. 4 timer skal være sammenhengende kjøring med lastebil med slepvogn og 4 timer skal være sammenhengende kjøring med lastebil med semitrailer. All kjøring skal skje på samme dag. Kurset avsluttes med 1 time til etterarbeid og evaluering hvor eleven skal vurdere egen kjøreatferd.

Læreren skal i alle kursene gi en vurdering av elevens kjørekompetanse.

Kjøretøyet skal tilfredsstillende kravene til størrelse og last ved førerprøven, jf. kapittel 30.

§ 26-2. Krav om sikkerhetskurs på veg ved utvidelse av førerrett

Ved utvidelse fra klasse C1 eller D1 til klasse C eller D, blir kurset i den høyere klassen redusert med 2 timer.

Ved utvidelse av førerrett fra klasse C1 til D1, eller omvendt, behøver en ikke å ta kurset om igjen.

Ved utvidelse av førerrett fra klasse C1E til D1E, eller omvendt, behøver en ikke å ta kurset om igjen.

Ved utvidelse av førerrett fra klasse C til D1 eller D, behøver en ikke å ta kurset om igjen.

Ved utvidelse av førerrett fra klasse D til C1 eller C, behøver en ikke å ta kurset om igjen.

§ 26-3. Kursmål for sikkerhetskurs på veg – tunge klasser

Eleven skal kunne foreta de kjøreforberedelser som er førerens ansvar og kjøre forsvarlig i lengre sammenhengende tid.

Eleven skal:

1. gjennom drøftinger
 - a) planlegge en kjørerute ut fra de hjelpemidler som er vanlig å bruke for vedkommende kjøretøygruppe
 - b) redegjøre for betydningen av gode rutiner med hensyn til søvn, planlegging av reisetidspunkt og andre valg som har betydning for at kjøringen skal bli mest mulig sikker
 - d) vise forståelse for at kjøringen er en del av et sosialt samspill hvor det stilles spesielle krav til tungbilførerens vurdering av trafikksituasjonene

- d) få forståelse for at føreren ved feilhandling kan forårsake alvorlige ulykker og at konsekvensene etter en tungbilulykke ofte blir dramatiske
- 2. under kjøringen
 - a) kjøre med flyt og sikkerhet
 - b) oppfatte trafikkbildet automatisk og iverksette nødvendige handlinger
 - c) vurdere vegens videre forløp og planlegge møtesituasjoner
 - d) vurdere trafikken bak og eventuelt finne steder hvor andre kan slippes forbi
 - e) bruke speil riktig ved kjøring til og fra stoppested, og foreta spesiell kontroll av overheng
 - f) kunne begrunne sine avgjørelser
- 3. vise god forståelse for risiko ved å
 - a) kontinuerlig vurdere mulighet for møteulykker
 - b) tilpasse kjøringen ut fra at møtende som foretar forbikjøring kan feilberegne
 - c) ta spesielle hensyn ved kjøring på smal og svingete veg, og under vanskelige kjøreforhold
 - d) ivareta informasjonsbehovet ved vending og rygging
 - e) vurdere eventuelle tiltak med bakgrunn i føreforholdene
 - f) ha nødvendig sikkerhetsmargin på begge sider slik at oppmerksomheten hovedsaklig kan rettes mot trafikale forhold
 - g) ta hensyn til møtende trafikk, hindringer, vegbredde, vegoppmerking mm
 - h) vurdere om andre kan misforstå hvordan videre kjøring er planlagt
 - i) holde riktig avstand til andre trafikanter
 - j) foreta riktig sporvalg
- 4. vise god forståelse for riktig valg av fart og fartstilpasning ved å
 - a) bidra til en rasjonell trafikkavvikling
 - b) tilpasse farten slik at forsvarlig og lovlig trafikkrytme følges
 - c) ha en kjørerytme med høy grad av komfort
 - d) foreta riktig girvalg før bratte utforbakker og motbakker
- 5. kjøre på en måte som
 - a) gir god driftøkonomi
 - b) gir minst mulig miljøbelastning
- 6. kunne kontrollere
 - a) kjøretøyet både før og etter kjøring
 - b) dekk, bremses og nav med hensyn til eventuell varmgang
 - c) kjøretøyet sikkerhetsutstyr
 - d) eventuell lastsikring
- 7. delta i etterarbeidet hvor
 - a) eleven skal vurdere egen kjøreatferd
 - b) læreren skal gi en vurdering av elevens kjørekompetanse.

Kapittel 27. Kurs i sikring av last

§ 27-1. *Kurs i sikring og merking av last – klassene BE, DIE, DE og T*

Kurset er på 2 undervisningstimer, hvorav 1 time skal være praktisk øving i merking og sikring av last på tilhenger. Kurset kan gjennomføres med inntil 12 elever. Praktisk øving kan gjennomføres med inntil 4 elever per lærer.

Personer som tidligere har gjennomført kurs i sikring av last, er fritatt fra kurset.

Eleven skal forstå behovet for å sikre og merke last, og få nødvendig øving i å sikre last på tilhenger.

Eleven skal

1. vite at mangelfull sikring har årsak i menneskelig svikt, kan forårsake tragedier og få store konsekvenser
2. kjenne til regelverket som gjelder for sikring av last på kjøretøy og for transport av farlig gods når føreren ikke har særskilt kompetansebevis
3. gjennom demonstrasjon oppleve kreftene som virker inn på lasten under kjøring, friksjonens betydning og bli kjent med ulike metoder for sikring av last som stenging, surring, låsing og dekking
4. gjøre rede for spesielle faremoment ved last som er feil plassert, last med høyt tyngdepunkt, hengende last, flytende last, levende dyr og persontransport
5. øve på å
 - a) plassere, sikre og merke lang last tilsvarende en tømmerstokk
 - b) plassere og sikre et kolli tilsvarende pallekasse, omlag 1m³
 - c) plassere og sikre annen last som rundballe eller storsekk, vekt minst 500 kg
6. forstå behovet for vedlikehold og avgjøre om lastsikringsutstyret er i forsvarlig stand.

§ 27-2. *Kurs i sikring av last – klassene C1 og C*

Kurset er på 9 undervisningstimer, og kan gjennomføres med inntil 12 elever.

Personer som innehar førerrett i klasse C1, er fritatt fra kurset.

Eleven skal forstå at last må sikres forsvarlig. Eleven skal ha den kunnskap og de ferdigheter som er nødvendig for å sikre lasten slik at ulykker unngås.

Eleven skal

1. ha kunnskap om
 - a) hovedkravene som stilles til sikring av last og til sikringsutstyret
 - b) at det er spesielle krav til sikring når to eller flere ulike transportmidler benyttes i samme transportkjede
 - c) at det kan være nødvendig å innhente ytterligere informasjon når spesiell last skal sikres
2. gjennom demonstrasjoner og praktisk arbeid erfare
 - a) at last som er feil eller dårlig sikret kan falle av
 - b) de krefter som virker inn på lasten forover, bakover og sidelengs under kjøring
 - c) hvordan vanlig gods beveger seg ved hastighetsøkning og ved bremsing
 - d) hvordan gods som kan rulle beveger seg ved hastighetsøkning og ved bremsing
 - e) at friksjonen innvirker på godsets bevegelse ved oppbremsing
 - f) om ulik vekt innvirker på godsets bevegelse
 - g) om stor vekt (1000 kg) hindrer godset i å bevege seg
 - h) at bruk av feil sikringsutstyr kan føre til at gods forskyver seg eller faller av
 - i) konsekvenser av feilvurdering vedrørende utstyrets kvalitet
3. kunne beregne og velge riktig sikringsutstyr ved å
 - a) planlegge sikring av ulike typer gods
 - b) kunne vurdere metoder for sikring av last som stimpling, surring, låsing og dekking
4. kunne utføre forsvarlig sikring av ulike typer last ved å
 - a) sikre forskjellige godsslag, herunder gods som kan rulle, gods som er stablet og last med høy egenvekt
 - b) foreta overfallssurring, grimesurring, loopsurring, direkte surring/kryssurring, låsing, stenging og dekking
5. få demonstrert om utført sikring er forsvarlig ved at
 - a) kjøretøyet bremses og svinges
 - b) lasten tippes til aktuell vinkel
 - c) sikringsutstyret kontrolleres etter testing
6. kunne
 - a) vedlikeholde og avgjøre om lastsikringsutstyret er i tilstrekkelig god stand
 - b) bruke nødvendig verneutstyr som arbeidstøy, hansker og vernesko.

Kapittel 28. Sikkerhetskurs på bane – klassene C, CE og D

§ 28–1. Generelt

Sikkerhetskurs på bane for klassene C og D er på 9 undervisningstimer. Kurset kan gjennomføres med inntil 18 elever. Innehaver av førerrett i klasse C eller D, er fritatt fra kurset.

Sikkerhetskurs på bane for klasse CE er på 9 undervisningstimer. Kurset kan gjennomføres med inntil 16 elever.

Det skal være 2 lærere på kurset. Eleven skal så langt det er mulig følges opp av samme lærer gjennom hele kurset.

Sikkerhetskurs på bane må være gjennomført før eleven går opp til førerprøven, eller senest et år etter at førerkortet ble utstedt.

Kurset skal gjennomføres på bane som er godkjent av Vegdirektoratet, jf. § 5–4.

§ 28–2. Kursmål for sikkerhetskurs på bane – klassene C og D

Kurset skal bidra til at eleven kan fatte riktige beslutninger om kjøring under vanskelige føreforhold.

Eleven skal

1. kjenne til
 - a) hovedmålet for kurset
 - b) sikkerhetsrutinene som gjelder på banen, og hvordan bruk av sikkerhetsrutiner også utenfor banen, kan forhindre tungbilulykker på veg
 - c) risikoen ved ikke å bruke bilbelte
2. gjennom demonstrasjoner og praktiske øvelser erfare
 - a) hvordan trafikanter kan være skjult i området rundt et stort kjøretøy
 - b) at førerens sittestilling har stor betydningen for omfanget av blindsonen foran kjøretøyet
 - c) bremse- og stopplengde for personbil, buss og lastebil
 - d) hvordan kjøretøyets tyngde og veggrep virker inn på bremselengden
 - e) hvordan føreren kan påvirke styre- og bremseresultat
 - f) at styre- og bremseresultatet endres ved endret fart
 - g) at forskjellig last, dekkutrusning og ulike typer utstyr virker inn på styre- og bremseresultat
 - h) at feilvurdering av bakkens fall og veggrep virker inn på styre- og bremseresultat
3. erfare
 - a) hvilken betydning lastens plassering har for kjøretøyets egenskaper

- b) ulike bremsemetoder og konsekvenser av feilhandling
 - c) fordeler og ulemper med ulike bremsesystemer
 - d) konsekvenser av overbremset og underbremset aksel
 - e) virkning av drivhjulsbrems
 - f) nytten av forholdsregler ved bruk av vegskulder under kjøring
4. erfare spesielle risikomomenter ved kjøring med
- a) buss med midtmotor kontra hekkmotor
 - b) automatgiret buss
 - c) automatgiret buss med hjelpebrems
5. være med å drøfte
- a) egne holdninger og kjørevaner
 - b) ulykkerisiko, skadeomfang, samt konsekvenser av typiske tungbilulykker
 - c) hva feilhandlinger utført på banen eventuelt ville forårsaket ved kjøring i trafikk
 - d) at trafikkulykker nesten uten unntak skyldes menneskelige feilhandlinger
 - e) at føreren plikter å tilpasse farten etter ulike føreforhold
 - f) at en tungbilførers feilhandling ofte har alvorlige konsekvenser
6. med bakgrunn i erfaringene på banen
- a) vurdere sin egen kjørekompentanse
 - b) foreslå kjøreatferd som kan redusere risikoen for ulykker
 - c) trekke selvstendige konklusjoner med hensyn til sikker avstand til den som kjører foran
 - d) få erfare eget valg av kjøremåte med forskjellige typer kjøretøy som er ulikt utstyrt og lastet
 - e) forstå at en tungbilfører under visse føreforhold ikke skal kjøre i det hele tatt.

§ 28–3. Kursmål for sikkerhetskurs på bane klasse CE

Kurset skal bidra til at eleven kan fatte riktige beslutninger om kjøring med vogntog under vanskelige føreforhold.

Eleven skal

1. kjenne til
 - a) hovedmålet for kurset
 - b) sikkerhetsrutinene som gjelder på banen, og hvordan bruk av sikkerhetsrutiner også utenfor banen, kan forhindre tungbilulykker på veg
2. erfare at
 - a) ulike vogntogkombinasjoner som kjøres med samme hastighet får ulik stopplengde
 - b) ulike bremsemetoder virker inn på stopplengde og retningsstabilitet
 - c) veggrep og vogntogets tyngde virker inn på bremselengde og retningsstabilitet
 - d) førerens handlinger kan virke inn på vogntogets retningsstabilitet
 - e) stopplengde og retningsstabilitet endres ved endret fart
 - f) last og dekkutrustning virker inn på styre- og bremseresultatet
 - g) ulike typer tilhengere har ulik retningsstabilitet
 - h) kjøring utenfor asfaltkant kan føre til at tilhenger får sleng
 - i) feilvurdering av bakkens fall og veggrep kan føre til saksing og utforkjøring
 - j) feilvurdering av bakkens stigning, valg av kjøremåte og utstyr fører til økt risiko for ulykker
3. med bakgrunn i erfaringene på banen
 - a) påpeke konsekvenser hvis tilsvarende hadde skjedd i trafikken
 - b) vurdere sin egen kjørekompentanse
 - c) foreslå kjøreatferd som kan redusere risikoen for ulykker
 - d) forstå at vogntogfører under visse føreforhold ikke skal kjøre i det hele tatt.

Kapittel 29. Generelt om førerprøven

§ 29–1. Almennelige regler om førerprøven

Vegdirektoratet kan fastsette retningslinjer for innhold og vurdering av førerprøven. Regionvegkontoret fastsetter de steder hvor førerprøven kan gjennomføres.

Som hovedregel avlegges en teoretisk og en praktisk prøve for hver førerkortklasse. Den teoretiske prøven skal være bestått før praktisk prøve kan avlegges.

Dersom den teoretiske eller den praktiske prøven ikke består, kan ny prøve ikke avlegges før det har gått henholdsvis to eller fire uker.

For kandidater som ikke forstår norsk kan kommunikasjonen mellom kandidaten og sensoren foregå på et språk som partene behersker godt nok. Dersom språkproblemene er store, kan det benyttes godkjent tolk ved prøven. Eventuelle utgifter til tolk, utover hva som dekkes av den offentlige tolketjeneste, må kandidaten selv dekke. Kandidater som skal avlegge førerprøve for førerrett i klassene C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D eller DE, eller for annen kompetanse i yrkesmessig trafikk, må likevel gjennomføre prøven på norsk.

Vegdirektoratet utarbeider teoretiske prøver.

§ 29-2. Vilkår for å avlegge førerprøven

Praktisk førerprøve kan avlegges når kandidaten tilfredsstillter kravene til alder, vandel, obligatorisk opplæring, helse og syn som er fastsatt for den aktuelle førerkortklassen, jf. forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. kapittel 3 og 5. I klasse M kan teoretisk førerprøve avlegges når kravene er tilfredstilt.

Før førerprøven kan avlegges skal kandidaten fremvise legitimasjon.

Ved førerprøve i førerkortklasser der det ikke kreves legeattest, skal kandidatens syn testes ved at kjennemerke må kunne leses på 20 meters avstand. Dette kreves ikke dersom kandidaten fremlegger gyldig synstest fra lege eller optiker.

All obligatorisk opplæring som ikke tidligere er registrert i Trafikkskole, sensor og kursarrangørregisteret (TSK-registeret) skal dokumenteres ved opplæringskort.

Opplæring om kjøring i mørket må gjennomføres før praktisk førerprøve når prøven avlegges i perioden fra 1. november til og med 15. mars. Avlegges førerprøven i perioden fra 16. mars til og med 31. oktober, må opplæring om kjøring i mørket dokumenteres fullført overfor regionvegkontoret innen 1. mars året etter, jf. forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. § 4-4.

Dersom dokumentasjon for gjennomført opplæring om kjøring i mørket ikke er fremlagt tidligere, må denne fremlegges før praktisk prøve ved utvidelse til klassene BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE dersom praktisk prøve avlegges i perioden fra og med 1. november til og med 15. mars, jf. forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m.

§ 29-3. Søknad om førerkort, utstedelse og utvidelse

Ytterligere bestemmelser om søknad om førerkort, utstedelse og utvidelse følger av forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. kapittel 5.

§ 29-4. Bestilling av time for førerprøven

Time for teoretisk og praktisk prøve bestilles hos regionvegkontoret.

Dersom kandidaten har behov for spesiell tilrettelegging av førerprøven, skal regionvegkontoret vurdere behovet i hvert enkelt tilfelle. Det må meldes fra skriftlig om behov for slik tilrettelegging ved timebestilling.

§ 29-5. Teoretisk prøve

Den teoretiske prøven kan avlegges inntil seks måneder før fastsatt minstealder for førerkortklassen. Teoretisk prøve for klasse M kan likevel ikke avlegges før fylte 16 år, jf. § 29-2 første ledd.

Dersom 85% av svaralternativene til den teoretiske prøven er riktige, skal prøven vurderes som bestått.

Dersom praktisk prøve ikke er bestått innen tre år etter at teoretisk prøve er bestått, må kandidaten avlegge ny teoriprøve.

Den teoretiske prøven skal som regel være skriftlig. Hvis kandidaten ikke behersker skriftlig norsk i tilstrekkelig grad til å kunne besvare spørsmålene, har lese- og skrivevansker eller tilsvarende, kan regionvegkontoret etter dokumentert søknad gi tillatelse til at tilsvarende prøve avlegges muntlig. Om nødvendig kan prøven gjennomføres med tolk.

§ 29-6. Praktisk prøve

Prøvestrekningen skal legges slik at kandidaten får mulighet til å vise sine ferdigheter under vekslende veg- og trafikforhold og i regelen etter et standardisert ruteopplegg.

Den praktiske prøven vurderes i størst mulig grad som en helhet. Sensor skal vurdere om kandidaten i tilstrekkelig grad har nådd de målene som er fastsatt for opplæring i den aktuelle klassen.

Prøven kan avbrytes og vurderes som ikke bestått hvis det oppstår en situasjon hvor sensor eller andre trafikanter må gripe inn for å unngå skade eller fare, og kandidaten selv skulle ha avverget situasjonen. Prøven kan også avbrytes ved kjøring i strid med lyssignal, skilt eller vegoppmerking som beskriver en absolutt handling, eller når adferden medfører at det kan oppstå vesentlige ulemper eller fare i trafikken.

Inntreffer driftsstopp, illebefinnende eller andre forhold som gjør det vanskelig å gjennomføre førerprøven, kan prøven avbrytes og vurderingen utstå til ny prøve kan gjennomføres.

Kjøretøy til førerprøven, unntatt tilhenger, skal være godkjent av regionvegkontoret. Kandidaten skal selv stille godkjent kjøretøy til rådighet ved prøven. Godkjenning som kjøretøy til førerprøven skal føres i vognkortet.

Under prøven skal sensor så vidt mulig ha plass ved siden av kandidaten.

Hvis kandidaten ønsker det, og forholdene ellers ligger til rette for det, kan trafikklæreren være med i kjøretøyet under prøven.

I spesielle tilfeller kan det være mer enn en sensor eller annet tilsynspersonell til stede i kjøretøyet under prøven.

§ 29-7. Resultat av prøven

Kandidaten skal gis beskjed om resultatet av prøven umiddelbart etter at den er avsluttet.

Dersom en teoretisk prøve vurderes til ikke bestått, skal kandidaten etter ønske få tilbakemelding der det framgår hvilke tema som er besvart galt.

Dersom en praktisk prøve vurderes til ikke bestått, skal kandidaten gis en skriftlig begrunnelse for vedtaket.

§ 29-8. Førerprøve som gir begrensninger i føreretten

Den praktiske prøven kan avlegges med automatgiret kjøretøy. Føreretten begrenses da til å gjelde slike kjøretøy.

Ved utvidelse av førerrett for automatgiret kjøretøy til ordinær førerrett avlegges kun praktisk prøve.

Hvis en person på grunn av funksjonshemming bare kan oppnå førerrett for kjøretøy av bestemt type eller med nærmere angitt hjelpeutstyr, kan prøven avlegges på slikt kjøretøy, forutsatt at regionvegkontoret finner det forsvarlig å benytte kjøretøyet under prøven, jf. § 4–8 første ledd.

§ 29–9. Ny prøve etter underkjenning

Når karantenetiden etter § 29–1 tredje ledd er over kan kandidaten gå opp til ny prøve. Kandidaten må selv bestille ny prøve hos regionvegkontoret.

Dersom kandidaten ønsker det og intet særlig er til hinder for det, kan ny praktisk prøve avholdes for en annen sensor enn den som vurderte den tidligere prøven. Dersom kandidaten har strøket to ganger, kan kandidaten kreve at neste prøve avlegges for to sensorer.

§ 29–10. Førerprøve ved fornyelse av førerrett

Den som søker om fornyelse av en førerrett etter at retten er utløpt, skal avlegge praktisk prøve. Ved fornyelse av førerrett for flere klasser, avlegges prøve i den mest omfattende klassen. Som mest omfattende klasse regnes det samme som i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m. § 6–1 sjuende ledd.

Praktisk prøve avlegges på kjøretøy av den gruppen som kreves for vedkommende førerkortklasse. Regionvegkontoret kan likevel samtykke i at prøven avlegges på annet egnet kjøretøy.

Kapittel 30. Førerprøven for den enkelte klassen

§ 30–1. Førerprøve klassene A1 og A

Førerprøven for motorsykkel består av en teoretisk og en praktisk prøve. Ved utvidelse fra klasse A1 til A avlegges kun praktisk prøve.

Den praktiske prøven til klasse A1 avlegges på lett motorsykkel uten sidevogn. Motorsykkelen skal ha slagvolum på minst 75 cm³ og en konstruktiv hastighet på minst 100 km/t.

Den praktiske prøven til klasse A avlegges på motorsykkel uten sidevogn. Motorsykkelen skal ha et slagvolum på minst 450 cm³, en effekt på over 35 kW og en konstruktiv hastighet på minst 100 km/t.

Dersom motorsykkelen er utstyrt med ABS-bremser, skal det være mulig å koble ut ABS-systemet.

Kjøretøy til førerprøve for klasse A1 og A skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for kopling og brems,
- b) speil på styrets høyre side hvor sensoren kan observere kandidaten,
- c) speil på venstre side for sensors sikt bakover,
- d) støttehåndtak for sensoren,
- e) nødstoppbryter for motor montert på høyre støttehåndtaks venstre side og
- f) kommunikasjonsutstyr for sensoren og kandidaten.

Kandidaten skal under kjøring i tillegg til påbudt styrthjelm benytte gjennomsiktig visir eller briller, hansker, fottøy som dekker over ankelen og hensiktsmessige klær egnet for motorsykkelkjøring som dekker øvrige kroppsdelene. Hansker, fottøy og klær skal være av materiale som ikke smelter, brenner eller rives ved velt, og som har en beskyttende effekt ved slag og støt.

Til den praktiske prøven skal det settes av 55 minutter.

Sikkerhetskontroll, kontroll før kjøring og ferdighetsprøve på avsperrt område skal være gjennomført før kjøring i trafikk. Dersom ferdighetene ved prøving på avsperrt område er slik at det synes farlig for sensor å gjennomføre kjøring i trafikk, skal prøven avbrytes og vurderes til ikke bestått.

§ 30–2. Førerprøve klasse B

Førerprøven for klasse B består av en teoretisk og en praktisk prøve.

Den praktiske prøven avlegges med personbil med tillatt totalvekt på ikke over 3500 kg, bredde på minst 1,5 meter og minst fire sitteplasser. Kjøretøyet skal ha konstruktiv hastighet på minst 100 km/t. Hastighetsmåler skal være lesbar fra sensors plass.

Kjøretøy til førerprøve for klasse B skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for kopling og brems,
- b) ett ekstra innvendig speil og utvendige speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider,
- c) ekstra speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten og
- d) lys over pedalene på førersiden.

Til den praktiske prøven skal det settes av 75 minutter.

Klargjøring før kjøring, sikkerhetskontroll og tilbakemelding skal inngå i den praktiske prøven.

§ 30–3. Førerprøve klasse BE

Kandidat som skal avlegge førerprøve for klasse BE må ha bestått førerprøven for klasse B. Førerprøven for klasse BE består av en praktisk prøve.

Den praktiske prøven avlegges med personbil (bil i gruppe M1, jf. kjøretøyforskriften § 2–2 nr. 2 bokstav a) og tilhenger. Kjøretøyet skal ha en tillatt totalvekt på ikke over 3500 kg, bredde minst 1,5 meter og minst fire sitteplasser. Kjøretøyet skal ha en konstruktiv hastighet på minst 100 km/t. Hastighetsmåler skal være lesbar fra sensors plass. Det skal være utvendige speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider og ekstra

speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten. Vogntoget må ha en samlet tillatt totalvekt på over 3500 kg og kunne oppnå en hastighet på minst 100 km/t. Tilhengeren skal være lukket og ha en tillatt totalvekt på minst 1000 kg. Den skal enten være minst like høy og bred som personbilen eller mindre enn personbilen forutsatt at det ikke er mulig å ha utsyn bakover fra førerplass uten å måtte bruke sidespeilene. Tilhengeren skal ha en aktuell totalvekt på minst 800 kg. Det stilles ikke krav om at personbilen skal være særskilt godkjent som kjøretøy til førerprøven, jf. § 29–6 femte ledd.

Tilhengerredskap kan ikke benyttes.

§ 30–4. *Førerprøve klasse C1*

Kandidater som skal avlegge førerprøve for klasse C1 må ha bestått førerprøve for klasse B. Førerprøven for klasse C1 består av en teoretisk og en praktisk prøve.

Den praktiske prøven skal avlegges med lastebil med konstruktiv hastighet på minst 80 km/t som har tillatt totalvekt mellom 6000 og 7500 kg og lengde på minst 5 meter. Kjøretøyet skal ha ABS-bremser, lukket lasterom som er minst like høyt og bredt som førerhuset og fartsskriver som fastsatt i forskrift 28. september 1993 nr. 910 om kjøre- og hviletid m.v. ved innenlandsk transport og transport innen EØS-området § 1–1, jf. forordning (EØF) nr. 3821/85.

Kjøretøy til førerprøve for klasse C1 skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for fotbrems,
- b) ekstra speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider og
- c) ekstra speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten.

Kjøretøyet skal ha aktuell totalvekt på minst 6000 kg.

§ 30–5. *Førerprøve klasse C1E*

Kandidater som skal avlegge førerprøve for klasse C1E må ha bestått førerprøven klasse C1. Førerprøven for klasse C1E består av en praktisk prøve.

Den praktiske prøven skal avlegges med vogntog som består av lastebil som tilfredsstillt kravene til førerprøven for klasse C1 og tilhenger som har tillatt totalvekt minst 2000 kg. Tilhengeren skal være lukket og enten minst like høy og bred som førerhuset, eller mindre enn førerhuset forutsatt at det ikke er mulig å få utsyn bakover fra førerplassen uten å måtte bruke sidespeilene. Vogntoget må kunne oppnå en hastighet på minst 80 km/t. Vogntoget skal ha en lengde på minst 8 meter og en samlet tillatt totalvekt som ikke overskrider 12000 kg. Tilhengeren skal ha aktuell totalvekt på minst 1800 kg.

Tilhengerredskap kan ikke benyttes.

§ 30–6. *Førerprøve klasse C*

Kandidater som skal avlegge førerprøve for klasse C må ha bestått førerprøven for klasse B. Førerprøven for klasse C består av en teoretisk og en praktisk prøve.

Den praktiske prøven skal avlegges med lastebil med konstruktiv hastighet på minst 80 km/t som har tillatt totalvekt på minst 19000 kg, lengde på minst 8 meter, bredde på minst 2,4 meter og en akselavstand på minst 4 meter. Kjøretøyet skal ha ABS-bremser, girkasse med minst åtte gir til kjøring fremover, ha påbygg som minst er like høyt og bredt som førerhuset eller mindre forutsatt at det ikke er mulig å få utsyn bakover fra førerplassen uten å måtte bruke sidespeilene, og fartsskriver som fastsatt i forskrift 28. september 1993 nr. 910 om kjøre- og hviletid m.v. ved innenlandsk transport og transport innen EØS-området § 1–1, jf. forordning (EØF) nr. 3821/85.

Kjøretøy til førerprøven for klasse C skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for fotbrems,
- b) ekstra speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider og
- c) ekstra speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten.

Kandidaten skal ha med utstyr som er nødvendig for å gjennomføre sikkerhetskontroll. Kjøretøyet skal ha aktuell totalvekt på minst 18500 kg.

§ 30–7. *Førerprøve klasse CE*

Kandidater som skal avlegge førerprøven for klasse CE må ha bestått førerprøven for klasse C. Likevel kan teoretisk prøve i klasse CE avlegges når kandidaten har bestått teoretisk prøve i klasse C. Førerprøven for klasse CE består av en teoretisk og en praktisk prøve.

Den praktiske prøven skal avlegges med lastebil som tilfredsstillt kravene til førerprøve klasse C med tilhenger. Vogntoget skal ha en total lengde på minst 18 meter og tilhengeren skal være en slepvogn med tillatt totalvekt 20000 kg eller mer. Alternativt kan prøven avlegges med vogntog med total lengde på minst 15,5 meter hvor semitraileren har tillatt totalvekt 25000 kg eller mer. Både vogntog med slepvogn og semitrailer skal ha en bredde på minst 2,4 meter og kunne oppnå en hastighet på minst 80 km/t. Tilhengeren skal være minst 7,5 meter lang og være minst like høy og bred som lastebilen, eller mindre forutsatt at det ikke er mulig å få utsyn bakover fra førerplassen uten å måtte bruke sidespeilene.

Kandidaten skal ha med utstyr som er nødvendig for å gjennomføre sikkerhetskontroll.

Vogntoget skal ha samlet aktuell totalvekt på minst 38500 kg. Tilhengerens aktuelle totalvekt skal være minst 15000 kg.

Tilhengerredskap kan ikke benyttes.

§ 30–8. Førerprøve klasse D1

Kandidater som skal avlegge førerprøve klasse D1 må ha bestått førerprøve for klasse B. Førerprøven for klasse D1 består av en teoretisk og en praktisk prøve.

Den praktiske prøven klasse D1 skal avlegges med minibuss med en konstruktiv hastighet på minst 80 km/t. Minibussen må ha tillatt totalvekt på minst 4000 kg, være minst 5,2 meter lang og ha ABS-bremser. Kjøretøyet skal ikke ha flere enn 16 passasjerplasser. Kjøretøyet skal ha fartsskriver som fastsatt i forskrift 28. september 1993 nr. 910 om kjøre- og hviletid m.v. ved innenlandsk transport og transport innen EØS-området § 1–1, jf. forordning (EØF) nr. 3821/85.

Kjøretøy til førerprøve for klasse D1 skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for fotbrems,
- b) speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider og
- c) ekstra speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten.

§ 30–9. Førerprøve klasse D1E

Kandidater som skal avlegge førerprøven for klasse D1E må ha bestått førerprøven for klasse D1. Førerprøven for klasse D1E består av en praktisk prøve.

Den praktiske prøven skal avlegges med minibuss som tilfredsstillter kravene til førerprøven for klasse D1 og tilhenger. Tilhengeren skal ha tillatt totalvekt på minst 1500 kg. Vogntoget må kunne oppnå en hastighet på minst 80 km/t. Tilhengeren skal være minst 2 meter høy og 2 meter bred og være lukket. Tilhengeren skal ha aktuell totalvekt på minst 1000 kg.

Tilhengerredskap kan ikke benyttes.

§ 30–10. Førerprøve klasse D

Kandidater som skal avlegge førerprøve for klasse D må ha bestått førerprøven for klasse B. Førerprøven for klasse D består av en teoretisk og en praktisk prøve.

Den praktiske prøven skal avlegges med buss. Kjøretøyet skal ha konstruktiv hastighet på minst 80 km/t, totallengde på minst 10 meter, bredde på minst 2,4 meter og akselavstand minst 5,5 meter. Kjøretøyet skal ha ABS-bremser og fartsskriver som fastsatt i forskrift 28. september 1993 nr. 910 om kjøre- og hviletid m.v. ved innenlandsk transport og transport innen EØS-området § 1–1, jf. forordning (EØF) nr. 3821/85.

Kjøretøy til førerprøve for klasse D skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett betjeningsinnretning for fotbrems,
- b) speil som gir sensoren tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider og
- c) ekstra speil som gir sensoren mulighet til å observere kandidaten.

Kandidaten skal ha med utstyr som er nødvendig for å gjennomføre sikkerhetskontroll.

§ 30–11. Førerprøve klasse DE

Kandidater som skal avlegge førerprøve for klasse DE må ha bestått førerprøven for klasse D. Førerprøven for klasse DE består av en praktisk prøve.

Den praktiske prøven avlegges med buss som tilfredsstillter kravene til førerprøven klasse D og tilhenger med tillatt totalvekt på minst 2000 kg. Vogntoget må kunne oppnå en hastighet på minst 80 km/t. Tilhengeren skal være minst 2 meter høy og 2 meter bred og være lukket. Tilhengeren skal ha en aktuell totalvekt på minst 1800 kg.

Kandidaten skal ha med utstyr som er nødvendig for å gjennomføre sikkerhetskontroll.

Tilhengerredskap kan ikke benyttes.

§ 30–12. Førerprøve klasse M

Førerprøven for klasse M 146 består av en teoretisk prøve.

Førerprøven for klasse M 147 består av en teoretisk prøve.

§ 30–13. Førerprøve klasse S

Førerprøven for klasse S består av en praktisk prøve. Prøven avikles på den måten regionvegkontoret finner mest hensiktsmessig.

§ 30–14. Førerprøve klasse T

Førerprøven for klasse T består av en teoretisk og en praktisk prøve.

Den praktiske prøven avlegges på manuelt giret traktor med tilkoblet tilhenger. Traktor til førerprøven skal ha 4 hjul og være registrert for to personer, ha konstruktiv hastighet 40 km/t og ha tillatt totalvekt minst 7000 kg. Tilhengeren må ha en tillatt totalvekt på over 4000 kg. Tilhengeren skal ha så høye lemmer at det ikke er mulig å få utsyn bakover fra førerplassen uten å måtte bruke sidespeilene. Vogntoget må ha en lengde på minst 8 meter og ha en tillatt totalvekt på minst 12000 kg. Tilhengeren må være lastet med minst 50% av tillatt nyttelast, likevel slik at aktuell totalvekt er minst 4000 kg.

Kjøretøy til førerprøven klasse T skal ha følgende tilleggsutstyr:

- a) dobbelt sett pedaler for fotbrems,
- b) utvendige speil som gir sensor tilstrekkelig utsyn bakover på begge sider,
- c) ett ekstra innvendig speil som gir sensor tilstrekkelig kontroll med kandidaten,
- d) sikkerhetsbelter for kandidaten og sensoren og

- e) stoppbryter for motor til bruk for sensor.

Kapittel 31. Overgangsbestemmelser, unntak og ikrafttredelse

§ 31–1. Tidligere godkjent undervisningspersonell for trafikkopplæring

Personer med offentlig godkjenning for å drive trafikkopplæring i henhold til tidligere forskrifter, kan fortsatt virke i yrket, med mindre annet følger av denne forskriften.

Hjelpelærere og instruktører kan ikke være faglige ledere.

§ 31–2. Overgangsregler for obligatorisk opplæring

Elev som kan dokumentere å ha påbegynt praktisk opplæring ved en opplæringsinstitusjon før 1. januar 2005, kan avlegge førerprøven for den aktuelle klassen etter å ha gjennomført obligatorisk opplæring som var gjeldende ved denne forskriftens ikrafttreden.

Det samme gjelder elev som har påbegynt obligatorisk teoretisk opplæring i klasse M 146.

Førerprøven må være bestått innen 1. januar 2006.

§ 31–3. Andre overgangsregler

Kjøretøy til førerprøven i klassene BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D og DE som ikke tilfredsstillers de tekniske spesifikasjoner i denne forskriften, men som var i bruk til førerprøven eller som lærevogn før 1. januar 2004 kan benyttes frem til 11. oktober 2010, jf. direktiv 2000/56/EF vedlegg II pkt. 5.2 siste ledd.

Kjøretøy som ikke tilfredsstillers de tekniske spesifikasjoner som kreves i klasse T, men som var i bruk som førerprøvevogn eller som lærevogn før 1. januar 2005, kan benyttes som førerprøvevogn eller som lærevogn frem til 11. oktober 2010.

Teoretisk prøve bestått før 1. mars 2004 gjelder i 5 år, jf. § 29–5 tredje ledd.

§ 31–4. Utfyllende bestemmelser og unntak

Vegdirektoratet kan gjøre unntak fra denne forskriften og fastsette alternative måter for gjennomføring og vurdering av førerprøven.

Regionvegkontoret kan, ved enkeltvedtak, gjøre unntak fra bestemmelsene i denne forskriften, når det foreligger særlig tungtveiende grunner.

Søknad om dispensasjon fra helsekravene i § 6–2 avgjøres av helsemyndighetene etter bestemmelsene i forskrift 19. januar 2004 nr. 298 om førerkort m.m.

§ 31–5. Særregler for Forsvaret og Sivilforsvaret

Kravene til ledsager i vegtrafikkloven § 26 annet ledd gjelder ikke for personell i Forsvaret og Sivilforsvaret som forestår øvingskjøring for å kunne føre Forsvarets eller Sivilforsvarets kjøretøy under tjeneste. Slikt militært personell skal ha gjennomgått opplæring etter program godkjent av Forsvaret.

§ 31–6. Saksbehandlingsregler

For vedtak som fattes med hjemmel i denne forskriften, gjelder lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Det gjøres unntak fra klageadgangen for sensors skjønnsmessige vurdering av førerprøven, jf. kgl.res. 16. desember 1977 nr. 15.

§ 31–7. Ikrafttredelse m.m.

Forskriften trer i kraft 1. januar 2005, likevel slik at krav om spesialutdanning for lærere i klasse A1 og A i § 6–5 trer i kraft 1. januar 2006.

Forvaltningsavgjørelser gitt eller fastsatt i medhold av de forskrifter som er nevnt i tredje ledd, gjelder fortsatt inntil de eventuelt blir endret eller opphevet med hjemmel i denne forskrift.

1. januar 2005 oppheves følgende forskrifter:

- a) Forskrift 19. januar 2004 nr. 299 om trafikkopplæring og førerprøve m.m.
- b) Forskrift 23. juli 1986 nr. 1605 om obligatorisk opplæring for fører av tohjuls moped
- c) Forskrift 9. desember 2003 nr. 1461 om obligatorisk trafikalt grunnkurs før øvingskjøring for førerkort i klassene B eller T (læreplan mv.).

Vedlegg

Vedlegg 1 er Læreplan for førerkortklasse M kode 147 av 2002.

Læreplanen er tilgjengelig på <http://www.vegvesen.no>.

1. okt. Nr. 1340 2004

Forskrift om vedlikeholdsmerking av tekstilprodukter mv.

Fastsatt av Barne- og familiedepartementet 1. oktober 2004 med hjemmel i lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v. § 3 og § 3a, jf. delegeringsvedtak 22. desember 1995 nr. 1036. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF). Kunngjort 19. oktober 2004.

§ 1. Virkeområde

Denne forskriften omfatter tekstilprodukter med unntak for tekstilprodukter nevnt i vedlegg I, forutsatt at produktene omsettes eller er beregnet til å omsettes til forbrukere.

Nye plagg av andre materialer, som skinn, plast eller liknende omfattes også av forskriftene.

Barne- og familiedepartementet avgjør i tvilstilfelle om et produkt skal omfattes av forskriften.

§ 2. Definisjoner

I denne forskriften forstås med:

- a) *forbruker*: fysiske personer som ikke hovedsakelig handler som ledd i næringsvirksomhet.
- b) *merking*: enhver vevet, trykt eller på annen måte fremstilt opplysning som følger varen.
- c) *tekstilprodukter*: alle råvarer, halvfabrikata eller ferdigvarer som utelukkende inneholder tekstilfibre. Som tekstilprodukt regnes også produkt med vektandel tekstilfibre på minst 80 pst.
- d) *plagg*: produkter som er egnet til å bæres som bekledningsgjenstander.

§ 3. Vedlikeholdsmerking

Med vedlikeholdsmerking menes følgende:

- a) Opplysning om hvordan en normalt tilsmusset vare bør rengjøres, blekes, tørkes, strykes, presses, rulles for å bli ren og samtidig beholde sine egenskaper, slik at varen kan brukes til sitt opprinnelige formål. Det skal angis om produktet må vaskes separat for å unngå fargesmitting til andre produkter.
- b) Opplysning om at produktet ikke tåler behandling som normalt ville antas å være et ledd i fornuftig vedlikehold, men som i vesentlig grad ville forminske den normale nytte og tilfredsstillelse av produktet.

§ 4. Merkeplikt og opplysningsplikt

Varer som omfattes av denne forskriften skal være forsynt med vedlikeholdsmerking, jf. § 3.

§ 5. Opplysninger i tilbud, kataloger, annonser etc.

Opplysninger som nevnt i § 3 bokstav a) og i § 10 skal også fremgå i tilbud, kataloger, annonser og annen markedsføring der varen frembys til salg, og det er forutsatt at kjøper inngår avtale eller foretar bestilling uten å ha sett varen.

§ 6. Merkingens utforming

Merkingen skal følge varen og være varig (f.eks. isydede tekstiletiketter).

For tekstilprodukter til fremstilling av ferdigvarer (meterverer) er det tilstrekkelig at opplysningene om vedlikehold festes til varen (f.eks. hengeetiketter).

For strømper, sokker, strømpebukser, votter/vanter og slips og sløyfer til barn er det tilstrekkelig å merke emballasjen.

Opplysningene skal være gitt samlet og på en klar, iøynefallende og lett leselig måte.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om merkingens utforming og nærmere retningslinjer om merkingens plassering.

§ 7. Standardiserte symboler

Symbolene i Norsk Standard NS-ISO 3758 kan nyttes. Øvrige standardiserte symboler eller klartekster kan nyttes når det er rimelig å regne med at forbrukere vil forstå merkingen.

§ 8. Vaskevannets temperatur

Når merkingen angir hvordan produktet skal vaskes, skal vaskevannets høyeste temperatur fremgå.

§ 9. Kjemisk rensing

Dersom merkingen angir kjemisk rensing uten nærmere spesifisering av rensemetoden, forutsettes dette å innebære at rensing med perkloretylen (P-metoden) bør benyttes. I andre tilfeller skal rensemetoden angis.

§ 10. Merking av varer som ikke kan rengjøres

Varer som ikke ved noen vask eller rens gir normal nytte og tilfredsstillelse skal merkes: «KAN IKKE RENGJØRES» med tydelig skrift satt med minimum 20 typografiske punkter.

§ 11. Utilstrekkelig og uriktig merking

Produkter som omfattes av denne forskriften må ikke frembys til salg hvis de ikke er merket i samsvar med forskriften eller hvis merkingen inneholder uriktige opplysninger om varen.

§ 12. Produkter merket i en annen EØS-stat

Produkter som omfattes av denne forskrift og som er lovlig påført vedlikeholdsmerking i en annen stat som er part i EØS-avtalen, godtas her i landet når merkingen er forståelig for norske forbrukere.

§ 13. Dispensasjon

Departementet kan unnta enkelte produkter eller grupper produkter fra merkeplikt.

§ 14. Delegasjon

Departementet kan delegerer sin myndighet etter denne forskriften til et faglig organ.

§ 15. Tilsyn mv.

Departementet bestemmer hvem som skal føre tilsyn med at denne forskriften overholdes, og kan gi nærmere regler om tilsynet.

Departementet kan gi regler om kontrollprøver, deriblant regler for prøveuttak og for bedømmelse av de uttatte prøver.

§ 16. Ikrafttreden

Denne forskriften trer i kraft 15. oktober 2004.

Fra samme tid oppheves forskrift 9. april 2002 nr. 359 om vedlikeholdsmerking av tekstilprodukter m.v.

Vedlegg I

Til forskriftens § 1

Unntak fra merkeplikten

Følgende produkter er unntatt fra merkeplikten:

1. Ermeholdere
2. Klokkeremmer i tekstil
3. Etiketter og emblemer
4. Polstrede håndtak av tekstil
5. Ermebeskyttere
6. Kunstige blomster
7. Nåleputer
8. Malte lerreter
9. Tekstilprodukter for forsterkninger og innleggsstoffer
10. Brukte ferdigfremstilte tekstilprodukter, i den grad de uttrykkelig betegnes som sådan
11. Innpakkingsmateriale, ikke nytt og solgt som sådan
12. Beholdere, myke, ikke oppstivede og salmakervarer i tekstil
13. Håndbroderte tepper, tapestrier, ferdige eller uferdige, og materialer til fremstilling av slike, herunder brodégarn som selges atskilt fra bunnmaterialet, og er spesielt beregnet på å brukes i slike tepper
14. Glidelåser
15. Knapper og spenner overtrukket med tekstil
16. Bokomslag i tekstil
17. Tekstiler deler av skotøy, med unntak av varmeisolerende førstoffer
18. Dekkservietter som består av flere deler med en overflate på mindre enn 500 cm²
19. Kosmetikketuier
20. Tobakkspunger av tekstil
21. Etuier av tekstiler til briller, sigaretter og sigarer, lightere og kammer
22. Beskyttelsesartikler til sportsbruk, med unntak av hansker
23. Toalettmapper
24. Skopusseretuier
25. Tekstilprodukter som er underlagt reglene i Den europeiske farmakopé, og som dekkes av en merknad som henviser til denne, flergangsbandasjer til medisinsk eller ortopedisk bruk og ortopediske tekstilartikler i sin alminnelighet
26. Tekstilartikler, herunder tauverk og rep, hyssing som normalt er beregnet til installasjon i maskiner, anlegg (f.eks. varme-, klima- eller lysanlegg), husholdningsapparater o.l., kjøretøyer og andre transportmidler, eller til bruk i drift, vedlikehold eller innredning av slike maskiner og anlegg, med unntak av presenninger og bilrekvisita i tekstil som selges atskilt fra bilen
27. Flagget og bannere
28. Gulvkluter
29. Pussekluter
30. Border og pynt
31. Pyntebånd eller possementartikler
32. Belter
33. Bukseseler
34. Strømpeholdere og strømpebånd
35. Skolisser
36. Bånd
37. Strekk
38. Innpakkingsmateriale, nytt og solgt som sådan
39. Hyssing til innpakning eller bindegarn for landbruket, tau og tauverk
40. Lommetørkler
41. Nett for nakkeknute eller hårnett

42. Sytråd, stoppetråd og brodérgarn som er pakket med sikte på detaljsalg i små mengder, og med en nettovekt som ikke overstiger 1 gram
43. Bånd til gardiner, rullegardiner og persienner
44. Ikke avtagbare møbelstoffer mv.

11. okt. Nr. 1341 2004

Forskrift om redningsredskaper på passasjerskip.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 11. oktober 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 41a, § 42, § 47, § 48, § 97 og § 100, jf. delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9 og delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1. Kunngjort 19. oktober 2004.

§ 1. Virkeområde

- (1) Denne forskrift gjelder for følgende passasjerskip, som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 12 passasjerer:
 - a) Passasjerskip uansett størrelse i fartsområde 2 og mindre bygget på eller etter 1. juli 2005.
 - b) Passasjerskip bygget før 1. juli 2005 i fartsområde 2 og mindre, og passasjerskip bygget før 1. mai 2000 med lengde (L) mindre enn 24 meter i fartsområde 3, 4 og liten kystfart.
 - c) For passasjerskip bygget før 1. mai 2000, med lengde (L) 24 meter eller mer som omfattes av forskrift 28. mars 2000 nr. 305 om besiktelse, bygging og utrustning av passasjerskip i innenriks fart, kommer kravene i denne forskrift til anvendelse inntil dato for oppgradering som angitt i forskrift 28. mars 2000 nr. 305 § 8 tredje ledd bokstav d.
- (2) Passasjerskip i internasjonal fart, som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 12 passasjerer, skal i sin helhet oppfylle de til enhver tid gjeldende krav til redningsutstyr i SOLAS 1974 kap III. I tillegg kommer denne forskrifts § 1 – § 6, § 20, § 35 og § 36 til anvendelse.
- (3) Med unntak for § 1 – § 6, § 8, § 10, § 35 og § 36 gjelder ikke denne forskrift for passasjerskip som etter sitt sertifikat kan føre inntil 12 passasjerer.
- (4) Forskriften gjelder ikke for skip som er omfattet av direktiv 98/18/EF om sikkerhetskrav- og standarder for passasjerskip.

§ 2. Definisjoner

- (1) I denne forskrift betyr:
 - a) *Anerkjent klasseinstitusjon*: Klasseinstitusjoner som departementet har inngått overenskomst med i medhold av sjødyktighetslovens § 9:
 1. Det Norske Veritas (DNV)
 2. Lloyd's Register of Shipping (LRS)
 3. Bureau Veritas (BV)
 4. Germanischer Lloyd (GL)
 5. American Bureau of Shipping (ABS).
 - b) *Akseptert*: Utstyr akseptert av Sjøfartsdirektoratet basert på godkjenning eller typegodkjenning av anerkjent klasseinstitusjon, annen offentlig eller privat institusjon, eller av administrasjon i et land som har ratifisert Sjøsikkerhetskonvensjonen.
 - c) *Beskyttelsesdrakt*: Beskyttende drakt som er designet for bruk av mannskaper i MOB båter og mannskaper som betjener MES.
 - d) *Bygget*: Med dette menes:
 1. At skipet er på et byggetrinn hvor kjølen er strukket, eller
 2. bygging av et bestemt skip kan fastslåes å være påbegynt, eller
 3. det som er satt sammen av skipet består av minst 50 tonn eller utgjør 1% av den beregnede vekt av alt byggematerialet, dersom dette er mindre.
 - e) *IMO (International Maritime Organisation)*: Den internasjonale sjøfartsorganisasjon.
 - f) *Lengde (L)*: Med mindre noe annet uttrykkelig fremgår av bestemmelsene i de enkelte paragrafer i forskriften her: 96 prosent av den hele lengde på en vannlinje ved en dybde svarende til 85 prosent av den minste dybde i risset målt fra overkanten av kjølen, eller lengden fra forkant av forstevnen til rorstammens akse på samme vannlinje, hvis denne lengde er større. På fartøy konstruert med styrlast skal vannlinjen som denne lengde er målt på være parallell med konstruksjonsvannlinjen.
 - g) *LSA-koden*: («International Life-Saving Appliance Code»), Den internasjonale koden for redningsredskaper vedtatt av IMOs Sjøsikkerhetskomité ved resolusjon MSC.48(66), med senere endringer vedtatt av IMO.
 - h) *Passasjerskip*: Et skip som skal ha passasjersertifikat eller sikkerhetssertifikat for passasjerskip i henhold til bestemmelsene i åttende kapittel i lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.
 - i) *Redningsdrakt*: Beskyttende drakt som reduserer kroppens varmetap til en person som befinner seg i kaldt vann. Kan være isolert eller uisolert.
 - j) *Redningsfarkost*: Livbåt, mann-overbord-båt, hurtiggående mann-overbord-båt og redningsflåte.
 - k) *Roro passasjerskip*: Passasjerskip med roro lasterom eller rom av særskilt kategori som definert i SOLAS-74 Regel II-1/2.13, eller passasjerskip med innretninger som tillater vegtrafikkerende kjøretøy eller skinnegående materiell å rulle om bord og av skipet.

- l) *Sjøsikkerhetskonvensjonen (SOLAS)*: Den internasjonale konvensjon av 1974 om sikkerhet for menneskeliv til sjøs med senere endringer vedtatt av IMO.
- m) *Termisk drakt*: Drakt som gir termisk beskyttelse og som reduserer kroppens varmetap til en person i kaldt vann. Skal brukes sammen med redningsvest.
- n) *Termisk redningsvest*: Redningsvest som gir termisk beskyttelse og som reduserer kroppens varmetap til en person i kaldt vann.
- (2) For øvrig gjelder definisjonene i SOLAS regel III/3.

§ 3. Rederens og førerens plikter

Reder og fører skal sørge for at bestemmelsene i denne forskriften blir fulgt.

§ 4. Fravik

I enkelttilfeller kan Sjøfartsdirektoratet etter skriftlig søknad fravike forskriftens krav. Spesielle grunner må gjøre fraviket nødvendig og fraviket må være sikkerhetsmessig forsvarlig. Fravik må ikke være i strid med internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til.

§ 5. Dokumentasjon

Dokumentasjon skal sendes til Sjøfartsdirektoratet i henhold til den til enhver tid gjeldende tegningsliste utarbeidet av Sjøfartsdirektoratet.

§ 6. Krav til godkjenning av utstyr

(1) Utstyr, herunder radioutstyr, som kreves i henhold til denne forskrift som er tatt om bord etter denne forskrifts ikrafttredelse og som er omfattet av forskrift 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften), skal være godkjent av teknisk kontrollorgan i henhold til skipsutstyrsforskriften og være rattmerket.

(2) Utstyr som ikke er omfattet av skipsutstyrsforskriften skal være akseptert.

(3) Termiske redningsvester og termiske drakter skal tilleggstestes og godkjennes av Sjøfartsdirektoratet i henhold til gjeldende veiledning.

(4) Hovedalarmsystem skal godkjennes av Sjøfartsdirektoratet.

(5) Personvarslingsanlegg (PA) skal godkjennes av Sjøfartsdirektoratet.

(6) Tidligere godkjent eller akseptert utstyr, som ble tatt om bord før ikrafttredelse av denne forskrift, kan fortsatt benyttes inntil utstyret skiftes ut.

(7) Dersom Sjøfartsdirektoratet etter en demonstrasjon av redningsarrangementet finner at dette ikke fungerer etter sin hensikt, eller kan sette de ombordværendes liv og helse i fare ut fra skipets operasjon og bemanning, kan Sjøfartsdirektoratet forlange utstyret skiftet eller arrangementet forandret.

(8) LSA-kodens krav til ombordprøving av utstyr skal følges. Sjøfartsdirektoratet kan kreve ytterligere ombordprøving.

(9) Utstyr som ikke kreves etter denne forskrift men som frivillig installeres om bord, skal tilfredsstillende bestemmelsene i denne paragraf.

§ 7. Redningsredskaper

(1) Ethvert skip skal alt etter byggedato, fartsområde og antall personer om bord føre minst de redningsredskaper med tilhørende radioutstyr som spesifisert i nedenstående tabell.

Fartsområde Utstyr	Alle skip i fartsområde 2 og mindre	Skip bygget før 1. mai 2000 i 3-4 og liten kystfart	Skip bygget før 1. mai 2000 i 3-4 og liten kystfart med lengde (L) mindre enn 24 m	§
Antall personer om bord (N)	< 250 ≥ 250	< 250 ≥ 250		
Redningsfarkoster	1.1N	1.1N	1.1N	§ 9
Mann-overbord-båt (MOB)*	1	1	1	§ 13
Marine evakueringssystem	Jf. § 15	Jf. § 15	Jf. § 15	§ 15
Livbøyer: skip med største lengde:				§ 18
≥ 15 m	4 8	4 8	4	
< 15 m	2		2	
Redningsvest/termisk redningsvest/termisk drakt i kombinasjon med redningsvest	1.05N	1.05N	1.05N	§ 20
Redningsvest/termisk redningsvest for barn	0.1N	0.1N	0.1N	§ 20
Redningsdrakter/beskyttelsesdrakt	Jf. § 21	Jf. § 21	Jf. § 21	§ 21
Fallskjermlys	3	12	12	§ 19
Håndbluss	3	3	3	§ 19
Linekastende apparat**	0	1	0	§ 19

<i>Fartsområde Utstyr</i>	<i>Alle skip i fartsområde 2 og mindre</i>	<i>Skip bygget før 1. mai 2000 i 3-4 og liten kystfart</i>	<i>Skip bygget før 1. mai 2000 i 3-4 og liten kystfart med lengde (L) mindre enn 24 m</i>	<i>§</i>
Radartransponder	1	1	1	§ 19
Toveis, bærbare VHF- radiotelefonapparater	2 3	2 3	2	§ 19

* Mann-overbord-båt på roro passasjerskip som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 250 passasjerer skal være hurtiggående.

** Linekastende apparat i fartsområde 4 og liten kystfart

§ 8. Redningsredskaper om bord i skip som etter sitt sertifikat kan føre inntil 12 passasjerer

Skip som etter sitt sertifikat kan føre inntil 12 passasjerer skal minst ha følgende redningsredskaper om bord:

- redningsflåte(r) med kapasitet til alle om bord,
- redningsvester/termiske redningsvester/termiske drakter i kombinasjon med redningsvest, i henhold til § 20 til alle om bord,
- en livbøye med lys og line,
- 3 håndbluss og 3 fallskjermlys,
- innretning som gjør det mulig å plukke opp en person fra vannet,
- for åpne båter i fart på innsjøer og elver tillates det å føre termiske redningsvester/termiske drakter i kombinasjon med redningsvest for alle og en livbøye med lys og line som eneste redningsredskaper. Dette forutsetter at det skal det være en innretning om bord som gjør det mulig å plukke opp en person fra vannet.

§ 9. Redningsfarkoster

- I fartsområde 1-3 kan Sjøfartsdirektoratet akseptere oppblåsbare, åpne, vendbare redningsflåter, eller fast redningsflåte som tilfredsstillende kravene i vedlegg 11 i koden for hurtiggående fartøyer, 2000 (HSC Koden).
- Redningsfarkoster skal, så langt det er praktisk mulig, være jevnt fordelt på begge sider av skipet.
- Det skal føres et tilstrekkelig antall redningsfarkoster for å sikre at i tilfelle en redningsfarkost havarerer eller blir ubrukelig, har de gjenværende redningsfarkostene plass til det samlede antall personer som skipet er sertifisert for å føre.
- Hver livbåt eller MOB båt skal ikke samle mer enn 9 redningsflåter.

§ 10. Friflyt arrangement

- Alle redningsflåter, herunder flåter tilhørende marine evakueringsystemer, skal være utstyrt med friflyt arrangement i henhold til bestemmelsene i LSA-koden.
- Et friflyt arrangement kan brukes til en eller flere redningsflåter.

§ 11. Generelle krav til stuing av redningsfarkoster

Redningsfarkoster skal være stuert i henhold til SOLAS kapittel III.

§ 12. Generelle krav til utsettingsarrangement for redningsfarkoster

Utsettingsarrangement for redningsfarkoster skal tilfredsstillende kravene i SOLAS kapittel III.

§ 13. Mann-overbord-båter (MOB)

- MOB-båter skal betjenes av egne utsettingsarrangement som kan sørge for både utsetting og ombordtaking.
- MOB-båten kan regnes med i kapasiteten av redningsfarkoster.
- Minst en av MOB-båtene på roro passasjerskip som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 250 passasjerer skal være en hurtiggående MOB-båt.
- MOB-båten skal være utstyrt med redningsgrind for ombordtaking av personer fra sjøen.
- For skip med lengde (L) mindre enn 24 meter kan det gis fravik fra krav om MOB-båt, forutsatt at følgende krav er oppfylt:
 - fartøyet er utstyrt med innretninger som gjør det mulig å plukke opp en hjelpeløs person fra vannet,
 - ombordtaking av en hjelpeløs person kan observeres fra broen, og
 - skipet har manøvreringsegenskaper til å gå nær opp til, og ta om bord personer under alle forhold.

§ 14. Innskipnings- og utsettingsarrangement for MOB-båt

- Innskipnings- og utsettingsarrangement for MOB-båter skal være slik at båten kan bordes og settes ut på kortest mulig tid. Maksimalt tidsforbruk skal ikke overstige 5 minutter.
- MOB-båten skal kunne bordes og settes ut direkte fra stuert posisjon med det antall personer som er utpekt til å være mannskap i MOB-båten.
- Utsettingsarrangementet skal oppfylle kravene i SOLAS kapittel III. MOB-båter skal kunne settes ut mens skipet beveger seg forover med en fart på inntil fem knop.
- En MOB-båt skal kunne tas om bord på ikke mer enn fem minutter når den er fullt lastet med personer og utstyr.
- Utsetting og ombordtaking skal kunne observeres fra bro.

§ 15. Evakueringsystemer

(1) Skip som har en avstand fra vannlinjen til innskipningsdekk lik eller større enn 1,5 meter i en hvilken som helst intakt eller skadet tilstand i henhold til godkjente stabilitetsberegninger, skal være utstyrt med typegodkjent marine evakueringsystem (MES) eller et annet likeverdig arrangement, som gjør at passasjerene kan borde redningsmidlene på en sikker måte. For skip som ikke har krav til stabilitetsberegninger måles avstanden fra vannlinjen i lettskipstilstand til innskipningsdekk.

(2) Evakueringsystemene eller arrangementene skal, så langt det er praktisk mulig, være likt fordelt på begge sider av skipet. For skip bygget før 1. juli 2005 får kravet anvendelse senest på datoen for første sertifikatbesiktelse etter 1. januar 2006.

(3) For skip hvor avstand fra vannlinjene nevnt i første ledd til innskipningsdekk er mindre enn 1,5 meter, kan Sjøfartsdirektoratet akseptere at passasjerene border redningsflåtene direkte. Redningsflåtene skal kunne fortøyes til innskipningsstedet på forsvarlig måte.

(4) Bestemmelsene i LSA-kodens kapittel 6 skal følges.

§ 16. Stuing av marine evakueringsystem (MES)

For MES-system om bord på skip bygget på eller etter 1. juli 2005 gjelder følgende:

- MES-systemet skal være stuet slik at utsetting kan skje sikkert, idet det tas hensyn til avstanden fra propellen samt sterkt overhengende deler av skroget, eventuelle fremspring, åpninger i skipssiden og slik at systemet, så vidt det er mulig, kan utsettes langs skipets loddrette side.
- MES-systemet skal være stuet slik at verken MES-systemet eller stuingsarrangementet vanskeliggjør betjening av andre redningsfarkoster.
- MES-system skal stues slik at det er beskyttet mot skader.

§ 17. Utsettingsstasjoner

Utsettingsstasjoner skal være i henhold til SOLAS kapittel III.

§ 18. Livbøyer

(1) Minst en av livbøylene på hver side skal være utstyrt med en flytende redningsline med en lengde på minst 30 meter.

(2) Minst en av livbøylene på hver side skal være utstyrt med selvtennende røyksignal og selvtennende lys, men uten line. De skal kunne utløses raskt fra broen.

(3) Øvrige livbøyer skal være utstyrt med selvtennende lys, men uten line.

(4) For fartøy som kun skal ha 2 livbøyer, skal en av livbøylene være utstyrt med redningsline med lengde på minst 30 meter, og den andre med selvtennende lys, men uten line.

§ 19. Håndbluss/Fallskjermlys/Linekastende apparat/Radartransponder/Toveis, bærbare VHF-radiotelefonapparater

(1) Håndbluss, fallskjermlys, linekastende apparat, radartransponder og toveis, bærbare VHF skal plasseres lett tilgjengelig på bro.

(2) For skip med lengde (L) mindre enn 24 meter er det tilstrekkelig med en bærbar VHF.

§ 20. Redningsvester og termiske drakter

(1) Redningsvester skal gi termisk beskyttelse. Dette gjelder ikke for skip som kun opererer i farvann mellom 30° S og 30° N.

(2) Kombinasjon av termisk drakt og redningsvest kan godkjennes som et alternativ til redningsvest med termisk beskyttelse.

(3) Redningsvester skal oppbevares på lett tilgjengelige steder om bord. De skal oppbevares i tydelig merkede og godt ventilerte kasser eller skap i nærheten av mønstrings- eller innskipningsstasjonene.

(4) Redningsvester for barn skal oppbevares atskilt fra redningsvester for voksne, og skal være lett tilgjengelige.

§ 21. Redningsdrakter og beskyttelsesdrakter

(1) Alle besetningsmedlemmer, herunder restaurasjonspersonell, skal ha redningsdrakt eller beskyttelsesdrakt. For skip bygget før 1. juli 2005 får kravet anvendelse senest på datoen for første sertifikatbesiktelse etter 1. januar 2006.

(2) Drakten skal være av en type som har avtagbare hansker eller hansker som ikke er til hinder for å utføre nødvendig arbeid og betjene nødvendig utstyr i en nødssituasjon.

§ 22. Rømningsveier og mønstringsstasjoner

(1) Rømningsveier og mønstringsstasjoner skal være tilstrekkelig belyst med lyskilder som er forsynt fra hovedtavle og nødtavle.

(2) For skip bygget etter 1. juli 2005 skal mønstringsstasjoner og rømningsveier fra disse, til steder som brukes for å gå om bord i redningsfarkostene, være brannmessig atskilt med et klasse A-30 skille fra oppstillingsområde for biler på åpent dekk.

(3) Rømningsveier skal ha en kapasitet som gir sikker rømming. Mønstringsstasjonene skal ha et areal på 0,35 m² pr. person om bord, være utformet slik at en effektiv kontroll med passasjerene er mulig og være plassert i tilknytning til steder hvor passasjerene går om bord i redningsfarkostene.

§ 23. Merking av oppbevaringssteder

- (1) Oppbevaringssteder for redningsredskaper skal være merket med de til enhver tid anbefalte IMO-symboler.
- (2) Dersom mer enn ett redningsredskap er anbrakt på stedet, skal antallet angis.

§ 24. Betjeningsinstruks

Det skal være oppslag eller skilt på, eller i nærheten av redningsfarkoster og utsetningsarrangement som skal:

- a) illustrere og gi instruksjoner for betjening av utsetningsarrangement og gi opplysninger om faremomenter,
- b) være lett synlige, og skal kunne leses i nødbelysning, og
- c) bruke de til enhver tid anbefalte IMO-symboler.

§ 25. Hovedalarmsystem

- (1) Alle skip skal være utstyrt med hovedalarmsystem.
- (2) Hovedalarmsystemet skal oppfylle kravene i LSA-koden kapittel 7.
- (3) Hovedalarmsystemet skal kunne sammenkalle passasjerer og besetning til mønstringsstasjonene, samt iverksette de operasjoner som er angitt i alarminstruksen.

§ 26. Personvarslingsanlegg (PA anlegg)

- (1) Alle skip som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 36 passasjerer skal være utstyrt med PA anlegg.
 - (2) PA anlegget skal tilfredsstille kravene i LSA-kodens kapittel 7.
 - (3) For skip bygget før 1. juli 2005 får kravene i første og annet ledd anvendelse senest på datoen for første sertifikatbesiktelse etter 1. januar 2006.
 - (4) PA anlegget skal være utstyrt med en overstyringsfunksjon som betjenes fra ett sted på broen, samt fra de andre steder om bord som Sjøfartsdirektoratet har pålagt. Overstyringsfunksjonen skal sikre at alle nødmeldinger kan kringkastes selv om en høyttaler i de aktuelle rommene er slått av, om høyttalerens volum er skrudd ned, eller om personvarslingssystemet brukes til andre formål.
 - (5) PA anlegg om bord på skip som er bygget på eller etter 1. juli 2005, skal tilfredsstille følgende krav:
 - a) anlegget skal minst ha to kurser, som er godt atskilt fra hverandre, og skal ha minst to særskilte uavhengige forsterkere. Det skal tas hensyn til de til enhver tid gjeldende anbefalinger fra IMO.¹
 - b) PA anlegget skal ha nødstrømsforsyning.
- ¹ IMO Resolusjon A.686(17)/MSC/Cirk. 810.

§ 27. Alarminstruks

- (1) For alle skip skal det utarbeides en alarminstruks.
- (2) Instruksen skal være oppslått på lett synlige steder om bord, herunder på broen, i maskinrommet og i besetningens innredning.
- (3) Alarminstruksen skal foreligge på norsk.
- (4) Alarminstruksen skal gi detaljopplysninger om generalalarm og PA anlegg og skal angi hvordan besetningen og passasjerene skal opptre når generalalarm blir gitt. Den skal videre angi hvordan ordren til å forlate skipet vil bli gitt.
- (5) Pliktene som de forskjellige medlemmene av besetningen er pålagt skal fremgå av alarminstruks, herunder:
 - a) stenging av vanntette dører, branndører, ventiler, dreneringsåpninger, luker, skylight, lysventiler og andre liknende åpninger i skipet;
 - b) utrustning av redningsfarkoster og andre redningsredskaper;
 - c) klargjøring og utsetting av redningsfarkoster;
 - d) alminnelig klargjøring av andre redningsredskaper;
 - e) mønstring av passasjerer;
 - f) bruk av kommunikasjonsutstyr;
 - g) sammensetning av brannlag som skal bekjempe brann; og
 - h) særskilte plikter ved bruk av brannsløkkingsutstyr og installasjoner.
- (6) Det skal fremgå av alarminstruks hvilke offiserer som er ansvarlige for å sikre at rednings- og brannsløkkingsutstyr holdes i god stand og er klart til øyeblikkelig bruk.
- (7) Stedfortredere for nøkkelpersonell skal fremgå av alarminstruks, idet det tas hensyn til at ulike nødssituasjoner kan kreve forskjellige tiltak.
- (8) Alarminstruks skal angi de plikter som i nødssituasjoner skal ivaretas av besetningsmedlemmene i forhold til passasjerene. Disse plikter skal omfatte:
 - a) varsling av passasjerene;
 - b) å påse at passasjerene er passende kledd og har tatt på seg redningsvest på riktig måte;
 - c) samling av passasjerene på mønstringsstasjonene;
 - d) å holde orden i korridorer og trapper og ha alminnelig kontroll med passasjerenes bevegelser.
- (9) Hvert skip skal ha etablert prosedyrer for å lokalisere og redde passasjerer som er innesperret i sine lugarer.
- (10) Alarminstruks for passasjerskip som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 300 passasjerer skal være godkjent av Sjøfartsdirektoratet.

§ 28. Nødinstruks

- (1) For alle skip skal det utarbeides en nødinstruks.
- (2) Nødinstruks skal foreligge på norsk og engelsk, og skal være oppslått på lett synlige steder på skipet, herunder i passasjerlugarer, på mønstringsstasjoner og andre passasjerrom, for å informere passasjerene om:
 - a) deres mønstringsstasjoner,
 - b) hvordan de skal forholde seg i en nødssituasjon, og
 - c) hvordan de skal ta på seg redningsvest.

§ 29. Instruks til passasjerene for nødsituasjoner

- (1) Det skal gis en sikkerhetsorientering for passasjerene umiddelbart før eller etter avgang.
- (2) Orienteringen skal omfatte de instruksjoner som kreves i henhold til § 28 annet ledd.
- (3) Orienteringen skal gis på norsk og engelsk.
- (4) Den skal gis som en melding over skipets PA anlegg, eller på annen måte.

§ 30. Bemanning og ledelse av redningsfarkoster

- (1) Det skal være et tilstrekkelig antall besetningsmedlemmer om bord for å betjene de redningsfarkostene og utsettingsarrangementene som kreves for at det totale antallet personer om bord kan forlate skipet.
- (2) Fører av MOB båt og hurtiggående MOB båt, skal ha godkjent opplæring og sertifikat i henhold til den til enhver tid gjeldende forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip.
- (3) Personer som er utpekt til å ha kommandoen over redningsfarkoster som settes ut ved hjelp av et utsettingsarrangement, skal ha opplæring og sertifikat i henhold til den til enhver tid gjeldende forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip.

§ 31. Opplæringshåndbok

- (1) Alle skip skal ha en opplæringshåndbok. Denne skal minst dekke kravene i SOLAS kapittel III og skal være lett tilgjengelig for besetningen.
- (2) Opplæringshåndboken skal inneholde instruksjoner og informasjon med illustrasjoner, der dette er mulig, om redningsredskapene og brannutstyr.
- (3) Opplæringshåndbok kan inngå som en del av skipets sikkerhetsstyringssystem.
- (4) Det skal kunne dokumenteres at besetningen har gjennomgått og forstått innholdet av opplæringshåndboken.

§ 32. Opplæring og instruksjon om bord

- (1) Hvert medlem av besetningen som skal utføre plikter i en nødsituasjon, skal være opplært i sine plikter før skipets avgang.
- (2) Det skal gis opplæring om bord i bruken av skipets redningsredskaper med tilhørende radioutstyr og brannutstyr i henhold til den til enhver tid gjeldende forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip.
- (3) Opplæringen skal kunne dokumenteres for hvert medlem av besetningen.

§ 33. Øvelser

- (1) Båtøvelse og brannøvelse skal finne sted hver annen uke. Hvert besetningsmedlem skal delta i minst en båtøvelse og en brannøvelse hver måned. Dersom mer enn 25% av besetningen er skiftet ut, skal båt- og brannøvelser finne sted før avgang.
- (2) Ved øvelser skal SOLAS kapittel III og skipets alarminstruks følges.
- (3) Hver livbåt skal settes ut og manøvreres på vannet minst én gang hver tredje måned.
- (4) MOB-båter og hurtiggående MOB-båter skal settes ut og manøvreres på vannet minst én gang hver måned.
- (5) Fører avgjør hvorvidt redningsfarkoster skal være bemannet ved utsetting og innskipning.
- (6) Ved båtøvelser og brannøvelser skal alt bærbart radioutstyr som skal medbringes i redningsfarkoster testes. Toveis VHF-radiotelefonapparater skal testes mot navigasjonsbroen.
- (7) For skip som er utstyrt med MES, skal øvelsene omfatte gjennomføring av de prosedyrer som er nødvendige for utsetting, helt frem til den faktiske utsettingen.
- (8) Alle øvelser skal kunne dokumenteres.

§ 34. Kontroll og vedlikehold

- (1) Så lenge fartøyet er operativt, skal alle redningsredskaper være i forskriftsmessig stand og klare til øyeblikkelig bruk.
- (2) Kontroll av redningsredskaper skal være i henhold til gjeldende veiledning utarbeidet av Sjøfartsdirektoratet.
- (3) Instruksjoner for vedlikehold skal være i henhold til SOLAS kapittel III og skal finnes om bord.
- (4) Bestemmelsene i SOLAS kapittel III om vedlikehold av redningsutstyr skal følges.
- (5) Vedlikehold skal utføres av kvalifisert og sertifisert personell i samsvar med SOLAS kapittel III.
- (6) Utstyr skal så langt som mulig funksjonsprøves etter vedlikehold.
- (7) Vedlikehold skal kunne dokumenteres.

§ 35. Straff

Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes med bøter i henhold til Alminnelig borgerlig Straffelov (straffeloven) 22. mai 1902 nr. 10 § 339 nr. 2, jf. § 48a og § 48b hvis ikke strengere straff kommer til anvendelse i henhold til annen lovbestemmelse.

§ 36. Ikrafttredelse

- (1) Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2005.
- (2) Fra samme tid oppheves følgende bestemmelsene for passasjerskip i forskrift 15. september 1992 nr. 700 om redningsredskaper m.m. på passasjer- og lasteskip (Redningsredskaper): § 2 1. ledd bokstav p, s, t, w, § 5 1. ledd, § 9 1. ledd bokstav b, underpunkt 2, § 11 1. ledd, § 12 2. og 3. ledd, § 13 2. og 3. ledd, § 15 2. ledd, § 16 2. og 3. ledd, § 17 2. ledd, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 24A, § 36 2. ledd.

11. okt. Nr. 1342 2004**Forskrift om endring i forskrift om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften).**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 11. oktober 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 54a og § 114 nr. 5 og lov 16. juni 1994 nr. 20 om tekniske kontrollorgan som har til oppgave å gjennomføre samsvarsvurderingar § 7, jf. delegeringsvedtak 8. januar 1980 nr. 1 og delegeringsvedtak 10. desember 1998 nr. 1568. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XXXII nr. 1 og vedlegg XIII nr. 56d (direktiv 96/98/EF, endret ved direktiv 98/85/EF, direktiv 2001/53/EF, direktiv 2002/75/EF og direktiv 2002/84/EF). Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift 29. desember 1998 nr. 1455 om skipsutstyr (skipsutstyrsforskriften) gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Forskriften gjelder i tillegg redningsutstyr for passasjerskip i innenriks fart som fastsatt i forskrift 11. oktober 2004 nr. 1341 om redningsredskaper på passasjerskip.

§ 2 nåværende tredje og fjerde ledd blir nye fjerde og femte ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. juli 2005.

12. okt. Nr. 1343 2004**Forskrift om endring i forskrift om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier (TSE).**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 12. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12 og § 15, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. I (forordning (EF) nr. 999/2001, forordning (EF) nr. 270/2002 og forordning (EF) nr. 1494/2002). Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift 30. mars 2004 nr. 595 om forebygging av, kontroll med og utryddelse av overførbare spongiforme encefalopatier (TSE) gjøres følgende endringer:

§ 4 andre og tredje ledd oppheves.

§ 4 nåværende fjerde ledd blir andre ledd.

§ 8 første ledd skal lyde:

Denne forskriften trer i kraft 1. april 2004. Kravet om fjerning av virvelsøylen fra slakt av storfe eldre enn tolv måneder, i forordning (EF) nr. 999/2001 vedlegg XI del A nr. 1 bokstav a) i) endret ved forordning (EF) nr. 1494/2002, trer ikke i kraft før 1. januar 2005 når det gjelder dyr som er født, oppdrettet og slaktet i Norge. Ryggmarg skal uansett fjernes.

II

Endringene trer i kraft straks, med unntak av endringene i § 4 som trer i kraft 1. januar 2005.

12. okt. Nr. 1344 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 12. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 19. desember 2003 nr. 1733 om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2004 § 17. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1733 om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endring:

§ 7 oppheves.

II

Endringen trer i kraft straks.

13. okt. Nr. 1345 2004**Forskrift om endring i forskrift (Nr. 24) vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v.**

Fastsatt av Finansdepartementet 13. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 16 annet ledd bokstav a og § 75. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift (Nr. 24) 23. februar 1970 nr. 1 vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v. gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift (Nr. 24) vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen

§ 8 første ledd skal lyde:

Registrert næringsdrivende skal ikke betale avgift av omsetning av tjenester som helt ut er til bruk i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen, eller for utenlandske skip og luftfartøyer som nevnt i merverdiavgiftsloven § 17 første ledd nr. 1 litra a-c.

I § 8 annet ledd fjernes teksten «første punktum» innledningsvis.

§ 8 nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Det skal heller ikke betales avgift ved omsetning av tjenester som kan fjernleveres når mottaker av tjenesten er næringsdrivende hjemmehørende i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen eller offentlig virksomhet i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen. Ved omsetning av elektroniske kommunikasjonstjenester gjelder fritaket også når tjenesten leveres til andre mottakere hjemmehørende i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen.

Levering av elektroniske kommunikasjonstjenester er ikke fritatt når levering skjer gjennom fast terminal i Norge. Skjer leveringen gjennom fast terminal i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen er leveringen fritatt også om mottaker er hjemmehørende i Norge. Første ledd gjelder ikke elektroniske kommunikasjonstjenester.

Nåværende fjerde ledd blir nytt sjettede ledd.

II

Endringene trer i kraft 1. desember 2004.

13. okt. Nr. 1346 2004**Forskrift om endring i forskrift om oppgaveplikt for norske deltakere i utenlandske ansvarlige selskaper mv. og norske deltakere i norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland.**

Fastsatt av Skattedirektoratet 13. oktober 2004 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 4–4 nr. 3 tredje punktum og nr. 6, jf. delegeringsvedtak 9. desember 1992 nr. 1040. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift 15. mars 1993 nr. 199 om oppgaveplikt for norske deltakere i utenlandske ansvarlige selskaper mv. og norske deltakere i norsk-kontrollerte selskaper i lavskatteland gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1. *Deltakere i utenlandsk deltakerlignet selskap mv.*

Skattytere som skal beskattes i Norge for andel i utenlandsk selskap mv. som omfattes av skatteloven § 10–40, skal levere næringsoppgave med vedlegg. Næringsoppgaven skal omfatte hele selskapets virksomhet.

Som vedlegg til næringsoppgaven skal norske deltakere i fellesskap levere selskapsoppgave etter selskapets form. Norske deltakere skal i fellesskap levere selskapets oppgave over deltakerenes formue og inntekt. Den enkelte deltaker skal levere egen oppgave over formue og inntekt i selskapet.

Årsregnskapet i det utenlandske selskapet mv. skal overføres til næringsoppgaven som for øvrig skal fylles ut i samsvar med norske skatteregler. Ved omregningen av ligningsmessig resultat til norske kroner skal valutakursen ved inntektsårets utgang legges til grunn.

Er det utenlandske selskapet mv. regnskapspliktig etter intern rett i det land det er hjemmehørende, skal selskapets årsoppgjør vedlegges.

§ 2 overskriften skal lyde:

§ 2. *Deltakere i norsk-kontrollerte aksjeselskaper mv. hjemmehørende i lavskatteland*

§ 2 første ledd første punktum skal lyde:

Skattytere som skal beskattes i Norge for andel av overskudd i norsk-kontrollert aksjeselskap mv. hjemmehørende i lavskatteland etter skatteloven § 10–61, plikter å levere næringsoppgave.

§ 2 første ledd tredje punktum skal lyde:

For øvrig gjelder reglene i § 1 tredje og fjerde ledd tilsvarende.

§ 2 første ledd fjerde til syvende punktum oppheves.

§ 2 nytt andre ledd skal lyde:

Som vedlegg til næringsoppgaven skal norske deltakere i fellesskap levere selskapsoppgave og selskapets oppgave over deltakeres formue og inntekt. Den enkelte deltaker skal levere egen oppgave over formue og inntekt.

§ 3 skal lyde:

§ 3. *Hvor og når oppgaver skal leveres*

Næringsoppgaven, selskapsoppgaven og selskapets oppgave over deltakers formue og inntekt mv. leveres til Sentralskattekontoret for storbedrifter. Kopi av selskapets oppgave over deltakers formue og inntekt skal leveres til den enkelte deltaker.

Deltakeroppgaven leveres til likningskontoret for den kommunen hvor deltakeren er skattepliktig. Deltaker som ligned sentralt etter ligningsloven § 2–4, skal levere deltakeroppgave bare til vedkommende sentralskattekontor.

Fristen for innlevering av oppgaver følger av ligningsloven § 4–7.

II

Endringene trer i kraft straks og med virkning fra inntektsåret 2004.

13. okt. Nr. 1347 2004

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2004.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 13. oktober 2004 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, jf. forskrift 16. desember 2003 nr. 1581 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2004 § 30. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift 16. desember 2003 nr. 1581 om regulering av fisket etter norsk vårgytende sild i 2004 gjøres følgende endring:

§ 25 skal lyde:

Fiskeridirektoratet kan fastsette hvilken bifangst av sild som kan tas i andre fiskerier og gi tillatelse på nærmere vilkår for omsetning av sild tatt som bifangst.

Uten hinder av forbudet i § 1 kan det i forbindelse med brislingfisket tas inntil 50% sild som bifangst regnet etter rommål.

Ved fiske etter sild med snurrevad eller not er det forbudt å ha bifangst av torsk, hyse og sei.

Ved fiske etter sild med trål er det forbudt å ha bifangst av torsk og hyse.

Ved fiske etter sild med trål er det tillatt å ha inntil 5% sei som bifangst i det enkelte hal.

II

Endringen trer i kraft straks.

13. okt. Nr. 1348 2004

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sjøtunge i EU-sonen i 2004.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 13. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 30. januar 2004 nr. 348 om regulering av fisket etter sjøtunge i EU-sonen i 2004 § 5. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift 30. januar 2004 nr. 348 om regulering av fisket etter sjøtunge i EU-sonen i 2004 gjøres følgende endring:

§ 3 oppheves.

II

Endringen trer i kraft straks.

14. okt. Nr. 1349 2004**Forskrift om endring i forskrift om offentlige anskaffelser, i forskrift om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene) og i forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser.**

Fastsatt av Moderniseringsdepartementet 14. oktober 2004 med hjemmel i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7a og § 11, jf. omorganiseringsvedtak 1. oktober 2004 nr. 1304. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I følgende forskrifter skal alle forekomster av betegnelsen Nærings- og handelsdepartementet endres til Moderniseringsdepartementet:

- forskrift 15. juni 2001 nr. 616 om offentlige anskaffelser
- forskrift 5. desember 2003 nr. 1424 om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene)
- forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser.

II

Endringene trer i kraft straks.

14. okt. Nr. 1350 2004**Forskrift om endring i forskrift (Nr. 120) om redusert merverdiavgiftssats for næringsmidler.**

Fastsatt av Finansdepartementet 14. oktober 2004 med hjemmel i Stortingets vedtak om merverdiavgift § 4. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift (Nr. 120) 15. juni 2001 nr. 683 om redusert merverdiavgiftssats for næringsmidler gjøres følgende endring:

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Dersom det oppstår tvil om en vare er å anse som et næringsmiddel, kan det legges vekt på om varen ansees som et næringsmiddel etter forskrift 8. juli 1983 nr. 1252 for produksjon og omsetning mv. av næringsmidler.

II

Endringen trer i kraft straks.

15. okt. Nr. 1351 2004**Forskrift om opphevelse av forskrift om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Canada i forbindelse med utbrudd av aviær influensa.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 15. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet m.v. (matloven) § 23 tredje ledd jf. § 19. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (vedtak 2004/364/EF). Kunngjort 19. oktober 2004.

§ 1. Opphevelse

Forskrift 12. mars 2004 nr. 517 om særskilte beskyttelsestiltak ved innførsel fra Canada i forbindelse med utbrudd av aviær influensa oppheves.

§ 2. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

15. okt. Nr. 1352 2004**Forskrift om endring i forskrift om spesielle kvoteordninger for kystfiskeflåten.**

Fastsatt ved kgl.res. 15. oktober 2004 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 5a. Fastsatt av Fiskeri- og kystdepartementet. Kunngjort 19. oktober 2004.

I

I forskrift 7. november 2003 nr. 1309 om spesielle kvoteordninger for kystfiskeflåten gjøres følgende endring:

§ 4 første ledd skal lyde:

Det kan gis tillatelse til at kvoter i adgangsbegrensede fiskerier som nevnt i § 1 og som vil bli tildelt for fiske med ett fartøy, fiskes med et annet fartøy. Utvekslingen kan gjelde kvoten av ett eller flere fiskeslag, men må omfatte hele kvoten av vedkommende fiskeslag. Den samlede kvoten av torsk, hyse og sei for fiske med konvensjonelle redskap anses for en kvote. Det kan ikke gis tillatelse til utveksling, dersom det er startet fiske på det kvote-avgivende fartøyets kvote av det aktuelle fiskeslaget for inneværende år.

II

Endringen trer i kraft straks.

15. okt. Nr. 1353 2004**Ikrafttredelse av lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven).**

Fastsatt ved kgl.res. 15. oktober 2004 med hjemmel i lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 13–1. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 19. oktober 2004.

Lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven) § 9–3 trer i kraft 1. november 2004.

15. sept. Nr. 1361 2004**Forskrift om endring i forskrift om tilbakekall av ervervstillatelse mv. for fartøy som ikke nyttes til ervervsmessig fiske og fangst.**

Fastsatt av Fiskeridepartementet 15. september 2004 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 11 annet ledd bokstav a. Kunngjort 22. oktober 2004.

I

I forskrift 21. september 2001 nr. 1158 om tilbakekall av ervervstillatelse mv. for fartøy som ikke nyttes til ervervsmessig fiske og fangst gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelfelt skal lyde:

Fastsatt av Fiskeridepartementet 21. september 2001 med hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 11 annet ledd bokstav a.

§ 1 nytt annet ledd skal lyde:

For fartøy som ikke har adgang til å delta i konsesjonspliktig fiske, treffes vedtak om tilbakekall etter første ledd av Fiskeridirektoratets regionkontor. Fiskeridirektoratet er klageinstans for slike vedtak. For fartøy som har adgang til å delta i konsesjonspliktig fiske treffes vedtak om tilbakekall etter første ledd av Fiskeridirektoratet. Fiskeridepartementet er klageinstans for slike vedtak.

II

Endringene trer i kraft straks.

11. okt. Nr. 1362 2004**Forskrift om endring i forskrift om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler (matemballasjeforskriften).**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 11. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54h (direktiv 2004/14/EF), nr. 54zt (direktiv 2004/13/EF) og nr. 54zzb (direktiv 2004/1/EF). Kunngjort 22. oktober 2004.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1381 om materialer og gjenstander i kontakt med næringsmidler

(matemballasjeforskriften) gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelsfelt skal EØS-henvisningene lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 15 (direktiv 78/142/EØF), nr. 24 (direktiv 80/590/EØF), nr. 25 (direktiv 80/766/EØF), nr. 28 (direktiv 81/432/EØF), nr. 30 (direktiv 82/711/EØF endret ved direktiv 93/8/EØF og direktiv 97/48/EF), nr. 34 (direktiv 84/500/EØF), nr. 36 (direktiv 85/572/EØF), nr. 48 (direktiv 89/109/EØF), nr. 54h (direktiv 93/10/EØF endret ved direktiv 2004/14/EF) og (direktiv 93/11/EØF), nr. 54zt (direktiv 2002/16/EF endret ved direktiv 2004/13/EF) og nr. 54zzb (direktiv 2002/72/EF endret ved direktiv 2004/1/EF).

§ 15 skal lyde:

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder regenerert cellulosefilm som enten i seg selv er et ferdig produkt, eller som utgjør en del av et ferdig produkt.

Materialer av regenerert cellulosefilm skal tilhøre en av følgende typer:

- a) regenerert cellulosefilm uten belegg
- b) regenerert cellulosefilm, belagt med cellulose, eller
- c) regenerert cellulosefilm belagt med plast.

§ 17 skal lyde:

Materialer av regenerert cellulosefilm som omhandlet i § 15 a) og b), skal være fremstilt av stoffer eller stoffgrupper oppført i vedlegg II til denne forskrift, og kun ved de der fastsatte betingelser.

Materialer av regenerert cellulosefilm som omhandlet i § 15 c), må, før beleggingen kun være fremstilt av stoffer eller stoffgrupper oppført i vedlegg II til denne forskrift, og kun ved de der fastsatte betingelser. Belegg på folie av regenerert cellulosefilm skal oppfylle kravene i kapittel II om plastmaterialer i denne forskrift.

Materialer fremstilt av regenerert cellulosefilm som omhandlet i § 15 c), skal i ferdig form oppfylle både krav gitt i vedlegg II til denne forskrift og kravene i kapittel II om plastmaterialer og i denne forskrift.

Unntatt fra dette kravet er stoffer som benyttes til farging (fargestoffer og pigment) og limstoffer, såfremt det ikke kan spores migrasjon av de aktuelle stoffene i næringsmidlene.

Det er forbudt å omsette eller importere materialer eller gjenstander som ikke er i samsvar med 1., 2. og 3. ledd av denne bestemmelsen fra 29. januar 2006.

§ 26b tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder ikke overflatebelagte materialer samt lim som er kommet i kontakt med næringsmidler før 1. mars 2003. Slike materialer kan omsettes også etter den nevnte dato, forutsatt at pakkedato er påført produktene. Pakkedatoen kan erstattes av annen angivelse, forutsatt at denne gjør det mulig å identifisere pakkedatoen. Opplysninger om pakkedatoen skal fremlegges Mattilsynet på oppfordring.

§ 26c sjette ledd skal lyde:

NOGE kan inntil 31. desember 2005 fortsatt anvendes til fremstilling av eller forekomme i slike materialer og gjenstander.

Vedlegg I, Del 2A. PM/Ref nr. 36640 skal lyde:

36640	000123-77-3	Asodikarbonamid	Bare som oppblåsningsmiddel. Bruk forbudt etter 2. aug 2005. Slike materialer kan omsettes også etter den nevnte dato, forutsatt at pakkedato er påført produktene. Pakkedatoen kan erstattes av annen angivelse, forutsatt at denne gjør det mulig å identifisere pakkedatoen. Opplysninger om pakkedatoen skal fremlegges Mattilsynet på oppfordring.
-------	-------------	-----------------	---

Vedlegg II del 1 og del 2 skal lyde:

Del 1. Ikke overflatebehandlet regenerert cellulosefilm

Betegnelser	Begrensninger
A. Regenerert cellulose	Mere enn eller lik 72%
B. Tilsetningsstoffer	
B.1. Fuktighetsstabilisatorer	Total mengde mindre enn eller lik 27%
- Bis(2-hydroksyetyl)eter [= dietylglykol] - Etandiol [= monoetylglykol]	Bare til filmer som skal overflatebehandles og deretter benyttes til tørre næringsmidler, dvs. næringsmidler som ikke inneholder fysisk fritt vann på overflaten. Den totale mengde av bis(2-hydroksyetyl)eter og etandiol i

Betegnelser	Begrensninger
	næringsmidler som har vært i kontakt med regenerert cellulosefilm skal ikke være større enn 30 mg/kg næringsmiddel.
– 1,3–Butandiol	
– Glyserol	
– 1,2–Propandiol [= 1,2–propylenglykol]	
– Polyetylenoksid [= polyetylenglykol]	Gjennomsnittlig molekylvekt 250–1200
– 1,2–Polypropylenoksid [= 1,2 polypropylenglykol]	Gjennomsnittlig molekylvekt mindre enn eller lik 400 og fritt 1,3–propandiolinnhold mindre enn eller lik 1%
– Sorbitol	
– Tetraetylenglykol	
– Trietylenglykol	
– Urea	
<i>B.2. Andre tilsetningsstoffer</i>	Total mengde mindre enn eller lik 1%
<i>Klasse 1</i>	Mengden stoffer eller stoffgrupper i hvert strekpunkt skal ikke være større enn 2 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen.
– Eddiksyre og dens NH ₄ , Ca, Mg, K og Na salter	
– Askorbinsyre og dens NH ₄ , Ca, Mg, K og Na salter	
– Benzosyre og natriumbenzoat	
– Maursyre og dens NH ₄ , Ca, Mg, K og Na salter	
– Lineære mettede eller umettede fettsyrer med et likt antall karbonatomer (C ₈ –C ₂₀), behensyre og ricinolsyre samt NH ₄ , Ca, Mg, K, Na, Al og Zn salter av disse syrene	
– Sitronsyre, d- og l-melkesyre, maleinsyre, l-vinsyre og deres K og Na salter	
– Sorbinsyre og dens NH ₄ , Ca, Mg, K og Na salter	
– Amider av lineære mettede eller umettede fettsyrer med et likt antall karbonatomer (C ₈ –C ₂₀) samt amider av behensyre og ricinolsyre	
– Naturlig forekommende spiselige stivelse- og melsorter	
– Spiselige stivelse- og melsorter som er kjemisk behandlet	
– Amylose	
– Kalsium- og magnesiumkarbonater og -klorider	
– Glyserolestere med lineære mettede eller umettede fettsyrer med et likt antall karbonatomer (C ₈ –C ₂₀) og/eller med adipinsyre, sitronsyre, 12–hydroksystearinsyre (oksyestearin) og ricinolsyre	
– Polyoksyetylenestere (med 8–14 oksyetylengrupper) med lineære mettede eller umettede fettsyrer med et likt antall karbonatomer (C ₈ –C ₂₀)	
– Sorbitolestere med lineære mettede eller umettede fettsyrer med et likt antall karbonatomer (C ₈ –C ₂₀)	
– Mono- og/eller di-estere av stearinsyre med etandiol og/eller bis(2–hydroksyetyl)eter og/eller trietylenglykol	
– Oksider og hydroksider av aluminium, kalsium, magnesium og silikon og silikater samt silikathydroksid av aluminium, kalsium, magnesium og kalium	
– Polyetylenoksid [= polyetylenglykol]	Gjennomsnittlig molekylvekt 1200–1400
– Natriumpropionat	
<i>Klasse 2</i>	Total mengde mindre enn eller lik 1 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen, og mengden av stoffer eller stoffgrupper i hvert strekpunkt skal ikke være større enn 0,2 mg/dm ² (eller en lavere grense der det er spesifisert) av den ikke-belagte filmen.
– Natriumalkylbenzensulfonat (C ₈ –C ₁₈)	
– Natriumisopropylnaftalensulfonat	
– Natriumalkylsulfat (C ₈ –C ₁₈)	
– Natriumalkylsulfonat (C ₈ –C ₁₈)	
– Natriumdioktylsulfosuksinat	

Betegnelser	Begrensninger
– Distearat av dihydroksyetyldietylentriamin-monoacetat	Mindre enn eller lik 0,05 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen
– Ammonium-, magnesium- og kaliumlaurylsulfat	
– N,N'-distearoyldiaminoetan og N,N'-dipalmitoyldiaminoetan og N,N'-dioleoyldiaminoetan	
– 2-Heptadekyl-4,4-bis(metylen-stearat) oxazolin	
– Polyetylenaminostearamid-etylsulfat	Mindre enn eller lik 0,1 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen
<i>Klasse 3 – Kryssbindingsmidler</i>	Total mengde mindre enn eller lik 1 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen
– Kondenseringsprodukt av melamin-urea-formaldehyd, modifisert med tri(2-hydroksyetyl) amin	Innhold av fritt formaldehyd mindre enn eller lik 0,5 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen. Innhold av fritt melamin mindre enn eller lik 0,3 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen.
– Kondenseringsprodukt av melaminformaldehyd, ikke modifisert eller modifisert med ett eller flere av følgende forbindelser: butanol, dietylentriamin, etanol, trietylentetramin, tetraetylenpentamin, tri(2-hydroksyetyl)amin, 3,3'-diaminodipropylamin, 4,4'-diaminodibutylamin	Innhold av fritt formaldehyd mindre enn eller lik 0,5 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen. Innhold av fritt melamin mindre enn eller lik 0,3 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen.
– Kryssbundne kationiske polyalkylenaminer:	
a) Polyamidepiklorhydrinharpiks på basis av diaminopropylmetylamin og epiklorhydrin	
b) Polyamidepiklorhydrinharpiks på basis av epiklorhydrin, adipinsyre, kaprolaktam, dietylentriamin og/eller etylendiamin	
c) Polyamidepiklorhydrinharpiks på basis av adipinsyre, dietylentriamin og epiklorhydrin, eller en blanding av epiklorhydrin og ammoniakk	
d) Polyamid-polyamin-epiklorhydrinharpiks på basis av epiklorhydrin, dimetyladipat og dietylentriamin	
e) Polyamid-polyamin-epiklorhydrinharpiks på basis av epiklorhydrin, adipamid og diaminopropylmetylamin	
– Polyetylenaminer og polyetyleniminer	Mindre enn eller lik 0,75 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen.
– Kondensasjonsprodukter av ureaformaldehyd, ikke modifisert eller modifisert med ett eller flere av følgende produkter: Aminometylsulfonsyre, sulfanilsyre, butanol, diaminobutan, diaminodietylamin, diaminodipropylamin, diaminopropan, dietylentriamin, etanol, guanidin, metanol, tetraetylenpentamin, trietylentetramin, natriumsulfitt	Innhold av fritt formaldehyd mindre enn eller lik 0,5 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen.
<i>Klasse 4</i>	Total mengde mindre enn eller lik 0,01 mg/dm ² av den ikke-belagte filmen.
– Reaksjonsprodukter mellom aminer av spiselige oljer og polyetylenoksid	
– Monoetanolaminlaurylsulfat	

Del 2. Overflatebehandlet regenerert cellulosefilm

Betegnelser	Begrensninger
A. Regenerert cellulose	Se del 1.
B. Tilsetningsstoffer	Se del 1.
C. Overflatemateriale	
C.2. Harpikser	
– Kaseiner	
– Kolofonium og/eller dets produkter av polymerisasjon, hydrogenering eller disproporsjonering og deres estere av metanol, etanol eller polyvalente alkoholer (C ₂ –C ₆), eller blandinger av disse alkoholer	
– Kolofonium og/eller dets produkter av polymerisasjon,	

Betegnelser	Begrensninger
hydrogenering eller disproporsjonering kondensert med akrylsyre, maleinsyre, sitronsyre, fumarsyre og/eller 2,2-bis(4-hydroksyfenyl)propanformaldehyd og/eller ftalsyre, og esterifisert med etanol, metanol eller polyvalente alkoholer (C ₂ –C ₆), eller blandinger av disse alkoholer	
– Estere av bis(2-hydroksyetyl)eter med tilsetningsprodukter av β-pinen og/eller dipenten og/eller diterpen og maleinsyreanhydrid	
– Spiselig gelatin	
– Ricinusolje og dens dehydrerte eller hydrogenerte produkter og dens kondensasjonsprodukter med polyglyserol, adipinsyre, sitronsyre, maleinsyre, ftalsyre og sebacinsyre	
– Naturharpiks [= dammar]	
– Poly-β-pinen [= terpenharpiks]	
– Ureaformaldehydharpiks (se kryssbindingsmidler)	
<i>C.3. Myknere</i>	Total mengde mindre enn eller lik 6 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– Acetyltributylsirat	
– Acetyl-tri(2-etylheksyl)sirat	
– Di-iso-butyl- og di-n-butyladipat	
– Di-n-heksylazelat	
– Disykloheksylftalat	Mindre enn eller lik 4 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– 2-Etylheksyldifenylfosfat	
– Glycerolmonoacetat [= monoacetin]	
– Glyceroldiacetat [= diacetin]	
– Glyceroltriacetat [= triacetin]	
– Dibutylsebacat	
– Di-n-butyltartrat	
– Di-iso-butyltartrat	
<i>C.4. Andre tilsetningsstoffer</i>	Mindre enn eller lik 6 mg/dm ² totalt i den ikke overflatebehandlede regenererte cellulosefilm inklusiv overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
<i>C.4.1. Tilsetningsstoffer som er angitt i Del 1</i>	Samme begrensninger som i Del 1 (men mengdene i mg/dm ² refererer til den ikke-overflatebehandlede filmen av regenerert cellulose inklusiv overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler)
<i>C.4.2. Spesielle tilsetningsstoffer for overflatemateriale/belegg</i>	Mengden enkeltstoffer eller stoffgrupper i hvert strekpunkt skal ikke være større enn 2 mg/dm ² (eller en lavere grense der det er spesifisert) av overflatematerialet/ belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– 1-Heksadekanol og 1-oktadekanol	
– Estere av lineære mettede eller umettede fettsyrer med et likt antall karbonatomer (C ₈ –C ₂₀) samt ricinolsyre med lineære etyl-, butyl-, amyl- og oleylalkoholer	
– Montanvoks, herunder rensset montansyre (C ₂₆ –C ₃₂) og/eller deres estere med etandiol og/eller 1,3-butandiol og/eller deres kalsium- og kaliumsalter	
– Karnaubavoks	
– Bivoks	
– Alfavoks [= espartovoks]	
– Candelillavoks	
– Dimetylpolysiloksan	Mindre enn eller lik 1 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– Epoksidert soyaolje (med et etylenoksidinnhold på 6–8%)	
– Raffinert parafin og mikrokrystallinsk voks	
– Pentaerytritoltetrastearat	

Betegnelser	Begrensninger
– Mono- og bis(oktadecyl-di-etylenoksid) fosfater	Mindre enn eller lik 0,2 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– Alifatiske syrer (C ₈ –C ₂₀) esterifisert med mono- eller di(2-hydroksyetyl)amin	
– 2- og 3-Tert-butyl-4-hydroksyanisol [= butylhydroksyanisol-BHA]	Mindre enn eller lik 0,06 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– 2,6-Di-tert-butyl-4-metylphenol [= butylhydroksytoluen-BHT]	Mindre enn eller lik 0,06 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– Di-n-oktyltin-bis(2-etylheksyl)maleat	Mindre enn eller lik 0,06 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
<i>C.5. Løsemidler</i>	Den samlede mengde stoffer skal ikke være større enn 0,6 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler
– Butylacetat	
– Etylacetat	
– Isobutylacetat	
– Isopropylacetat	
– Propylacetat	
– Aceton	
– 1-butanol	
– Etanol	
– 2-butanol	
– 2-propanol	
– 1-propanol	
– Sykloheksan	
– Etylenglykolmonobutyleter [= 2-butoksyetanol]	
– Etylenglykolmonobutyleteracetat [= 2-butoksyetylacetat]	
– Metyletylketon	
– Metylisobutylketon	
– Tetrahydrofuran	
– Toluen	Mindre enn eller lik 0,06 mg/dm ² av overflatematerialet/belegget på den siden som er i kontakt med næringsmidler

II

Endringene trer i kraft straks.

12. okt. Nr. 1363 2004

Forskrift om endring i forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import og eksport av oksesæd.

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 12. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 12 og § 19, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 2003/43/EF). Kunngjort 22. oktober 2004.

I

I forskrift 6. oktober 2003 nr. 1242 om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, import og eksport av oksesæd gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelsfelt skal EØS-henvisningene lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg I (direktiv 88/407/EØF, direktiv 90/120/EØF, direktiv 90/425/EØF, direktiv 93/60/EØF, direktiv 2003/43/EF, vedtak 90/14/EØF, vedtak 91/276/EØF, vedtak 91/277/EØF, vedtak 94/453/EF, vedtak 94/577/EF, vedtak 95/1/EF, vedtak 1999/495/EF, vedtak 2003/152/EF, vedtak 2004/52/EF og vedtak 2004/205/EF).

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om dyrehelsemessige vilkår for produksjon, lagring, import og eksport av oksesæd

§ 2 skal lyde:

Forskriften gjelder dyrehelsemessige vilkår for produksjon og lagring av oksesæd beregnet til kunstig sædoverføring, import og eksport av slik sæd innenfor EØS og import av slik sæd fra land utenfor EØS.

Forskriften gjelder ikke:

1. produksjon og lagring av oksesæd til bruk i egen besetning.
2. lagring av oksesæd utenfor godkjente seminestasjoner eller sædlagre, herunder hos veterinær, inseminør eller andre, i forbindelse med innenlands omsetning av oksesæd.
3. lagring av oksesæd i sædlagre hvor det ikke lagres oksesæd som skal eksporteres til land innenfor EØS.

§ 3 nr. 5, 6 og 7 skal lyde:

- 5) *Seminestasjon*: En offentlig godkjent og kontrollert virksomhet hvor det produseres og lagres oksesæd til bruk ved kunstig sædoverføring.
- 6) *Offentlig veterinær*: Veterinær utpekt av sentral kompetent myndighet i det aktuelle landet. I Norge: Veterinær ansatt i Mattilsynet.
- 7) *Stasjonsveterinær*: Veterinær som er ansvarlig for at seminestasjonen eller sædlageret etterlever bestemmelsene i denne forskriften.

§ 3 nr. 9 skal lyde:

- 9) *Opprinnelsesland*: Landet hvor sæduttaket foretas og sæden eksporteres fra.

§ 3 nytt nr. 13 skal lyde:

- 13) *Sædlager*: En offentlig godkjent og kontrollert virksomhet hvor det lagres oksesæd til bruk ved kunstig sædoverføring.

Kapittel II tittelen skal lyde:

Kapittel II. Produksjon og lagring av oksesæd

§ 4 skal lyde:

Produksjon og lagring av oksesæd skal foregå på godkjente seminestasjoner som drives i samsvar med de krav som er fastsatt i dette kapittelet. Lagring av oksesæd kan også foregå i godkjente sædlagre som drives i samsvar med de krav som er fastsatt i dette kapittelet.

Ny § 5a skal lyde:

§ 5a. Vilkår for godkjenning av sædlagre

For å bli godkjent må sædlagre:

1. stå under permanent tilsyn av en stasjonsveterinær.
2. være bygd eller isolert slik at kontakt med dyr utenfor virksomheten forhindres.
3. være bygd slik at lagerrom for sæd enkelt kan reingjøres og desinfiseres.

§ 6 første ledd nr. 5 skal lyde:

5. være etablert rutiner som sikrer at:
 - a) det kun er oksesæd som er tatt ut på godkjente seminestasjoner som behandles og lagres på stasjonen, uten å komme i kontakt med annen sæd.
 - b) uttak, behandling og lagring av sæd kun foregår i lokaler som er beregnet til det og under de strengeste hygieneforhold.
 - c) alt utstyr, unntatt engangsutstyr, som kommer i kontakt med sæden eller oxen under uttaket eller behandlingen blir grundig reingjort og desinfisert eller sterilisert før det brukes på nytt.
 - d) produkter av animalsk opprinnelse som brukes ved behandling av sæden, inkludert tilsetningsstoffer og fortynningsmidler, tas fra kilder som ikke utgjør noen dyrehelsemessig risiko eller blir behandlet før bruk slik at risikoen elimineres.
 - e) lagrings- og transportbeholdere, unntatt engangsbeholdere, blir grundig desinfisert eller sterilisert før påfylling.
 - f) kjølemediet ikke har blitt brukt til andre produkter av animalsk opprinnelse tidligere.
 - g) hver enkelt sæddose blir tydelig merket slik at uttaksdato, stasjonens godkjenningsnummer og donorens rase og identitet enkelt kan fastslås.
 - h) lagerrom for sæd drives i samsvar med kravene som gjelder for sædlagre, jf. § 6a.

§ 6 annet ledd nr. 1 skal lyde:

1. sæden stammer fra okser som oppfyller kravene i § 8.

§ 6 annet ledd nr. 4 skal lyde:

4. sæden er identifiserbar ved merking som er forskjellig fra merkingen beskrevet i første ledd nr. 5 bokstav g.

§ 6 tredje ledd nr. 1 skal lyde:

1. lagringen er godkjent av kompetent myndighet.¹

Fotnote 1 i § 6 skal lyde:

¹ Jf. forskrift 31. desember 1998 nr. 1486 om dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av embryo av storfe.

Ny § 6a skal lyde:

§ 6a. Krav til driften av godkjente sædlagre

Ved godkjente sædlagre skal det:

1. føres fortegnelse over all sæd som føres til eller fra anlegget, samt over oksene sæden stammer fra og deres helsestatus. Oksenes helsestatus må være i samsvar med kravene i denne forskriften.
2. være adgang forbudt for uvedkommende. Det skal påses at besøkende opptrer i samsvar med de betingelser stasjonsveterinæren har fastsatt.
3. være ansatt teknisk kompetent personell med nødvendig kjennskap til desinfeksjons- og hygienemetoder for å forebygge smittespredning.
4. være etablert rutiner som sikrer at:
 - a) det kun er sæd som er tatt ut på seminestasjoner som er godkjent i henhold til denne forskriften som lagres i sædlageret, uten å komme i kontakt med annen sæd. Det er bare sæd fra godkjente seminestasjoner eller sædlagre, som transporteres under forhold som gir fullstendig helsemessig garanti og som sikrer at sæden ikke kommer i kontakt med annen sæd, som kan føres til godkjente sædlagre.
 - b) lagring av sæd kun foregår i dertil beregnede lokaler og under de strengeste hygieneforhold.
 - c) alt utstyr, unntatt engangsutstyr, som kommer i kontakt med sæden blir grundig desinfisert eller sterilisert før bruk.
 - d) lagrings- og transportbeholdere, unntatt engangsbeholdere, blir grundig desinfisert eller sterilisert før påfylling.
 - e) kjølemediet ikke har blitt brukt til andre produkter av animalsk opprinnelse tidligere.
 - f) hver enkelt sæddose er tydelig merket slik at uttaksdato, seminestasjonens godkjeningsnummer og donorens rase og identitet enkelt kan fastslås.

I tillegg til sæd som er tatt ut på godkjente seminestasjoner, kan det i godkjente sædlagre lagres dypfryste storfeembryoer dersom:

1. lagringen er godkjent av kompetent myndighet.¹
2. embryoene oppfyller gjeldende dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av storfeembryoer.¹
3. embryoene lagres i separate beholdere.

¹ Jf. forskrift 31. desember 1998 nr. 1486 om dyrehelsemessige betingelser for import og eksport av embryo av storfe.

§ 7 første ledd skal lyde:

Alle storfe som tas inn på seminestasjoner skal ha vært isolert i minst 28 dager i lokaler som er godkjent for formålet, og hvor det kun finnes klauvdyr med minst like god eller bedre helsestatus.

§ 7 tredje ledd første punktum skal lyde:

Dyrene skal dessuten komme fra besetninger som er offisielt fri for smittsom leukose i henhold til direktiv 64/432/EØF.

§ 8 og § 9 skal lyde:

§ 8. Testing av dyr før isolasjon

I løpet av de siste 28 dager før isolasjonsperioden nevnt i § 7, skal dyrene ha gjennomgått følgende tester med negativt resultat, unntatt for antistofftesten for BVD/MD i nr. 5:

1. en intradermal tuberkulintest for bovin tuberkulose.
2. en serologisk test for storfebrucellose.
3. en serologisk test for smittsom leukose hos storfe.
4. en serologisk test (helvirus) for infeksjøs bovin rhinotrakeitt/infeksjøs pustuløs vulvovaginitt (IBR/IPV) på grunnlag av en blodprøve.
5. en virusisolasjonstest eller en virusantigentest, samt en serologisk antistofftest, for bovin virusdiaré/mucosal disease (BVD/MD).

Testen for IBR/IPV nevnt i første ledd nr. 4 kreves ikke dersom dyrene kommer fra en besetning som er fri for IBR/IPV i henhold til definisjonen gitt i artikkel 2.3.5.3 i OIEs internasjonale dyrehelsekode for pattedyr, fugler og bier.

Testene nevnt i første ledd kan utføres mens dyrene står oppstallet i isolasjonslokalene, forutsatt at prøvene er tatt før isolasjonsperioden begynner.

Ved positiv reaksjon på noen av testene nevnt i første ledd, unntatt antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 5, skal det aktuelle dyret straks fjernes fra isolasjonslokalene. Gjelder det isolasjon av en gruppe av dyr, kan isolasjonsperioden tidligst begynne etter at dyret med positivt testresultat har blitt fjernet.

§ 9. Testing av dyr i isolasjon

I løpet av isolasjonsperioden nevnt i § 7, skal dyrene gjennomgå:

1. en serologisk test for storfebrucellose.
2. en serologisk test (helvirus) for IBR/IPV på grunnlag av en blodprøve.
3. en virusisolasjonstest eller en virusantigentest, samt en serologisk antistofftest, for BVD/MD.
4. testing for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis*.

5. testing for *Trichomonas foetus*.

Testene nevnt i første ledd nr. 1, 2 og 3 skal foretas tidligst 21 dager etter at isolasjonsperioden har begynt. Testene nevnt i første ledd nr 4 og 5 skal foretas tidligst 7 dager etter at isolasjonsperioden har begynt.

Når det gjelder dyr yngre enn seks måneder, eller dyr som fra de var seks måneder gamle og til de skal settes i isolasjon, har tilhørt en gruppe hvor alle dyr er av samme kjønn, skal testingen for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis* nevnt i første ledd nr. 4 foretas på grunnlag av én enkelt forhudsskylleprøve eller én enkelt skylleprøve fra kunstig skjede tatt rett etter bruk. Dersom dyrene er seks måneder eller eldre og kan ha vært i kontakt med hunddyr før de settes i isolasjon, skal testingen foretas på grunnlag av forhudsskylleprøver som tas tre ganger med en ukes intervall.

Når det gjelder dyr yngre enn seks måneder, eller dyr som fra de var seks måneder gamle og til de skal settes i isolasjon, har tilhørt en gruppe hvor alle dyr er av samme kjønn, skal testingen for *Trichomonas foetus* nevnt i første ledd nr. 5 foretas på grunnlag av én enkelt forhudsskylleprøve. Dersom dyrene er seks måneder eller eldre og kan ha hatt kontakt med hunddyr før de settes i isolasjon, skal testingen foretas på grunnlag av forhudsskylleprøver som tas tre ganger med en ukes intervall.

Ved positiv reaksjon på noen av testene nevnt i første ledd, unntatt antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 3, skal det aktuelle dyret straks fjernes fra isolasjonslokalene. Hvilke tiltak som må gjennomføres for at de resterende dyrene i gruppen skal kunne tas inn på seminastasjonen avgjøres av kompetent myndighet.¹

Dyr med positiv reaksjon på testen for IBR/IPV nevnt i første ledd nr. 2, skal straks fjernes fra isolasjonslokalene. De øvrige dyrene i samme gruppe skal forbli i isolasjon og gjennomgå ny testing tidligst 21 dager etter at det positive dyret har blitt fjernet.

Dyr, seronegative eller seropositive, kan bare settes inn på seminastasjonen dersom resultatet av antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 3 viser at dyr som var seronegative før de ble satt i isolasjon, ikke har serokonvertert. Dersom serokonvertering har inntrefft, skal alle dyr som forblir seronegative holdes i isolasjon til det ikke har forekommet serokonvertering i gruppen over en periode på tre uker. Seropositive dyr kan settes inn på seminastasjonen.

Før første leveranse av sæd fra BVD/MD-seropositive okser, skal en sædprøve fra hvert dyr gjennomgå en virusisolasjonstest eller virus antigen ELISA-test for BVD/MD. Er testresultatet positivt, skal dyret fjernes fra seminastasjonen og all sæd fra dyret skal destrueres.

¹ Jf. forskrift 27. juni 2002 nr. 732 om bekjempelse av dyresjukdommer.

§ 10 annet ledd nr. 3 skal lyde:

3. har vært fri for sjukdommer hos storfe som er meldepliktige i henhold til vedlegg E til direktiv 64/432/EØF de siste 30 dager.

§ 11 skal lyde:

Alle storfe som holdes på seminastasjoner skal minst en gang i året gjennomgå følgende tester:

1. en intradermal tuberkulintest for bovin tuberkulose.
2. en serologisk test storfebrucellose.
3. en serologisk test for smittsom leukose hos storfe.
4. en serologisk test (helvirus) for IBR/IPV på grunnlag av en blodprøve.
5. en serologisk antistofftest for BVD/MD.
6. en test for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis* på grunnlag av en forhudsskylleprøve.
7. en test for *Trichomonas foetus* på grunnlag av en forhudsskylleprøve.

Antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 5 kreves bare for dyr som tidligere er testet seronegative. Dersom resultatet av testen viser at dyret har blitt seropositivt, skal all sæd fra dyret som er tatt ut etter siste negative test, kasseres eller testes for virus.

Testene for *Campylobacter fetus* subsp. *venerealis* og *Trichomonas foetus* nevnt i første ledd nr. 6 og 7, kreves bare for okser som det tas ut sæd fra og okser som har kontakt med okser som det tas ut sæd fra. Okser, som det etter et opphold på mer enn seks måneder på nytt skal tas ut sæd fra, skal testes tidligst 30 dager før sæduttak gjenopptas.

Ved positiv reaksjon på noen av testene nevnt i første ledd, skal det aktuelle dyret isoleres. Sæd som er tatt ut fra dyret etter siste negative test skal ikke utleveres til bruk ved kunstig sædoverføring, herunder eksporteres til land innenfor EØS. All sæd som er tatt ut fra de andre dyrene på stasjonen etter at den positive testen ble utført, skal lagres separat og ikke utleveres til bruk ved kunstig sædoverføring, herunder eksporteres til land innenfor EØS, før stasjonens helsestatus er gjenopprettet.

Unntatt fra utleveringsforbudet i fjerde ledd, er sæd fra okser med positivt resultat på antistofftesten for BVD/MD nevnt i første ledd nr. 5, dersom sæden i hvert ejakulat har blitt testet for BVD/MD-virus med negativt resultat.

§ 12 første ledd nr. 7 skal lyde:

7. Holdes på en seminastasjon som i tidsrommet 3 måneder før til 30 dager etter sæduttaket, eller hvis det gjelder fersk sæd, til sæden utleveres, har vært fri for sjukdommer hos storfe som er meldepliktige i henhold til vedlegg E, avsnitt I, til direktiv 64/432/EØF.

§ 13 og § 14 skal lyde:

§ 13. Vilkår for import og eksport innenfor EØS

Oksesæd som er beregnet til kunstig sædoverføring kan importeres fra eller eksporteres til land i EØS såfremt:

1. sæden er tatt ut, behandlet og, om nødvendig, lagret på en seminastasjon som er godkjent av kompetent myndighet i opprinnelseslandet¹ i henhold til vilkårene i § 5 og som drives i henhold til kravene i § 6. Sæden kan også være lagret i et sædlager som er godkjent av kompetent myndighet¹ i henhold til vilkårene i § 5a og som drives i henhold til § 6a.
 2. sæden stammer fra okser som oppfyller kravene i § 7 til § 11.
 3. sæden er tatt ut, behandlet, lagret og transportert i henhold til kravene i § 5, § 5a, § 6, § 6a og § 12.
 4. sæden følges av et helsesertifikat, jf. § 18.
 5. sæden er produsert etter 31. desember 1991, hvis den stammer fra land som var EØS-stater før 1. mai 2004.
 6. sæden er produsert etter 1. mai 2004, hvis den stammer fra land som ble EØS-stater fra 1. mai 2004.
- ¹ Jf. § 19.

§ 14. Vilkår for import fra land utenfor EØS

Oksesæd som er beregnet til kunstig sædoverføring kan importeres fra land utenfor EØS såfremt:

1. opprinnelseslandet er oppført på listen i vedlegg A og har vært fritt for kvegpest og munn- og klauvsjuka og ikke praktisert vaksinasjon mot disse sjukdommene i tidsrommet 12 måneder før sæduttaket til sæden eksporteres.
2. seminastasjonen, hvor sæden er tatt ut, har vært fri for rabies, tuberkulose, brucellose, miltbrann og ondartet lungesjuka i tidsrommet 30 dager før til 30 dager etter sæduttaket eller til sæden eksporteres, hvis det gjelder fersk sæd.
3. sæden er tatt ut, behandlet og, om nødvendig, lagret på en seminastasjon som er godkjent av kompetent myndighet i opprinnelseslandet i henhold til vilkårene i § 5 og som drives i henhold til kravene i § 6. Sæden kan også være lagret i et sædlager som er godkjent av kompetent myndighet i henhold til vilkårene i § 5a og som drives i henhold til § 6a. Seminastasjonen eller sædlageret skal for øvrig være oppført på den ajourførte listen over godkjente seminastasjoner og sædlagre som er offentliggjort på EU-kommisjonens internettside.
4. sæden:
 - a) stammer fra okser som har oppholdt seg i opprinnelseslandet de siste 6 måneder før sæduttaket og som oppfyller kravene i § 7 til § 11.
 - b) er tatt ut, behandlet, lagret og transportert i henhold til kravene i § 5, § 5a, § 6, § 6a og § 12.
 - c) følges av et helsesertifikat, jf. § 18.

§ 19 skal lyde:

Mattilsynet kan godkjenne norske seminastasjoner og sædlagre. Godkjente virksomheter tildeles et veterinært registreringsnummer.

Dersom vilkår for godkjenning ikke lenger er oppfylt eller virksomheten drives i strid med bestemmelsene i kapittel II, kan Mattilsynet trekke godkjenningen tilbake.

§ 21 annet ledd første punktum skal lyde:

Intradermale tuberkulintester og serologiske tester for storfebrucellose og smittsom leukose hos storfe skal være utført i henhold til prosedyrene som er beskrevet i vedlegg B, vedlegg C og vedlegg D til direktiv 64/432/EØF.

§ 25 nytt fjerde ledd skal lyde:

Oksesæd som er tatt ut, behandlet og lagret i henhold til bestemmelsene som gjaldt før 1. juli 2004 kan omsettes innenlands, importeres fra eller eksporteres til land innenfor EØS eller importeres fra land utenfor EØS såfremt sæden er tatt ut, behandlet og lagret før 31. desember 2004. Til og med 31. desember 2004, skal slik sæd ved import fra eller eksport til land innenfor EØS eller ved import fra land utenfor EØS, følges av et helsesertifikat som svarer til modellen som gjaldt før 1. juli 2004.

Vedlegg B skal lyde:

Vedlegg B. Modell for helsesertifikat som skal følge med oksesæd som importeres fra eller eksporteres til land innenfor EØS

<i>HELSESERTIKAT FOR IMPORT/EKSPORT AV OKSESÆD INNENFOR EØS</i>	
1. Opprinnelsesland i EØS	2. Helsesertifikat nr.
<i>A. SÆDENS OPPRINNELSE</i>	
2. Godkjenningsnummeret til seminastasjonen/sædlageret ¹ sæden kommer fra:	
4. Seminastasjonens/sædlagerets ¹ navn og adresse	5. Avsenderens navn og adresse
6. Avsendelsesland og -sted	7. Transportmiddel
<i>B. SÆDENS DESTINASJON</i>	
8. Mottakerland	9. Mottakerens navn og adresse
<i>C. IDENTIFIKASJON AV SÆDEN</i>	

<i>HELSECERTIFIKAT FOR IMPORT/EKSPORT AV OKSESÆD INNENFOR EØS</i>		
10.1 Identitetsmerke på dosene ²	10.2 Antall doser	10.3 Seminstasjonens godkjeningsnummer
<i>D. HELSEOPPLYSNINGER</i>		
Jeg, undertegnede offentlige veterinær, attesterer at:		
1. sæden, som er beskrevet over, er tatt ut, behandlet og lagret under forhold som er i overensstemmelse med normene fastsatt i direktiv 88/407/EØF.		
2. sæden, som er beskrevet over, er sendt til avsendelsesstedet i en forseglet beholder under forhold som er i overensstemmelse med direktiv 88/407/EØF. Beholderens nummer er.....		
3. sæden, som er beskrevet over, stammer fra okser: a) som ikke har blitt vaksinert mot munn- og klauvsjuka i løpet av de siste 12 måneder før sæduttaket, ¹ eller; b) som har blitt vaksinert mot munn- og klauvsjuka i løpet av de siste 12 måneder, men likevel ikke i løpet av de siste 30 dager, før sæduttaket, og minst 5% av sæddosene (minimum 5 strå) fra hvert ejakulat har gjennomgått en virusisolasjonstest for munn- og klauvsjukaevirus med negativt resultat ved følgende laboratorium: ..., ³ som ligger i eller er utpekt av mottakerlandet. ¹		
4. sæden, som er beskrevet over, har vært lagret under godkjente forhold i minst 30 dager etter sæduttaket. ⁴		
<i>E. GYLDIGHET</i>		
11. Dato og sted	12. Den offentlige veterinærens navn og tittel	13. Den offentlige veterinærens signatur og stempel

Tegnforklaringer:

- 1 Stryk det som ikke passer.
- 2 Skal samsvare med donorens identitet og uttaksdato.
- 3 Oppgi laboratoriets navn.
- 4 Kan strykes hvis det gjelder fersk sæd.

II

Endringene trer i kraft 1. november 2004.

15. okt. Nr. 1364 2004**Forskrift om endring i forskrift om transport av farlig gods på veg og jernbane.**

Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 15. oktober 2004 med hjemmel i lov 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsvernloven) § 43 første ledd bokstav d, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 17e (direktiv 94/55/EF) og nr. 42b (direktiv 96/49/EF). Kunngjort 22. oktober 2004.

I

I forskrift 11. november 2002 nr. 1264 om transport av farlig gods på veg og jernbane gjøres følgende endring:

§ 3–3 skal lyde:

Ved nasjonal landtransport av inntil 500 kg netto farlig gods definert som farlig avfall i forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) gjelder kun bestemmelsene i ADR og RID om krav til godkjent emballasje, godkjent tank, merking, samemballering, og transportdokument. Ved mengder over 500 kg netto farlig gods gjelder bestemmelsene i ADR og RID.

Ved innsamling av flytende farlig avfall levert i kanner, bokser etc., kan det benyttes godkjent fat av stål, aluminium eller plast med avtagbar topp eller stive IBCer og storemballasjer av stål, aluminium eller plast som emballasje.

Farlig avfall som inngår i henteordning fra husholdninger kan også transporteres i spesielle kasser med sikret lokk. Slike kasser kan alternativt merkes «Farlig avfall». Kravene i ADR til samemballering trenger ikke være oppfylt dersom det er truffet tilstrekkelige tiltak som hindrer farlige reaksjoner.

Deklarasjonsskjema i henhold til avfallsforskriften kan benyttes som transportdokument.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2005.

15. okt. Nr. 1365 2004

Overføring og delegering av myndighet vedrørende statens eierinteresser i Arbeidsforskningsinstituttet AS fra Arbeids- og sosialdepartementet til Utdannings- og forskningsdepartementet.

Fastsatt ved kgl.res. 15. oktober 2004. Fremmet av Statsministerens kontor. Kunngjort 22. oktober 2004.

1. Forvaltningsansvaret for statens eierinteresser i Arbeidsforskningsinstituttet AS overføres fra Arbeids- og sosialdepartementet til Utdannings- og forskningsdepartementet fra 1. januar 2005.
2. Forvaltningsansvaret for midlertidig lov 21. juni 2002 nr. 26 om fortrinnsrett og ventelønn for arbeidstakere ved Arbeidsforskningsinstituttet overføres fra Arbeids- og sosialdepartementet til Utdannings- og forskningsdepartementet fra 1. januar 2005.
3. Delegasjon til Utdannings- og forskningsdepartementet til å foreta de endringer i forskrifter, avtaler, instruksjoner og bestemmelser som er nødvendig som følge av overføringen.

18. okt. Nr. 1366 2004

Forskrift om endring i forskrift om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 18. oktober 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 11, § 35, § 41, § 41a, § 42, § 54a, § 94, § 96, § 97, § 100 og § 106, jf. delegeringsvedtak 12. oktober 1962 nr. 5, delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9, delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1 og delegeringsvedtak 15. januar 1979 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56f (direktiv 98/18/EF) og vedlegg II (direktiv 98/34/EF). Kunngjort 22. oktober 2004.

I

I forskrift 22. desember 2000 nr. 1574 om tilleggskrav for manøvrering, styringsdyktighet, utrustning og operasjon av hurtiggående passasjerfartøy under 24 meter i innenriks fart gjøres følgende endringer:

§ 13 nytt sjettede ledd skal lyde:

Rederiets system for opplæring og bedømmelse av besetningens fartøyspesifikke kompetansenivå krevd i kodens kapittel 18.3 skal minst tilfredsstillende følgende kriterier:

a) Assessor

Rederiet skal utpeke en eller flere assessorer som er kvalifisert i henhold til kvalifikasjonsforskriftens § 9–3 (4).

b) Opplæring

Rederiets opplæringsprogram skal spesifisere opplæringens varighet og innhold, slik at kandidaten, i tillegg til å tilegne seg kunnskap, har opparbeidet praktiske ferdigheter til å fylle sine oppgaver så vel i normalsituasjon som i nødssituasjon før tiltredelse i stilling ombord. Relevante deler av opplæringen skal foregå når fartøyet er underveis slik at kandidaten blir kjent med alle aktuelle havner og hele operasjonsområdet under dag- og nattseilas med aktuelt fartøy.

c) Kompetanse

Rederiet skal forvise seg om at ethvert besetningsmedlem innehar de her spesifiserte kompetansenivå før vedkommende tiltrer i stilling.

A= Ledelsesnivå	Ta komplekse strategiske beslutninger på selvstendig grunnlag	Brobesetning		
B= Operere	Bruke prosesser, komponenter og systemer på selvstendig grunnlag			
C= Forstå	Forstå hensikt, bruk og effekt av prosesser, systemer og komponenter			
		Fører og Navigatør	Maskinist	Øvrig besetning
.1	Kunnskap om alle framdrifts- og kontrollsystemer om bord, herunder kommunikasjons- og navigasjonsutstyr, styringssystemer, elektriske, hydrauliske og pneumatiske systemer og lense- og brannpumper,	A	B	C
.2	Feilmodus for kontroll-, styrings- og framdriftssystemene og korrekt reaksjon på slike feil,	A	B	C
.3	Fartøyets manøvreringsegenskaper og operasjonsbegrensninger,	A	B	C
.4	Brokommunikasjon- og navigasjonsprosedyrer,	A	C	C

A= Ledelsenivå	Ta komplekse strategiske beslutninger på selvstendig grunnlag	Brobesetning		
B= Operere	Bruke prosesser, komponenter og systemer på selvstendig grunnlag			
C= Forstå	Forstå hensikt, bruk og effekt av prosesser, systemer og komponenter			
		Fører og Navigatør	Maskinist	Øvrig besetning
.5	Intakt stabilitet og skadestabilitet og fartøyets overlevelsessevne i skadetilstand,	A	B	C
.6	Plassering og bruk av fartøyets redningsredskaper, herunder utstyr i redningsfarkostene,	A	B	B
.7	Plassering og bruk av rømningsveier i fartøyet og evakuering av passasjerene,	A	B	B
.8	Plassering og bruk av brannbeskyttelses- og brannoppdagelsesredskaper og -systemer i tilfelle brann om bord,	A	B	B
.9	Plassering og bruk av skadekontrollredskaper og -systemer, herunder betjening av vanntette dører og lensepumper,	A	B	C
.10	Sikringssystemer for stuing av last og kjøretøyer,	A	B	C
.11	Metoder for kontroll og kommunikasjon med passasjerer i en nødssituasjon,	A	B	B
.12	Alle elementer i opplæringshåndboken. Jf. kodens punkt 18.2.3,	A	B	B
.13	Havner, ruter og spesielle forhold som vedrører operasjon og evakuering av fartøyet. Jf. kodens punkt 18.2.2 Rutehåndbok,	A	B	C
.14	Operasjonsbegrensinger og grunnlag for operasjonstillatelsen. Jf. kodens punkt 18.1.3,	A	A	C
.15	Passasjerhåndtering, passasjerkomfort og informasjon til passasjerene, inkludert bruk av PA anlegg under normaloperasjon,	A	B	B
.16	Rederiets politikk og prosedyrer for passasjerbehandling i samsvar med STCW kodens regel V3 (V2) sett i sammenheng med kodens punkt 18.2.3.24,	A	B	B
.17	Rederiets politikk og prosedyrer for sikkerhet (Security),	A	B	B
.18	Rederiets praksis for å sikre et godt arbeidsmiljø (HMS).	A	B	B

d) Utsjekk

Bedømmelse av kompetansenivå skal bestå av en praktisk og en teoretisk del. Kandidaten skal ved praktisk bruk vise tilfredsstillende ferdigheter i bruk av instrumenter, utstyr og tekniske hjelpemidler som inngår i arbeidsoppgavene.

Relevante deler av utsjekken skal foregå når fartøyet er underveis og bestå av minst én ankomst og én avgang i alle aktuelle havner og seilas i hele operasjonsområdet under dag- og nattseilas med aktuelt fartøy.

Den fartøysrelaterte utsjekk skal bedømmes av sertifisert assessor jf kvalifikasjonsforskriftens § 9-3 (4). Den fartøysrelaterte opplæring skal minst tilfredsstillende fartøyets operasjons-, opplærings-, vedlikeholds- og servicemanual.

e) Dokumentasjon av utsjekk

Alle besetningsmedlemmer skal ha bestått og dokumentert utsjekk før de tiltrer i tjeneste om bord på et fartøy, eller i et nytt operasjonsområde. Ny utsjekk skal gjennomføres før tiltredelse etter opphold i tjenesten på et fartøy eller i en rute på over 6 md.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2005.

18. okt. Nr. 1367 2004

Forskrift om endring i forskrift om signaler og skilt på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (signalforskriften).

Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 18. oktober 2004 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 4 og § 6, jf. forskrift 5. februar 2003 nr. 136 om tillatelse til å drive jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m., samt tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet (tillatelsesforskriften) § 1-4. Kunngjort 22. oktober 2004.

Forskriften gjelder endringer i forskrift 4. desember 2001 nr. 1336 om signaler og skilt på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (signalforskriften). Endringene omfatter bl.a. et nytt skilt som følge av implementering av

ATC på strekning uten linjeblokk samt endringer i bestemmelsene om bruk av ATC-baliser ved midlertidig kjørehastighet.

Forskriften trer i kraft 1. november 2004.

Fullstendig forskriftstekst finnes på Statens jernbanetilsyns hjemmesider på Internett (<http://www.sjt.no>) eller fås ved henvendelse til Statens jernbanetilsyn.

18. okt. Nr. 1368 2004

Forskrift om endring i forskrift om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften).

Fastsatt av Statens jernbanetilsyn 18. oktober 2004 med hjemmel i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) § 4 og § 6, jf. forskrift 5. februar 2003 nr. 136 om tillatelse til å drive jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m., samt tilgang til å trafikere det nasjonale jernbanenettet (tillatelsesforskriften) § 1–4. Kunngjort 22. oktober 2004.

Forskriften gjelder endringer i forskrift 4. desember 2001 nr. 1335 om trafikkstyring og togframføring på statens jernbanenett og tilknyttede private spor (togframføringsforskriften). Endringene omfatter i tillegg til visse presiseringer i enkeltregler og rettinger av trykkfeil, materielle endringer som følge av innføring av togradiosystemet GSM-R, endringer som følge av innføring av flere faste meldinger og endringer som følge av implementering av DATC på strekning uten linjeblokk.

Forskriften trer i kraft 1. november 2004.

Fullstendig forskriftstekst finnes på Statens jernbanetilsyns hjemmesider på Internett (<http://www.sjt.no>) eller fås ved henvendelse til Statens jernbanetilsyn.

27. aug. Nr. 1369 2004

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. august 2004 med hjemmel i forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 § 23. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endring:

§ 12 skal lyde:

Fartøy som har adgang til å delta, jf. § 12, kan fiske følgende kvanta sei rund vekt, jf. § 3 nr. 2:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor:</i>	<i>Maksimalkvote:</i>
under 15 meter	1,00	300 tonn
15 – 20,99 meter	1,50	450 tonn
21 – 22,99 meter	2,03	609 tonn
23 – 25,99 meter	2,43	729 tonn
26 meter og over	2,82	846 tonn

II

Endringen trer i kraft straks.

17. sept. Nr. 1370 2004

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 17. september 2004 med hjemmel i forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 § 23. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endring:

§ 6 oppheves.

II

Endringen trer i kraft straks.

24. sept. Nr. 1371 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 24. september 2004 med hjemmel i forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 § 23. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endringer:

§ 14 og § 15 skal lyde:

§ 14. Fartøykvote for fartøy med torskestråltillatelse

Fartøy med torskestråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som fabrikktrålere, kan fiske inntil 729 tonn sei rund vekt. Kvotefaktor 1,32.

Fartøy med torskestråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som ferskfisk- og rundfrystrålere, kan fiske inntil 552 tonn sei rund vekt. Kvotefaktor 1,00.

Fartøy med torskestråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav a og som er registrert som småtrålere, kan fiske inntil 320 tonn sei rund vekt. Kvotefaktor 0,58.

Som en prøveordning i 2004 kan det gis tillatelse til at kvote som ellers ville blitt tildelt trålfartøy etter denne paragraf, i stedet fiskes med fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i henhold til retningslinjer fastsatt av Fiskeridepartementet.

§ 15. Fartøykvote for fartøy med seitråltillatelse

Fartøy med seitråltillatelse, jf. § 3 nr. 3 bokstav b, kan fiske følgende fartøykvoter, angitt i rund vekt:

Fartøy med kvotefaktor 0,35:	309 tonn
Fartøy med kvotefaktor 0,75:	662 tonn
Fartøy med kvotefaktor 0,85:	750 tonn
Fartøy med kvotefaktor 1,00:	883 tonn

Fiskeridirektoratet bestemmer faktoren for det enkelte fartøy med seitråltillatelse. Ved avgjørelsen skal legges til grunn fartøyets størrelse i henhold til merkeregisteret pr. 1. januar 1998.

Ved utskiftning eller forlengelse til større fartøy etter 1. januar 1998 skal erstatningsfartøyets kvote beregnes etter utskiftningsfartøyets lengde før nevnte skjæringsdato.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. sept. Nr. 1372 2004**Forskrift om reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode i melkesektoren.**

Fastsatt av Omsetningsrådets arbeidsutvalg 29. september 2004 med hjemmel i forskrift 28. november 1996 nr. 1478 om markedsregulering av norskprodusert melk og melkeprodukter § 7 annet ledd, jf. lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvarer § 11. Kunngjort 26. oktober 2004.

§ 1. Formål

Forskriften inneholder en liste over reguleringsvarer i melkesektoren og deres forretningsmessige lagringsperiode.

§ 2. Melkefettprodukter

Artikkelnr.	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
10001	Tine Smør løs vekt, 1 x 25 kg	14
10051	Tine Smør ekte, 432 x 1/2 kg	14
10181	Tine Smør, 18 x 1/2 kg	14
10451	Tine Smør, 1 x 25 kg	14
11531	Tine Smør usaltet syrnet, 1 x 25 kg	14
11541	Tine Smør usaltet syrnet, 1 x 25 kg (Italia)	14
11551	Tine Smør usaltet syrnet, 1 x 25 kg (Sveits)	14
1156	Smør usaltet syrnet, 1 x 25 kg fra uavhengige aktører	14
11721	Tine Smør usaltet syrnet, 18 x 1/4 kg	14
12001	Tine Smør usaltet usyrnet, 1 x 25 kg	14
12011	Tine Smør usaltet usyrnet, 1 x 10 kg	14
1202	Smør usyrnet usaltet, 1 x 25 kg fra uavhengige aktører	14

<i>Artikkelnr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
12561	Smør til Kalvegødt	14
12591	Smør til Smørolje	14
13311	Smørolje på tank (FM)	7
13481	Smørolje tank	7

§ 3. Hvitostprodukter

<i>Artikkelnr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
14011	Norvegia Vellagret 27% (stativ), 1 x 10 kg	14
14041	Norvegia Vellagret 27%, 1 x 10 kg	14
14101	Norvegia 27%, gut-gel (De)	14
14371	Norvegia 27% rdl. grinder, 1 x 10 kg	14
14401	Norvegia 27% rdl.	14
14411	Norvegia 27% nitratfri (Jap), 1 x 10 kg	14
14421	Norvegia 27% skorpefri (Sv), 1 x 10 kg	14
14431	Norvegia 27% skorpefri (Sp), 1 x 10 kg	14
14461	Norvegia 27% skorpefri (Aus), 1 x 10 kg	14
14481	Norvegia 27% skorpefri (Can), 1 x 10 kg	14
14491	Norvegia Lettere skorpefri (Jap), 1 x 10 kg	14
14511	Norvegia 27% (Can), 2 x 5 kg	14
14521	Norvegia 27% (Us), 2 x 5 kg	14
14531	Norvegia 27% Grinders, 1 x 10 kg	14
14581	Norvegia 27% skorpefri, 1 x 20 kg	14
14731	Norvegia 27% skorpefri, 1 x 10 kg	14
14741	Norvegia 27% skorpefri/nitratfri, 1 x 10 kg	14
14751	Norvegia 27% skorpefri vell., 2 x 5 kg	14
14771	Norvegia 27% skorpefri, 2 x 5 kg	14
14871	Norvegia 27% nitratfri Råstoff D, 1 x 10 kg	14
14971	Norvegia 27% skorpefri Råstoff C, 1 x 10 kg	14
14991	Norvegia Lettere skorpefri, 2 x 5 kg	14
15011	Norvegia Lettere skorpefri, 1 x 10 kg	14
15251	Norvegia 5% skorpefri, 1 x 10 kg	14

§ 4. Kaseinprodukter

<i>Artikkelnr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
38741	Geitkasein Malt, 25 kg	7
38751	Løpekasein ku Finsiktet, 25 kg	7
3879	Natriumkaseinat 200 kg	7
38821	Løpekasein ku Grovsiktet, 25 kg	7
3885	Natriumkaseinat 350 kg	7
3890	Natriumkaseinat 15 kg	7
38941	Syrekasein Umalt 550 kg	7
38951	Syrekasein 25 kg	7
38961	Geitkasein Tørket, 25 kg	7
38971	Løpekasein Umalt, 25 kg	7
38981	Løpekasein Grovsiktet, 25 kg	7
38991	Løpekasein Finsiktet, 25 kg	7
39131	Løpekasein Grovsiktet 30 ms, 25 kg	7
39141	Løpekasein Finsiktet 90 ms, 25 kg	7

§ 5. Brunostprodukter

<i>Artikkelnr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
28082	Tine Ekte Geitost, 10 x 1/2 kg	14
28101	Tine Ekte Geitost Rund, 8 x 750 g	14

<i>Artikkelnr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
28251	Tine Ekte Geitost 27% løst vekt	14
28252	Tine Ekte Geitost 27% Råstoff, 18 kg	14
28271	Tine Ekte Geitost 27%, 18 kg	14

§ 6. Tørrmelksprodukter

<i>Artikkelnr.</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
38001	Melkepulver 20%, 25 kg	21
38011	Melkepulver 20%, 750 kg	21
38071	Skummetmelkepulver, 25 kg	21
38101	Skummetmelkepulver, 750 kg	21
38111	Skummetmelkepulver agglomerat, 25 kg	21
38121	Skummetmelkepulver agglomerat, 750 kg	21
38191	Skummetmelkepulver HV, 25 kg	21
38192	Skummetmelkepulver HV, 600 kg	21
39201	Geitmelkepulver storsekk, 700 kg	21
39501	Helmelkepulver geit, 25 kg	21
3959	Skummetmelkepulver fôr, 750 kg	21
3960	Skummetmelkepulver dyrefôr, 25 kg	21

§ 7. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 19. oktober 2004. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 13. mai 1997 nr. 1554 – liste for definisjon av reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode.

4. okt. Nr. 1373 2004

Forskrift om endring i forskrift om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004.

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 4. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 § 23. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 19. desember 2003 nr. 1734 om regulering av fisket etter sei nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endringer:

§ 5 annet ledd skal lyde:

I samlekvoten inngår følgende kvanta sei rund vekt:

<i>Hjemmelslengde</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Kvotefaktor uten overregulering</i>	<i>Kvote</i>
0,00 – 6,99 meter	1,00	4,86 tonn	75 tonn
7,00 – 7,99 meter	1,19	5,78 tonn	89,3 tonn
8,00 – 8,99 meter	1,40	6,80 tonn	105 tonn
9,00 – 9,99 meter	1,73	8,41 tonn	129,8 tonn
10,00 – 10,99 meter	2,09	10,16 tonn	52 tonn
11,00 – 11,99 meter	2,56	12,44 tonn	64 tonn
12,00 – 12,99 meter	3,04	14,77 tonn	76 tonn
13,00 – 13,99 meter	3,68	17,88 tonn	92 tonn
14,00 – 14,99 meter	4,19	20,36 tonn	105 tonn

§ 8 annet ledd skal lyde:

I samlekvoten inngår følgende kvanta sei rund vekt:

<i>Lengdegrupper:</i>	<i>Kvotefaktor</i>	<i>Kvote</i>
0,00 – 7,99 meter	1,0	12 tonn
8,00 – 9,99 meter	1,4	16,8 tonn
10,00 – 14,99 meter	1,6	19,2 tonn
15,00 – 27,99 meter	1,9	22,8 tonn

II

Endringene trer i kraft straks.

11. okt. Nr. 1374 2004**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 11. oktober 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 sjettede ledd og § 22–2 første ledd, jf. § 10–7 første ledd bokstav i. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 18. april 1997 nr. 336 om stønad til dekning av utgifter til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk gjøres følgende endringer:

§ 5 pkt. 1 skal lyde:

1. Etter operative inngrep eller ved medfødt ensidig utviklingsanomali ytes det stønad til anskaffelse av hensiktsmessig brystprotese når det er bekreftet ved legeerklæring at protese er nødvendig. Unntaksvis kan det ytes stønad til personer som har fått tilsagn fra sykehus om at kjønnskifteoperasjon kan foretas og det ellers er iverksatt hormonbehandling. Ved fornyelse av protese ytes det stønad uten at det foreligger legeerklæring. Når særlige grunner tilsier det, kan trygdekontoret likevel kreve legeerklæring ved fornyelse.

§ 8 første ledd skal lyde:

Til et medlem som helt eller delvis har mistet håret på grunn av sykdom eller behandling for sykdom, ytes det stønad til anskaffelse og gjenanskaffelse av parykk. Ved første gangs anskaffelse må det være bekreftet ved legeerklæring at sykdom eller behandling for sykdom er årsaken til håravfallet. Unntaksvis kan det ytes stønad til parykk til personer som har fått tilsagn fra sykehus om at kjønnskifteoperasjon kan foretas og det ellers er iverksatt hormonbehandling.

II

Endringene trer i kraft straks.

14. okt. Nr. 1375 2004**Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14.**

Fastsatt av Finansdepartementet 14. oktober 2004 hjemmel i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 18–5 niende ledd. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 19. november 1999 nr. 1158 til utfylling og gjennomføring mv. av skatteloven av 26. mars 1999 nr. 14 gjøres følgende endring:

§ 18–5–11 tredje ledd skal lyde:

(3) For driftsmidler som saldoavskrives etter skatteloven § 14–41, settes levetidene i de ulike avskrivningsgruppene etter skatteloven § 14–43 til:

- avskrivningsgruppe a og b: 5 år
- avskrivningsgruppe c: 7 år
- avskrivningsgruppe d og e: 8 år
- avskrivningsgruppe f: 14 år
- avskrivningsgruppe g: 31 år
- avskrivningsgruppe h: 38 år
- avskrivningsgruppe i: 67 år.

II

Endringen trer i kraft straks.

18. okt. Nr. 1376 2004**Forskrift om endring i forskrift om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 18. oktober 2004 med hjemmel i lov 5. juni 1981 nr. 42 om sertifikatpliktige stillinger på norske skip, borefartøy og andre flyttbare innretninger i sjøen (Sertifiseringsloven) § 1, § 2, § 3 og § 5, jf. delegeringsvedtak 11. desember 1981 nr. 1, delegeringsvedtak 18. desember 1981 nr. 4282 og lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 93 og § 106, jf. delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9 og delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56j (direktiv 2001/25/EF) og vedlegg XVIII nr. 16a (direktiv 92/29/EØF). Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 9. mai 2003 nr. 687 om kvalifikasjonskrav og sertifikatrettigheter for personell på norske skip, fiske- og fangstfartøy og flyttbare innretninger gjøres følgende endringer:

§ 1–1 andre ledd skal lyde:

(2) Krav til skipsfører eller dekksoffiser gjelder for seilskip eller maskindrevet skip på 15 meter største lengde og derover, og på fiske- og fangstfartøy på 10,67 meter største lengde og derover, samt lekter med brutto tonnasje på 100 eller mer i uinnskrenket fart slik det fremgår av de enkelte bestemmelser. Forskriften har særlige bestemmelser om krav til skipsfører på passasjerskip under 15 meter. For personell på seilskip og maskindrevet skip som i henhold til målebrev utstedt før 16. desember 1983 er under 25 brutto register tonn,¹ gjelder ikke kravene i denne forskrift, selv om de har største lengde på 15 meter og derover, dersom ikke annet er fastsatt i medhold av fjerde eller femte ledd.

§ 1–2 nummer 19, 20 og 21 skal lyde:

19. *Brobetning på hurtiggående fartøy*: De av fartøyets besetning som har sitt tjenestested i styrehuset når fartøyet er underveis.
20. *Hurtiggående fartøy i utenriksfart*: fartøy som definert i SOLAS 1974 kap. X, regel 1, med senere endringer, uansett byggedato, og med fartsområder i utenriksfart i henhold til forskrift 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder.
21. *Hurtiggående fartøy i innenriks fart*: fartøy med fartsområder i innenriksfart i henhold til forskrift 4. november 1981 nr. 3793 om fartsområder, uansett byggedato, som kan oppnå en hastighet på 20 knop eller mer, begrenset til:
 - a) Fartøy med en bruttotonnasje på 50 og derover, eller;
 - b) Fartøy som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 12 passasjerer.

§ 2–1 tredje ledd første punktum skal lyde:

For underordnet personell som skal tjenestegjøre med plikter i beredskaps- eller sikkerhetsfunksjon på ikke hurtiggående passasjerfartøy med bruttotonnasje under 300 med fartsområde 1 gjelder krav til «Begrenset sikkerhetskurs» godkjent av Sjøfartsdirektoratet.

§ 3–2 nytt ellevte ledd skal lyde:

(11) *ARPA/ECDIS/AIS operatør*

På fartøy med ARPA, ECDIS, AIS og lignende skal navigatørene om bord ha gjennomført kurs i bruken av og begrensninger ved slikt utstyr.

§ 4–2 andre ledd bokstav e) skal lyde:

- e) ikke mindre enn 12 md. godkjent fartstid som del av godkjent opplæringsprogram på sjøgående skip på 15 meters største lengde og derover, herunder opplæring i brotjeneste i samsvar med regel II/4 i STCW-konvensjonen, eller minst 36 md. godkjent fartstid om bord på sjøgående skip, hvorav ikke mindre enn 6 md. av fartstidsperioden gjennomføres i henhold til regel II/4 under tilsyn av kvalifisert offiser. Fartstid på ikke sjøgående skip kan bli godkjent under forutsetning av at ytterligere 6 md. fartstid med evaluering utføres på sjøgående skip med fartsområde 3 eller større.

§ 4–2 andre ledd bokstav g) skal lyde:

- g) Den som skal føre fartøy på 15 meters største lengde og derover, men med bruttotonnasje under 500, må i tillegg til kravene som nevnt ovenfor ha minst 12 md. godkjent fartstid som ansvarshavende vaktoffiser om bord på slikt eller større fartøy.

§ 4–2 tredje ledd bokstav e) skal lyde:

- e) ikke mindre enn 12 md. godkjent fartstid som del av godkjent opplæringsprogram på sjøgående skip på 15 meters største lengde og derover, herunder opplæring i brotjeneste i samsvar med regel II/4 i STCW-konvensjonen, eller minst 36 md. godkjent fartstid om bord på sjøgående skip, hvorav ikke mindre enn 6 md. av fartstidsperioden gjennomføres i henhold til regel II/4 under tilsyn av kvalifisert offiser. Fartstid på ikke sjøgående skip kan bli godkjent under forutsetning av at ytterligere 6 md. fartstid med evaluering utføres på sjøgående skip med fartsområde 3 eller større; og

§ 4-2 tredje ledd bokstav g) skal lyde:

- g) Den som skal føre fartøy på 15 meters største lengde og derover, men med bruttotonnasje under 500 må i tillegg til kravene som nevnt ovenfor, ha minst 12 md. fartstid som ansvarshavende offiser på slikt eller større fartøy.

§ 4-2 fjerde ledd bokstav e) skal lyde:

- e) ikke mindre enn 12 md. godkjent fartstid som del av godkjent opplæringsprogram på sjøgående skip på 15 meters største lengde og derover, herunder opplæring i brotjeneste i samsvar med regel II/4 i STCW-konvensjonen, eller minst 36 md. godkjent fartstid om bord på sjøgående skip, hvorav ikke mindre enn 6 md. av fartstiden gjennomføres i henhold til regel II/4 under tilsyn av kvalifisert offiser. Fartstid på ikke sjøgående skip kan bli godkjent under forutsetning av at ytterligere 6 md. fartstid med evaluering utføres på sjøgående skip med fartsområde 3 eller større; og

§ 4-2 fjerde ledd bokstav g) skal lyde:

- g) Den som skal føre fartøy på 15 meters største lengde og derover, men med bruttotonnasje under 500 må i tillegg til kravene som nevnt ovenfor ha minst 12 md. fartstid som ansvarshavende offiser på slikt fartøy.

§ 4-2 fjerde ledd bokstav h) første punktum skal lyde:

- h) Den som skal være fører på sjøgående skip med bruttotonnasje på 500 og derover, men under 3000 må tilfredsstillende kravene til ansvarshavende vaktoffiser på bro på sjøgående skip med bruttotonnasje over 500 og ha ikke mindre enn 36 md. godkjent fartstid i slik stilling.

§ 4-2 femte ledd bokstav e) skal lyde:

- e) ikke mindre enn 12 md. godkjent fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på sjøgående skip med bruttotonnasje på 500 og derover.

§ 4-2 femte ledd bokstav f) første punktum skal lyde:

- f) Den som skal være fører på sjøgående skip med bruttotonnasje på 500 og derover, men under 3000 må tilfredsstillende kravene til ansvarshavende vaktoffiser på bro på sjøgående skip med bruttotonnasje på 500 og derover og ha ikke mindre enn 36 md. godkjent fartstid i slik stilling.

§ 4-2 sjette ledd bokstav e) skal lyde:

- e) ikke mindre enn 36 md. godkjent fartstid i stilling som ansvarshavende vaktoffiser på bro på sjøgående skip med bruttotonnasje på 500 og derover. Denne perioden kan reduseres til 24 md. dersom ikke mindre enn 12 md. har vært i stilling som overstyrmann på sjøgående skip med bruttotonnasje på 500 og derover.

§ 4-2 åttende ledd bokstav e) skal lyde:

- e) ikke mindre enn 24 md. godkjent fartstid på sjøgående skip på 15 meters største lengde og derover, herav minst 6 md. fartstid på fiskefartøy på 15 meters største lengde og derover. Inntil 12 md. av denne fartstiden kan være opptjent på fiskefartøy på 10,67 meters største lengde og derover dersom vedkommende har vært innehaver av fiskeskippersertifikat klasse C i denne perioden.

§ 4-2 niende ledd bokstav e) og f) skal lyde:

- e) ikke mindre enn 24 md. godkjent fartstid på sjøgående skip på 15 meters største lengde og derover, herav minst 6 md. fartstid på fiskefartøy på 15 meters største lengde og derover.
- f) Den som skal være fører på fiskefartøy med bruttotonnasje på 500 og derover skal dokumentere minst 12 md. fartstid på fiskefartøy som ansvarshavende vaktoffiser på bro.

§ 4-2 tiende og ellefte ledd skal lyde:

(10) Sertifikater med gyldighet for begrenset fartsområde utstedes på grunnlag av fartstid tilpasset deres rettigheter når det ikke er i strid med internasjonal overenskomst som Norge har sluttet seg til og for øvrig anses sikkerhetsmessig forsvarlig.

(11) Dekksoffisersertifikat med gyldighet kun for tjeneste i beskyttet farvann utstedes på grunnlag av fartstid i slik tjeneste, hvis ikke tilstrekkelig fartstid er opptjent utenfor beskyttet farvann. For sertifikatet dekksoffiser klasse 1 må hele fartstiden som angitt i sjette ledd være opptjent på skip med bruttotonnasje på 500 og derover.

I § 4-4 fjernes *bt* som benevnelse i alle tabeller.

§ 4-4 annet ledd fotnote 1 skal lyde:

- 1 Rettigheter som fører på fartøy på 15 meters største lengde og derover, men med bruttotonnasje under 500 gjelder kun når kravene i § 4-2 annet ledd bokstav g er oppfylt.

§ 4-4 tredje ledd fotnote 1 skal lyde:

- 1 Rettigheter som fører på fartøy på 15 meters største lengde og derover, men med bruttotonnasje under 500 gjelder kun når kravene i § 4-2 tredje ledd bokstav g er oppfylt.

§ 4-4 fjerde ledd fotnote 1 og 2 skal lyde:

- 1 Den som skal føre fartøy på 15 meters største lengde og derover, men med bruttotonnasje under 500 må tilfredsstillende kravene i § 4-2 fjerde ledd bokstav g.
- 2 Den som skal være fører på fartøy med bruttotonnasje på 500 og derover, men under 3000, må tilfredsstillende kravene i § 4-2 fjerde ledd bokstav h.

§ 4-4 syvende ledd skal lyde:

<i>Fører</i>	
<i>Tonnasjegrænse</i>	<i>Fartsområde</i>
Fiskefartøy på 10.67 meters største lengde og derover, opp til 15 meters lengde, men under 50 bruttotonn.	Bankfiske I

§ 4-4 niende ledd fotnote 1 skal lyde:

- 1 For ubegrenset førerrettighet må det dokumenteres minst 12 md. fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på fiskefartøy med bruttotonnasje på 500 og derover, jf. § 4-2 niende ledd bokstav f.

§ 5-3 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) For ferger med fremdriftskraft mellom 300 kW og 750 kW vil det være anledning til å opptjene fartstid for høyere maskinistsertifikat, samt vedlikehold av eksisterende sertifikat dersom vedkommende er sertifisert og blir mønstret som maskinoffiser. Dette må bekreftes av rederiet og dokumenteres i sjøfartsbok ved sertifikatsøknader.

§ 5-3 nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 5-4 nytt fjerde ledd skal lyde:

(4) For ferger, lasteskip og fiskefartøy vil en kunne tjenestegjøre som maskinsjef om bord på fartøy med fremdriftskraft mellom 750 kW og 1500 kW (fiskefartøy mellom 1000 kW og 1500 kW) med fartsområde 1-4 med maskinoffiserssertifikat klasse 4, forutsatt at det kan dokumenteres at vedkommende har minst 6 måneders relevant tjenestetid etter å ha løst maskinoffiserssertifikat klasse 4 første gang, og at det foreligger dokumentert utsjekk av rederiet for det aktuelle fartøyet.

§ 5-4 tredje ledd første del av tabellen ny siste rad skal lyde:

Maskinoffiserssertifikat klasse 4	regel III//1	Maskinsjef	6 md. godkjent fartstid	Opp til 1500 kW Fartsområde 1-4	Opp til 1500 kW Fartsområde 1-4
-----------------------------------	--------------	------------	-------------------------	--	--

§ 9-3, § 9-4 og ny § 9-5 skal lyde:

§ 9-3. Hurtiggående fartøy

(1) Dekksoffiserer om bord på hurtiggående fartøy skal inneha følgende kvalifikasjoner:

- a) Hurtiggående fartøy som etter sitt sertifikat kan føre mer enn 12 passasjerer med bruttotonnasje under 50:
 1. Skipsfører og styrmann skal minst inneha dekksoffiserssertifikat klasse 5.
 2. For skipsfører gjelder videre krav om 6 md. fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på bro på hurtiggående fartøy. Denne tiden kan erstattes av 2 md. godkjent systematisk opplæring som skipsfører på fartøyet.
- b) Hurtiggående fartøy med bruttotonnasje på 50 og derover opptil 500:
 1. Skipsfører og styrmann skal minst inneha dekksoffiserssertifikat klasse 4.
 2. For skipsfører gjelder videre krav om 12 md. fartstid som ansvarshavende vaktoffiser på bro på slikt fartøy hvorav minst 6 md. i slik stilling på hurtiggående fartøy.
- c) Hurtiggående fartøy med bruttotonnasje på 500 og derover opptil 3000:
 1. Skipsfører og styrmann skal minst inneha dekksoffiserssertifikat klasse 3.
 2. For skipsfører gjelder videre krav om minst 6 md. tjeneste som ansvarshavende vaktoffiser eller overstyrermann på hurtiggående fartøy.
- d) Hurtiggående fartøy med bruttotonnasje på 3000 eller mer:
 1. Skipsfører skal inneha dekksoffiserssertifikat klasse 1. Det kreves videre minst 6 md. tjeneste som ansvarshavende vaktoffiser eller overstyrermann på hurtiggående fartøy.
 2. Styrmann skal minst inneha dekksoffiserssertifikat klasse 2.

(2) I tillegg til kravene i første ledd skal brobesetningen på hurtiggående fartøy dokumentere følgende førertiltredelse:

- a) Skipsfører og navigatør på hurtiggående fartøy skal ha gyldig Kvalifikasjonsbevis for navigatør på hurtiggående fartøy, som utstedes med 5 års gyldighet etter bestått Kurs for navigatører av hurtiggående fartøy ved et godkjent opplæringssted.
 - b) Øvrig brobesetning på hurtiggående fartøy skal ha gyldig Kvalifikasjonsbevis for brobesetning på hurtiggående fartøy, som utstedes med 5 års gyldighet etter bestått Kurs i operasjon av hurtiggående fartøy ved et godkjent opplæringssted.
- (3) Brobesetning på hurtiggående fartøy skal ha bestått Hurtigbåt re-treningskurs ved et godkjent opplæringssted innen 24–30 måneder fra kvalifikasjonsbevisets utstedelsesdato. Fornyelse av kvalifikasjonsbeviset forutsetter videre bestått re-treningskurs innen 54–60 måneder fra utstedelsesdato.
- (4) Assessor som skal bedømme utsjekk av besetningens fartøyspesifikke kompetansenivå skal ha følgende kvalifikasjoner:
- a) Sertifisert assessor i samsvar med avsnitt A-I/6 i STCW-koden.
 - b) Tilfredsstillende kravene til kvalifikasjoner i avsnitt A-I/6 i STCW-koden.
 - c) Tjenestegjort som fører på rederiets fartøy, eller tilsvarende fartøy.

§ 9-4. Passasjerskip under 15 meter største lengde

- (1) For å være skipsfører på passasjerskip under 15 meter største lengde, som er godkjent for mer enn 12 passasjerer kreves det dekksoffiserssertifikat klasse 5.
- (2) For å være skipsfører på fartøy med tillatelse til begrenset passasjerbefordring under 15 meter største lengde kreves det fritidsbåtskippercertifikat, godkjent helseerklæring for arbeidstakere på skip og grunnleggende sikkerhetsopplæring.

§ 9-5. Passasjerfartøy på innsjøer og elver

- (1) For å være skipsfører på passasjerfartøy med bruttotonnasje under 50 eller med 100 passasjerer og mindre i tidsrommet 1. mai til 30. september kreves det:
- a) fritidsbåtskippercertifikat eller kvalifikasjonsbevis utstedt på grunnlag av tidligere utsjekk,
 - b) gjennomført begrenset sikkerhetskurs,
 - c) gjennomført kurs i passasjer- og krisehåndtering,
 - d) helseerklæring fra allmennpraktiserende lege.
- (2) For å være skipsfører på fartøy godkjent for 12 passasjerer eller mindre i tidsrommet 1. mai til 30. september kreves det:
- a) fritidsbåtskippercertifikat eller kvalifikasjonsbevis utstedt på grunnlag av tidligere utsjekk,
 - b) gjennomført begrenset sikkerhetskurs,
 - c) helseerklæring fra allmennpraktiserende lege.
- (3) For personell uten sertifikatplikt på fartøy godkjent for mer enn 12 passasjerer kreves det:
- a) kvalifikasjoner i henhold til kapittel 3,
 - b) gjennomført begrenset sikkerhetskurs,
 - c) kurs i passasjer- og krisehåndtering,
 - d) helseerklæring fra allmennpraktiserende lege.
- (4) For personell uten sertifikatplikt på fartøy godkjent for 12 passasjerer eller mindre kreves det:
- a) kvalifikasjoner i henhold til kapittel 3,
 - b) gjennomført begrenset sikkerhetskurs,
 - c) helseerklæring fra allmennpraktiserende lege.
- (5) Krav om fartstid som spesifisert i § 4-2 (13) c) kan erstattes med en praktisk utsjekk foretatt av Sjøfartsdirektoratet.

Ny § 11-3 skal lyde:

§ 11-3. Hurtiggående fartøy

- (1) De som hadde godkjent hurtigbåtkurs etter gammel ordning og var utsjekket i et rederi på ikrafttredelsestidspunktet skal tilfredsstillende § 9-3 (3) innen 1. juli 2007.
- (2) De som ikke hadde godkjent hurtigbåtkurs etter gammel ordning, men var utsjekket i et rederi på ikrafttredelsestidspunktet skal tilfredsstillende § 9-3 (2) innen 1. juli 2006.
- (3) De som skal tjenestegjøre på hurtiggående fartøy med hastighet mellom 20 og 25 knop i innenriks fart skal tilfredsstillende § 9-3 (2) innen 1. juli 2006.
- (4) Assessor skal tilfredsstillende § 9-3 (4) innen 1. januar 2006.

II

Endringene i § 5-3 og § 5-4 trer i kraft 18. oktober 2004.

Endringene i § 1-1, § 1-2, § 2-1, § 3-2, § 4-2, § 4-4, § 9-3, § 9-4, § 9-5 og § 11-3 trer i kraft 1. januar 2005.

18. okt. Nr. 1377 2004**Forskrift om endring i forskrift om bygging, utrustning og drift av hurtiggående fartøy som anvendes som passasjerskip eller lasteskip.**

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 18. oktober 2004 med hjemmel i lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. § 1, § 11, § 35, § 41, § 41a, § 42, § 54a, § 55, § 94, § 96, § 97, § 100 og § 106, jf. delegeringsvedtak 12. oktober 1962 nr. 5, delegeringsvedtak 5. april 1963 nr. 9, delegeringsvedtak 1. desember 1978 nr. 1 og delegeringsvedtak 15. januar 1979 nr. 1. Jf. EØS-avtalen vedlegg XIII nr. 56f (direktiv 98/18/EF) og vedlegg II kap. XIX nr. 1 (direktiv 98/34/EF). Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 5. januar 1998 nr. 6 om bygging, utrustning og drift av hurtiggående fartøy som anvendes som passasjerskip eller lasteskip gjøres følgende endring:

§ 36 nytt tredje ledd skal lyde:

(3) Rederiets system for opplæring og bedømmelse av besetningens fartøyspesifikke kompetansenivå krevd i kodens kapittel 18.3 skal minst tilfredsstillende følgende kriterier:

a) Assessor

Rederiet skal utpeke en koordinerende assessor som er kvalifisert i henhold til kvalifikasjonsforskriftens § 9–3 (4).

b) Opplæring

Rederiets opplæringsprogram skal spesifisere opplæringens varighet og innhold, slik at kandidaten, i tillegg til å tilegne seg kunnskap, har opparbeidet praktiske ferdigheter til å fylle sine oppgaver så vel i normalsituasjon som i nødsituasjon før tiltredelse i stilling om bord. Relevante deler av opplæringen skal foregå når fartøyet er underveis slik at kandidaten blir kjent med alle aktuelle havner og hele operasjonsområdet under dag- og nattseilas med aktuelt fartøy.

c) Kompetanse

Rederiet skal forvise seg om at enhver besetningsmedlem innehar de her spesifiserte kompetansenivå før vedkommende tiltrer i stilling.

A= Ledelsenivå	Ta komplekse strategiske beslutninger på selvstendig grunnlag	Brobesetning		
B= Operere	Bruke prosesser, komponenter og systemer på selvstendig grunnlag.			
C= Forstå	Forstå hensikt, bruk og effekt av prosesser, systemer og komponenter.			
		Fører og Navigatør	Maskinist	Øvrig besetning
.1	Kunnskap om alle framdrifts- og kontrollsystemer om bord, herunder kommunikasjons- og navigasjonsutstyr, styringssystemer, elektriske, hydrauliske og pneumatiske systemer og lense- og brannpumper,	A	B	C
.2	Feilmodus for kontroll-, styrings- og framdriftssystemene og korrekt reaksjon på slike feil,	A	B	C
.3	Fartøyets manøvreringsegenskaper og operasjonsbegrensninger,	A	B	C
.4	Brokommunikasjon- og navigasjonsprosedyrer,	A	C	C
.5	Intakt stabilitet og skadestabilitet og fartøyets overlevelsessevne i skadetilstand,	A	B	C
.6	Plassering og bruk av fartøyets redningsredskaper, herunder utstyr i redningsfarkostene,	A	B	B
.7	Plassering og bruk av rømningsveier i fartøyet og evakuering av passasjerene,	A	B	B
.8	Plassering og bruk av brannbeskyttelses- og brannoppdagelsesredskaper og -systemer i tilfelle brann om bord,	A	B	B
.9	Plassering og bruk av skadekontrollredskaper og -systemer, herunder betjening av vanntette dører og lensepumper,	A	B	C
.10	Sikringssystemer for stuing av last og kjøretøyer,	A	B	C
.11	Metoder for kontroll og kommunikasjon med passasjerer i en nødsituasjon,	A	B	B
.12	Alle elementer i opplæringshåndboken. Jf. kodens punkt 18.2.3.	A	B	B
.13	Havner, ruter og spesielle forhold som vedrører operasjon og evakuering av fartøyet. Jf. kodens punkt 18.2.2 Rutehåndbok.	A	B	C
.14	Operasjonsbegrensninger og grunnlag for operasjonstillatelsen. Jf. kodens punkt 18.1.3	A	A	C

A= Ledelsesnivå	Ta komplekse strategiske beslutninger på selvstendig grunnlag	Brobesetning		
B= Operere	Bruke prosesser, komponenter og systemer på selvstendig grunnlag.			
C= Forstå	Forstå hensikt, bruk og effekt av prosesser, systemer og komponenter.			
		Fører og Navigatør	Maskinist	Øvrig besetning
.15	Passasjerhåndtering, passasjerkomfort og informasjon til passasjerene, inkludert bruk av PA anlegg under normaloperasjon.	A	B	B
.16	Rederiets politikk og prosedyrer for passasjerbehandling i samsvar med STCW-kodens regel V3 (V2) sett i sammenheng med kodens punkt 18.2.3.24.	A	B	B
.17	Rederiets politikk og prosedyrer for sikkerhet (Security).	A	B	B
.18	Rederiets praksis for å sikre et godt arbeidsmiljø (HMS).	A	B	B

d) Utsjekk

Bedømmelse av kompetansenivå skal bestå av en praktisk og en skriftlig del. Kandidaten skal også ved praktisk bruk vise tilfredsstillende ferdigheter i bruk av instrumenter, utstyr og tekniske hjelpemidler som inngår i arbeidsoppgavene.

Relevante deler av utsjekken skal foregå når fartøyet er underveis og bestå av minst én ankomst og én avgang i alle aktuelle havner og seilas i hele operasjonsområdet under dag- og nattseilas med aktuelt fartøy.

Den fartøysrelaterte utsjekk skal bedømmes av sertifisert assessor jf kvalifikasjonsforskriftens § 9–3 (4). Den fartøysrelaterte opplæring skal minst tilfredsstille fartøyets operasjons-, opplærings-, vedlikeholds- og servicemanual.

e) Dokumentasjon av utsjekk

Alle besetningsmedlemmer skal ha bestått og dokumentert utsjekk før de tiltrer i tjeneste om bord på et fartøy, eller i et nytt operasjonsområde. Ny utsjekk skal gjennomføres før tiltredelse etter opphold i tjenesten på et fartøy eller i en rute på over 6 måneder.

II

Endringene trer i kraft 1. januar 2005.

20. okt. Nr. 1378 2004

Forskrift om endring i forskrift om autorisasjon m.m. av helsepersonell i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen).

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 20. oktober 2004 med hjemmel i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 52. Jf. EØS-avtalen vedlegg VII nr. 1 (direktiv 89/48/EØF endret ved direktiv 2001/19/EF), nr. 1a (direktiv 92/51/EØF endret ved direktiv 94/38/EF, direktiv 95/43/EF, direktiv 97/38/EF, direktiv 2000/5/EF og direktiv 2001/19/EF), nr. 3 (direktiv 81/1057/EØF endret ved direktiv 93/16/EØF), nr. 4 (direktiv 93/16/EØF endret ved direktiv 97/50/EF, direktiv 98/21/EF, direktiv 98/63/EF, direktiv 1999/46/EF og direktiv 2001/19/EF), nr. 8 (direktiv 77/452/EØF endret ved direktiv 89/594/EØF, direktiv 89/595/EØF, direktiv 90/568/EØF og direktiv 2001/19/EF), nr. 9 (direktiv 77/453/EØF endret ved direktiv 89/595/EØF og direktiv 2001/19/EF), nr. 10 (direktiv 78/686/EØF endret ved direktiv 89/594/EØF, direktiv 90/568/EØF og direktiv 2001/19/EF), nr. 11 (direktiv 78/687/EØF endret ved direktiv 2001/19/EF), nr. 14 (direktiv 80/154/EØF endret ved direktiv 89/594/EØF, direktiv 90/658/EØF og direktiv 2001/19/EF), nr. 15 (direktiv 80/155/EØF endret ved direktiv 89/594/EØF og direktiv 2001/19/EF), nr. 16 (direktiv 85/432/EØF endret ved direktiv 2001/19/EF) og nr. 17 (direktiv 85/433/EØF endret ved direktiv 85/584/EØF, direktiv 90/658/EØF og direktiv 2001/19/EF). Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 21. desember 2000 nr. 1377 om autorisasjon m.m. av helsepersonell i henhold til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS-avtalen) gjøres følgende endring:

§ 3 nytt andre ledd skal lyde:

Informasjon om direktivene kan fås hos Statens autorisasjonskontor for helsepersonell (SAFH). Postboks 8053 Dep, 0031 Oslo. <http://www.safh.no>.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. okt. Nr. 1379 2004**Forskrift om endring i forskrift (Nr. 35) om legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v.**

Fastsatt av Skattedirektoratet 22. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 23. februar 1970 nr. 1 (Nr. 24) vedrørende omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 31. juli 1970 nr. 9825 (Nr. 35) om legitimasjonsregler for omsetning av varer og tjenester til bruk i utlandet m.v. gjøres følgende endring:

Pkt. 4 nytt annet ledd skal lyde:

For avgiftsfritaket etter § 8 fjerde ledd, må selger ved salgsdokumentasjon, noteringer, kontrakter, korrespondanse e.l. dokumentere kjøpers navn og adresse i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen. Dokumentasjonen skal oppbevares som bestemt av Skattedirektoratet, se pkt. 9 nedenfor.

II

Endringen trer i kraft 1. desember 2004.

25. okt. Nr. 1380 2004**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til opphold i opptreningsinstitusjonar og helsesportssentra m.m.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 25. oktober 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–20 andre ledd. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 26. februar 2003 nr. 277 om stønad til dekning av utgifter til opphold i opptreningsinstitusjonar og helsesportssentra m.m. gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

Det kan krevas betaling av eigendel for opphold i opptreningsinstitusjonar som mottek stønad over folketrygdloven § 5–20. Eigendelen vert fastsett av departementet.

II

Endringen trer i kraft 1. oktober 2004.

25. okt. Nr. 1381 2004**Forskrift om endring i forskrift om vederlag for tannhelsetjenester i den offentlige tannhelsetjenesten.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 25. oktober 2004 med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 54 om tannhelsetjenesten § 1–3, § 2–2 og § 6–5. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 24. mai 1984 nr. 1268 om vederlag for tannhelsetjenester i den offentlige tannhelsetjenesten gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Personer som ikke går inn under § 1–3 a, b, c, d og e i lov om tannhelsetjenesten skal betale fullt vederlag etter departementets fastsatte takster inkludert eventuelle utgifter til tanntekniske arbeider.

§ 3 første ledd skal lyde:

Ungdom, fra det året de fyller 19 til og med det året de fyller 20, skal ikke betale større vederlag enn 25% av departementets fastsatte takster inkludert eventuelle utgifter til tanntekniske arbeider.

§ 4 skal lyde:

For grupper som kommer inn under § 1–3 punkt e i lov om tannhelsetjenesten fastsetter fylkeskommunen vederlaget størrelse som andel av departementets fastsatte takster.

II

Endringene trer i kraft straks.

25. okt. Nr. 1382 2004**Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter.**

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet 25. oktober 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–5 fjerde ledd og § 22– 2 andre ledd, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 6–2, lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 5–1 siste ledd og lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 5–5 nr. 1 og 2. Kunngjort 26. oktober 2004.

I

I forskrift 27. juni 2003 nr. 959 om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling i private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd skal lyde:

Private medisinske laboratorie- og røntgenvirksomheter som nevnt i § 1 kan kreve refusjon etter takstene dersom virksomheten er godkjent etter sykehusloven før 1. juni 1987. Laboratorie- og røntgenvirksomheter som er godkjent etter 1. juni 1987 kan kreve refusjon når departementet har gjort vedtak om det.

II

Endringen trer i kraft 1. oktober 2004.

27. sept. Nr. 1394 2004**Forskrift om endring i forskrift om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2004.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. september 2004 med hjemmel i forskrift 22. desember 2003 nr. 1774 om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2004 § 11, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 5. Kunngjort 29. oktober 2004.

I

I forskrift 22. desember 2003 nr. 1774 om regulering av trålfisket etter torsk og hyse nord for 62° N i 2004 gjøres følgende endring:

§ 3 tredje ledd skal lyde:

Fartøy med kvotefaktor 1.00 kan i 2004 fiske inntil 716 tonn torsk rund vekt og 382 tonn hyse rund vekt.

II

Endringen trer i kraft straks.

8. okt. Nr. 1395 2004**Vedtak om omorganisering av departementsstrukturen – Arbeids- og sosialdepartementets forskriftsverk.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 8. oktober 2004 med hjemmel i omorganiseringsvedtak 1. oktober 2004 nr. 1304. Kunngjort 29. oktober 2004.

I. Oversikt over forskrifter som Arbeids- og sosialdepartementet skal ha forvaltningsansvaret for

Her endres ansvarlig departement til «Arbeids- og sosialdepartementet»:

*Trygdeavdelingen**1. Forskrifter*

- Forskrift 7. september 2004 nr. 1248 om anvendelse av forsøkshjemmelen – tilskudd til tilrettelegging av bolig istedenfor hjelpemiddel.
- Forskrift 21. juni 2004 nr. 928 om overgangsregler for oppfølging av sykmeldte.
- Forskrift 21. juni 2004 nr. 927 om overgangsregler for mottakere av rehabiliteringspenger etter folketrygdloven § 10–8 fjerde ledd.
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 797 om at retten til ytelser etter folketrygdloven kapittel 10 faller bort i den utstrekning ytelsene kommer inn under ansvarsområdet til annen lovgivning.
- Forskrift 11. mai 2004 nr. 737 om unntak fra forskrift om bortfall av rett til dekning av utgifter til helsetjenester mv på grunn av gjensidighetsavtale med annet land.
- Forskrift 30. januar 2004 nr. 240 om avgifter til folketrygden for året 2004 for arbeidstakere utsendt til Norge fra Amerikas forente stater og Canada.
- Forskrift 30. januar 2004 nr. 239 om avgifter til folketrygden for året 2004 for misjonærer mv. som er opptatt i

folketrygden i medhold av folketrygdloven § 2–8.

- Forskrift 30. januar 2004 nr. 238 om fastsettelse av avgiftsgrunnlag og avgiftssatser i folketrygden for visse grupper medlemmer for året 2004.
- Forskrift 19. desember 2003 nr. 1673 om overgangsregler for mottakere av rehabiliteringspenger etter unntaksbestemmelser.
- Forskrift 19. desember 2003 nr. 1671 om tilretteleggingstilskudd.
- Forskrift 19. desember 2003 nr. 1667 om forsøksvirksomhet med innvilgelse av tidsbegrenset uførestønad med en uføregrad lavere enn 50 prosent.
- Vedtak 5. desember 2003 nr. 1426 om premietillegg til folketrygden for motorvogner fra 2004.
- Forskrift 14. november 2003 nr. 1354 om årlig regulering av medlemspremien i pensjonstrygden for fiskere.
- Forskrift 25. september 2003 nr. 1181 om i hvilke tilfelle det kan ytes bidragsforskott til barn som har delt bosted.
- Forskrift 7. mars 2003 nr. 290 om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel.
- Forskrift 6. februar 2003 nr. 125 om gjennomføringen av bestemmelsene om inntektsprøving av forskott.
- Forskrift 3. februar 2003 nr. 115 om forsøksvirksomhet ved oppfølging av sykmeldte.
- Forskrift 12. desember 2002 nr. 1493 om gravferdsstønad og stønad til båretransport for person som er pliktig medlem etter § 2–5 i lov om folketrygd og som dør utenfor Norge og om stønad til båretransport når et medlem dør i et av de nordiske land.
- Forskrift 12. desember 2002 nr. 1492 om behovsprøvet gravferdsstønad.
- Forskrift 1. mars 2002 nr. 215 om administrasjon av pensjonstrygden for fiskere.
- Forskrift 1. mars 2002 nr. 211 om administrasjonsansvaret for pensjonstrygden for fiskere.
- Forskrift 2. januar 2002 nr. 4 om overgangsregler for samordning av tjenestepensjon og personskadetrygd med rehabiliteringspenger og atferingspenger fra folketrygden.
- Forskrift 18. desember 2001 nr. 1471 om ytelse av rehabiliteringspenger og atferingspenger etter EØS-reglene.
- Forskrift 13. desember 2001 nr. 1409 om adgang til å utbetale rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad uten reduksjon for visse persongrupper i institusjon.
- Forskrift 13. desember 2001 nr. 1388 om barnetillegg til mottakere av rehabiliteringspenger og tidsbegrenset uførestønad.
- Forskrift 18. september 2001 nr. 1083 om forsøksvirksomhet for reaktivisering av uførepensjonister.
- Forskrift 9. januar 2001 nr. 18 om innkreving og regnskapsmessig behandling av uerholdelige bidragskrav mv.
- Forskrift 15. desember 2000 nr. 1303 om stønad til kjøp av bil til funksjonshemmede – prisgrensen.
- Forskrift 1. desember 2000 nr. 1204 om inkorporasjon av trygdeforordningene i EØS-avtalen.
- Forskrifter 15. november 2000 nr. 1274 om sjømannspensjonering.
- Forskrift 10. november 2000 nr. 1134 om forvaltningen av likviditetsfondet i Pensjonstrygden for fiskere.
- Forskrift 7. juli 2000 nr. 743 om overgangsregler for fastsettelse av høyeste pensjon i Statens Pensjonskasse ved samordning av tjenestepensjoner.
- Forskrift 6. juli 2000 nr. 727 om registrering og utveksling av opplysninger (meldesystem) for å gjennomføre bestemmelsene i samordningsloven mv.
- Forskrift 6. juli 2000 nr. 726 om gjennomføring av refusjonskrav ved utbetaling av pensjons- og trygdeytelser med tilbakevirkning.
- Forskrift 29. juni 2000 nr. 699 om gebyr og tvangsmulkt etter folketrygdloven § 25–3 for arbeidsgiver som ikke oppfyller plikten til å gi meldinger til arbeidstakerregisteret mv.
- Forskrift 22. mai 2000 nr. 532 om kombinasjon av avtalefestet pensjon og arbeidsinntekt (pensjongivende inntekt).
- Forskrift 5. januar 2000 nr. 4 om aldersgrenser for sykepleiere.
- Forskrift 23. april 1999 nr. 534 om gjennomføringen av folketrygdloven § 22–18 og bidragsinnkrevingsloven § 19 om utbetalingsmåten for ytelser mv.
- Forskrift 22. desember 1998 nr. 1342 om dekning av utgifter for mottakere av rehabiliteringspenger.
- Forskrift 16. januar 1998 nr. 37 om videreføring av to forskrifter gitt med hjemmel i lov om folketrygd.
- Forskrift 19. desember 1997 nr. 1429 om stønadstid for overgangsstønad til en enslig mor eller far.
- Forskrift 19. juni 1997 nr. 619 om overgangsregler til lov 13. juni 1997 nr. 59 om endringer i lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten og i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).
- Forskrift 6. juni 1997 nr. 591 om rehabiliteringspenger.
- Forskrift 30. april 1997 nr. 392 om friinntekt og inntektsgrenser for uførepensjonister og mottakere av tidsbegrenset uførestønad.
- Forskrift 30. april 1997 nr. 391 om utvidet stønad til helsetjenester under opphold i utlandet.
- Forskrift 30. april 1997 nr. 390 om stønad til dekning av utgifter til helsetjenester i utlandet.
- Forskrift 30. april 1997 nr. 389 om fastsettelse av pensjongivende inntekt, innkreving av avgift m.m. for medlemmer med inntekt som ikke blir skattlagt av norske skattemyndigheter.
- Forskrift 22. april 1997 nr. 375 om pensjonsordninger for folkevalgte i kommune eller fylkeskommune.
- Forskrift 22. april 1997 nr. 374 om pensjonsordninger for kommunalt eller fylkeskommunalt ansatte.

- Forskrift 21. april 1997 nr. 373 om menerstatning ved yrkesskade.
- Forskrift 18. april 1997 nr. 337 om stønad til høreapparat og tinnitusmaskerer.
- Forskrift 18. april 1997 nr. 336 om stønad til dekning av utgifter til ortopediske hjelpemidler, brystprotese, ansiktsdefektprotese, øyeprotese og parykk.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 324 om unntak fra anke til Trygderetten.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 323 om hjelpemiddelsentralenes virksomhet og ansvar.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 322 om faglig utvalg for førerhundspørsmål.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 321 om stønad til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 320 om stønad til tolkehjelp for hørselshemmede.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 319 om stønad til lese- og sekretærhjelp for blinde og svaksynte.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 318 om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 316 om bortfall av rett til dekning av utgifter til helsetjenester mv på grunn av gjensidighetsavtale med annet land.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 315 om trygdedekning for asylsøkere og deres familiemedlemmer.
- Forskrift 15. april 1997 nr. 314 om unntak fra medlemskap i folketrygden for person som er omfattet av eller mottar ytelser etter utenlandsk trygdelovgivning mv og vedkommendes familiemedlemmer.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 273 om beregning av kapitalverdier av trygdeytelser.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 272 om føring av statistikk over sykefravær og fravær ved barns sykdom.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 270 om forsikringsbasert refusjon av trygdeutgifter ved yrkesskade og yrkessykdommer.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 268 om behandling av tvister i arbeidsgiverperioden.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 267 om frivillig yrkesskadetrygd for elever som ikke er obligatorisk yrkesskadedekket.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 266 om fastsetting og endring av uføregrad i forhold til pensjonsgivende inntekt.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 264 om inngåelse av pris- og leveringsavtaler for førerhunder til synshemmede.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 263 om hvilke sykdommer og funksjonshemninger som skal gi utvidet rett til omsorgspenger etter folketrygdloven § 9–6 andre ledd.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 262 om forsikring for tillegg til sykepenger for frilansere.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 261 om forsikring for tillegg til sykepenger og fødselspenger for selvstendig næringsdrivende.
- Forskrift 25. mars 1997 nr. 260 om forsikring mot ansvar for sykepenger i arbeidsgiverperioden for små bedrifter.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 226 om fradrag i overgangsstonad som gis etter folketrygdloven kapittel 15 når forsørgeren mottar underholdsbidrag (nettometoden).
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 225 om samarbeid mellom trygdekontor og sosialkontor når det gjelder ytelser til enslig mor eller far etter kapitlene 15 og 17 i folketrygdloven.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 224 om fastsetting og endring av årlig framtidig inntekt for alderspensjonister mellom 67 og 70 år.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 223 om utdanningsstønad.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 222 om rett til stønad når barnets far ikke er kjent.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 221 om unntak fra vilkåret i folketrygdloven § 15–2 første ledd om forutgående medlemskap for rett til stønad som enslig mor eller far.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 220 om yrkessykdommer, klimasykdommer og epidemiske sykdommer som skal likestilles med yrkesskade.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 219 om sykdommer og forgiftninger m.v. som skal likestilles med yrkesskade.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 216 om dekning av utgifter til båretransport i Norge.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 210 om frivillig yrkesskadetrygd for selvstendig næringsdrivende og frilansere.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 209 om beregning av tilleggspensjon ved yrkesskade.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 208 om beregning av uførepensjon og godskriving av pensjonspoeng ved yrkesskade.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 207 om beregning av uførepensjon under opphold i institusjon som nevnt i folketrygdloven § 3–27.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 206 om adgang til å utbetale full pensjon for visse persongrupper i institusjon.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 205 om reduksjon av ektefelle tillegg og barnetillegg på grunn av inntekt.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 204 om godskriving av pensjonspoeng (omsorgspoeng) for omsorgsarbeid for en syk, en funksjonshemmet eller en eldre person.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 203 om godskriving av pensjonspoeng (omsorgspoeng) for personer som har omsorg for små barn.
- Forskrift 11. mars 1997 nr. 202 om fastsetting av pensjonsgivende inntekt for året før det året da et medlem får rett til en trygdeytelse.
- Forskrift 18. november 1996 nr. 1062 om vilkår for rett til ytelser etter lov om pensjonsordning for sykepleiere

når det foreligger rett til ytelser etter lov om folketrygd.

- Forskrift 1. juli 1996 nr. 683 om pensjonsordning for statsråder.
- Forskrift 26. juni 1996 nr. 675 om avvikling av pensjonstrygden for skogsarbeidere.
- Forskrift 18. november 1994 nr. 1022 om at Rikstrygdeverket skal være ankemotpart i Trygderetten i visse saker.
- Forskrift 9. august 1994 nr. 797 om i hvilke tilfelle bidragsfogden skal fastsette eller endre bidrag av eget tiltak etter forskotteringsloven § 3 annet ledd.
- Forskrift 23. desember 1993 nr. 1252 om gebyr ved mislighold av bidrag m.v.
- Forskrift 23. desember 1993 nr. 1251 om pensjonsberegning, om tilståelse og beregning av barnetillegg og barnepensjon og om gjennomføringa av folketrygdlovens bestemmelser om inntektsprøving i tilfelle som omfattes av EØS-avtalen.
- Forskrift 2. august 1993 nr. 779 om samordning av tjenestepensjon med sjømannspensjon som er utløst med kapitalverdien.
- Forskrift 18. juni 1993 nr. 543 om avgjørelsesmyndighet m v for Statens innkrevingsentral i saker om innkreving av underholdsbidrag.
- Forskrift 19. mars 1993 nr. 215 om samordning av pensjon fra tjenestepensjonsordning med redusert enkepensjon (enkemannspensjon) fra folketrygden.
- Forskrift 4. september 1992 nr. 663 om samordning av enkepensjon fra tjenestepensjonsordning med tilleggspensjon fra folketrygden når enkepensjonen ikke skal reduseres på grunn av enkens egen inntekt.
- Forskrift 23. desember 1991 nr. 895 om beregning av sluttpoengtall etter samordningsloven § 23 nr. 2.
- Forskrift 23. desember 1991 nr. 891 om omregning av tilleggspensjon fra folketrygden som er beregnet med antatte framtidige pensjonspoeng for år etter 1991 m.v. og om fastsetting av fradrag etter samordningsloven § 23 i slike tilfelle.
- Forskrift 4. juli 1991 nr. 454 om arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret.
- Forskrift 6. juni 1990 nr. 440 om ikke samordning med krigspensjon for private tjenestepensjonsordninger.
- Forskrift 20. desember 1989 nr. 1268 om samordning av tjenestepensjon med tilleggspensjon fra folketrygden når opptjeningen har vært ved forskjellige personer.
- Forskrift 21. juni 1989 nr. 518 om i hvilke tilfelle vilkåret i forskotteringsloven om bosted og opphold i riket skal anses oppfylt og om i hvilke tilfelle bidragsforskott kan utbetales i utlandet.
- Forskrift 24. februar 1989 nr. 106 for behandlingen av saker om krigsskader og krigsskadeserstatning i kommunene.
- Forskrift 17. februar 1989 nr. 98 om tilsyn med ordninger for avtalefestet pensjon.
- Forskrift 3. januar 1989 nr. 4 om samordning av pensjons- og trygdeytelser når tjenestepensjonen er etter garantireglene for alderspensjon mellom 65 og 67 år.
- Forskrift 3. januar 1989 nr. 3 om samordning av pensjons- og trygdeytelser når den ene av tjenestepensjonene er etter garantireglene for alderspensjon mellom 65 og 67 år.
- Forskrift 30. desember 1988 nr. 1185 om vilkår for å yte statstilskott til ordninger for avtalefestet pensjon.
- Forskrift 16. desember 1988 nr. 1133 om samordning av personskadetrygd med ventetillegg fra folketrygden.
- Forskrift 2. november 1988 nr. 888 om garantitillegg for å hindre nedgang i samlet pensjon etter Samordningsloven.
- Forskrift 15. mai 1986 nr. 4093 om særskilt begrensning av fradrag for attføringspenger fra folketrygden (samordningsforskrift 18).
- Forskrift 21. mars 1986 nr. 861 om samordning av tjenestepensjon og personskadepensjon med uførepensjon fra folketrygden i visse tilfelle.
- Forskrift 31. desember 1985 nr. 4104 om uførepensjon som også inneholder etterlattefordeler (samordningsforskrift 32).
- Pensjonsordningen 9. desember 1983 nr. 1805 for sykepleiere. Pensjonsalder.
- Forskrift 30. desember 1982 nr. 1829 om redusert samordningsfradrag for forlenget barnepensjon.
- Forskrift 15. oktober 1982 nr. 1515 om avkorting av samordningsfradrag for grunnpensjon etter deltid når det forekommer flere pensjoner.
- Forskrift 15. oktober 1980 nr. 4101 om samordningsgaranti ved «stor » barnepensjon (samordningsforskrift 27).
- Forskrifter 19. september 1980 nr. 9554 om utbetaling av ytelser etter lovene om krigspensjonering under opphold i helseinstitusjoner m.v.
- Forskrifter 16. mai 1980 nr. 8 om gjennomføringen av bestemmelsene i yrkesskadetrygdlovens § 57 om automatisk regulering av ytelsene etter loven.
- Forskrift 28. november 1979 nr. 4066 om samordningsfradrag for grunnpensjon fra folketrygden i tjenestepensjon for deltidsansatte m.v.
- Overgangsbestemmelse 1. oktober 1979 nr. 4111 offentlig tjenestepensjon – privat (samordningsforskrift 37).
- Forskrift 1. oktober 1979 nr. 4084 om alders- og uførepensjon fra tjenestepensjonsordninger (samordningsforskrift 10).

- Forskrift 1. oktober 1979 nr. 4083 om uførepensjon fra flere tjenestepensjonsordninger (samordningsforskrift 9).
- Forskrift 1. oktober 1979 nr. 4082 om sammenlegging av tjenestetid for rett til pensjon (samordningsforskrift 7).
- Forskrift 7. februar 1978 nr. 4094 om uførepensjon for mindre enn hel uførhet. Tjenestepensjon (samordningsforskrift 19).
- Forskrifter 4. mars 1977 nr. 1 om anke til Trygderetten for medlemmer av kommunale og fylkeskommunale pensjonsordninger.
- Forskrifter 18. juli 1975 nr. 9410 om begrensning av fradrag for tilleggspensjon i pensjon fra personskadetrygd, når opptjening av poeng etter det år den trygdede fylte 66 år fører til lavere samlet samordnet pensjon fra 70 år.
- Forskrifter 6. juni 1975 nr. 9551 om ankeadgang til Trygderetten for medlemmer av Kommunal Landspensjonskasse.
- Forskrifter 12. desember 1974 nr. 1 om utbetaling av ytelser etter lov om yrkesskadetrygd under opphold i helseinstitusjon m.v.
- Forskrift 15. mars 1974 nr. 4092 om flere tjenestepensjoner, begrensning av fradraget (samordningsforskrift 17).
- Forskrifter 15. mars 1974 nr. 5 om adgang til anke til Trygderetten for medlemmer av kommunale pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse.
- Forskrift 1. januar 1974 nr. 4107 om personskadetrygd – garantiregler (samordningsforskrift 34).
- Overgangsregler 18. juli 1973 nr. 9411 for samordning av pensjon fra tjenestepensjonsordning og/eller personskadetrygd med uførepensjon fra folketrygden som er regnet etter minst to tredjedels uførhet, men ikke hel uførhet, og som er tilstått med virkning fra før den dato lov av 8. juni 1973 nr. 39 om endring i lov om folketrygd trådte i kraft.
- Forskrift 9. april 1973 nr. 9549 om fastsetting av fradrag i tjenestepensjon fra Statens pensjonskasse, pensjonsordningen for apoteketaten, pensjonsordningen for sykepleiere og kommunale tjenestepensjonsordninger for tilleggspensjon fra folketrygden.
- Forskrifter 30. desember 1970 nr. 9395 om innbetaling av medlemspremie og om fritak for å betale premie.
- Forskrift 19. mai 1969 nr. 4091 om tjenestepensjon/personskadetrygd – folketrygdpensjon. Rekkefølgen (samordningsforskrift 15 og 30).
- Forskrift 1. april 1968 nr. 4088 om enkepensjon og uførepensjon fra forskjellige personskadetrygder (samordningsforskrift 12).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4105 om begrensning av fradrag (60 prosent regelen) (samordningsforskrift 33).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4100 om fradrag etter tjenestetidens lengde (samordningsforskrift 26).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4099 om flere tjenestepensjoner og grunnpensjon fra folketrygden (samordningsforskrift 24).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4098 om samordning når folketrygdens grunnpensjon ytes på grunnlag av mindre enn full trygdetid (samordningsforskrift 22).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4097 om enkepensjon som er delt mellom enke og fraskilt hustru (samordningsforskrift 21).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4095 om redusert ektefellepensjon (samordningsforskrift 20).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4089 om tjenestepensjon – personskadepensjon, delvis samvirkende (samordningsforskrifter 13 og 14).
- Forskrift 31. desember 1966 nr. 4076 om det generelle samordningssystemet (samordningsforskrift 1).
- Forskrift 4. september 1964 nr. 8677 om yrkesskadetrygd for lotter og flysøstre.
- Forskrift 29. mai 1964 nr. 8678 om yrkesskadetrygd for personer som under opphold på sykehus eller liknende får arbeidsterapeutisk behandling.
- Forskrift 31. mai 1963 nr. 9813 til gjennomføring av konvensjonen av 23. mars 1962 mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om inndrivning av underholdsbidrag.
- Forskrift 23. november 1962 nr. 4087 om Pensjonsordning for stortingsrepresentanter (samordningsforskrift 11).
- Forskrifter 3. august 1962 nr. 5 om forgiftninger som skal likestilles med yrkesskade i h.t. lov om yrkesskadetrygd.
- Regler 1. desember 1961 nr. 5 om trygd for personer innsatt i fengselsvesenets anstalter.
- Forskrifter 21. juli 1961 nr. 7 omregning av uførepensjoner og enkepensjoner tilstått etter lov om uføretrygd for militærpersoner m.fl. lover til ytelser etter lov om yrkesskadetrygd.
- Forskrifter 19. februar 1960 nr. 6 om yrkessykdommer og infeksjonssykdommer som likestilles med yrkesskade.
- Forskrift 30. oktober 1959 nr. 4109 om kommunale eller fylkeskommunale gavepensjoner (samordningsforskrift 36).

- Forskrifter 24. juli 1959 nr. 7 om epidemiske sykdommer og klimatsykdommer som stilles likt med yrkesskade.
- Forskrift 25. november 1958 nr. 4078 om sammenlegging av tjenestetid for rett til pensjon (samordningsforskrift 3).
- Forskrift 15. oktober 1958 nr. 8686 om gjennomføring av samordningsloven § 7 nr. 1 i relasjon til lov om pensjonstrygd for sjømenn § 5.
- Forskrift 30. august 1958 nr. 4077 om samordningslovens omfang (samordningsforskrift 2).
- Regler 31. januar 1958 nr. 9412 om beregning og innbetaling av avgiften på omsetning av fisk.

2. Instruksjer

- Vedtekter 23. november 1956 nr. 4 for Krigsskadeskipnadens varelagertrygd.
- Vedtekter 9. november 1956 nr. 9452 for Krigsskadeskipnadens alminnelige løssøretrygd.
- Vedtekter 9. november 1956 nr. 8694 for Krigsskadeskipnadens motorvogntrygd.
- Vedtekter 9. november 1956 nr. 8676 for Krigsskadeskipnadens småskipstrygd utferdiget i henhold til § 33 i lov om erstatning for krigsskade på eiendom og interesse (« Krigsskadeloven ») av 17. juli 1953.
- Vedtekter 9. november 1956 nr. 6 for Krigsskadeskipnadens alminnelige bygningstrygd.

3. Delegeringer

- Vedtak 31. august 2001 nr. 1010 om delegering av myndighet til Rikstrygdeverket til å samtykke i at personell i trygdeadministrasjonen avgir vitneforklaring for domstolene uten hinder av lovbestemt taushetsplikt etter straffeprosessloven § 118 og tvistemålsloven § 204.
- Vedtak 31. august 2001 nr. 1009 om delegering av myndighet til Rikstrygdeverket etter straffeloven § 79 fjerde ledd første punktum til å begjære påtale på statens vegne.
- Vedtak 14. januar 1998 nr. 28 om delegering av Sosialdepartementets myndighet etter forvaltningsloven § 13 bokstav d første ledd.
- Vedtak 15. april 1997 nr. 372 om delegering av Sosialdepartementets myndighet etter lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 20–8 til å gi forskrifter om folketrygdens organer og deres oppgaver.
- Vedtak 15. april 1997 nr. 371 om delegering av Sosialdepartementets myndighet til å dispensere fra taushetsplikten i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 21–9 første og annet ledd, jf. tredje ledd.

Arbeidsavdelingen

1. Forskrifter

- Forskrift 19. desember 2003 nr. 1754 om overgangsregler i forbindelse med endringer i folketrygdlovens kapittel 4 og 11 og endringer i lov om lønnsplikt.
- Forskrift 19. desember 2003 nr. 1753 om adgang til å permittere utover begrensningen i lønnspliktloven samt adgang til å utvide dagpengeperioden for samme tidsrom.
- Forskrift 24. januar 2003 nr. 60 om unntak fra lov av 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme sysselsetting § 26 fjerde ledd.
- Forskrift 20. desember 2002 nr. 1796 om overgangsregler i forbindelse med endringer i folketrygdloven kapittel 4 fra 1. januar 2003.
- Forskrift 26. september 2002 nr. 1061 om forsøk med konkurranse om arbeidsformidling.
- Forskrift 20. desember 2001 nr. 1609 om tilskudd til jobbskapingssprosjekter.
- Forskrift 20. desember 2001 nr. 1546 om tilskudd til omstilling av arbeidssamvirker og produksjonsverksteder.
- Forskrift 20. desember 2001 nr. 1544 om arbeidsmarkedstiltak.
- Forskrift 14. desember 2001 nr. 1458 om lønnstilskudd ved reaktivisering av uførepensjonister til ordinært arbeid.
- Forskrift 11. september 2001 nr. 1079 om ytelser under yrkesrettet attføring.
- Forskrift 11. september 2001 nr. 1078 om overgangsregler i forbindelse med nye bestemmelser i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd, kapittel 11 – ytelser under yrkesrettet attføring.
- Forskrift 23. juni 2000 nr. 682 om tilskudd av lengre varighet for personer med redusert arbeidsevne som følge av lidelser med variabelt forløp.
- Forskrift 16. september 1998 nr. 890 om dagpenger under arbeidsløshet.
- Forskrift 15. september 1998 nr. 887 om overgangsregler i forbindelse med nye bestemmelser i lov om folketrygd, kapittel 4.
- Forskrift 22. desember 1997 nr. 1461 om stønad under opplæring i norsk og norsk samfunnskunnskap av helsepersonell i utlandet med sikte på formidling til Norge.
- Forskrift 30. april 1997 nr. 388 om unntak fra plikten til å gi melding om vedtak ved stans i utbetaling av dagpenger under arbeidsløyse.
- Forskrift 19. september 1994 nr. 897 om hvordan retten til utsettelse av oppsigelser ved masseoppsigelser skal nyttes og Arbeidsformidlingens rolle ved slik utsettelse.
- Overgangsregler 30. september 1993 nr. 917 ved yrkesrettet attføring.

- Forskrift 4. desember 1992 nr. 884 om dagpenger under arbeidsløshet ved tilpasning av EØS-avtalen vedlegg VI nr. 1 (forordning (EØF) nr. 1408/71 kap. 6) og EFTA-konvensjonen vedlegg K artikkel 21, jf. tillegg 2.
- Forskrift 5. desember 1990 nr. 950 om mobilitetsfremmende stønad gjennom arbeidsformidlingen.
- Forskrift 1. oktober 1985 nr. 1801 for forskotteringsfondet for arbeidsformidlingens yrkeshemmede arbeidssøkere.

2. Delegeringer

- Vedtak 20. desember 2002 nr. 1840 om delegering av myndighet til Aetat lokal etter straffeprosessloven § 118.
- Vedtak 20. desember 2002 nr. 1841 om delegering av myndighet til Aetat lokal etter forskrift om dagpenger under arbeidsløshet § 6–2 første ledd.
- Vedtak 20. november 2002 nr. 1318 om delegering av myndighet til Aetat Arbeidsdirektoratet etter straffeprosessloven § 118 og tvistemålsloven § 204.
- Vedtak 18. juni 1998 nr. 585 om delegering av myndighet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Fiskeridepartementet.
- Vedtak 28. juni 1995 nr. 621 om delegering av myndighet til Arbeidsdirektoratet til å begjære påtale på statens vegne.
- Vedtak 1. juli 1996 nr. 681 om delegering av myndighet til fylkesarbeidskontorene til å oppnevne settearbeidskontor hvor arbeidskontoret er inhabilt – forvaltningsloven § 9 annet ledd.
- Vedtak 11. juni 1993 nr. 521 om delvis ikrafttredelse av lov av 11. juni 1993 nr. 89 om endringer i lov av 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme sysselsetting og lov av 17. juni 1966 nr. 12 om folketrygd.
- Vedtak 15. juni 1990 nr. 452 om ikrafttredelse av lov 15. juni 1990 nr. 17 om endring i lov av 17. juni 1966 nr. 12 om folketrygd, og i lov av 27. juni 1947 nr. 9 om tiltak til å fremme sysselsetting.
- Vedtak 23. mars 1990 nr. 179 om delegering av myndighet m.v. til Arbeids- og administrasjonsdepartementet vedrørende regulering av arbeidsmarkedet og sivil arbeidsplikt under krig m.v.

Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen

1. Forskrifter

Arbeidsmiljø- og arbeidsrettsseksjonen

- Forskrift 30. juni 2003 nr. 911 om helse og sikkerhet i eksplosjonsfarlige atmosfærer.
- Vedtak 13. desember 2002 nr. 1497 om at forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter gjøres gjeldende for luftfart som omfattes av arbeidsmiljøloven.
- Vedtak 14. november 2002 nr. 1632 om utvidelse av forskrifter til å gjelde for Svalbard.
- Forskrift 16. juli 2002 nr. 1139 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier.
- Forskrift 5. juli 2002 nr. 716 om husarbeid, tilsyn og pleie i privat arbeidsgivers hjem eller hushold.
- Forskrift 5. juli 2002 nr. 715 om arbeid som utføres i arbeidstakers hjem.
- Forskrift 30. april 2001 nr. 443 om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (kjemikalieforskriften).
- Forskrift 21. desember 2000 nr. 1368 om unntak fra bestemmelsen om utdanningspermisjon innenfor Forsvarets sektor.
- Forskrift 21. desember 2000 nr. 1367 om tvistenemnd i utdanningspermisjonssaker.
- Forskrift 28. juli 2000 nr. 797 om europeiske samarbeidsutvalg mv.
- Forskrift 14. april 2000 nr. 412 om oppbygging og bruk av stoffkartotek for helsefarlige stoffer i virksomheter (Stoffkartotekforskriften).
- Forskrift 8. oktober 1999 nr. 1082 om tiltak for å avverge og begrense skadevirkningen av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften).
- Forskrift 18. desember 1998 nr. 1206 om gebyr for byggesaksbehandling etter arbeidsmiljøloven § 19.
- Forskrift 18. desember 1998 nr. 1205 om ansattes rett til representasjon i aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers styre og bedriftsforsamling m.v. (representasjonsforskriften).
- Forskrift 28. oktober 1998 nr. 999 om statsgaranti for lønnskrav ved konkurs m.v.
- Forskrift 17. september 1998 nr. 982 om helse og sikkerhet i forbindelse med boringsrelatert utvinningsindustri for landbasert sektor.
- Forskrift 26. juni 1998 nr. 608 om bruk av arbeidsutstyr.
- Forskrift 30. april 1998 nr. 551 om arbeid av barn og ungdom.
- Forskrift 20. mars 1998 nr. 204 til jernbanetraffikkselskapslovens bestemmelser om de tilsattes rett til representasjon i selskapets styre og bedriftsforsamling mv.
- Forskrift 20. mars 1998 nr. 203 til postselskapslovens bestemmelser om de tilsattes rett til representasjon i selskapets styre og bedriftsforsamling mv.
- Forskrift 26. februar 1998 nr. 179 om sveising, termisk skjæring, termisk sprøyting, kullbueveisling, lodding og sliping (varmt arbeid).
- Forskrift 29. januar 1998 nr. 100 om merking av kjemikalier, stoffer og stoffblandinger, som inneholder

- organiske løsemidler (YL-merking).
- Forskrift 19. desember 1997 nr. 1323 om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier.
 - Forskrift 19. desember 1997 nr. 1322 om vern mot eksponering for biologiske faktorer (bakterier, virus, sopp m.m.) på arbeidsplassen.
 - Forskrift 21. november 1997 nr. 1268 om helse og sikkerhet i forbindelse med bergarbeid.
 - Forskrift 19. september 1997 nr. 1018 om regionale verneombud for bygge- og anleggsvirksomhet.
 - Forskrift 16. desember 1996 nr. 1315 om arbeid ved avløpsanlegg.
 - Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften).
 - Overføring 7. juni 1996 nr. 533 av ansvar for landtransport av farlig gods fra Samferdselsdepartementet til Kommunal- og arbeidsdepartementet.
 - Forskrift 25. august 1995 nr. 768 om forplantningsskader og arbeidsmiljø.
 - Forskrift 30. juni 1995 nr. 603 om endring i forskrift om arbeidervern og arbeidsmiljø i petroleumsvirksomheten og i visse andre forskrifter.
 - Forskrift 21. april 1995 nr. 377 om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser (byggherreforskriften).
 - Forskrift 20. april 1995 nr. 385 om arbeid i kontrollrom.
 - Forskrift 16. februar 1995 nr. 170 om arbeidsplasser og arbeidslokaler.
 - Forskrift 20. januar 1995 nr. 156 om tungt og ensformig arbeid.
 - Forskrift 15. desember 1994 nr. 1259 om arbeid ved dataskjerm.
 - Forskrift 10. november 1994 nr. 1053 om havnearbeid.
 - Forskrift 16. oktober 1994 nr. 1256 om EØS-godkjenning av traktorer.
 - Forskrift 6. oktober 1994 nr. 972 om sikkerhetsskilting og signalgivning på arbeidsplassen.
 - Forskrift 16. september 1994 nr. 876 om førervern på gamle traktorer.
 - Forskrift 19. august 1994 nr. 820 om maskiner.
 - Forskrift 21. april 1994 nr. 333 om verne- og helsepersonale.
 - Forskrift 10. desember 1993 nr. 1124 om ankenemnda i tidskontosaker.
 - Forskrift 22. juni 1993 nr. 787 om støy på arbeidsplassen.
 - Forskrift 24. mai 1993 nr. 1425 om bruk av personlig verneutstyr på arbeidsplassen.
 - Forskrift 14. mai 1993 nr. 353 til arbeidsmiljøloven § 3 nr. 2 bokstav f).
 - Forskrift 18. januar 1993 nr. 33 for kullgruvene på Svalbard.
 - Forskrift 15. mai 1992 nr. 339 til lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøyelsesparker.
 - Forskrift 13. februar 1992 nr. 1263 om høytrykksspyling m.m.
 - Forskrift 31. oktober 1991 nr. 1014 om plikt til å utarbeide arbeidsreglement ved virksomheter innen hotell- og restaurantbransjen.
 - Forskrift 16. august 1991 nr. 600 om asbest.
 - Forskrift 21. juni 1990 nr. 665 om cyanider.
 - Forskrift 8. juni 1989 nr. 914 om hvilke virksomheter som skal ha knyttet til seg verne- og helsepersonale (bedriftshelsetjeneste).
 - Forskrift 14. april 1989 nr. 335 om stillaser, stiger og arbeid på tak m.m.
 - Forskrift 10. november 1988 nr. 901 i medhold av arbeidsmiljølovens § 3 – arbeidsmarkedstiltak.
 - Forskrift 23. oktober 1987 nr. 1149 om vannløselige kromater i sement.
 - Forskrift 25. august 1986 nr. 1792 om boltpistoler med tilbehør.
 - Forskrift 11. april 1986 nr. 870 om lokale verneombud og arbeidsmiljøutvalg for losse- og lastearbeid.
 - Forskrift 21. mars 1986 nr. 745 om arbeidsmiljølovens anvendelse på virksomhet i jordbruk og skogbruk som ikke sysselsetter arbeidstaker.
 - Forskrift 21. mars 1986 nr. 744 om at virksomhet i jordbruk som ikke nytter annen leid hjelp enn avløserhjelp unntas fra arbeidsmiljøloven.
 - Forskrift 21. februar 1986 nr. 540 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. for sivil luftfart.
 - Forskrift 10. januar 1986 nr. 17 om arbeidsmiljølovens anvendelse for arbeid i enmannsbedrifter innen bygge- og anleggsvirksomhet.
 - Forskrift 13. desember 1985 nr. 2096 til selskapslovens bestemmelser om de ansattes rett til representasjon i styringsorganene.
 - Forskrift 19. november 1985 nr. 2105 om graving og avstivning av grøfter.
 - Forskrift 14. juni 1985 nr. 1411 om arbeid på tankfartøy beskyttet med nøytralgass i lastetankene.
 - Forskrift 14. juni 1985 nr. 1410 om arbeid i tanker.
 - Forskrift 14. juni 1985 nr. 1157 om arbeid med ioniserende stråling.
 - Forskrift 8. februar 1985 nr. 293 om unntak fra arbeidstidsregler for arbeid ved teater og opera.
 - Forskrift 13. september 1984 nr. 1737 for arbeid med narkosegasser.
 - Forskrift 29. april 1983 nr. 3349 om unntak fra arbeidsmiljøloven § 50 for Sjøfartsdirektoratets og

- Skipskontrollens sjøkyndige, tekniske skipsinspektører og skipsmålere.
- Forskrift 1. oktober 1982 nr. 3217 om unntak fra kap. X i arbeidsmiljøloven for arbeid som utføres av private og offentlige virksomheter i tilknytning til forsvarets øvingsvirksomhet.
 - Forskrift 10. september 1982 nr. 1377 om tekniske innretninger.
 - Forskrift 5. januar 1981 nr. 8825 om avskrivning eller ettergivelse av statens krav etter lønnsgarantiordningen.
 - Forskrifter 19. desember 1980 nr. 15 om innføring av kap. X i arbeidsmiljøloven for militære arbeidstakere m.v. i Forsvaret.
 - Forskrifter 13. juni 1980 nr. 2 om arbeids- og fritid for personale ved helse- og sosialinstitusjoner – dispensasjon fra arbeidsmiljøloven.
 - Forskrift 6. juni 1980 nr. 6 om unntak fra arbeidsmiljøloven – medbestemmelse for tilsatte i staten.
 - Forskrift 7. desember 1979 nr. 7 om tilsetning av luktstoff til oksygen (odorering) ved sveising, brenning og varmebehandling.
 - Forskrifter 15. desember 1978 nr. 5 for Jan Mayen i henhold til lov om arbeidervern og arbeidsmiljø. Delegasjon av myndighet.
 - Forskrifter 25. september 1978 nr. 5 om kvilekoier.
 - Forskrift 12. januar 1978 nr. 9432 om trykkluftanlegg.
 - Forskrift 23. desember 1977 nr. 9386 om de ansattes rett til representasjon i sparebankenes og forretningsbankenes styrende organer.
 - Forskrifter 24. juni 1977 nr. 9453 (midl.) om arbeidervern og arbeidsmiljø for Svalbard (særregler). Del. av fullmakt.
 - Forskrift 2. juni 1977 nr. 3219 om maskiner, redskap og verktøy
 - Forskrift 25. mai 1977 nr. 2 om arbeidstilsynets samtykke ved oppføring av bygning, bygningsmessige endringer, omorganisering m.v.
 - Forskrift 29. april 1977 nr. 7 om verneombud og arbeidsmiljøutvalg.
 - Forskrifter 20. april 1977 nr. 9193 om traktorer.
 - Forskrifter 18. april 1974 nr. 3 om snøskredfare ved oppholds- og anleggssteder.
 - Forskrifter 4. april 1973 nr. 1 om installasjon av nytt CO₂-anlegg.
 - Forskrifter 1. november 1966 nr. 9192 om førervern på traktor.
 - Forskrift 26. april 1947 nr. 1 om lønn 1. og 17. mai.

Sikkerhetsseksjonen:

- Forskrift 24. februar 2004 nr. 456 om transport av petroleum i rørledning over land (med unntak av § 6, § 7, § 9 og § 25).
- Forskrift 27. februar 2004 nr. 490 om brannfarlig eller trykksatt stoff (med unntak av § 11, § 12 første og fjerde ledd og § 23).
- Midlertidig forskrift 19. desember 2003 nr. 1595 om sikkerhet og arbeidsmiljø for enkelte petroleumsanlegg på land og tilknyttede rørledningssystemer.
- Forskrift 22. november 2002 nr. 1323 om registrering av virksomheter som prosjekterer, utfører og vedlikeholder elektriske anlegg.
- Forskrift 11. november 2002 nr. 1264 om transport av farlig gods på veg og jernbane.
- Forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff.
- Forskrift 26. juni 2002 nr. 847 om brannforebyggende tiltak og tilsyn.
- Forskrift 26. juni 2002 nr. 744 om brannfarlig vare (med unntak av § 2–7, § 2–8 og § 2–9).
- Forskrift 4. desember 2001 nr. 1450 om maritime elektriske anlegg.
- Forskrift 3. september 2001 nr. 1099 om styring i petroleumsvirksomheten (styringsforskriften).
- Forskrift 3. september 2001 nr. 1107 om materiale og opplysninger i petroleumsvirksomheten (opplysningspliktforskriften).
- Forskrift 3. september 2001 nr. 1100 om utforming og utrusting av innretninger med mer i petroleumsvirksomheten (innretningsforskriften).
- Forskrift 3. september 2001 nr. 1157 om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften).
- Forskrift 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften).
- Forskrift 26. juni 2001 nr. 792 om transportabelt trykkutstyr for farlig gods.
- Forskrift 9. mai 2000 nr. 421 om anlegg som leverer motordrivstoff (bensinstasjon, marina o.l.).
- Forskrift 9. juni 1999 nr. 721 om trykkpåkjent utstyr.
- Forskrift 20. august 1999 nr. 955 om bruk og vedlikehold av elektromedisinsk utstyr.
- Forskrift 10. februar 1999 nr. 206 om reduksjon av utslipp av bensindamp fra lagring og distribusjon av bensin.
- Forskrift 6. november 1998 nr. 1060 om elektriske lavspenningsanlegg.
- Forskrift 30. oktober 1998 nr. 1048 om sikkerhet ved arbeid i og drift av lavspenningsanlegg.
- Forskrift 30. oktober 1998 nr. 1047 om sikkerhet ved arbeid i og drift av høyspenningsanlegg.
- Forskrift 27. juni 1997 nr. 652 om refusjon av utgifter for tilsyn med sikkerhet, arbeidsmiljø og

ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten.

- Forskrift 11. april 1997 nr. 277 om mellombels område med forbod mot oppankring og fiske på Njordfeltet.
- Forskrift 9. desember 1996 nr. 1242 om utstyr og sikkerhetssystem til bruk i eksplosjonsfarlig område.
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1128 om område med forbud mot oppankring og fiske på Balderfeltet.
- Forskrift 29. mars 1996 nr. 310 om område med forbud mot oppankring og fiske på Åsgard-feltet.
- Forskrift 1. mars 1996 nr. 229 om aerosolbeholdere.
- Forskrift 11. august 1995 nr. 715 om område med forbud mot oppankring og fiske rundt Troll B-plattformen.
- Forskrift 10. august 1995 nr. 713 om elektrisk utstyr.
- Forskrift 13. juli 1995 nr. 646 om område med forbud mot oppankring og fiske på Heidrunfeltet.
- Forskrift 21. april 1995 nr. 378 om område med forbud mot oppankring og fiske på Nornefeltet.
- Forskrift 5. oktober 1994 nr. 919 om gassapparat og utstyr.
- Forskrift 18. august 1994 nr. 816 for elektriske anlegg – forsyningsanlegg (FEA-F).
- Forskrift 7. juli 1994 nr. 735 om enkle trykkbeholdere.
- Forskrift 14. desember 1993 nr. 1133 om kvalifikasjoner for elektrofagfolk.
- Forskrift 29. juni 1990 nr. 487 om forbud mot oppankring og fiske med visse redskaper rundt brønnrammer med manifold for vanninjeksjon på Draugen-feltet.
- Forskrift 23. juni 1989 nr. 413 om forbud mot oppankring og fiske med visse redskaper rundt Snorre undervannsinnetning.
- Forskrift 25. mars 1988 nr. 250 om sikkerhet for undersøkelse og leteboring etter petroleumforekomster på Svalbard.
- Forskrift 22. april 1988 nr. 308 om forbud mot oppankring og fiske med visse redskaper i Gullfaksområdet, rundt havbunnsbrønn A-9H, mellom Gullfaks A plattformen og havbunnsbrønn A-9H, samt mellom Gullfaks B plattformen og lastebøye SPM 1 og havbunnsbrønn A3-H.
- Forskrift 13. februar 1987 nr. 76 om forbud mot oppankring og mot fiske med visse redskaper i Gullfaksområdet mellom Gullfaks A plattformen og tilhørende lastebøye og Gullfaks A plattformen og havbunnsbrønnene A-1H, A-2AH, A-3H, A-4H og A-5H.
- Forskrift 5. september 1986 nr. 1802 om forbud mot oppankring og mot fiske med visse redskaper i Statfjordområdet mellom Statfjord C plattformen og tilhørende lastebøye.
- Forskrift 2. desember 1983 nr. 1706 om forbud mot oppankring og mot fiske med visse redskaper i Statfjordområdet mellom Statfjord B plattformen og tilhørende lastebøye.
- Forskrift 15. august 1983 nr. 4326 om forbud mot oppankring og mot fiske med visse redskaper i Statfjordområdet.
- Forskrift 14. april 1978 nr. 12 om forbud mot oppankring og mot fiske med visse redskaper på Ekofisk-området.

2. Instruksjer

Sikkerhetsseksjonen

- Instruks 19. desember 2003 nr. 1594 om koordinering av tilsynet med helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten på norsk kontinentalsokkel, og på enkelte anlegg på land.
- Vedtak 19. desember 2003 nr. 1592 om opprettelse av Petroleumstilsynet.

3. Delegeringer

Arbeidsmiljø- og arbeidsrettsseksjonen

- Vedtak 26. juni 2003 nr. 886 om delegering av myndighet til Direktoratet for arbeidstilsynet etter lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 7.
- Vedtak 4. mars 2002 nr. 231 om delegering av myndighet til Direktoratet for arbeidstilsynet etter forskrift om vern av arbeidstakerne mot farer ved arbeid med biologiske faktorer § 7, annet ledd.
- Vedtak 6. oktober 2000 nr. 999 om delegering av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet etter arbeidsmiljøloven § 7.
- Vedtak 20. august 1999 nr. 951 om delegering av myndighet til Kommunal- og regionaldepartementet til å gi permisjoner, frita og oppnevne medlemmer og varamedlemmer av Arbeidsretten.
- Vedtak 30. juli 1992 nr. 590 om delegering av myndighet etter arbeidsmiljøloven § 2, nr. 7.
- Vedtak 25. oktober 1991 nr. 675 om delegering av myndighet til Kommunaldepartementet etter arbeidsmiljøloven.
- Vedtak 27. september 1991 nr. 629 om delegering av myndighet til Kommunaldepartementet etter arbeidsmiljøloven.
- Vedtak 22. februar 1991 nr. 88 om delegering av myndighet til Kommunaldepartementet etter arbeidsmiljøloven.
- Forskrift 21. februar 1986 nr. 539 om delvis ikrafttredelse av lov 7. juni 1985 nr. 57 om endring i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø. Forskrift om verneombud og arbeidsmiljø og forskrift om

tvangsmulkt gjøres gjeldende for luftfart.

- Vedtak 7. oktober 1977 nr. 8619 om delegasjon av myndighet til å fastsette nærmere bestemmelser om arbeidervern og arbeidsmiljø.
- Vedtak 17. juni 1977 nr. 9383 om ikrafttredelse av lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø. Unntak og tilpasningsbestemmelser.

Sikkerhetsseksjonen

- Vedtak 19. desember 2003 nr. 1593 om delegering av myndighet til Petroleumstilsynet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet etter lov om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 74 nr. 1 første ledd siste punktum og brann- og eksplosjonsvernloven § 31 første ledd.
- Vedtak 30. april 2003 nr. 518 om delegering av myndighet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet etter lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 3. (Ansvarlig departement er både JD og ASD.)
- Vedtak 18. oktober 2002 nr. 1131 om delegering av myndighet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet etter lov om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 12 fjerde ledd. (Ansvarlig departement er både JD og ASD.)
- Vedtak 14. juni 2002 nr. 536 om delvis ikrafttredelse av lov av 14. juni 2002 nr. 20 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann- og eksplosjonsloven). (Ansvarlig departement er både JD og ASD.)
- Vedtak 18. mars 1977 nr. 4194 om ikrafttredelse av lov av 14. juni 1974 nr. 39 om eksplosive varer. Delegasjon av fullmakt m.v. (Ansvarlig departement er både JD og ASD.)

Sosialpolitisk avdeling

1. Forskrifter

- Forskrift 22. september 1989 nr. 947 om ikrafttredelse av lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. Tildeling av myndighet.
- Forskrift 11. desember 1998 nr. 1300 om alkoholordningen for Svalbard.
- Forskrift 5. april 2000 nr. 347 om overskuddsutdeling fra Nordpolet AS.
- Forskrift 11. desember 2000 nr. 1543 om alkoholordningen for Jan Mayen.
- Forskrift 11. desember 1997 nr. 1292 om omsetning av alkoholholdig drikk mv.
- Forskrift 30. november 1995 nr. 937 om engrossalg og tilvirkning av alkoholholdig drikk mv.
- Forskrift 30. november 1995 nr. 938 om A/S Vinmonopolets innkjøpsvirksomhet m.v.
- Forskrift 16. januar 1996 nr. 24 om nemnd for prøving av A/S Vinmonopolets beslutninger om innkjøp m.v.
- Forskrift 22. november 1994 nr. 1057 om delegering av myndighet til fylkesmannen etter alkoholloven § 5–3.
- Forskrift 1. mars 2002 nr. 213 om ansattes rett til representasjon i AS Vinmonopolets styre og bedriftsforsamling.
- Forskrift 5. juni 1987 nr. 477 om retningslinjer for tildeling av lån fra Statens fond for alkoholfrie overnattings- og serveringssteder.

II. Endringer i departementsbenevnelse i enkeltbestemmelser i forskrifter

Trygdeavdelingen

Navnet «Sosialdepartementet» endres til «Arbeids- og sosialdepartementet» i følgende bestemmelser:

- 1) i § 6 andre ledd og § 9 tredje ledd i forskrift 7. mars 2003 nr. 290 om stønad til motorkjøretøy eller annet transportmiddel.
- 2) i § 1 første ledd og § 3 andre ledd i forskrift 10. november 2000 nr. 1134 om forvaltningen av likviditetsfondet i Pensjonstrygden for fiskere.
- 3) i avsnitt II i forskrift 16. januar 1998 nr. 37 om videreføring av to forskrifter gitt med hjemmel i lov om folketrygd.
- 4) i § 6 første og andre ledd i forskrift 15. april 1997 nr. 318 om stønad til hjelpemidler mv. til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen.
- 5) i § 9 i forskrift 31. mai 1963 nr. 9813 til gjennomføring av konvensjonen av 23. mars 1962 mellom Norge, Danmark, Finland, Island og Sverige om inndrivning av underholdsbidrag.

Arbeidsmiljø- og sikkerhetsavdelingen:

1) I forskrift 31. august 2001 nr. 1016 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten (rammeforskriften) gjøres følgende endring:

§ 2 nr. 1 bokstav d annet strekpunkt annet ledd skal lyde:

Fartøy som utfører konstruksjons-, rørleggings eller vedlikeholdsaktiviteter i petroleumsvirksomheten, dersom ikke noe annet blir fastsatt særskilt av Arbeids- og sosialdepartementet ved forskrift eller enkeltvedtak.

2) I forskrift 3. september 2001 nr. 1157 om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomheten (aktivitetsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 11 annet ledd skal lyde:

For vannforsyningen og drikkevannet i petroleumsvirksomheten gjelder bestemmelser i forskrift gitt av Helse- og omsorgsdepartementet.

3) I forskrift 3. september 2001 nr. 1100 om utforming og utrusting av innretninger i petroleumsvirksomheten (innretningsforskriften) gjøres følgende endring:

§ 62 annet ledd skal lyde:

Innretninger, derunder drikkevannsanlegg, skal utformes slik at kravene nevnt i aktivitetsforskriften § 11 om næringsmidler og drikkevann og Helse- og omsorgsdepartementets forskrift om vannforsyning og drikkevann oppfylles.

4) I forskrift 27. juni 1997 nr. 652 om refusjon av utgifter for tilsyn med sikkerhet, arbeidsmiljø og ressursforvaltning i petroleumsvirksomheten gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd skal lyde:

Arbeids- og sosialdepartementet kan bestemme at det også i andre tilfeller skal kreves refusjon for tilsyn med sikkerhet og arbeidsmiljø.

§ 9 skal lyde:

Olje- og energidepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet kan i fellesskap justere satsene som nevnt i § 4 og § 7.

5) I forskrift 25. mars 1988 nr. 250 om sikkerhet for undersøkelse og leteboring etter petroleumforekomster på Svalbard gjøres følgende endring:

§ 3 nr. 6 skal lyde:

Departementet: Arbeids- og sosialdepartementet eller den det bemyndiger.

6) I følgende bestemmelser skal benevnelsen «Arbeids- og administrasjonsdepartementet» endres til «Arbeids- og sosialdepartementet»:

- Forskrift 16. juli 2002 nr. 1139 om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier, § 30.
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), § 8 og § 9.
- Forskrift 19. august 1994 nr. 820 om maskiner, § 4 nr. 2 og § 6 første ledd.

7) I følgende bestemmelser skal benevnelsen «Kommunal- og regionaldepartementet» endres til «departementet»:

- Forskrift 5. januar 1981 nr. 8825 om avskrivning eller ettergivelse av statens krav etter lønnsgarantiordningen, § 3 nr. 2 og § 7 nr. 1.
- Forskrift 15. mai 1992 nr. 339 til lov om godkjenning og drift av innretninger til bruk i tivoli og fornøylesparker, overskriften til punkt 1.2.

8) I følgende bestemmelse skal benevnelsen «Kommunal- og arbeidsdepartementet» endres til «departementet»:

- Forskrift 23. desember 1977 nr. 9386 om de ansattes rett til representasjon i sparebankenes og forretningsbankenes styrende organer, § 20.

Sosialpolitisk avdeling

1) I forskrift 30. november 1995 nr. 937 om engrossalg og tilvirkning av alkoholholdig drikk mv. gjøres følgende endringer:

§ 8–7 nr. 5 skal lyde:

5. Tiltak ved påviste sikkerhetsbrudd

Dersom det påvises et datainnbrudd i anlegget, skal Arbeids- og sosialdepartementet umiddelbart underrettes.

§ 9–2 fjerde ledd skal lyde:

Gebyret skal betales etter en sats som fastsettes av Arbeids- og sosialdepartementet i forbindelse med det årlige statsbudsjett.

2) I forskrift 16. januar 1996 nr. 24 om nemnd for prøving av A/S Vinmonopolets beslutninger om innkjøp m.v. gjøres følgende endringer:

§ 2 annet ledd første punktum skal lyde:

Medlemmer og stedfortredere oppnevnes av Arbeids- og sosialdepartementet for 4 år av gangen.

§ 2 tredje ledd skal lyde:

Godtgjørelsen til nemndas medlemmer fastsettes av Arbeids- og sosialdepartementet.

3) I forskrift 1. mars 2002 nr. 213 om ansattes rett til representasjon i AS Vinmonopolets styre og bedriftsforsamling gjøres følgende endringer:

§ 25 skal lyde:

Arbeids- og sosialdepartementet kan når særlige grunner tilsier det, gjøre unntak fra forskriftene.

§ 26 første ledd første punktum skal lyde:

Vedtak av valgstyret kan påklages til Arbeids- og sosialdepartementet.

4) I forskrift 5. juni 1987 nr. 477 om retningslinjer for tildeling av lån fra Statens fond for alkoholfrie overnattings- og serveringssteder gjøres følgende endringer:

§ 16 skal lyde:

Søknader om avskrivning av uerholdelig fordring på inntil kr 300.000,- avgjøres av direktoratet iht. Rundskriv R-12/92. Søknader om avskrivninger over kr 300.000,- sendes Arbeids- og sosialdepartementet, og avgjøres av Finans- og tolldepartementet.

§ 17 første ledd skal lyde:

Vedtak etter § 13 om å avslå lånesøknaden eller innvilge søknad med lavere beløp enn det er søkt om, kan påklages til Arbeids- og sosialdepartementet.

§ 18 skal lyde:

Forskriften kan endres av Arbeids- og sosialdepartementet.

5) I Finansdepartementets forskrifter 10. juni 1949 nr. 2 om kontrollen med salg av sprit til tilvirkere av hårvann, andre spritholdige kosmetika og alkoholholdige essenser, og om kontroll med salg av alkoholholdige essenser gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Sprit over 60 volumprosent alkohol som selges til framstilling av hårvann og andre spritholdige kosmetika skal denatureres etter nærmere bestemmelser som fastsettes av Arbeids- og sosialdepartementet.

§ 8 skal lyde:

Arbeids- og sosialdepartementet avgjør om en alkoholholdig essens skal anses som brennevin, jf. rusdrikklovens § 31. Tilvirkere av alkoholholdige essenser kan ved henvendelse til Arbeids- og sosialdepartementet få avgjort om en væske som er i handelen eller aktes bragt i handelen under betegnelsen essens, godtas som sådan, eller om den er å anse som brennevin i rusdrikklovens forstand.

§ 11 første punktum skal lyde:

Politiets avgjørelser etter disse forskrifter kan omgjøres av Arbeids- og sosialdepartementet.

§ 12 skal lyde:

Arbeids- og sosialdepartementet kan, når særlige forhold foreligger, gjøre unntak fra reglene i disse forskrifter.

§ 15 første punktum skal lyde:

Disse forskrifter trer i kraft fra den tid Arbeids- og sosialdepartementet bestemmer.

6) I Finansdepartementets forskrifter 23. mai 1958 nr. 1 om kjøp av vin til teknisk og vitenskapelig bruk gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

Nemndas avgjørelser etter disse bestemmelser kan uten oppsettende virkning innankes for Toll- og avgiftsdirektoratet for så vidt angår spørsmål om avgiftsfritakelse, og ellers fra Arbeids- og sosialdepartementet.

7) I Helsedepartementets forskrifter 1. mars 1957 nr. 4 om brennevin, herunder spiritus, og vin til medisinsk bruk gjøres følgende endringer:

§ 18 første ledd første punktum skal lyde:

Har en lege, tannlege eller veterinær tross advarsel overtrådt disse forskrifter, kan Arbeids- og sosialdepartementet innskrenke, eller for en tid av inntil 2 år oppheve hans adgang til å forskrive brennevin eller vin til syke eller til å rekvirere spiritus til kontorbruk.

§ 19 første ledd skal lyde:

Arbeids- og sosialdepartementet kan innskrenke et apoteks adgang til å kjøpe spiritus, brennevin eller vin dersom forskriftene tross advarsel blir overtrådt ved apoteket, eller det for øvrig er skjellig grunn til anta at det foregår

misbruk ved utleveringen eller anvendelsen ved apoteket.

III. Ikrafttredelse

Endringene trer i kraft straks.

11. okt. Nr. 1396 2004

Forskrift om allmenngjøring av tariffavtaler for enkelte petroleumsanlegg på land.

Fastsatt av Tariffnemnda 11. oktober 2004 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler m.v. § 3. Kunngjort 29. oktober 2004.

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring

Denne forskriften er fastsatt på grunnlag av følgende tariffavtaler:

1. Verkstedoverenskomsten (VO) 2004–2006 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og Teknologibedriftenes Landsforening på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.
2. Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB) 2004–2006 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon, Byggenæringens Landsforening og Tekniske Entreprenørers Landsforening på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og Fellesforbundet på den annen side.
3. Landsoverenskomsten for elektrofagene (LOK) 2004–2006 mellom Næringslivets Hovedorganisasjon og Tekniske Entreprenørers Landsforening på den ene siden og Landsorganisasjonen i Norge og El & It Forbundet på den annen side.

§ 2. Geografisk virkeområde

Denne forskriften gjelder for følgende petroleumsanlegg på land:

- a) Melkøya (Snøhvit) i Hammerfest kommune, Finnmark
- b) Tjeldbergodden i Aure kommune, Møre og Romsdal
- c) Mongstad i Lindås kommune, Hordaland
- d) Kollsnes i Øygarden kommune, Hordaland
- e) Kårstø i Tysvær kommune, Rogaland
- f) Nyhamna (Ormen Lange) i Aukra kommune, Møre og Romsdal
- g) Sture i Øygarden kommune, Hordaland.

Forskriften gjelder ikke for tilknyttede aktiviteter som utføres utenfor anleggenes geografiske områder.

§ 3. Hvem forskriften gjelder for

Forskriften gjelder for faglærte og ufaglærte produksjonsarbeidere på anlegg nevnt i § 2 som utfører:

- a) Montasje- og installasjonsarbeid i verksteds- og teknologiindustrien.
- b) Bygningsarbeid.
- c) Installasjon, vedlikehold og reparasjoner på elektro- og automatiseringsanlegg.

Med faglært arbeidstaker menes en arbeidstaker med offentlig godkjent fagbrev eller tilsvarende formell utdanning innenfor det fagfelt arbeidstaker utfører arbeid. Ufaglært arbeidstaker har ikke slikt fagbrev.

Forskriften gjelder ikke for lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

§ 4. Virksomhetens ansvar

Virksomhet som utfører arbeidsoppdrag i samsvar med § 2 og § 3 har ansvar for at bestemmelsene i denne forskriften gjennomføres. Ansvarer gjelder for arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomheten.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår¹

¹ Jf. § 16.

§ 5. Lønnsbestemmelser for arbeidstakere i verksteds- og teknologiindustrien

1. Arbeidstakere i verksteds- og teknologiindustrien, jf. § 3 a), skal minst ha en lønn pr. time på:

- a) For faglærte: kr 110,59
- b) For ufaglærte: kr 105,44.

2. For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig skal det betales følgende tillegg til timelønnen:

- a) For faglærte: kr 22,12
- b) For ufaglærte: kr 21,09.

Bestemmelsen i nr. 2 gjelder ikke for arbeidstakere som blir inntatt på arbeidsstedet.

3. På anlegg som omfattes av § 2 hvor det arbeides skift skal det betales følgende tillegg:

3.1 For toskiftarbeid (36,5 timer pr. uke) betales følgende tillegg pr. time:

1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: Intet
2. skift: kr 12,42.

For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 26,53.

- Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr 38,03.
 Enhver time utover kl. 24.00 betales med tillegg som for 3. skift.
- 3.2 For treskiftarbeid (35,5 timer pr. uke) betales følgende tillegg pr. time:
1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: Intet
 2. skift: kr 12,80
 3. skift: kr 19,05.
- For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 27,30.
 Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr 39,10.
- 3.3 For helkontinuerlig treskiftarbeid (33,6 timer pr. uke) betales følgende tillegg pr. time:
1. skift: inntil lørdag kl. 14.00: Intet
 2. skift: kr 13,56
 3. skift: kr 20,12.
- For skiftarbeid etter kl. 14.00 på dager før søn- og helligdager: kr 28,83.
 Fra kl. 14.00 på jul-, nyttårs-, påske- og pinseaften: kr 41,32.
- 3.4 Omregningsfaktorer
- Ved omregning fra normal arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes nedenstående tabell:
Fra 37,5 timer–36,5 timer	=	2,74%
Fra 37,5 timer–35,5 timer	=	5,63%
Fra 37,5 timer–33,6 timer	=	11,61%.

§ 6. Lønnsbestemmelser for arbeidstakere som utfører bygningsarbeid

1. Arbeidstakere som utfører bygningsarbeid, jf. § 3 b) skal minst ha en lønn pr. time på:
 - a) For faglærte: kr 125,-
 - b) For ufaglærte: kr 114,-.
2. På anlegg som er omfattet av § 2 hvor det arbeides skift skal det betales tillegg etter følgende regler:
 - 2.1 *Generelt*

Det er adgang til å anvende skiftarbeid i samsvar med lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø kap. X.

Når det arbeides på skift skal det utarbeides en arbeidsplan i henhold til lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø § 48.

Skifttillegg betales bare for skiftarbeid som varer sammenhengende 6 arbeidsdager eller mer. Annet skiftarbeid betales som overtid.
 - 2.2 *Skifttillegg*

Skifttillegg for 2. skift på hverdager betales med kr 18,20 pr. time.

Skifttillegg for 3. skift på hverdager betales med kr 29,10 pr. time.

Skifttillegg på lørdager etter kl. 13.00 og på dager før helligdager etter den ordinære arbeidstids slutt betales med kr 72,30 pr. time.

Hvis en arbeidstaker ved overgang fra dag- til skiftarbeid eller omvendt i samme døgn (fra kl. 00.00–24.00) får en lengre arbeidstid enn normalt i vedkommende døgn, gjelder overtidsbetaling for de overskytende timer.
 - 2.3 *Overtid ved skiftarbeid*

Ved overtidsarbeid før eller etter skiftet, gis et tillegg på 50% i tillegg til skifttillegget.

Det betales 50% tillegg for arbeid på lørdager etter kl. 13.00 og på dager før helligdager etter endt ordinær arbeidstid og for arbeid på søn- og helligdager.
 - 2.4 *Omregningsfaktorer*

Ved omregning fra normal arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes nedenstående tabell:

Fra 37,5 timer–36,5 timer	=	2,74%
Fra 37,5 timer–35,5 timer	=	5,63%
Fra 37,5 timer–33,6 timer	=	11,61%.

§ 7. Lønnsbestemmelser for arbeidstakere som utfører installasjoner, vedlikehold og reparasjoner på elektro- og automatiseringsanlegg.

1. Arbeidstakere som utfører installasjoner, vedlikehold og reparasjoner på elektro- og automatiseringsanlegg, jf. § 3 c), skal minst ha en lønn pr. time på:
 - a) For faglærte: kr 135,70
 - b) For ufaglærte: kr 114,87.
2. For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig skal det betales følgende tillegg til timelønnen:
 - a) For faglærte: kr 20,35
 - b) For ufaglærte: kr 17,23.

3. På anlegg som omfattes av § 2 hvor det arbeides skift skal det betales følgende tillegg:

3.1. *Toskiftsordning – 36,5 timer pr. uke*

Med toskiftsordning forstås at arbeidstiden skifter vekselvis mellom dag og kveld (en uke dag, en uke kveld) i en oppsatt skiftplan. Toskiftsordninger kan kun avtales innenfor tidsrammen kl. 06.00–24.00 på ukens vanlige virkedager.

3.2. *Kompensasjon*

Kompensasjonen beregnes av minste timelønn etter § 7 nr. 1. Kompensasjonen dekker et ulempetillegg som utgjør 18,3%. Kompensasjoner gis ikke for dagskift.

3.3. *Treskiftsordning – 35,5 timer pr. uke*

Med treskiftsordning forstås at arbeidstiden skifter mellom dag, kveld og natt (en uke dag, en uke kveld og en uke natt) i en oppsatt skiftplan. Treskiftsordninger kan kun avtales innenfor tidsrommet søndag kl. 22.00 til og med lørdag kl. 06.00.

3.4. *Kompensasjon*

Kompensasjon beregnes av minste timelønn etter § 7 nr. 1. Kompensasjonen dekker et ulempetillegg som utgjør 18,3% for andre skift. Tredje skift utgjør 29,3%. Dagskiftet kompenseres ikke.

3.5. *Helkontinuerlig skiftordning – 33,6 timer pr. uke*

Helkontinuerlig skiftordning er arbeid som drives 24 timer i døgnet uten normal stans på søn- og helligdager, og som skifter mellom dag, kveld og natt i en oppsatt skiftplan.

3.6. *Kompensasjon*

Kompensasjon beregnes av minste timelønn etter § 7 nr. 1. Kompensasjon gis ikke for dagskift. Andre skift dekker et ulempetillegg som utgjør 18,3%. Tredje skift dekker et ulempetillegg som utgjør 29,3%.

På lørdager etter kl. 13.00 og på dager før helligdager etter den ordinære arbeidstids slutt kompenseres for et ulempetillegg på 73,2%.

På søn- og helligdager inntil kl. 22.00 betales med 73,2%.

3.7. *Omregningsfaktorer*

Ved omregning fra normal arbeidstid, 37,5 timer pr. uke, til avvikende arbeidstidsordninger, brukes nedenstående tabell:

Fra 37,5 timer–36,5 timer	=	2,74%
Fra 37,5 timer–35,5 timer	=	5,63%
Fra 37,5 timer–33,6 timer	=	11,61%.

§ 8. *Regulering av lønn i forskriftens virketid*

Satsene i § 5, § 6 og § 7 i denne forskriften skal reguleres i henhold til nye reguleringssetninger som følger av mellomoppgjøret i 2005.

§ 9. *Tillegg til minste timefortjeneste*

For alle arbeidstakere som er omfattet av denne forskriften skal det på grunnlag av dyktighet, kompetanse, praksis, ansvar og jobbinnhold, betales et tillegg til den minste timelønnen etter § 5 nr. 1, § 6 nr. 1 og § 7 nr. 1.

§ 10. *Arbeidstid*

Den ordinære arbeidstid må i gjennomsnitt ikke overstige 37,5 timer pr. uke.

Ved skiftarbeid gjelder følgende grenser:

Toskiftsordninger	36,5 timer pr. uke i gjennomsnitt
Treskiftsordninger	35,5 timer pr. uke i gjennomsnitt
Helkontinuerlig skift	33,6 timer pr. uke i gjennomsnitt.

Andre arbeidstidsordninger kan avtales i samsvar med reglene i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø kap. X.

§ 11. *Godtgjøring for overtid*

Det skal betales et tillegg for arbeid utover ordinær arbeidstid med 50% av timesatsen. For arbeid utover ordinær arbeidstid i tidsrommet mellom kl. 21.00 og kl. 06.00 og på søndager og helligdager skal det betales et tillegg på 100% av timesatsen.

§ 12. *Bevegelige helligdager, 1. og 17. mai*

Som erstatning for tapt arbeidsfortjeneste, skal det betales vanlig lønn for bevegelige helligdager og 1. og 17. mai som ellers ville vært ordinær arbeidsdag, med mindre arbeidstaker er fraværende virkedagen før og etter.

Rett til godtgjøring har arbeidstakere som har hatt sammenhengende ansettelse ved samme bedrift minst 30 dager forut for helligdagen, eller er ansatt senere når arbeidet er av minst 30 dagers varighet. I denne sammenheng regnes helligdagene i jule- og nyttårshelgen og i påsken som én helligdag.

§ 13. *Annen godtgjøring*

Annen godtgjøring, f.eks. for særlig smussig arbeid, arbeidstøy og verktøy kan avtales mellom arbeidstaker og arbeidsgiver i samsvar med hva som er vanlig på anlegget.

§ 14. Utgifter til reise, kost og losji

For arbeidsoppdrag hvor overnatting utenfor hjemmet er nødvendig, skal arbeidsgiver etter nærmere avtale dekke de faktiske utgifter for et rimelig antall hjemreiser. Det skal også inngås avtale om godtgjøring for nødvendige utgifter til kost og losji.

§ 15. Krav til innkvartering

Innkvartering som stilles til rådighet for arbeidstaker skal være forsvarlig utført, innredet og vedlikeholdt og i samsvar med vanlig god standard på anlegget.

Kap. III. Fravikelighet m.m.**§ 16. Fravikelighet**

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

§ 17. Lønns- og arbeidsvilkår i lov eller forskrift

Bestemmelser i lov eller andre forskrifter som vanligvis gjelder for arbeidsforhold kommer også til anvendelse for arbeidsforhold som omfattes av forskriften her, særlig lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø, lov 29. april 1988 nr. 21 om ferie og lov 26. april 1947 nr. 1 om 1 og 17 mai som høgtidsdager.

Forskriften gjelder med de begrensninger som følger av lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø kap. XII B.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.**§ 18. Ikrafttreden og opphør**

Forskriften trer i kraft 1. desember 2004.

Forskriften opphører å gjelde 1 måned etter at Verkstedoverenskomsten mellom LO og NHO 2004–2006, Fellesoverenskomsten for byggfag mellom LO og NHO 2004–2006 og Landsoverenskomsten for elektrofagene mellom LO og NHO 2004–2006 blir avløst av nye tariffavtaler eller hvis Tariffnemnda treffer nytt vedtak om allmenngjøring av disse tariffavtalene.

22. okt. Nr. 1397 2004**Forskrift om endring i forskrift om unntak fra anke til Trygderetten.**

Fastsatt av Arbeids- og sosialdepartementet 22. oktober 2004 med hjemmel i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 21–12 sjettede ledd. Kunngjort 29. oktober 2004.

I

I forskrift 15. april 1997 nr. 324 om unntak fra anke til Trygderetten gjøres følgende endring:

§ 1 ny bokstav d lyde:

- d) Vedtak om tap av retten til å praktisere for trygdens regning etter § 25–6 og utelukkelse fra å utstede legeerklæringer etter § 25–7.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. okt. Nr. 1398 2004**Forskrift om krav til elektrisitetsmålere under bruk.**

Fastsatt av Justervesenet 22. oktober 2004 med hjemmel i lov 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 9 og forskrift 24. august 1999 nr. 964 om justering § 23 nr. 7. Kunngjort 29. oktober 2004.

§ 1. (Formål)

Denne forskriften har som formål å sikre at elektrisitetsmålere som brukes som grunnlag for beregning av økonomiske oppgjør, oppfyller de krav som anses nødvendige for å sikre tilfredsstillende måleresultater.

§ 2. (Virkeområde)

Denne forskriften kommer til anvendelse på alle elektrisitetsmålere som brukes som grunnlag for beregning av økonomisk oppgjør i lavspennings distribusjonsnett. Med lavspennings distribusjonsnett forstås anlegg med høyeste nominell spenning til og med 1000 V vekselspenning eller 1500 V likespenning.

§ 3. (Hvem som er ansvarlig)

Bestemmelsene i denne forskriften retter seg mot den som bruker elektrisitetsmålere som grunnlag for beregning av økonomiske oppgjør. Med bruker forstås den som er ansvarlig for målingen.

§ 4. (Krav til elektrisitetsmålere under bruk)

Elektrisitetsmålere som er godkjent etter forskrift 25. juli 2002 nr. 972 om krav til elektrisitetsmålere som selges, skal under bruk ikke ha en maksimal målefeil på mer enn halvannen gang kravene som gjelder ved førstegangsverifikasjon.

Andre elektrisitetsmålere skal under bruk ikke ha en maksimal målefeil på mer enn $\pm 3,5\%$.

§ 5. (Krav til brukers kontrollsystem)

Bruker av elektrisitetsmålere skal ha et kontrollsystem som gir oversikt over samtlige elektrisitetsmålere som brukes som grunnlag for beregning av økonomisk oppgjør.

Systemet for kontroll skal foreligge fullt dokumentert i en kontroll- eller kvalitetsmanual.

Systemet for kontroll av elektrisitetsmålere kan basere seg på periodisk totalkontroll eller statistiske metoder. Statistisk kontroll kan kun utføres på elektrisitetsmålere som kan grupperes etter vedlegg nr. 2. Ellers utføres periodisk totalkontroll som beskrevet i vedlegg nr. 3.

Elektrisitetsmålere som er reparert, skal alltid kontrolleres før de tas i bruk.

§ 6. (Krav til kontroll av elektrisitetsmålere)

Ved kontroll av elektrisitetsmålere, skal som et minimum et av testprogrammene angitt i vedlegg nr. 1 følges.

Kontrollen skal utføres av et laboratorium som oppfyller kravene fastsatt i § 8.

§ 7. (Elektrisitetsmålere som ikke tilfredsstiller kravene)

Elektrisitetsmålere som ikke tilfredsstiller kravene, skal tas ut av bruk og kan ikke tas i bruk igjen før de tilfredsstiller kravene angitt i § 4.

Grupper av elektrisitetsmålere som er blitt underkjent ved statistisk kontroll, skal tas ut av bruk som beskrevet i vedlegg nr. 2 pkt. 2.

§ 8. (Krav til laboratoriet)

Laboratorier som skal gjennomføre kontroll av elektrisitetsmålere etter denne forskriften, skal

- a) tilfredsstille kravene i vedlegg nr. 5 og være godkjent for oppgaven av Justervesenet eller
- b) være akkreditert for å utføre de testene som er beskrevet i vedlegg nr. 1 og være registrert hos Justervesenet.

Laboratoriene skal være uavhengige av de som har ansvar for å gjennomføre kontrollsystemet og de som har ansvar for å ta beslutninger basert på testresultatene.

§ 9. (Informasjon)

Justervesenet skal ha tilgang til den informasjon som er nødvendig for å føre tilsyn med at bestemmelsene i denne forskriften overholdes.

Bruker skal rapportere informasjon til Justervesenet som beskrevet i vedlegg nr. 4.

§ 10. (Dispensasjon)

Når særlige hensyn taler for det, kan Justervesenet i det enkelte tilfelle gjøre unntak fra denne forskriften.

§ 11. (Ikrafttredelse og overgangsordninger)

Denne forskrift trer i kraft fra og med 1. januar 2005.

Laboratorier som utfører tester av elektrisitetsmålere etter § 6, jf. vedlegg nr. 1, skal være godkjent av Justervesenet eller være akkreditert for oppgaven innen 1. januar 2006.

Alle brukere skal innføre et kontrollsystem og rapportere data til Justervesenet i samsvar med § 9 annet ledd og vedlegg nr. 4 innen 1. januar 2007.

Vedlegg 1. Minimum testprogram

Ved kontroll av elektrisitetsmålere skal minimum testprogram alternativ 1 eller alternativ 2 benyttes. Kravene til målefeil som angitt i § 4 skal tilfredsstilles for alle testene i testprogrammet.

Alternativ 1: Testprogram i laboratorium eller i felt

Testprogrammet kan benyttes ved test i permanent laboratorium eller i felt, og anvendes ved både totalkontroll og statistisk kontroll. Det stilles ingen krav til kombinasjoner av test i laboratorium eller i felt.

Det skal kontrolleres at målere som er tatt i bruk etter 30. juni 2003 er godkjent iht. forskrift 25. juli 2002 nr. 972 om krav til elektrisitetsmålere.

a) Oppvarming

Måleren skal være koblet opp og belastet med strøm en tid før testen starter, slik at normal driftstemperatur er oppnådd (jf. fabrikantens spesifikasjoner). Målere som testes i felt vil ha normal driftstemperatur.

b) Test av nøyaktighetskrav

- 1) Tomgangskontroll («no-load»): $I = 0A$ på 90% av U_{nom} og 110% av U_{nom} . I felt testes ved anleggets driftsspenning.

Strømvhengighet, enfasemålere

Som et minimum utføres følgende tester med følgende strøm:

- 2) 10% av I_b ved $\cos(\phi) = 1$
- 3) 100% av I_b ved $\cos(\phi) = 1$
- 4) 100% av I_b ved $\cos(\phi) = 0,5$ induktiv
- 5) I_{\max} ved $\cos(\phi) = 1$

Strømtest for flerfasemålere

I tillegg til testpunktene 1) – 5) skal det utføres en test med enfase belastning separat på alle tre faser (L1, L2 og L3) med 10% av I_b ved $\cos(\phi) = 1$ og $\cos(\phi) = 0,5$ ind.

- c) *Telleverkskontroll*
Minst 1 kWh kjøres gjennom måleren. Kontroller at tellerverket registrerer korrekt.
- d) *Plombering/forsegling*
Plomberingen skal være i henhold til typegodkjenningen.

Alternativ 2: Kombinert testprogram

Dersom dette alternativet følges, skal testgruppen deles i to. Halve gruppen kan kontrolleres i felt i samsvar med kontrolloppet angitt nedenfor. Den andre halvparten skal kontrolleres i samsvar med kontrolloppet angitt under alternativ 1.

Det skal kontrolleres at målere som er tatt i bruk etter 30. juni 2003 er godkjent iht. forskrift 25. juli 2002 nr. 972 om krav til elektrisitetmålere.

- a) *Test av nøyaktighetskrav*

Strømvhengighet, enfasemålere

Som et minimum utføres følgende tester ved anleggets $\cos(\phi)$:

- 1) ca 10% av I_b
- 2) ca I_b
- 3) 60 – 80% av I_{\max}

- b) *Telleverkskontroll*
Minst 1 kWh kjøres gjennom måleren. Kontroller at tellerverket registrerer korrekt.
- c) *Plombering/forsegling*
Plomberingen skal være i henhold til typegodkjenningen. Hvis plomberingen på selve målerenheten er brutt, skal måleren plomberes etter at testen er ferdig.

*Vedlegg 2. Statistisk kontroll**1. Gruppering*

Statistisk kontroll kan gjennomføres på gitte partier eller grupper av ensartede målere, slik at resultatene er representative for gruppen.

Utvalgelse av målere for statistisk kontroll skal foretas etter standarden ISO 2859 med metoden «sampling procedures for inspection by attributes». Det benyttes dobbelt prøveplan med AQL = 1,5%. Dersom ikke annet kan begrunnes, benyttes inspeksjonsnivå II. Denne metoden baserer seg på en direkte opptelling av målere med for stor feilvisning og er uavhengig av feilenes statistiske fordeling.

En gruppe eller et parti ensartede målere defineres ved:

- Samme fabrikat og type.
- Samme bruksforhold (inne/ute).
- Konstruksjon som sannsynliggjør en antagelse om ensartethet innenfor gruppen.
- Starttidspunkt for alle målere i gruppen innenfor en periode på 3 år.

Starttidspunkt for en enkelt måler defineres som når den er installert første gang. For målere som har vært reparert, defineres starttidspunkt som første installasjon etter reparasjon.

Starttidspunkt for gruppen som helhet settes som tidspunktet i midten av 3-års intervallet.

- Målere i gruppen skal ikke ha vært utsatt for inngrep siden starttidspunkt. Hvis så er tilfelle, må den eller de aktuelle målere grupperes på nytt.
- Grupper kan inneholde målere fra flere eiere.
- Gruppene skal være så homogene som mulig.

Et utvalg hentes fra en gruppe på en slik måte at det for hver enkelt måler i gruppen er like stor sannsynlighet for å bli valgt ut. Det benyttes en tilfeldighetstabell eller et annet verktøy som sikrer et tilfeldig utvalg.

Målerne som inngår i et utvalg skal være i normal driftsmessig stand. Målere som viser åpenbare tegn på for eksempel hærverk, lynnedslag eller feilaktig gruppetilhørighet, erstattes. Det kan være hensiktsmessig å ta ut et antall som er 10% større enn det en trenger, for å ha noen i reserve.

Målere som er kontrollert tidligere, kan inngå i et nytt utvalg for statistisk kontroll på samme vilkår som målerne i resten av gruppen.

Størrelsene av gruppene av målere skal være:

- < 10 målere – alle målerne kontrolleres, dvs. periodisk totalkontroll
- ≥ 10 målere – statistisk kontroll kan benyttes

2. *Negativt utfall av den statistiske kontrollen*

Dersom den statistiske kontrollen faller negativt ut, er det to mulige valg, jf. § 7:

1. Samtlige målere i gruppen byttes ut innen 1 år.
2. Gruppen deles inn i nye undergrupper (etter kriteriene over), der de allerede testede målerne inngår. Disse forfaller da umiddelbart til ny statistisk kontroll.

3. *Kontrollperioder*

For grupper av elektromekaniske målere foretas første kontroll innen 6 år etter starttidspunkt for gruppen. Dersom gruppen godkjennes, tas neste kontroll innen 8 år etter dette og deretter hvert 10 år. Tidspunktet for tredje og senere kontroller kan endres dersom intervallet er tilstrekkelig dokumentert.

For grupper av statiske målere foretas første kontroll innen 3 år etter starttidspunkt for gruppen. Dersom gruppen godkjennes, tas neste kontroll innen 8 år etter dette og deretter hvert 10. år. Tidspunktet for tredje og senere kontroller kan endres dersom intervallet er tilstrekkelig dokumentert.

Vedlegg 3. Periodisk totalkontroll

Ved periodisk totalkontroll kontrolleres alle målere. Resultatene har bare konsekvenser for de(n) måleren(e) som er kontrollert. Elektrisitetsmålere som ikke tilfredsstiller kravene, skal tas ut av bruk.

For elektromekaniske målere foretas første kontroll innen 6 år etter starttidspunkt. Dersom måleren godkjennes, tas neste kontroll innen 8 år etter dette og deretter hvert 10. år. Tidspunktet for tredje og senere kontroller kan endres dersom intervallet er tilstrekkelig dokumentert.

For statiske målere foretas første kontroll innen 3 år etter starttidspunkt. Dersom måleren godkjennes, tas neste kontroll innen 8 år etter dette og deretter hvert 10. år. Tidspunktet for tredje og senere kontroller kan endres dersom intervallet er tilstrekkelig dokumentert.

Starttidspunkt for en enkelt måler defineres som når den er installert første gang. For målere som har vært reparert, defineres starttidspunkt som første installasjon etter reparasjon.

Vedlegg 4. Rapportering til Justervesenet

Alle brukere skal rapportere til Justervesenet de grupperinger som er fastsatt, hvilket kontrollopplegg som skal utføres på disse og gruppenes karakteristika i samsvar med vedlegg nr. 2 pkt. 1 «Gruppering».

Videre skal antall målere som er underlagt periodisk totalkontroll rapporteres.

Alle brukere skal rapportere om den kontroll som gjennomføres, resultatene av kontrollen og de beslutninger som er tatt som følge av kontrollen.

Type feil, inkl. mulige plombebrudd, skal registreres og rapporteres etter en entydig kode fastsatt av Justervesenet.

Vedlegg 5. Justervesenets godkjenning av laboratorier

Laboratorier som skal godkjennes av Justervesenet, skal ha et kvalitetssystem som minimum innebærer at:

- sporbarhet er dokumentert
- usikkerheten er dokumentert – og er liten i forhold til nøyaktighetskravene i denne forskriften
- det foreligger prosedyrer for alle tester beskrevet i vedlegg 1
- det foreligger dokumentasjon på kompetanse
- krav til testforhold er beskrevet
- avvikshåndtering.

22. okt. Nr. 1399 2004

Forskrift om endring i forskrift om krav til elektrisitetsmålere.

Fastsatt av Justervesenet 22. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 24. august 1999 nr. 964 om justering § 11. Kunngjort 29. oktober 2004.

I

I forskrift 25. juli 2002 nr. 972 om krav til elektrisitetsmålere gjøres følgende endring:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om krav til elektrisitetsmålere som selges

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2005.

23. okt. Nr. 1400 2004**Forskrift om endring i forskrift om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek.**

Fastsatt av Statens legemiddelverk 23. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek § 8–7 første ledd annet punktum. Kunngjort 29. oktober 2004.

I

I forskrift 27. april 1998 nr. 455 om rekvirering og utlevering av legemidler fra apotek er det foretatt endringer i vedlegg II, generikalisten. Endringene gjengis ikke her, men en oppdatert liste finnes på Legemiddelverkets hjemmeside <http://www.legemiddelverket.no/nyheter/bytteliste/bytteliste.htm>.

II

Endringene trer i kraft 1. november 2004.

27. okt. Nr. 1401 2004**Forskrift om endring i forskrift om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø.**

Fastsatt av Fiskeridirektoratet 27. oktober 2004 med hjemmel i forskrift 6. august 2004 nr. 1147 om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø § 4, gitt med hjemmel i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 4, § 5, § 9 og § 11. Kunngjort 29. oktober 2004.

I

I forskrift 6. august 2004 nr. 1147 om fangst av kongekrabbe vest for 26° Ø gjøres følgende endringer:

Ny § 4 skal lyde:

§ 4. Rapporteringsplikt

Ved fangst av kongekrabbe i område som nevnt i § 1, skal fartøyet sende rapport om fangsten til Fiskeridirektoratet region Finnmark. Rapporten skal sendes senest mandag i første kalenderuke etter fangsttidspunktet. Ved rapportering skal det brukes skjema fastsatt av Fiskeridirektoratet.

Det skal gis opplysninger om antall kongekrabbe fangstet i et direktefiske eller som bifangst, herunder død kongekrabbe som er kastet ut, samt posisjon og redskap.

Nåværende § 4 – § 6 blir § 5 – § 7.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. okt. Nr. 1402 2004**Kunngjøring av Grunnlovsbestemmelse om endring av Grunnloven § 100.**

Kunngjort ved Kronprinsreg.res. 29. oktober 2004. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 29. oktober 2004.

Stortinget vedtok 30. september 2004 følgende endring av Grunnloven § 100 (ytringsfrihet):

Grunnloven § 100 skal lyde:

Ytringsfrihed bør finde Sted.

Ingen kan holdes retslig ansvarlig på andet grundlag end Kontrakt eller andet privat Retsgrundlag, for at have meddelt eller modtaget Oplysninger, Ideer eller Budskab, medmindre det lader sig forsvare holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelse i Sandhedssøgen, Demokrati og Individets frie Meningsdannelse. Det retslige Ansvar bør være foreskrevet i Lov.

Frimodige Ytringer om Statsstyrelsen og hvilkensomhelst anden Gjenstand ere Enhver tilladte. Det kan kun sættes slige klarlig definerede Grændser for denne Ret, hvor særlig tungtveiende Hensyn gjøre det forsvarligt holdt op imod Ytringsfrihedens Begrundelser.

Forhaandsensur og andre forebyggende Forholdsregler kunne ikke benyttes, medmindre det er nødvendigt for at beskytte Børn og Unge imod skadelig Paavirkning fra levende Billeder. Brevensur kan ei sættes i Værk uden i Anstalter.

Enhver har Ret til Indsyn i Statens og Kommunernes Akter og til at følge Forhandlingerne i Retsmøder og folkevalgte Organer. Det kan i Lov fastsættes Begrænsninger i denne Ret ud fra Hensyn til Personvern og af andre tungtveiende Grunde.

Det paaligger Statens Myndigheder at lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale.

29. okt. Nr. 1403 2004**Forskrift om beregning av avgift til Bankenes sikringsfond for 2004 og 2005.**

Fastsatt av Finansdepartementet 29. oktober 2004 med hjemmel i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 2–2 tredje ledd, § 2–4 femte ledd, § 2–7 fjerde ledd og § 2–9 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 6. desember 1996 nr. 1138. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 19a (direktiv 94/19/EF). Kunngjort 2. november 2004.

*I***§ 1. Virkeområde**

Denne forskrift gjelder for norske spare- og forretningsbanker, OBOS, samt andre kredittinstitusjoner som er medlem av Bankenes sikringsfond. Forskriften gjelder også filialer av kredittinstitusjoner med hovedsete i annen stat innenfor EØS som er medlem av norsk sikringsfond, jf. lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner (banksikringsloven) § 2–2.

§ 2. Virkeperiode

Denne forskrift gjelder for beregning av avgift til Bankenes sikringsfond i 2004 og 2005.

§ 3. Beregning av avgift i 2004 og 2005

Avgift for 2004 og 2005 skal beregnes på grunnlag av anslag for samlede garanterte innskudd hos medlemmet, jf. banksikringsloven § 2–5 og forskrift 6. mai 1997 nr. 429 om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond § 2.

For 2004 anslås samlede garanterte innskudd hos medlemmet ved å multiplisere gjennomsnittet av de samlede innskudd på de fire tidspunktene nevnt i forskrift 6. mai 1997 nr. 429 § 2, med det forholdstallet mellom garanterte og samlede innskudd hos medlemmet som følger av de innrapporterte tall til Kredittilsynet pr. 30. juni 2003.

For 2005 anslås samlede garanterte innskudd hos medlemmet ved å multiplisere gjennomsnittet av de samlede innskudd på de fire tidspunktene nevnt i forskrift 6. mai 1997 nr. 429 § 2, med et gjennomsnitt av de forholdstallene mellom garanterte og samlede innskudd hos medlemmet som følger av de innrapporterte tall til Kredittilsynet pr. 30. juni 2003 og de innrapporterte tall til Bankenes sikringsfond pr. 30. juni 2004.

§ 4. Beregning av fondets samlede ansvarlige kapital

Metoden nevnt i § 3 gjelder tilsvarende for beregning av minstekravet til sikringsfondets samlede ansvarlige kapital etter banksikringsloven § 2–6.

*II***§ 5. Ikrafttreden**

Denne forskrift trer i kraft straks.

29. okt. Nr. 1404 2004**Forskrift om endring i forskrift om innbetaling av avgift til Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond.**

Fastsatt av Finansdepartementet 29. oktober 2004 med hjemmel i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 2–2 tredje ledd, § 2–4 femte ledd, § 2–7 fjerde ledd og § 2–9 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 6. desember 1996 nr. 1138. Jf. EØS-avtalen vedlegg IX nr. 19a (direktiv 94/19/EF). Kunngjort 2. november 2004.

I

I forskrift 6. mai 1997 nr. 429 om innbetaling av avgift til Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift om innbetaling av avgift til Bankenes sikringsfond

§ 1, § 2, § 3, § 4, § 5 og § 6 skal lyde:

§ 1. Virkeområde

Denne forskrift gjelder for norske spare- og forretningsbanker og OBOS, samt andre kredittinstitusjoner som er medlem av Bankenes sikringsfond. Forskriften gjelder også filialer av kredittinstitusjoner med hovedsete i annen stat innenfor EØS som er medlem av Bankenes sikringsfond, jf. lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner (banksikringsloven) § 2–2. I denne forskriften omtales både institusjoner etter lovens § 2–1 og etter § 2–2 som medlemmer.

§ 2. Beregning av årlig avgift for medlemmene av Bankenes sikringsfond

Årsavgiften etter banksikringsloven § 2–7 annet ledd skal beregnes på bakgrunn av gjennomsnittet av samlede garanterte innskudd og beregningsgrunnlaget for kapitaldekning ved utløpet av tredje og fjerde kvartal i kalenderåret to år før innbetalingsåret samt første og annet kvartal i kalenderåret før innbetalingsåret. Ved fradrag eller tillegg i

avgiftsbeløpet etter banksikringsloven § 2–7 annet ledd bokstav a og b skal kjernekapitaldekningen ved utløpet av fjerde kvartal i kalenderåret to år før innbetalingsåret legges til grunn. Beregningen skal foretas på bakgrunn av de størrelser som rapporteres til Kredittilsynet og Norges Bank.

Sikringsfondet kan pålegge medlemmene av fondet å gi de opplysninger som er nødvendig for å kunne foreta beregning av avgiftene. Kredittilsynets taushetsplikt er ikke til hinder for at Kredittilsynet gir opplysninger som nevnt til fondet.

§ 3. *Beregning av fondets samlede ansvarlige kapital*

Minstekravet til sikringsfondets samlede ansvarlige kapital etter banksikringsloven § 2–6 beregnes på grunnlag av tilsvarende gjennomsnittsstørrelser som nevnt i § 2.

§ 4. *Særlige regler for filialer av kredittinstitusjoner med hovedsete i annen stat innenfor EØS*

Årsavgiften for filialer, jf. banksikringsloven § 2–7 tredje ledd, skal beregnes på grunnlag av et gjennomsnitt av filialens samlede garanterte innskudd ved utløpet av tredje og fjerde kvartal i kalenderåret to år før innbetalingsåret samt første og annet kvartal i kalenderåret før innbetalingsåret.

Kredittilsynet fastsetter ved enkeltvedtak fradrag i avgiften som nevnt i banksikringsloven § 2–7 tredje ledd annet punktum.

§ 2 annet ledd gjelder tilsvarende for filialer.

§ 5. *Innbetaling av avgift for nye medlemmer*

Nye medlemmer som ikke har drevet virksomhet før inntreden i sikringsfondsordningen, skal for det året de inntrer betale en avgift som utgjør 1,5 promille av ansvarlig kapital ved inntredelsestidspunktet.

Nye medlemmer som har drevet virksomhet før inntreden i sikringsfondsordningen, skal for det året de inntrer betale avgift etter banksikringsloven § 2–7 annet ledd på grunnlag av samlede garanterte innskudd, beregningsgrunnlag for kapitaldekning og kjernekapitaldekning på inntredelsestidspunktet.

Filialer som ved inntreden har en innskuddsportefølje, skal for det året de inntrer betale en avgift som utgjør 1 promille av de samlede garanterte innskuddene på inntredelsestidspunktet.

Det skal foretas et forholdsmessig fradrag i avgiftene som nevnt i denne paragrafs første til tredje ledd for den del av året det nye medlemmet ikke har vært medlem av sikringsfondet.

Årsavgiften for andre driftsår, jf. banksikringsloven § 2–7 annet og tredje ledd, skal beregnes på bakgrunn av gjennomsnittet av samlede garanterte innskudd, beregningsgrunnlaget for kapitaldekning og kjernekapitaldekningen ved utløpet av hvert kvartal etter inntredelsestidspunktet, i første driftsår.

§ 6. *Innbetalingstidspunkt*

Innbetaling til sikringsfondsordningen etter denne forskrift skal skje på det tidspunkt som fastsettes av fondets styre.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. okt. Nr. 1405 2004

Forskrift om endring i forskrift om sikringsordninger for kredittinstitusjoner.

Fastsatt av Finansdepartementet 29. oktober 2004 med hjemmel i lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner § 1–1 annet og fjerde ledd, jf. delegeringsvedtak 6. desember 1996 nr. 1138 og lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner (finansieringsvirksomhetsloven) § 2–11a, jf. delegeringsvedtak 17. november 2000 nr. 1157. Kunngjort 2. november 2004.

I

I forskrift 17. oktober 2001 nr. 1190 om sikringsordninger for kredittinstitusjoner gjøres følgende endring:

§ 1 skal lyde:

Andre kredittinstitusjoner enn banker skal være medlem av Bankenes sikringsfond, dersom de mottar innskudd fra allmennheten.

II

Endringen trer i kraft straks.

29. okt. Nr. 1406 2004

Forskrift om opphevelse av forskrift om innbetaling av avgift til Forretningsbankenes sikringsfond for nye banker.

Fastsatt av Finansdepartementet 29. oktober 2004. Kunngjort 2. november 2004.

I

Forskrift 24. mars 1992 nr. 191 om innbetaling av avgift til Forretningsbankenes sikringsfond for nye banker oppheves.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

28. okt. Nr. 1407 2004**Forskrift om endring i forskrift om ligningsbehandlingen ved særfradrag etter skatteloven § 6–82 og § 6–83.**

Fastsatt av Finansdepartementet 28. oktober 2004 med hjemmel i lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) § 3–14. Kunngjort 2. november 2004.

I

I forskrift 5. februar 1988 nr. 121 om ligningsbehandlingen ved særfradrag etter skatteloven § 6–82 og § 6–83 gjøres følgende endringer:

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Krav om særfradrag etter skatteloven § 6–82 og § 6–83 fremsettes for ligningsmyndighetene. Ligningskontoret avgjør om kravet skal oversendes fylkesmannen for avgjørelse av:

- Om behandling m.v. er foretatt utenfor det offentlige helsevesen,
- om det offentlige har tilsvarende tilbud som det oppsøkte og
- om behandling kan anses faglig forsvarlig.

§ 2. Skattyteren kan kreve at fylkesmannen avgjør om vilkårene for særfradrag etter skatteloven § 6–83 annet ledd er tilstede:

- når ligningsmyndighetene har sendt varsel til skattyteren om at særfradrag ikke vil bli innrømmet, eller
- når særfradrag ikke er innrømmet ved ligningen,

og saken ikke tidligere har vært fremlagt for fylkesmannen. Slikt krav kan bare fremsettes når ligningsmyndighetenes begrunnelse for å nekte særfradrag er at vilkårene i skatteloven § 6–83 annet ledd ikke er tilstede.

§ 5 skal lyde:

Når særfradrag ikke er innrømmet ved ligningen, og saken ikke har vært fremlagt for fylkesmannen, skal skattyteren gis opplysning om klageadgang og rett til å kreve saken fremlagt for fylkesmannen.

II

Endringene trer i kraft straks.

29. okt. Nr. 1408 2004**Ikrafttredelse av lov 2. juli 2004 nr. 67 om endringer i utlendingsloven m.m. (senking av nedre strafferamme for utvisning og fritt rettsråd i asylsaker).**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. oktober 2004 med hjemmel i lov 2. juli 2004 nr. 67 om endringer i utlendingsloven m.m. (senking av nedre strafferamme for utvisning og fritt rettsråd i asylsaker) del III. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 2. november 2004.

Lov 2. juli 2004 nr. 67 om endringer i utlendingsloven m.m. (senking av nedre strafferamme for utvisning og fritt rettsråd i asylsaker), del I, endringene i utlendingsloven § 42 og del II, endringene i rettshjelpsloven § 13 trer i kraft 1. januar 2005.

29. okt. Nr. 1409 2004**Vedtak om godkjenning av status som universitet for Høgskolen i Stavanger.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. oktober 2004 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 1 nr. 2. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 2. november 2004.

1. Med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 1 nr. 2 fastsettes det at Høgskolen i Stavanger med virkning fra 1. januar 2005 får status som universitet.
2. Institusjonens navn blir Universitetet i Stavanger.

29. okt. Nr. 1410 2004**Vedtak om at Det teologiske Menighetsfakultet gis rett til å bruke betegnelsen vitenskapelig høyskole.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. oktober 2004 med hjemmel i lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 10a. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunnngjørt 2. november 2004.

Med hjemmel i lov 11. juli 1986 nr. 53 om private høyskoler (privathøyskoleloven) § 10a får Det teologiske Menighetsfakultet med virkning fra 1. januar 2005 rett til å benytte betegnelsen vitenskapelig høyskole.

29. okt. Nr. 1411 2004**Vedtak om endring av navn på Arkitektøgskolen i Oslo til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.**

Fastsatt ved Kronprinsreg.res. 29. oktober 2004 med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 1 nr. 2. Fremmet av Utdannings- og forskningsdepartementet. Kunnngjørt 2. november 2004.

Med hjemmel i lov 12. mai 1995 nr. 22 om universiteter og høyskoler § 1 nr. 2 fastsettes det at Arkitektøgskolen i Oslo endrer navn til Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo.

1. nov. Nr. 1412 2004**Forskrift om endring i forskrift om såvarer.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 1. november 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 10, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. III (direktiv 66/401/EØF endret ved direktiv 2004/55/EF). Kunnngjørt 2. november 2004.

I

I forskrift 13. september 1999 nr. 1052 om såvarer gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmelsfelt skal EØS-henvisningene lyde:

Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. III (direktiv 66/401/EØF, direktiv 66/402/EØF, direktiv 74/268/EØF, direktiv 75/502/EØF, direktiv 86/109/EØF, direktiv 87/309/EØF, direktiv 2002/53/EF, direktiv 2002/54/EF, direktiv 2002/55/EF, direktiv 2002/57/EF, direktiv 2002/68/EF, direktiv 2003/45/EF, direktiv 2003/61/EF og direktiv 2004/55/EF).

§ 2 annet ledd skal lyde:

Såkorn som innleveres til leierensning, jf. § 3, omfattes bare i den utstrekning det fremgår av forskriften.

§ 3 ny bokstav u skal lyde:

u) *Beising*:

Behandling av såvare med et plantevernmiddel for å bekjempe eller beskytte mot planteskadegjørere.

§ 4 første ledd første punktum skal lyde:

Bare såvareforretninger autorisert av Mattilsynet kan innføre, eksportere, omsette og produsere såvare.

Det er foretatt endringer i forskriftens vedlegg. Endringene gjengis ikke her, men kan fås ved henvendelse til Mattilsynets regionkontor på Ås, tlf. 64944400, faks. 64944410.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. nov. Nr. 1413 2004**Forskrift om endring i forskrift om prøving og godkjenning av plantesorter.**

Fastsatt av Landbruks- og matdepartementet 1. november 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 10, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. III (direktiv 2002/53/EF og direktiv 2002/55/EF). Kunnngjørt 2. november 2004.

I

I forskrift 1. oktober 1999 nr. 1069 om prøving og godkjenning av plantesorter gjøres følgende endringer:

Forskriftens hjemmelsfelt skal lyde:

Fastsatt av Landbruksdepartementet 1. oktober 1999 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 33 første ledd og § 36 andre ledd, jf. delegeringsvedtak 19.

desember 2003 nr. 1790. Jf. EØS-avtalen vedlegg I kap. III (direktiv 2002/53/EF og direktiv 2002/55/EF).

§ 4 første ledd skal lyde:

En plantesort kan bare oppføres på offisiell norsk sortliste dersom den har bestått nyhetsprøving og gjennomført verdiprøving slik at den anses å ha en tilfredsstillende dyrkings- og bruksverdi i Norge. For sorter av arter som i forskrift om såvarer er definert i gruppen hagebruksfrø, med unntak for sorter av rotsikori, gjelder ikke kravet om verdiprøving. Krav om verdiprøving gjelder heller ikke ved:

- a) godkjenning av sorter av gras som ikke er beregnet til bruk som fôrvekst
- b) godkjenning av sorter dersom frøet skal omsettes i en annet land i EØS-området der sorten allerede er verdiprøvd og godkjent
- c) godkjenning av sorter (innavlede linjer, hybrider) som kun skal benyttes som komponenter for hybridsorter.

§ 5 og § 6 skal lyde:

§ 5. *Sortseier og fullmektig*

Sortseieren kan utpeke en fullmektig som skal representere sortseieren overfor Mattilsynet/Plantesortsnemnda i alt som har med sortlisteopptaket å gjøre.

§ 6. *Søknad*

Søknad om godkjenning av en ny sort sendes til Mattilsynet på fastlagt skjema som skal utfylles på norsk, svensk, dansk eller engelsk.

II

Endringene trer i kraft straks.

26. okt. Nr. 1424 2004

Forskrift om endring i forskrift om merking mv av næringsmidler.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 26. oktober 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 10 annet ledd, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 18 (direktiv 2003/89/EF). Kunngjort 5. november 2004.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 om merking mv av næringsmidler gjøres følgende endringer:

§ 3 nr. 5 ny bokstav e skal lyde:

- e) Stoffer som anvendes som teknologiske hjelpemidler og som er tilstede i det ferdige produkt i samme eller endret form.

§ 4 nr. 2 skal lyde:

2. Ingrediensliste som bestemt i § 11, § 12, § 13, § 14 og § 15 og Vedlegg I, II, III og IV.

§ 11 nye nr. 8, 9 og 10 skal lyde:

8. Ingredienser som utgjør mindre enn 2% av ferdig vare kan angis i tilfeldig rekkefølge etter de øvrige ingrediensene.
9. Ingredienser som kan erstatte hverandre uten å endre næringsmidelets sammensetning, art eller oppfattet verdi kan angis i ingredienslisten med angivelsen «inneholder og/eller ...».

Dette gjelder kun ingredienser som utgjør mindre enn 2% av ferdigvaren hvor minst én av maksimum to ingredienser forekommer i den ferdige varen.

Denne bestemmelsen omfatter ikke tilsetningsstoffer eller ingrediensene som er oppført i Vedlegg IV.

10. Alle ingredienser og stoffer som er tilstede i det ferdige produkt i samme eller endret form, og som omfattes av Vedlegg IV, skal angis i ingredienslisten med en klar angivelse av ingrediensen eller ingrediensen den er fremstilt av.

Produkter omfattet av § 14 og som inneholder ingredienser som omfattes av Vedlegg IV skal ha en angivelse av disse ingrediensene. Angivelsen skal omfatte ordet «inneholder» etterfulgt av angivelse av ingrediensen eller ingrediensen den er fremstilt av.

Angivelsen i henhold til første og annet ledd er ikke nødvendig dersom varebetegnelsen klart angir den aktuelle ingrediens.

§ 12 nr. 1 og 2 skal lyde:

1. Sammensatte ingredienser kan angis i ingredienslisten med sin varebetegnelse dersom denne er fastsatt i medhold av lov, følger av sedvane eller er alminnelig kjent.

Den sammensatte ingrediensen angis etter sin vekt i produktet umiddelbart fulgt av en oppregning av ingrediensene.

Oppregningen etter annet ledd er ikke obligatorisk:

- a) når sammensetningen er fastsatt i forskrift, forutsatt at ingrediensen utgjør mindre enn 2% av ferdig vare.
- b) for sammensatte ingredienser av krydderblandinger og/eller krydderurter som utgjør mindre enn 2% av ferdig vare.
- c) når den sammensatte ingrediensen er et næringsmiddel som det ikke kreves ingrediensliste for.

Disse unntakene omfatter ikke tilsetningsstoffer eller ingrediensene som fremgår av Vedlegg IV.

2. Frukt, grønnsaker eller sopp kan grupperes under betegnelse «frukt», «grønnsaker» eller «sopp» i ingredienslisten når de anvendes blandet som ingredienser i et næringsmiddel og ingen komponent vektmessig utgjør en hovedbestanddel.

Betegnelsen skal umiddelbart etterfølges av en oppregning av de aktuelle frukter, grønnsaker eller sopp samt angivelsen «i variabelt mengdeforhold».

Blandingen skal i slike tilfeller angis i ingredienslisten på grunnlag av den samlede vekten av frukt, grønnsaker eller sopp.

§ 14 skal lyde:

Produkter oppført i pkt. 1–6 er unntatt fra kravet om ingrediensliste. Dette unntaket gjelder ikke produkter som inneholder ingredienser omfattet av Vedlegg IV.

Følgende produkter er unntatt fra kravet om ingrediensmerking:

1. Frisk frukt, friske grønnsaker og poteter, som ikke er skrelt, snittet eller behandlet på lignende måte.
2. Vann tilsatt kullsyre, dersom dette fremgår av varebetegnelse.
3. Eddik fremstilt ved gjæring, dersom den er fremstilt av en enkelt basisråvare og ikke er tilsatt andre ingredienser.
4. Ost, smør, fermentert melk eller fløte, dersom disse ikke er tilsatt andre ingredienser enn melkeprodukter, enzymer og kulturer av mikroorganismer som er nødvendige for fremstillingen, eller det salt som er nødvendig for fremstilling av annen ost enn fersk ost eller smelteost.
5. Produkter som består av en enkelt ingrediens hvor varebetegnelse er identisk med navnet på ingrediensen, eller ingrediensens art klart kan utledes av varebetegnelse.
6. Drikkevarer med mer enn 1,2 volumprosent alkohol.

Vedlegg I samlebetegnelse «kandisert frukt» og «grønnsaker» med dertil tilhørende definisjoner tas ut.

Nytt vedlegg IV skal lyde:

Vedlegg IV

Ingredienser som refereres til i § 11 nr. 9 og 10, § 12 nr. 1 og § 14.

Glutenholdig korn (hvete, rug, bygg, havre, spelt, kamut/egyptisk hvete eller hybrider av disse) og produkter fremstilt av glutenholdige korn.

Skalldyr og produkter fremstilt av skalldyr.

Egg og produkter fremstilt av egg.

Fisk og produkter fremstilt av fisk.

Peanøtter og produkter fremstilt av peanøtter.

Soya og produkter fremstilt av soya.

Melk og produkter fremstilt av melk (herunder laktose).

Nøtter (mandel, hasselnøtt, valnøtt, cashewnøtt, pekannøtt, paranøtt, pistasienøtt, macadamianøtt/australianøtt) og produkter fremstilt av nøtter.

Selleri og produkter fremstilt av selleri.

Sennep og produkter fremstilt av sennep.

Sesamfrø og produkter fremstilt av sesamfrø.

Sulfitt i konsentrasjoner på 10 mg/kg eller mer eller 10 mg/l uttrykt som SO².

II

Endringene trer i kraft 25. november 2004.

Inntil 25. november 2005 tillates omsetning av produkter i samsvar med forskrift 21. desember 1993 nr. 1385 slik den lød før ikrafttredelse av endringene av 26. oktober 2004 nr. 1424 (gjelder for § 3 nr. 5 bokstav e, § 4 nr. 2, § 11 nr. 8, 9 og 10, § 12 nr. 1 og 2 samt § 14 nr. 6). Omsetning av produkter som er merket før 25. november 2005 er tillatt inntil lagrene er brukt opp.

1. nov. Nr. 1425 2004

Forskrift om endring i forskrift om adgang til innhenting av opplysninger direkte fra offentlige kontorer iht. lov om utdanningsstøtte til elever og studenter.

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. november 2004 med hjemmel i lov 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter § 16. Kunngjort 5. november 2004.

I

I forskrift 10. desember 1987 nr. 1001 om adgang til innhenting av opplysninger direkte fra offentlige kontorer iht. lov om utdanningsstøtte til elever og studenter gjøres følgende endringer:

Punkt 2.3 skal lyde:

2.3 Skatteetaten: Inntekt, formuesspesifikasjon, særfradrag, kontonummer.

Punkt 3.3 skal lyde:

3.3 Fra Skatteetaten kan Lånekassen få oppgitt søkers/låntakers inntekt, med eventuelt særfradrag og spesifisering av formue og eventuell ektefelles inntekt for bruk ved vurdering av rentefritak/betalingsutsetting og ved innfordring av lån. Ved tildeling av støtte ønskes i tillegg opplysninger om foreldres inntekt og formue (søker som får behovsprøvd støtte).

Fra Skatteetaten kan Lånekassen også innhente opplysninger om støttesøkerens kontonummer. Opplysningene kan bare benyttes ved utbetaling av utdanningsstøtte.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. nov. Nr. 1426 2004**Forskrift om endring i forskrift om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 1. november 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 9 og § 16, samt delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54 (direktiv 2004/59/EF). Kunngjort 5. november 2004.

I

I forskrift 21. desember 1993 nr. 1388 om rester av plantevernmidler mv i næringsmidler gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltets henvisning til EØS-avtalen vedlegg II kap. XII

– nr. 54 (direktiv 90/642/EØF) tilføyes: direktiv 2004/59/EF.

Vedlegg II er endret som ledd i gjennomføringen av EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 54 med tilføyelse av: direktiv 90/642/EØF er endret som følge av: direktiv 2004/59/EF.

Vedleggene kan fås ved henvendelse til Mattilsynet, postboks 383 Dep, 2381 Brumunddal og finnes på følgende nettadresse:

http://www.mattilsynet.no/portal/page?_pageid=34,31955&_dad=portal92&_schema=PORTAL92&articleId=7946&artSectionId=401–

II

Endringene trer i kraft straks.

3. nov. Nr. 1427 2004**Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler.**

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 3. november 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 16, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 1425/2004). Kunngjort 5. november 2004.

I

I forskrift 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 466/2001) om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer, deriblant mykotoksiner og tungmetallene bly, kadmium og kvikksølv, og 3-MCPD i næringsmidler, med følgende endringsforordninger:

forordning (EF) nr. 2375/2001

forordning (EF) nr. 257/2002

forordning (EF) nr. 221/2002

forordning (EF) nr. 563/2002

forordning (EF) nr. 472/2002

forordning (EF) nr. 2174/2003
forordning (EF) nr. 1425/2003
gjelder som forskrift med de EØS-tilpasninger som fremgår av protokoll 1 og EØS-avtalen for øvrig.

II

Endringen trer i kraft straks.

3. nov. Nr. 1428 2004

Forskrift om endring i forskrift om visse forurensende stoffer i næringsmidler.

Fastsatt av Det sentrale Mattilsynet ved hovedkontoret 3. november 2004 med hjemmel i lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. (matloven) § 16, jf. delegeringsvedtak 19. desember 2003 nr. 1790 og delegeringsvedtak 5. mai 2004 nr. 884. Jf. EØS-avtalen vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 455/2004). Kunngjort 5. november 2004.

I

I forskrift 27. september 2002 nr. 1028 om visse forurensende stoffer i næringsmidler gjøres følgende endring:

§ 3 skal lyde:

EØS-avtalens vedlegg II kap. XII nr. 54zn (forordning (EF) nr. 466/2001) om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer, deriblant mykotoksiner og tungmetallene bly, kadmium og kvikksølv, og 3-MCPD i næringsmidler, med følgende endringsforordninger:

forordning (EF) nr. 2375/2001
forordning (EF) nr. 257/2002
forordning (EF) nr. 221/2002
forordning (EF) nr. 563/2002
forordning (EF) nr. 472/2002
forordning (EF) nr. 2174/2003
forordning (EF) nr. 1425/2003
forordning (EF) nr. 455/2004

gjelder som forskrift med de EØS-tilpasninger som fremgår av protokoll 1 og EØS-avtalen for øvrig.

II

Endringen trer i kraft straks.

Rettelser.

Det som er rettet er satt i kursiv.

Nr. 1/2004 s. 106 (i forskrift 1. januar 2004 nr. 1 om endring i forskrift 27. desember 1999 nr. 1565 om legemiddelklassifisering (legemiddellisten, unntakslisten og urtelisten).

I § 4 liste B skal raden med «Spansk kjærvel» lyde:

H	Spansk kjærvel	<i>Myrrha odorata</i>
---	----------------	-----------------------

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2004-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1997	13	1121	Forskrift nr. 572	4
1997	20	1842	Forskrift nr. 961	1
2000	5	452	Forskrift nr. 119	2
2001	17	2305, 2306	Forskrift nr. 1541	3
2002	4	427,428	Forskrift nr. 340	11
2002	11	1336	Forskrift nr. 965	12
2002	18	2429	Instruks nr. 1699	3
2003	12	1926	Vedtak nr. 1044	4
2003	14	2201, 2202	Vedtak nr. 1715	3
2003	14	2349, 2350	Forskrift nr. 1302	4
2003	14	2276, 2278	Forskrift nr. 1239	2
2003	16	2556	Forskrift nr. 1379	1
2003	16	2594, 2603	Forskrift nr. 1424	3
2003	17	2724	Forskrift nr. 1476	1
2003	17	2757	Forskrift nr. 1490	1
2003	17	2761	Forskrift nr. 1492	1
2003	17	2799, 2800	Forskrift nr. 1534	3
2003	17	2803	Forskrift nr. 1538	3
2003	17	2808	Forskrift nr. 1546	1
2003	17	2808	Forskrift nr. 1546	2
2003	17	2809	Forskrift nr. 1546	6
2003	17	2815	Forskrift nr. 1560	1
2003	17	2838	Forskrift nr. 1589	1
2003	17	2839	Forskrift nr. 1590	1
2003	18	2859, 2860	Forskrift nr. 1601	4
2003	18	2894	Forskrift nr. 1636	3
2004	1	106	Forskrift nr. 1	13
2004	1	108	Forskrift nr. 3	4
2004	2	249	Forskrift nr. 141	6
2004	5	741	Forskrift nr. 536	6
2004	5	783	Forskrift nr. 598	9
2004	5	803, 806	Forskrift nr. 626	6
2004	5	827	Forskrift nr. 650	6
2004	6	940	Forskrift nr. 747	10
2004	6	944	Forskrift nr. 753	12
2004	7	1077	Forskrift nr. 910	9
2004	7	1106	Forskrift nr 922	12
2004	10	1432	Forskrift nr. 1169	12
2004	11	1682	Forskrift nr. 1682	12

B-blad

Returadresse:

Lovdata
Postboks 41 Sentrum
N-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring

Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjørings skjema til Lovdata:

Med E-post: Itavd1@lovdata.no for avdeling I
Itavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement

Med post: Samme adresse som over.

Elektronisk: Se Lovdatas nettsted.

		Norge	Norden	Verden
Abonnement for 2004 koster	Avd. I	kr 1020	kr 1580	kr 2240
	Avd. I og II	kr 1280	kr 2320	kr 3330

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas nettsted – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På samme sted finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Faks 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no